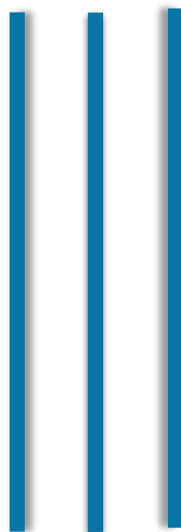

स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको
वस्तुगत विवरण २०८२

नेपाल सरकार
प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय
तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, दाङ

स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण २०८२

नेपाल सरकार
प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय
तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, दाङ

प्रकाशक: तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, दाङ
तथ्याङ्क संकलन, टाइपिङ्ग तथा डिजाइन: प्रभु नारायण थारू
तथ्याङ्क संयोजन तथा सम्पादन: पोम नारायण पौडेल, रोचक सुवेदी,
सुमन्त कुमार गुप्ता, हरिभक्त गौतम, सतीश कुमर चौधरी र खुमानन्द
वली
फोन नं. ०८२५६००१८
इमेल: scodang@nsonepal.gov.np
प्रकाशन वर्ष: २०८२ असार
प्रकाशन प्रति: १००

स्वर्गद्वारी नगरपालिका नगरकार्यपालिकाको कार्यालय

भित्री, प्यूठान
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल
स्था : २०७३

"स्थानसाथिक र सिर्जनशील प्रशासन :
विकास, समृद्धि र सुशासन"

प.स. : २०८१/०८२
च.न. :

शुभकामना सन्देश

स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको बस्तुगत विवरण निर्माण कार्यमा प्रत्यक्ष-अप्रत्यक्ष रूपमा संलग्न सबैलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहन्छु । संविधान अनुसार राज्यको पुनःसंरचनापछि स्थापित स्वर्गद्वारी नगरपालिका विकासको यात्रामा अगाडि बढिरहेको छ । प्रारम्भिक अवस्थाबाट वर्तमान अवस्थासम्म आइपुग्दा प्राप्त उपलब्धिहरू, भौगोलिक चुनौतीहरू र आगामी लक्ष्यहरूको स्पष्ट चित्रण गर्नु आजको आवश्यकता हो । यसै सन्दर्भमा यो पार्श्वचित्र तयार गरिएको हो, जसले नगरको समग्र पहिचान, स्थिति, सम्भाव्यता र चुनौतीलाई समेट्ने प्रयास गरेको छ ।

बस्तुगत विवरण कुनै पनि पालिका वा संस्थाको योजना निर्माणको आधारस्तम्भ हो । नीति निर्माण, बजेट विनियोजन, प्राथमिकता निर्धारण, लगानीको छनोट, विकास साभेदारी र अनुगमनको प्रक्रियामा यो प्रकाशनले मार्गदर्शन गर्ने गर्छ । हाम्रो नगरपालिकाको सामाजिक संरचना, आर्थिक अवस्था, भौगोलिक विविधता, पूर्वाधार अवस्था, जनसंख्या वितरण, सेवा प्रवाहको पहुँच, तथा स्रोतसाधनको परिचालन स्थिति इत्यादिलाई समेटेर तयार गरिएको यो दस्तावेज समावेशी र यथार्थपरक छ भन्ने हाम्रो विश्वास छ ।

विगतका अनुभवले देखाएको छ कि योजनाविहीन गतिविधिहरू अल्पकालीन समाधान त दिन सक्छन्, तर दिगो विकास सम्भव हुँदैन । त्यसैले, ब्यवस्थित तथ्यांक र तथ्यमा आधारित योजना निर्माण आजको आवश्यकता बनेको छ । यस दस्तावेजले नगरको भौतिक अवस्थासँगै सामाजिक तथा मानव विकास सूचकांकहरूको विश्लेषण प्रस्तुत गर्दछ, जसले भावी रणनीतिक योजनाहरूको आधार तय गर्नेछ ।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको बस्तुगत विवरण निर्माणको क्रममा जनप्रतिनिधिहरू, प्राविधिक कर्मचारी, स्थानीय तहका शाखा प्रमुखहरू, समाजका अगुवा, जनप्रतिनिधि, सेवा उपयोगकर्ता, नागरिक समाजका प्रतिनिधिहरू र विषय विज्ञहरूको सहभागिता उल्लेखनीय रह्यो । तथ्य संकलनवेरि विश्लेषण, समायोजन र प्रस्तुति सम्मको सम्पूर्ण प्रक्रियामा सक्रिय सहयोग पुऱ्याउने सम्पूर्ण पक्षप्रति म कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु ।

म विश्वास दिलाउन चाहन्छु कि यस बस्तुगत विवरण केवल एउटा कागजी दस्तावेज मात्र नभई नगरको दिगो विकासको दिशामा बहुआयामिक मार्गनिर्देशक हुनेछ । स्थानीय आवश्यकता, अवसर र चुनौतीका आधारमा योजना निर्माण गर्न र कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा समेत यसले मार्गदर्शन गर्नेछ । नगरको उपलब्ध स्रोत र साधनको इमान्दार उपयोग, पारदर्शिता, उत्तरदायित्व र समावेशीतालाई आधार मानेर हामी नगरवासीको जीवनस्तर उकास्न प्रयत्नशील रहनेछौं ।

अन्त्यमा, यो पार्श्वचित्र भविष्यमा पनि निरन्तर अद्यावधिक र परिमार्जन हुँदै जाने एक जीवन्त दस्तावेज हो । यसमार्फत हामीले लिएको मार्गदर्शनले समृद्ध, समावेशी र आत्मनिर्भर स्वर्गद्वारी नगर निर्माणमा टेवा पुगोस् भन्ने शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

(टेक प्रसाद भण्डारी)
नगर प्रमुख

"समृद्ध स्वर्गद्वारी, कृषि पर्यटन र रोजगारी"

इमेल : swargadwarimunicipality01@gmail.com, info@swargadwarimun.gov.np, वेब साइट :
www.swargadwarimun.gov.np, सम्पर्क नं. ०८६४२००११, ०८६४२००१२, ०८६४२००१३, ०८६४००११५, ०८६४००११८,
०८६४००११६, ०८६४००११७, ०८६४००१०१, ०८६४००११७

स्वर्गद्वारी नगरपालिका नगरकार्यपालिकाको कार्यालय

भित्री, प्यूठान
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल
स्था : २०७३

"व्यावसायिक र सिर्जनशील प्रशासन :
विकास, समृद्धि र सुशासन"

प.स. : २०८१/०८२
च.न. :

शुभकामना सन्देश

स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण निर्माण कार्य पुरा भएको सन्दर्भमा म अत्यन्त हर्षित छु । यस महत्वपूर्ण कार्यमा प्रत्यक्ष-परोक्ष रूपमा संलग्न सम्पूर्ण टिम, कर्मचारी, विज्ञ तथा स्थानीय सरोकारवालाहरूलाई मेरो हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

वस्तुगत विवरण कुनै पनि स्थानीय सरकारको योजनागत विकासका लागि मार्गचित्र हो । यसले नगरपालिकाको भौगोलिक अवस्था, सामाजिक संरचना, जनसंख्या विवरण, सेवा पहुँच, पूर्वाधार अवस्था, शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, रोजगार, पर्यटन, वातावरण र समग्र विकासका सूचकहरूलाई समेटेर भविष्यको योजनालाई स्पष्ट दिशानिर्देश दिन्छ ।

स्वर्गद्वारी नगरपालिका विविधतायुक्त, स्रोतसाधनले भरिपूर्ण, तर विकासमा असमानतायुक्त क्षेत्र हो । यहाँको भूगोल, संस्कृति, जनशक्ति र सम्भावनाहरूको वैज्ञानिक अध्ययन र विश्लेषणमार्फत नीति निर्माण गर्ने उद्देश्यले यो पाश्चिचित्र तयार गरिएको हो । यस दस्तावेजले महिला, बालबालिका, वृद्ध, फरक क्षमता भएका ब्यक्तिहरू, उलित, आदिवासी जनजाति लगायत समावेशी पक्षलाई पनि समेट्ने प्रयास गरेको छ, जसले सबैको हितमा नीतिगत निर्णय लिन सहज बनाउनेछ ।

नगरपालिकाको शैक्षिक, सामाजिक, आर्थिक, तथा भौगोलिक पृष्ठभूमिलाई स्पष्ट चित्रण गर्न र त्यसका आधारमा आगामी दिनमा कार्यक्रम तय गर्न पाश्चिचित्रले महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउने विश्वास लिएको छु । महिलाको सशक्तिकरण, लैंगिक समानता, बालमैत्री पालिका, दिगो कृषि प्रणाली, उद्यमशिलता र वातावरणमैत्री विकास हाग्नो प्राथमिकता क्षेत्र हुनु, जसलाई यो दस्तावेजले सम्बोधन गरेको छ ।

हाग्नो नगरको समुन्नत भविष्य सुनिश्चित गर्नका लागि वस्तुगत विवरण मार्फत नीतिगत योजना बनाउनु, दीर्घकालीन दृष्टिकोण तय गर्नु र प्रत्येक नागरिकसम्म सेवा पुऱ्याउनु हाग्नो साभ्ना लक्ष्य हो । स्थानीय सरकार, समुदाय र साभ्नेदारहरूबीच सहकार्य र समन्वयको नयाँ ढोका खोल्न पनि यो दस्तावेज सहयोगी हुने विश्वास लिएको छु । अन्तमा, पाश्चिचित्रलाई आधार बनाएर आगामी दिनमा पारदर्शी, समावेशी र प्रभावकारी ढंगले कार्य योजनाहरू तयार गरी कार्यान्वयन गर्न हामी कटिबद्ध छौँ । समृद्ध, समावेशी र न्यायपूर्ण स्वर्गद्वारी नगर निर्माणतर्फ सबैको हातेमालो र सहकार्य सधैँ रहोस् भन्ने कामना गर्दछु ।

धन्यवाद ।

(मिनराज रानामगर)
उप प्रमुख

"समृद्ध स्वर्गद्वारी, कृषि पर्यटन र रोजगारी"

इमेल : swargadwarimunicipality01@gmail.com, info@swargadwarimun.gov.np, वेब साइट :
www.swargadwarimun.gov.np, सम्पर्क नं. ०८६४२००११, ०८६४२००१२, ०८६४२००१३, ०८६४००११५, ०८६४००११८,
०८६४००११६, ०८६४००११७, ०८६४००१०९, ०८६४००११०

स्वर्गद्वारी नगरपालिका नगरकार्यपालिकाको कार्यालय

भित्री, प्यूठान
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल
स्था : २०७३

"स्थानसाथिक र सिर्जनशील प्रशासन :
विकास, समृद्धि र सुशासन"

प.स. : २०२१/०२२
च.न. :

मन्तव्य

नेपालमा संघीयताको कार्यान्वयन संगै स्थानीय सरकारहरूलाई दिइएको संवैधानिक तथा कानूनी अधिकारको प्रभावकारी अभ्यास गर्दै जनताको अपेक्षा अनुसार सेवा प्रवाह, विकास निर्माण तथा सुशासन प्रवर्धन गर्नु हाम्रो मूल जिम्मेवारी हो। जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूको सामुहिक प्रयासबाट योजनाबद्ध रूपमा अघि बढ्ने प्रक्रियामा तथ्यांकमा आधारित नीति निर्माणको आवश्यकता भन्ने महत्वपूर्ण रहेको हुन्छ। यसै सन्दर्भमा बस्तुस्थिति समेटिएको "स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको बस्तुगत विवरण" तथ्यांक समन्वय कार्यालय दाङको सहयोगमा प्रकाशन हुन लागेकोमा म यसलाई एक महत्वपूर्ण उपलब्धिका रूपमा लिएको छु।

समग्र नगरपालिकाको पूर्वाधार, जनशक्ति, सेवा क्षेत्र, जनसंख्या संरचना, शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पर्यटन, सामाजिक सुरक्षा, आर्थिक विकास तथा जोखिम ब्यवस्थापनको अवस्था लगायत जस्ता विविध पक्षहरूलाई तथ्यगत रूपमा विश्लेषण गरी प्रस्तुत गरिएको यो विवरणले नगरपालिकाको नीति निर्माण, योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्यांकनको प्रत्येक चरणमा मार्गदर्शन गर्नेछ। नगरपालिकाले तर्जुमा गर्ने नीति, योजना तथा कार्यक्रमहरू नगरपालिका भित्र बसोवास गर्ने हरेक वर्ग, क्षेत्र र समुदायको रूपन्तरण गर्ने सेतु हुन जरूरी हुन्छ जुन बस्तुगत तथ्यांकको विश्लेषणबाट मात्र सम्भव हुनेछ, बस्तुगत विवरणको निर्माणले अब हामीलाई हाम्रो नगरको समग्र चित्र बुझ्न, वर्तमान अवस्थाको यथार्थ मूल्यांकन गर्न, कमजोर पक्ष पहिचान गर्न, अवसरहरूको पहिचानमा टेवा पुऱ्याउन र भावी कार्यदिशा तय गर्न सक्षम बनाउनेछ।

समावेशी, दिगो र अधिकारमा आधारित स्थानीय विकास प्रक्रिया सुनिश्चित गर्न तथ्यांक र बस्तुगत जानकारीको भरपूर उपयोग अपरिहार्य हुनेछ भन्ने यथार्थलाई आत्मसात् गर्दै यस दस्तावेजको प्रभावकारी उपयोग र कार्यान्वयनलाई संस्थागत गरिनु आवश्यक छ। साथै, यसले नगरपालिका भित्र कार्यरत कर्मचारीहरू, जनप्रतिनिधिहरू, विकास साभेदारहरू, अनुसन्धानकर्ताहरू, सञ्चारकर्मीहरू तथा नागरिक समाजका लागि समेत सन्दर्भ सामग्रीको काम गर्नेछ भन्ने विश्वास लिएको छु।

अन्त्यमा "स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको बस्तुगत विवरण" प्रकाशनको लागि तथ्यांक संकलन, विश्लेषण, सम्पादन र प्रकाशनमा महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्नुहुने तथ्यांक समन्वय कार्यालय दाङका कार्यलाय प्रमुख श्री पोम नारायण पौडेल र कार्यालय परिवार साथै आवश्यक विवरण उपलब्ध गराई सहयोग गर्नुहुने स्वर्गद्वारी नगरपालिकाका सदैव शास्का शास्का प्रमुख ज्यूहरू लगायत कर्मचारी साथीहरू तथा उचित समन्वय गर्नुहुने नगर प्रमुख तथा उप प्रमुख ज्यू, कार्यपालिका सदस्य ज्यूहरू साथै दस्तावेजको निर्माण र प्रकाशनमा महत्पूर्ण सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण ब्यक्तित्वहरूमा म धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहन्छु।

(केशवराज भट्टराई)
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

"समृद्ध स्वर्गद्वारी, कृषि पर्यटन र रोजगारी"

इमेल : swargadwarimunicipality01@gmail.com, info@swargadwarimun.gov.np, वेब साइट :
www.swargadwarimun.gov.np, सम्पर्क नं. ०२६४२००११, ०२६४२००१२, ०२६४२००१३, ०२६४००११४, ०२६४००११५,
०२६४००११६, ०२६४००११७, ०२६४००१०१, ०२६४००११७

फोन नं.:- ०८२-५६००१८
Email: scodang@nsonepal.gov.np

प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय
तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, दाङ
घोराही, दाङ

पत्र संख्या:
चलानी नं.:

हाम्रो भनाइ

प्रमाणमा आधारित नीति निर्माण र योजना तर्जुमा एवं त्यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन र निर्णय प्रक्रियालाई पारदर्शी, जवाफदेही र उत्तरदायी बनाउन गुणस्तरीय तथ्याङ्कको माग दिन प्रतिदिन बढ्दै गइरहेको छ। राज्यको पुनर्संरचना पछि खण्डीकृत (Disaggregated) तथ्याङ्कको माग झन दिनानुदिन बढ्दै गइरहेको अनुभव हामीले गरेका छौं।

राष्ट्रिय स्तरमा तयार पारिएका तथ्याङ्क र सूचनाहरूले मात्र देशका सबै क्षेत्र एवं स्थानहरूको बृहतरूपमा जानकारी गराउने खण्डीकृत (Disaggregated) तथ्याङ्कको मागलाई सम्बोधन गर्न सम्भव हुदैन। यसै कुरालाई मन्त्र गरी तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय दाङले गणना तथा सर्वेक्षणहरूबाट प्राप्त प्रदेश, जिल्ला एवं स्थानीय तहका तथ्याङ्क र प्रदेश, जिल्ला एवं स्थानीय तहहरूबाट विभिन्न निकायहरूमा व्यवस्थापन गरिएका अभिलेखहरूमा छरिएर रहेका उपयोगी आँकडाहरूलाई एकत्रित गरी चालु आर्थिक वर्षमा स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण २०८२ तयार गरेका छौं। यसबाट धेरै नभएपनि केहि मात्रामा तथ्याङ्क प्रयोग कर्ताहरूको मागलाई सम्बोधन गर्नेछ भन्ने आशा हामीले राखेका छौं।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण २०८२ तयार गर्ने क्रममा हामीलाई तथ्याङ्क उपलब्ध गराइ वा अन्य कुनै तवरबाट प्रत्यक्ष एवं परोक्ष रूपमा सहयोग गर्नुहुने स्वर्गद्वारी नगरपालिकाका नगर प्रमुख, नगर उप-प्रमुख, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत साथै स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका सरकारी एवं गैरसरकारी कार्यालयहरू र विभिन्न संघ संस्थाहरूलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछौं। साथै स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण २०८२ तयार गर्नको लागि तथ्याङ्क संकलन, प्रशोधन, विश्लेषण र प्रकाशन कार्यमा समेत महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्नु भएका यस कार्यालयका तथ्याङ्क अधिकृत द्वय रोचक सुवेदी र सुमन्त कुमार गुप्ता, सुपरिवेक्षकहरू संगीता श्रेष्ठ, सीता सापकोटा, हरिभक्त गौतम, सतीश कुमार चौधरी, खुमानन्द बली र विनिता चौधरी, खरिदारहरू माधव प्रसाद पौडेल र गोपालराज उपाध्याय, सहलेखापाल नारायण प्रसाद शर्मा तथा गणकहरू शर्मीला शर्मा र प्रभु नारायण थारूलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहान्छु। भविष्यमा यसका परिमार्जित संस्करणहरूको प्रकाशनका लागि पाठकहरूबाट सदासँ रचनात्मक सुझाव र प्रतिक्रिया प्राप्त हुने विश्वास लिएको छु।

अन्तमा नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण तयार गर्ने कार्यमा राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयको प्रेरणादायी भूमिका प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु।

असार, २०८२

पोम नारायण पौडेल
तथ्याङ्क समन्वय अधिकारी

विषय सूची

खण्ड १: स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको चिनारी	१
१.१ संक्षिप्त परिचय	१
१.२ भौगोलिक अवस्थिति	१
१.३ राजनैतिक तथा प्रशासनिक केन्द्र	१
१.४ भू-क्षेत्र (टोपोग्राफी)	२
१.४.१ माटोको बनावट र उर्वराशक्ति	२
१.४.२ भू-आकृति तथा माटोको बनेट	२
१.५ हावापानी	२
१.६ भू-क्षेत्रको वर्गीकरण	३
१.७ नगरपालिकामा रहेको सम्भाव्यता र अवसर	५
१.८ नगरपालिकाको अन्तर नगर सम्बन्ध	७
१.९ नदी तथा ताल तलैयाहरू	७
१.१० धार्मिक, प्राकृतिक तथा पर्यटकीय महत्वका स्थलहरू	९
१.११ मुख्य चाडपर्वहरू	१०
१.१२ संस्कृति, कला, भाषा र साहित्य	१०
खण्ड २ : घरपरिवार तथा जनसांख्यिक विवरण	११
२.१ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडा अनुसारको जनसंख्या, घरपरिवार संख्या, परिवारको औसत आकार र लैङ्गिक अनुपातको विवरण	११
२.२ स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको उमेर तथा लिङ्गानुसार जनसंख्याको विवरण	१२
२.३ स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको उमेर समूह अनुसार जनसंख्याको विवरण	१५
२.४ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडा तथा परिवारमूलीको लिङ्गानुसार विवरण	१६
२.५ स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको उमेर समूह र लिङ्गानुसार परिवारमूलीको विवरण	१८
२.६ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको घरपरिवार, लिङ्गानुसार जनसंख्या र जनघनत्व सम्बन्धी विवरण	१८
२.७ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको धर्म र लिङ्गानुसार जनसंख्याको विवरण	१९
२.८ जातजाति सम्बन्धी विवरण	२०
२.८.१ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको जातजाति र लिङ्गानुसार जनसंख्याको विवरण	२०
२.८.२ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको उमेर समूहको आधारमा जातजातिको जनसंख्याको विवरण	२२
२.८.३ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको जातजातिगत समूहको आधारमा साक्षरताको अवस्थाको विवरण	२४
२.९ भाषा सम्बन्धी विवरण	२५
२.९.१ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको मातृभाषा र लिङ्गानुसार जनसंख्याको विवरण	२५
२.९.२ स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा बोलिने प्रमुख पाँच मातृभाषाको विवरण	२६
२.९.३ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा बोलिने दोस्रो भाषा सम्बन्धी विवरण	२६
२.९.४ स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा बोलिने प्रमुख पाँच दोस्रो भाषा सम्बन्धी जनसंख्याको विवरण	२७
२.९.५ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको पुर्ख्यौली भाषा सम्बन्धी जनसंख्याको विवरण	२८
२.९.६ स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा प्रमुख पाँच सबैभन्दा बढी र कम पुर्ख्यौली भाषा सम्बन्धी जनसंख्याको विवरण	२९
२.१० जनसंख्याको वैवाहिक स्थिति	३०

२.१०.१ स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका वैवाहिक स्थिति सम्बन्धी जनसंख्याको विवरण	३०
२.१०.२ स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा भएका पहिलो विवाह गर्दाको उमेर समूह अनुसार जनसंख्याको विवरण	३०
२.१०.३ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडा अनुसार रहेका बालविवाह दर	३१
२.११ स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका अपाङ्गता सम्बन्धी विवरण	३१
२.१२ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा परिवारको आकार अनुसारको घरपरिवार संख्याको विवरण	३२
२.१३ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका घरको स्वामित्व अनुसार पारिवारिक विवरण	३४
२.१४ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका घरको जगको बनेट अनुसार पारिवारिक विवरण	३५
२.१५ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका घरको बाहिरी गारो अनुसार पारिवारिक विवरण	३६
२.१६ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका घरको छानोको प्रकार अनुसार पारिवारिक विवरण	३७
२.१७ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको घरको भुईको प्रकार अनुसार पारिवारिक विवरण	३८
२.१८ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको पिउने पानीको मुख्य स्रोत अनुसार पारिवारिक विवरण	३९
२.१९ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिका भित्र खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धनको प्रकार अनुसार पारिवारिक विवरण	४१
२.२० प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा बत्ती बाल्न प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार पारिवारिक विवरण	४२
२.२१ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार पारिवारिक विवरण	४३
२.२२ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको परिवारले प्रयोग गरेको सुविधाका साधन अनुसार पारिवारिक विवरण	४४
२.२३ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका घर जग्गामा महिलाको स्वामित्व अनुसार पारिवारिक विवरण	४७
२.२४ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा दर्ता नगरी कृषि बाहेकका साना घरेलु व्यवसाय गर्ने परिवारहरूको लिङ्गअनुसारको विवरण	४८
२.२५ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा गत १२ महिनामा कम्तीमा १ जना मृत्यु भएको पारिवारिक विवरण	४९
२.२६ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा गत १२ महिनामा मृत्यु भएका व्यक्तिको उमेर समूह अनुसार पारिवारिक विवरण	४९
२.२७ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा गत १२ महिनामा मृत्यु हुनुको कारण अनुसार पारिवारिक विवरण	५१
२.२८ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा गत १२ महिनामा १५ देखि ४९ वर्षका महिलाहरूको मृत्युको अवस्था अनुसार पारिवारिक विवरण	५४
२.२९ परिवारमा अनुपस्थित वा विदेश गएका जनसंख्या सम्बन्धी विवरण	५४
२.२९.१ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा कम्तीमा १ जना अनुपस्थित/विदेश गएको जनसांख्यिक तथा पारिवारिक विवरण	५४
२.२९.२ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको अनुपस्थित/विदेश गएको व्यक्तिको ५ वर्ष उमेर समूह अनुसार विवरण	५५
२.२९.३ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाबाट अक्सर विदेश बसोबास गर्ने व्यक्तिको देश अनुसारको विवरण	५६
२.२९.४ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाबाट विदेश रहेका व्यक्तिहरूको विदेश जानुका कारण अनुसार विवरण	५७
२.२९.५ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका परिवारबाट अनुपस्थित विदेश रहेका व्यक्तिको गएको देश र जानुको कारण अनुसारको विवरण	५८
२.२९.६ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाबाट विदेश रहेका व्यक्तिको विदेश जाँदाको उमेर समूह अनुसारको विवरण	६३
२.२९.७ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाबाट विदेश रहेका व्यक्तिको विदेश जाँदाको अवस्थामा उत्तीर्ण गरेको तह अनुसारको विवरण	६५
खण्ड ३ सामुदायिक तथ्याङ्क	६७

३.१ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाका वडा कार्यालयबाट सबैभन्दा टाढाको बस्तीमा एकतर्फी पुग्न लाग्ने समयको आधारमा वडाको विवरण	६७
३.२ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडाको आम्दानीको स्रोत अनुसार विवरण	६८
३.३ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडामा मुख्य कृषिजन्य उत्पादित वस्तुको विवरण	६९
३.४ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडाबाट मुख्य कृषिजन्य निर्यात हुने उत्पादित वस्तुको वडागत विवरण	७०
३.५ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडामा मुख्य गैरकृषि उत्पादनको अवस्था अनुसार वडागत विवरण	७१
३.६ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडाबाट मुख्य गैरकृषि उत्पादन निर्यातको अवस्था अनुसार वडागत विवरण	७२
३.७ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको विद्यालयमा सेवा/सुविधा पहुँच अनुसार वडाको विवरण	७३
३.८ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडामा अस्पताल र अन्य स्वास्थ्य सुविधाको पहुँच अनुसार वडागत विवरण	७४
३.९ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडा भित्र रहेका वित्तीय सेवालगायतका सुविधाको उपलब्धताको विवरण	७५
३.१० प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडा भित्र रहेका समाज कल्याणसँग सम्बन्धित सेवा सुविधा अनुसार वडाको विवरण	७५
३.११ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडा भित्र रहेका स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध सेवा/सुविधा अनुसार वडाको विवरण	७६
३.१२ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडा भित्र रहेको सडक सुविधा अनुसार वडाको विवरण	७७
३.१३ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वर्षैभरि संचालन हुने कालोपत्रे सडकको लम्बाइ अनुसारको वडाको विवरण	७८
३.१४ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वर्षैभरि संचालन हुने ग्राभेल सडकको लम्बाइ अनुसारको वडाको विवरण	७८
३.१५ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडा भित्र वर्षैभरि संचालन हुने धुले-माटे सडकको लम्बाइ अनुसारको वडाको विवरण	७८
३.१६ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको बहुसंख्यक वडाबासीहरूले वडाभित्र वा आधा घण्टा पैदल दूरीमा रहेको स्थानबाट उपभोग गर्दै आएको सेवा सुविधा अनुसार वडाको विवरण	७९
३.१७ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको बसाईसराईको अवस्था अनुसार वडाको विवरण	८०
३.१८ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको प्राकृतिक विपद् वा प्रकोपको खतरा अनुसारको वडाको विवरण	८०
खण्ड ४: जनसंख्याको शैक्षिक स्थिति	८१
४.१ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा पाँच वर्ष वा सो भन्दा माथिका व्यक्तिको साक्षरताको अवस्था अनुसार जनसंख्याको विवरण	८१
४.२ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा पाँच वर्ष र सो भन्दा माथिका व्यक्तिले उत्तीर्ण गरेका तह अनुसारको जनसंख्याको विवरण	८४
४.३ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा एस.एल.सी./एस.ई.ई मुनिको शैक्षिक स्तर पूरा गरेका ५ देखि २५ वर्ष उमेरका जनसंख्या वा विद्यालय उपस्थितिको हालको स्थिति अनुसार कुनै पनि विद्यालयमा कहिल्यै नगएको र पूरा भएको शिक्षाको स्तर अनुसार जनसंख्याको विवरण	८५
४.४ स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा पाँच वर्ष र सो भन्दा माथिका व्यक्तिले उत्तीर्ण गरेका तह अनुसारको जनसंख्याको विवरण	८६
४.५ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा अध्ययन गरेको विषयअनुसार पन्ध्र वर्षमाथिका दश जोड २ वा सो सरह र सो भन्दा माथिल्लो तह उत्तीर्ण गरेकाको जनसंख्याको विवरण	८८
४.६ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा १५-२४ वर्ष उमेर समूहका युवाहरूको लिङ्गअनुसार साक्षरताको विवरण	९८
४.७ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा पन्ध्र वर्ष माथिका वयस्कहरूको लिङ्गअनुसार साक्षरताको विवरण	९९

४.८ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा बालबालिका (५-१७ वर्ष) को लिङ्गानुसार साक्षरताको विवरण	१०१
खण्ड ५ प्रजनन तथा जन्म सम्बन्धी विवरण	१०३
५.१ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा अमाको उमेर समूह र हालसम्म जीवित जन्मेका बच्चाको संख्या अनुसार १५-४९ वर्ष उमेरका हालसम्म विवाहित महिलाको विवरण	१०३
५.२ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा अमाको उमेर समूह र गत १२ महिना भित्र जीवित जन्मेका बच्चाको संख्या अनुसार १५-४९ वर्ष उमेरका हालसम्म विवाहित महिलाको संख्या	१०४
५.३ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा अमाको उमेर समूह र बच्चाको लिङ्गानुसार हाल सम्म जीवित जन्मेका, जीवितै रहेका र जन्मेर मृत्यु भएका बच्चाको संख्या	१०५
५.४ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा अमाको साक्षरता/उत्तीर्ण शैक्षिक तह अनुसार १५-४९ वर्षका महिलाबाट हाल (गणना दिन) सम्म जन्मेका बच्चाको संख्या	१०७
५.५ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा अमाको साक्षरता/उत्तीर्ण शैक्षिक तह अनुसार गत १२ महिनामा जीवित जन्मेका बच्चाको संख्या	१०८
५.६ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा अमाको पेशा अनुसार गत १२ महिनामा जीवित जन्मेका बच्चाहरूको संख्या	११०
५.७ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा अमाको संलग्नता रहेको मुख्य उद्योग र उमेर समूह अनुसार हाल सम्म जन्मेका बच्चाको संख्या	११२
५.८ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा अमाको मुख्य उद्योगमा संलग्नता र उमेर समूह अनुसार गत १२ महिनामा जीवित जन्मेका बच्चाको संख्या	११६
५.९ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा जन्म दर्ताको स्थिति अनुसार ५ वर्ष वा सो भन्दा मुनिका बालबालिकाको संख्या	१२०
५.१० स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको स्वास्थ्य क्षेत्रको पूर्वाधारको विवरण आ.व. २०८०।०८१	१२१
५.११ स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका स्वास्थ्य संस्थाको जनशक्तिको विवरण (२०८२ जेठ मसान्त सम्म)	१२२
५.१२ स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको क्षेत्र भित्र रहेका स्वास्थ्य सूचकहरू	१२२
५.१३ स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका प्रमुख रोग तथा बीमा रहरू (Top ten morbidities)	१२३
खण्ड-६ कृषि वन तथा वातावरण तथ्याङ्क	१२४
६.१ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेको कृषक परिवार संख्या, क्षेत्रफल, कित्ता संख्या, औसत कित्ता संख्या तथा सिंचित क्षेत्रफलको विवरण	१२५
६.२ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेको जग्गाको स्वामित्व अनुसार जग्गा कमाउने परिवार संख्या तथा कमाएको जग्गाको क्षेत्रफल अनुसार विवरण	१२५
६.३ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा कृषि-चलनले चलन गरेको जग्गाको उपयोगको विवरण	१२६
६.४ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका विभिन्न अस्थायी बालीको क्षेत्रफल तथा कृषक परिवारको विवरण	१२७
६.४ (क): प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा हुने मुख्य अस्थायी बाली लागेका जग्गाको क्षेत्रफल तथा कृषक परिवारको विवरण	१२८
६.५ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा बगैँचाको रूपमा लगाइएका जम्मा स्थायी बालीको क्षेत्रफल, बोट संख्या, छरिएर रहेका बोट संख्या र कृषक परिवारको विवरण	१२९
६.५(क): प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेको बगैँचाको रूपमा लगाइएका मुख्य स्थायी बाली (सुन्तला र कागती) को क्षेत्रफल, बोट संख्या, छरिएर रहेका बोट संख्या र कृषक परिवारको विवरण	१३०
६.५(ख): प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेको बगैँचाको रूपमा लगाइएका मुख्य स्थायी बाली (आँप र केरा) को क्षेत्रफल, बोट संख्या, छरिएर रहेका बोट संख्या र कृषक परिवारको विवरण	१३१

६.६: प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका प्रमुख बालीहरूमा कृषि सामग्री (बीउविजन, विषादी, मल) प्रयोग गर्ने कृषक परिवारको विवरण	१३२
६.६ (क): प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा हुने प्रमुख बाली (मकै) मा कृषि सामग्री (बीउविजन, विषादी, मल) प्रयोग गर्ने कृषक परिवारको विवरण	१३३
६.६(ख): प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका प्रमुख बाली (गहुँ) मा कृषि सामग्री (बीउविजन, विषादी, मल) प्रयोग गर्ने कृषक परिवारको विवरण	१३३
६.७: प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका पाल्तु चौपाया तथा पन्छीको संख्या र कृषक परिवारको विवरण	१३४
६.८: प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा कृषि कार्यमा संलग्न कामदारको विवरण	१३५
६.९: प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा कृषि कार्यमा कामदारको किसिम अनुसार कामदारहरूको संख्या र कामदार प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या	१३६
६.१०: प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा कृषि ऋण, थप ऋणको आवश्यकता, बीमा तथा अनुदान प्राप्त गर्ने कृषक परिवारको विवरण	१३७
६.११: प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा जलवायु परिवर्तन बारे जानकारी राख्ने र कृषि कार्यमा जलवायु परिवर्तनले पुऱ्याएको प्रभाव अनुसार कृषक परिवारको विवरण	१३७
६.१२ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा कृषि चलनबाट निस्किएका फोहोरको निम्नानुसार व्यवस्थापन गरेका कृषक परिवारको विवरण	१३८
६.१३: प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका मुख्य कृषकको संख्या तथा कृषक परिवारको जनसंख्याको विवरण (लिङ्गानुसार)	१३९
६.१४: प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा लिङ्गानुसार कृषि तालिम, कृषि कार्यसम्बन्धी निर्णयमा सहभागिता तथा कृषि क्रियाकलापमा सरदर दिएको समय उल्लेख गर्ने १० वर्ष वा सोभन्दा माथी उमेरका कृषक परिवारको जनसंख्याको विवरण	१३९
६.१५: प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा परिवारमूली र कृषि चलनको स्थितिको विवरण	१४०
६.१६: प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा कृषि चलनको प्रमुख उत्पादन/क्रियाकलाप अनुसार कृषक परिवारको विवरण	१४१
६.१७: प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा कृषि चलनबाट भएको प्रमुख उत्पादनको मुख्य प्रयोग अनुसार कृषक परिवारको विवरण	१४१
६.१८: प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा कृषक परिवारको आम्दानीको मुख्य स्रोत, आफ्नै कृषि उत्पादनबाट भएको आम्दानीले मात्र वर्षभरी परिवारलाई खान नपुग्ने कृषि चलनको अवस्था तथा परिवारलाई खान नपुग्ने अवधि अनुसार कृषक परिवारको विवरण	१४२
खण्ड ७ बसाईसराई को अवस्था	१४४
७.१ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका जन्मस्थान तथा ५ वर्ष उमेर समूहको जनसंख्याको लिङ्गानुसार विवरण	१४४
७.२ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका जन्म, लिङ्ग र उमेर अनुसार मूल जन्मथलोमा जन्मेका जनसंख्याको विवरण	१४६
७.३ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका देश/क्षेत्र र वृहत उमेर समूह अनुसार विदेशमा जन्मेको जनसंख्याको विवरण	१४८
७.४ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका पछिल्लो पटकको बसाईको स्थानको आधारम जनसंख्याको विवरण	१४९
७.५ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका पछिल्लो पटक बसाई सरेको भौगोलिक अवस्थितिको आधारमा जनसंख्याको विवरण	१५१

७.६ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका पछिल्लो पटक बसाईसरेको प्रदेशको आधारमा जनसंख्याको विवरण	१५३
७.७ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका हालै बसाईसरी आएको जनसंख्याको विवरण (बसाईको अवधि, लिङ्ग र उमेर समूह अनुसार)	१५५
७.८ अधिल्लो बसोबास हालको भन्दा फरक भएको र बसाईसरी आउनुको कारणको आधारमा जनसंख्या	१५७
७.९ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका अधिल्लो बसोबास विदेश (देश/क्षेत्र) भएको र बसाईसराईको कारणको आधारमा जनसंख्याको विवरण	१५८
खण्ड ८ आर्थिक क्रियाकलाप	१६१
८.१ नगर अर्थतन्त्रको संरचनात्मक स्वरूप	१६१
८.२ नगरपालिकाको आश्रित जनसंख्याको विवरण	१६१
८.३ स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको आर्थिकरूपले सक्रिय र निष्क्रिय जनसंख्याको अवस्था	१६२
८.४ घरायसी तथा गैरघरायसी क्षेत्रानुसार आर्थिक काममा संलग्नता अनुसार जनसंख्याको विवरण	१६५
८.५ मुख्य आर्थिक कामको संस्थागत क्षेत्र अनुसारको जनसंख्या	१६६
८.६ आर्थिक कामको पेशागत वर्गीकरण अनुसारको जनसङ्ख्या	१६७
८.७ आर्थिक कामको औद्योगिक क्षेत्र वर्गीकरण अनुसार जनसंख्याको विवरण	१६८
८.८ कृषि तथा गैरकृषि क्षेत्रमा संलग्न जनसंख्या	१७२
८.९ दश वर्ष र सो भन्दा माथिका व्यक्तिले पछिल्लो १२ महिनामा आर्थिक काम नगर्नु वा ६ महिना भन्दा कम समय काम गर्नुको कारण अनुसारको जनसंख्या	१७४
खण्ड-९ विविध	१७६
९.१ स्थानीय तह (स्वर्गद्वारी नगरपालिका) निर्वाचन २०७९ निर्वाचित राजनीतिक दल/स्वतन्त्र पदाधिकारीहरूको विवरण	१७६
९.२ स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका मतदान स्थल, मतदान केन्द्र संख्या र लिङ्गानुसार मतदाताको संख्याको विवरण	१७७
९.३ स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका क्रियाशिल राजनैतिक दलहरू	१७८
९.४ स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा अवस्थित पर्यटकीय क्षेत्रमा आगन्तुकहरूको संख्या	१७८
९.५ स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका साना तथा घरेलु उद्योगको विवरण	१७८
९.६ स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा बैंक तथा वित्तीय संस्थाको संख्या	१७९
खण्ड १० : तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, दाङको विवरण	१८०
१०.१ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, दाङको परिचय	१८०
१०.२ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, दाङको स्वीकृत दरबन्दी विवरण	१८०
१०.३ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, दाङको संगठनिक संरचना	१८१
१०.४ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय दाङबाट गरिने मुख्य-मुख्य कार्यहरू	१८१
१०.५ स्थापना कालदेखि हालसम्मका कार्यालय प्रमुखहरूको नामावली	१८२
१०.६ हाल (२०८२ जेठ) कार्यरत कर्मचारीहरूको नामावली विवरण	१८२
अनुसूची-१	१८३
अनुसूची-२	१८३
अनुसूची-३	१८५

खण्ड १: स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको चिनारी

१.१ संक्षिप्त परिचय

लुम्बिनी प्रदेशको एक पहाडी जिल्ला प्यूठानमा कुल ९ वटा स्थानीय तह मध्ये दुई वटा नगरपालिका (प्यूठान र स्वर्गद्वारी) र सात वटा गाउँपालिकाहरू रहेका छन्। स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको गठन साविकको कोचिवाङ्ग, स्वर्गद्वारी खाल, भिग्री, सारी, गोठीवाङ्ग, बेलवास र बर्जिवाङ्ग गाउँ विकास समितिहरूलाई गाभेर भएको हो। यसमा जम्मा ९ वटा वडाहरू रहेका छन्। उष्ण, समशितोष्ण र शितोष्ण हावापानी भएको यस नगरपालिकाको अधिकतम तापक्रम ३३.५° सेल्सियस र न्युनतम तापक्रम ११.८° सेल्सियस पाइन्छ। यस नगरपालिकाको मध्य भागमा भालुवाङ्ग-रोल्पा सडक रहेको छ।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको नामाकरण: जनविश्वास अनुसार यो ठाउँ स्वर्ग जाने बाटो रहेको पवित्र स्थल हो। सत्य युगमा देवताहरूले यात्रा गरेको तपोभूमिमा रोल्पा जिल्लाको रुम्टी गाँउमा वि.स. १९१६ मा जन्मनुभएका १०८ महाप्रभु बाल तपस्वी श्री नारायण गौतम १९५१ मा स्वर्गद्वारीमा आएपछि वेदका मन्त्रद्वारा अग्नि प्रज्योलित गरी १९५२ बैसाख पूर्णिमा देखि अखण्ड महायज्ञ सुरु गर्नु भएको थियो। विश्व शान्तिको लागि संचालित अखण्ड यज्ञको अग्नि हालसम्म पनि निन्तर रूपमा बलिरहेको देख्न पाइन्छ। स्वर्गद्वारी आश्रमका संस्थापक स्वर्गद्वारी महाप्रभुले यहाँ गाई संरक्षण, यज्ञ र तपस्या गरेका कारण यस स्थानले अझ धार्मिक महत्व प्राप्त गरेको देखिन्छ। अतः स्वर्गद्वारी धामको ऐतिहासिक तथा धार्मिक महत्व एवं प्रसिद्धिको कारण यस नगरपालिकाको नाम स्वर्गद्वारी राखिएको हो।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको गठन: नेपाल सरकारको मिति वि.सं. २०७३ फाल्गुन २२ गतेको निर्णय र वि.सं. २०७३ फाल्गुन २७ गतेको राजपत्रमा प्रकाशित सूचना अनुसार गठन भएको हो।

१.२ भौगोलिक अवस्थिति

प्यूठान जिल्लामा अवस्थित करिब २२४.७० वर्ग कि.मि. क्षेत्रफल रहेको यस नगरपालिकाको उत्तरमा रोल्पा जिल्ला, पूर्वमा प्यूठान नगरपालिका, दक्षिणमा माण्डवी गाउँपालिका र दाङ जिल्ला र पश्चिममा दाङ र रोल्पा जिल्ला रहेका छन्। भौगोलिक हिसाबले ८२° ४५' ००" देखि ८२° ५७' ३०" पूर्वी देशान्तर र २७° ५३' ३०" देखि २८° ०३' ००" उत्तरी अक्षांशमा अवस्थित रहेको पहाडी जिल्लामा पर्ने यस नगरपालिकाको अधिकांश क्षेत्र खेतीयोग्य अति उर्वर जमिनले ओगटेको भएतापनि पछिल्ला वर्षहरूमा सहरीकरणको प्रभावले जग्गा टुक्रिने क्रम बढेको छ। जंगल तथा जलाधार क्षेत्रको कमी नभएको यस नगरपालिकाको परिसरमा सानाठूला गरी धेरै खोला तथा नदीहरू रहेका छन्। यो समुद्री सतहबाट ५५८ मि. देखि २१२५ मि. को उचाइमा रहेको छ।

१.३ राजनैतिक तथा प्रशासनिक केन्द्र

राजनैतिक विभाजनको आधारमा प्यूठान जिल्लाको क्षेत्र नं. १ अन्तर्गत पर्ने स्वर्गद्वारी नगरपालिका जम्मा ९ वटा वडाहरूमा विभाजन भएको छ। साविकका गाउँविकास समितिहरू बर्जिवाङ्ग, बेलवास, सारी, स्वर्गद्वारीखाल, कोचिवाङ्ग, भिग्री, गोठीवाङ्गलाई पुनर्संरचना गरी स्वर्गद्वारी नगरपालिका कायम गरिएको हो। यस नगरपालिकाको प्रशासनिक केन्द्र वडा नं. ३ को भिग्रीमा रहेको छ।

तालिका नं.१.१: नगरपालिकाको राजनैतिक विभाजन

हालको वडा नं.	समावेस भएका साविक गा.वि.स.र वडा	वडाको क्षेत्रफल (वर्ग कि.मि.)	वडा कार्यालय केन्द्र
१	कोचिवाङ्ग (१-९ सबै)	४३.२८	कोचिवाङ्ग
२	स्वर्गद्वारी (१-९ सबै)	४०.६९	खाल
३	भिग्री (३-९ सम्म)	२५.५७	जनुके
४	भिग्री (१ र २), गोठिवाङ्ग (४,५ र ६)	१३.७५	गोठिवाङ्ग
५	सारी (१-९ सबै)	१७.८३	सारी
६	बेलवास (१-४ सम्म)	१८.९	बेलवास
७	बेलवास (५-९ सम्म)	१६.२३	सोत्रे
८	बर्जिवाङ्ग (१-९ सबै)	१७.७६	बर्जिवाङ्ग
९	गोठिवाङ्ग (१-३ र ७-९ सम्म)	३०.६९	भचेली
जम्मा		२२४.७	

१.४ भू-क्षेत्र (टोपोग्राफी)

१.४.१ माटोको बनावट र उर्वराशक्ति

प्राकृतिक सम्पदाको हिसाबले यो नगर कृषिको लागि उपयुक्त उर्वर माटोको धनी नगरपालिका हो। यहाँको करिब ६२.०३ प्रतिशत जमिन खेतीपातीको लागि उपयोग भएको देखिन्छ। करिब ३४.३६ प्रतिशत जमिन वनजंगलले ओगटेको छ भने ०.६७ प्रतिशत जलक्षेत्रले ओगटेको छ। नगरपालिकाको प्रमुख खाद्यान्न तथा अन्न बालीमा धान, गहुँ, मकै, मुसुरो, अरहर, आलस, तोरी आदि हुन्।

१.४.२ भू-आकृति तथा माटोको बनेट

स्वर्गद्वारी नगरपालिका हालको नयाँ संरचना अनुसार लुम्बिनी प्रदेश अन्तर्गत रहेको पहाडी जिल्ला प्यूठानमा पर्दछ। स्वर्गद्वारी नगरपालिका समुद्र सतहबाट ५५८ मिटर देखि २१२५ मिटर सम्मको उचाइमा फैलिएर रहेको छ।

(क) लेकाली भाग (२१०० मि. भन्दा माथि)

२१०० मि. भन्दा माथिको भागलाई लेकाली भागमा विभाजित गरिएको छ। यो भाग सामान्यतया २१०० मिटर भन्दा अग्लो, हिउँदमा निकै जाडो हुने हिउँ पर्ने तथा ग्रेनाईट ढुङ्गा, दर्शन ढुङ्गा आदि प्रशस्त पाइने गर्दछ।

(ख) पहाडी भाग (९१५-२१०० मि.)

९१५ मिटर उचाइ देखि २१०० मिटर सम्मको भाग पर्ने स्थान पहाडी भागमा पर्दछ। स्वास्थ्यकर हावापानी भएको यस भेगमा पाखो बारीमा समेत राम्रो खेती हुन्छ। घना बस्ती भएको यस भागमा मकै, गहुँ, धान, कोदो, आलु उत्पादन गरिन्छ। यस भेगको जंगलमा कटुस, चाँप, ओखर, चिउरी, पिपल, चिलाउने, साल आदिका रुख पाइन्छन्। यस क्षेत्रमा मिश्रित जातजातिको बसोबास भएको पाइन्छ।

१.५ हावापानी

भौगोलिक असमानता भएकोले नेपालको विभिन्न ठाउँहरूमा विविध हावापानी रहेको छ। स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको उत्तरी भाग हिमालको नजिक र उचाइ पनि धेरै भएको कारण बढी जाडो हुने र दक्षिणी भाग भित्री मधेशसँग

जोडिएको वेशी भाग भएकोले चैत्रदेखि जेठसम्म गर्मी हुन्छ। यहाँ लेकाली, समशितोष्ण र अर्ध-उष्ण हावापानी पाइन्छ। वार्षिक रूपमा औसतमा ८ डिग्री सेल्सियस देखि ३२.४ डिग्री सेल्सियस तापक्रम पाइन्छ भने नेपालको दक्षिण-पूर्वबाट बहने दक्षिण-पश्चिमी मनसुनी वायुको प्रभावले यस जिल्लामा जेठ देखि असोजसम्म धेरै वर्षा हुन्छ। यहाँ वार्षिक वर्षा सरदर १५५८.४ मिलिमिटर भएको पाइन्छ। स्वर्गद्वारी स्वास्थ्यका दृष्टिकोणले उपयुक्त हावापानी रहेको मानिन्छ। यस नगरपालिका जलवायुको हिसाबले उष्ण तथा उपोष्ण प्रकारको हावापानी रहेको छ। चैत्र महिनादेखि आश्विनको सुरुसम्म गर्मी हुन्छ। आश्विन, कार्तिक र फाल्गुनमा यहाँको हावापानी समशितोष्ण हुन्छ भने मंसिर, पौष र माघमा निकै जाडो हुन्छ। ज्येष्ठको अन्त्य देखि आश्विनको सुरुसम्म मनसुनी वायुका कारण प्रशस्त वर्षा हुने गर्छ। गर्मीयाममा यहाँको तापक्रम अधिकतम ३२.४ डिग्री सेल्सियससम्म पुग्छ भने हिउँदमा न्युनतम ८ डिग्री सेल्सियससम्म पुग्न जान्छ। यस नगरपालिकाको हावापानीको अवस्था बुझ्न प्यूठान जिल्लाको १२ महिनाको औसत तापक्रम र वर्षाको विवरण तलको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका न. १.२: स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको औसत तापक्रम, वर्षा र सापेक्षिक आर्द्रता

महिना	औसत अधिकतम तापक्रम (°C)	औसत न्युनतम तापक्रम (°C)	औसत वर्षा (मि.मि.)	सापेक्षिक आर्द्रता(%)	कैफियत
वैसाख	३२.४	१९.३	८८.३	४६.९	
ज्येष्ठ	३१.२	२३.१	२४७.८	८७.८	
आषाढ	३१.२	२३.५	४४८.७	९०.१	
श्रावन	३०.१	२२.७	४३३.३	९०.८	
भाद्र	३२.३	२१.०	१४८.७	८९.५	
आश्विन	२४.०	१७.५	४३३.३	८४.५	
कार्तिक	२३.५	११.०	१४८.५	७८.४	
मंसिर	२२.८	८.२	७२.६	८७.०	
पुष	२१.६	८.०	०.०	८५.९	
माघ	२२.५	९.४	०.०	८४.९	
फाल्गुन	२४.८	१२.०	२२.३	७८.१	
चैत्र	३०.७	१४.८	२१.०	७४.५	

स्रोत: जल तथा मौसम विभाग

१.६ भू-क्षेत्रको वर्गीकरण

स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको भूमिलाई भू-बनोट, प्रणाली तथा भू-स्खलन जस्ता प्रवृत्तिका आधारमा अध्ययन गर्दा भूमिको वर्गीकरणलाई त्यसको उपयोगको सम्भाव्यता र सघनता घट्टै जाने (Degradation) क्रममा राखिएको छ। अर्को शब्दमा, भू-स्खलन वा भू-क्षयीकरणको प्रवृत्ति भू-बनोट अनुसार फरक पर्दै जान्छ। त्यसै क्रमले भूमिको स्थायित्वलाई मजबुत बनाउने उपायको भौतिक लक्षण (Physical Characteristics) का आधारमा निम्न बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ:

भिरालोपन (Slope) १०-५° (माटोको गहिराइ पर्याप्त भएको, पानीको निकास राम्रो गरी हुने, काल्ना बनाई खेती गर्न सकिने):

यस्तो जमिनमा माटोको गहिराइ पर्याप्त हुन्छ र पानी सतहमा तथा अर्धभूमिगत अवस्थामा समेत सजिलै निकास हुन्छ। मनसुनी खेती गर्नका लागि यस्तो भूमिमा गहाहरू बनाउनु पर्दछ। सतहगत जलप्रवाह एवं अर्धभूमिगत पानीको निकासलाई भू-क्षय हुन नदिनका लागि नियन्त्रणका उपायहरू अपनाउनु पर्दछ। माटोका भौतिक गुणहरू तथा जमिनको भिरालोपनका कारण वर्षाको पानीबाट नयाँ खोल्सीहरू बन्ने र ती खोल्सीहरू प्रकारान्तरमा चौडा हुँदै गएर भू-क्षयको प्रवृत्ति बढ्ने हुनाले यस वर्गको जमिनको संरक्षण गर्न विशेष ध्यान दिनु पर्दछ।

यस वर्गको जमिनमा परम्परागत, मध्यम वा आधुनिक विधिबाट खेती गर्न सकिन्छ। मनसुनको समयमा हुने वर्षाका कारण चरन तथा वनस्पतिलाई पनि मनग्य फाइदा पुग्दछ। यस्तो जमिनमा धान खेती गर्न सकिन्छ। सिँचाई सुविधा उपलब्ध छ भने माटो दानादार भएको अवस्थामा समेत धानवाली लगाउन सकिन्छ। सिँचाई भएमा हिउँदे एवं बसन्ते वाली पनि लगाउन सकिन्छ।

भिरालोपन (Slope) ५०-३०° (माटोको गहिराइ ५०-१०० से.मि. भएको, पानीको निकास राम्रो हुने, काल्ना बनाएरमा खेती गर्न सकिने):

५०-३०० भिरालोपन रहेको, पानीको निकास राम्रो हुने गरेको तथा माटोको पत्रको गहिराइ ५० से.मि. देखि १०० से.मि. सम्म रहेको जग्गा यस वर्गमा पर्दछ। यस वर्गको जमिनमा पहिरो जाने, जमिन भासिने जस्ता भू-क्षयीकरणका प्रवृत्तिहरू देखिन्छन्। त्यसैले जमिनलाई सामान्य रूपमा व्यवस्थापन नगरिएमा यस्ता प्रवृत्तिमा झन् वृद्धि हुने हुन्छ। वन, वनस्पतीका लागि यो जमिन त्यति सहज हुँदैन। गाईवस्तुको आवत-जावतबाट भू-क्षयीकरणमा वृद्धि हुने हुनाले चरन विकासलाई यस प्रकारको जमिनमा प्रश्रय दिन ठीक हुँदैन तर पालैपालो निश्चित स्थानहरूमा गाईवस्तु चुनेर चराउने हो भने त्यसले जमिनको उत्पादकत्वमा सघाउ पनि पुर्याउन सक्दछ।

यस प्रकारको जमिनमा विशेष गरी मनसुन खेतीका लागि भू-क्षय रोक्न गहाहरू बनाउन अनिवार्य हुन्छ। यसमा खेतीका परम्परागत र मध्यमस्तरीय प्रविधि नै अपनाउनुपर्ने हुन्छ। यस प्रकारको भिरालोपन भएको जमिनमा खेती गर्दा माटोको भौतिक गुणहरूसँग व्यवस्थापन सिको सम्मिश्रणले मुख्य भूमिका खेलेको हुन्छ। सिँचाईको प्रयोग नियमित रूपमा पहिले देखि नै भइरहेको खण्डमा सिँचाई गर्दा भू-क्षयको समस्या आउँदैन तर नयाँ सिँचाई प्रणाली शुरु गर्ने हो भने शुरुमा सावधानी अपनाउनु पर्दछ। अलि बढी सिँचाई भएको खण्डमा भू-क्षयीकरणको प्रवृत्ति तुरुन्त शुरु हुन सक्दछ।

भिरालोपन (Slope) ३०°-४०° (माटोको गहिराइ २० से.मि. मात्र भएको पानीको निकास सहज भएको तथा जमिनको भिरालोपन ३०० भन्दा बढी भएको काठ दाउरा उत्पादन गर्न उपयुक्त):

माटोको पत्र २० से.मि. मात्र गहिराइ भएको पानीको निकास सहज भएको तथा जमिनको भिरालोपन ३०० भन्दा बढी भएको जमिन यस वर्गमा पर्दछ। यस प्रकारको धेरै भिरालोपन भएको जग्गामा गहा बनाएर खेती गर्नु फाइदाजनक देखिँदैन। यस प्रकारको जमिनमा वर्षाको पानीबाट छिटो खोल्सीहरू बन्ने वा बाढीले क्षती पुऱ्याउने ठूलो सम्भावना रहन्छ। यस प्रकारको जमिनमा वनस्पतीहरू लगाउन उपयुक्त देखिन्छ। यहाँ काठ र इन्धनका

लागि वन पैदावारको उत्पादन वृद्धि गर्नु उपयुक्त हुन्छ। पहिरो जाने वा बाढीबाट क्षति हुने प्रवृत्ति यस प्रकारको जमिनका सामान्य लक्षण हुन्।

यस्तो क्षेत्रमा जङ्गलको विकास गरी इन्धन, पशुआहार तथा काठ उत्पादन गर्न सकिन्छ। जङ्गल फँडानी भएको छ भने पनि यस्तो क्षेत्रमा बोटविरुवालाई पुनः हुर्काउन वा वृक्षारोपण गर्न सकिन्छ। यस वर्गमा पर्ने जमिनहरूमा गाईवस्तुलाई चराउने चलन कडाइकासाथ नियन्त्रण गर्नुपर्छ। यदि इन्धन, पशुआहार तथा चरनको लागि उपयोग गर्ने हो भने पनि वार्षिक उपयोगले भविष्यको उत्पादकत्वलाई जोखिममा पार्ने खालको हुनुहुँदैन। यस प्रकारको क्षेत्रमा यस्तो वन पैदावर उपयोग गर्ने तरिका, स्थान र पहुँचको लागि बाटोका विशेष र सुरक्षित योजना बनाउनु पर्दछ। यस्तो जमिन खेतीको लागि उपयुक्त हुँदैन।

भिरालोपन (Slope) $> 40^\circ$ (माटोको गहिराइ २० से.मि. भन्दा कम भएको भू-क्षय भइरहने पुनरुत्पादनको संभावना कम भएको):

ज्यादै भिरालो भएको, मध्यम भिरालोपन भए पनि माटो पत्र (तह) २० से.मि. भन्दा कम भएको वा जस्तोसुकै भिरालोपन भए पनि वर्षे पानीबाट क्षति भएको, धेरै खोल्सीहरू सिर्जना भएको जमिन यस वर्गमा पर्दछ। यस प्रकारको जमिन अति नै कमजोर, भू-क्षयीकरणको प्रवृत्ति भएको तथा पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापनीकरणको सम्भावना पनि अत्यन्त कम भएको कारण अन्न एवं वनस्पती खेतीका लागि अनुपयुक्त मानिन्छ।

यस प्रकारको जमिनलाई घाँस वा बोट विरुवा लगाएर हराभरा बनाइराख्नु पर्छ, किनभने माथि उल्लेख गरिए झैं एकातिर यस्तो जमिन भू-क्षयीकरणको प्रवृत्ति तीव्र रहेको हुन्छ भने अर्कातिर एक पटक भू-स्खलन भइसकेको क्षेत्रलाई पुनः अधिग्रहण (reclaim) गर्न असम्भव नै हुन्छ। उच्च भू-भागमा माटोको तापक्रम कम रहने तथा भिरालोपनको कारणले माटो सजिलैसँग बग्दछ।

१.७ नगरपालिकामा रहेको सम्भाव्यता र अवसर

नगर क्षेत्रमा रहेका सम्भाव्यता र अवसर अन्तर्गत यातायात सेवा, सूचना प्रविधि, शैक्षिक प्रशिक्षण केन्द्र, वित्तीय सेवा, वैदेशिक रोजगार, तालतलैया तथा नदीनालाहरूमा माछापालन व्यवसाय, आधुनिक कृषि व्यवसाय जस्ता थप आर्थिक विकासका सम्भाव्यताका क्षेत्रहरू रहेका छन्।

समग्रमा यस नगरपालिकाको नगर क्षेत्रमा हेर्दा कृषि पेशा अँगाल्ने घर परिवारको संख्या उच्च रहेको छ। नगरमा रहेको खेती योग्य जमिनमा खाद्यान्नको साथै अन्य नगदे तरकारी बाली, फलफूल, गहुँ, धान, तोरी, तरकारी मसला तथा जडीबुटी र पशुजन्य उत्पादन वृद्धि गर्न सकिने प्रशस्त सम्भावनाहरू रहेका छन्। यस नगरपालिकामा आलु, मकै, फापर कोदो लगायत अन्य अन्न बालीहरूको पनि राम्रो खेती हुने गरेको छ। आधुनिक कृषि प्रविधि, मल तथा औजारको अभाव हुनको साथै अधिकतम लागत मूल्यले गर्दा सो को प्रयोगमा कमी हुन गई कृषि उत्पादनमा आवश्यकता अनुसार वृद्धि हुन सकेको छैन। जनचेतना, सीप तथा व्यावसायीकरणको अभिवृद्धि, प्रविधि हस्तान्तरणको साथै आवश्यक प्रविधि, मल, कर्जा वीउविजनको उपलब्धतामा सरलीकरण गरेर कृषि तथा पशुजन्य उत्पादनमा वृद्धि ल्याई आर्थिक स्थितिमा सुधार ल्याउन सकिने प्रशस्त सम्भावनाहरू रहेका छन्।

नगरमा रहेको अत्यन्त उर्वर भूमिमा बस्ती विकास तथा अन्य निर्माणले गर्दा खेतीयोग्य भूमिको उपलब्धतामा दिन प्रतिदिन कमी हुँदै गएको छ भने अर्को तर्फ माटोको उर्वराशक्ती क्रमशः क्षीण हुँदै उत्पादन र उत्पादकत्वमा हास

आएको देखिन्छ। जथाभावी हुने गरेको बस्ती विकासलाई व्यवस्थित गर्नाको साथै पुराना परम्परागत कुलोहरूको मर्मत सुधार गरी माटोको उर्वराशक्ती बढाई वातावरणीय प्रदुषण कम गर्न सकेमा भावी पुस्ताको लागि एउटा बस्न लायक जिवन्त स्थानको जोहो गर्न सकिनेछ।

नगरको ग्रामीण क्षेत्रमा दुग्ध उत्पादन तथा पशुपंक्षी उत्पादनको प्रशस्त सम्भावना रहेको हुँदा यो व्यवसायलाई विस्तार गर्नुको साथै यातायात सेवालाई सर्वसुलभ तरिकाले उनीहरूको पहुँचसम्म विस्तार गर्न सकेको खण्डमा धेरैवटा स्थानहरूमा दुग्ध चिस्यान केन्द्र, कोल्ड स्टोर, मासुजन्य उद्योग आदि विकास गर्न सकिनेछ। जसबाट रोजगार सृजना गरी समग्र नगरपालिकाको आयमा वृद्धि गर्न सकिने प्रशस्त सम्भावना देखिन्छ।

यस नगरपालिकामा भएका प्राकृतिक श्रोत र साधनलाई व्यवस्थित तथा वातावरणमैत्री प्रविधि अपनाएर उचित प्रयोग गर्न सकेमा सो क्षेत्रले कतिपय ग्रामीण इलाकाहरूमा स्थानीय स्तरमा आवश्यक रोजगारीको स्थिति सृजना गर्नाको साथै स्थानीय स्रोत परिचालनमा समेत दिगोपना ल्याउन सकिने देखिन्छ।

नगरपालिका क्षेत्रमा प्राकृतिक नदी तथा खोलाहरू भएको र थप केही अन्य ठाउँहरूमा ताल निर्माण गरी माछापालन व्यवसाय गरेमा सजिलैसँग रोजगारीका अवसरहरू बढ्ने र खासगरी भारतबाट आयात हुने माछा प्रतिस्थापन भई स्वदेशकै माछाले बजार लिने सम्भावना रहेको छ।

नगरपालिकाको सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूलाई संगठित र संस्थागत गरी वन क्षेत्रमा गैर काष्ठजन्य उत्पादनहरू जडिबुटी खेतीको अलावा मह उत्पादनलाई पनि प्रवर्द्धन गरी बजारीकरण गर्न सकेमा सो क्षेत्रको आर्थिक उन्नति गर्न थप टेवा पुग्ने देखिन्छ।

विभिन्न ऐतिहासिक, धार्मिक, साँस्कृतिक एवं पुरातात्विक महत्वका स्थलहरू रहेको यस नगरपालिकाको गहनाको रूपमा स्वर्गद्वारी मन्दिर रहेको छ। यी स्थानहरूलाई व्यवस्थित गर्न सकेको खण्डमा निश्चित रूपले आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरू बढ्न गई थप आर्थिक अवसरहरू सृजना गर्न सकिने देखिन्छ।

नगरपालिका तथा नेपालमै बेरोजगारी बढ्दै गइरहेको र सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रमा रोजगारीको प्रशस्त अवसरहरू नभएकोले वैदेशिक रोजगारीमा आकर्षण बढेको देखिन्छ। यस नगरका इच्छुक युवाहरूलाई सिपमुलक तालिम प्रदान गरी एकिकृतरूपले वैदेशिक रोजगारमा पठाउने व्यवस्था भएमा नगरको आर्थिक विकासमा यस क्षेत्रले ठूलो योगदान पुऱ्याउने प्रशस्त सम्भावना देखिन्छ।

यसका अतिरिक्त स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको विकासका लागि विभिन्न सम्भावनामूलक उपायहरूलाई निम्नानुसार उल्लेख गर्न सकिन्छ।

नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका नदी तथा खोलाहरूबाट आधुनिक कुलो, नहर तथा लिप्ट सिँचाई मार्फत सिँचाई गरी व्यावसायिक रूपमा खेती गर्न सके कृषि उत्पादनमा उल्लेखनीय वृद्धि हुनसक्छ।

स्थानीय कच्ची सडकको स्तर उन्नती गरी कालो पत्रे गर्न सके स्थानीय वासिन्दाले भरपुर सुविधा लिनुका साथै समग्र नगरपालिकाको सुन्दरतामा वृद्धि हुन सक्छ।

तरकारी, पशुपालन तथा अन्य कृषि उत्पादनको बजारको लागि समस्या नभएकोले व्यावसायिक कृषि उत्पादनलाई नै जोड दिनु सहज तथा उचित देखिन्छ।

प्यूठान जिल्लामा अवस्थित यस नगरपालिका क्षेत्रमा थप औद्योगिक विस्तार गर्न सके स्थानीय स्तरमा रोजगारी वृद्धि गर्न सक्ने प्रशस्त सम्भावना देखिन्छ।

यस क्षेत्रमा विभिन्न ऐतिहासिक, धार्मिक, साँस्कृतिक स्थानहरू रहेकाले पर्यटन विकास गर्न सकिने प्रशस्त सम्भावना रहेको छ।

सरकारी, गैरसरकारी तथा निजी संघसंस्थाहरू यस क्षेत्रमा क्रियाशिल रहेकाले नगरपालिकाको विकासमा साझेदारी हुन सक्ने देखिन्छ।

नगर क्षेत्रमा उपभोक्ताहरूको वृद्धि भैरहेको सन्दर्भमा उद्योग, व्यापार र वाणिज्यको विकास हुन सक्ने सम्भावना देखिन्छ।

१.८ नगरपालिकाको अन्तर नगर सम्बन्ध

नगरहरूको बीच कुनै न कुनै रूपमा एक आपसमा सम्बन्ध रहेको हुन्छ। सम्बन्धको प्रकृति र दुरी नगरहरू बीच फरक-फरक हुन सक्छ। मानव विकासको निम्ती विभिन्न स्थानहरूमा आवत जावत गर्नु पर्ने, उपलब्ध स्रोत र साधनको परिचालन गर्ने क्रममा एक नगरले अर्को नगरमा निर्भर रहनु पर्ने हुन्छ। ती अन्तरनिर्भरताका मुख्य क्षेत्रहरूयातायात, बसाईसराई, कृषि तथा पशु उपज, वन पैदावर, पर्यटन, रोजगारी, प्राकृतिक स्रोत उपयोग एवं व्यवस्थापन, शिक्षा, स्वास्थ्य आदि हुन्। यस नगरपालिकामा भएका विविध खाले सुविधा प्राप्त गर्न अन्य नगर तथा गाउँपालिकाबाट आउने गरेको देखिन्छ। पहाडी क्षेत्रबाट केही कृषि र वनजन्य उत्पादनहरू तराई जाने र केही कृषि तथा वनजन्य उत्पादनहरू तराईबाट पहाड भित्रिने गर्दछन्। तराई क्षेत्र पहाडी जिल्लाहरूको तुलनामा सुविधा सम्पन्न भएकोले बसाई सराईको प्रवृत्ति निकै बढी देखिन्छ। भौगोलिक रूपमा एउटै क्षेत्रमा अवस्थित हुँदा हवाई र सडक यातायातको सुविधाका कारणले सुविधा उपलब्ध नगरहरूमा सेवा आउने जाने गर्दछन्। मौसमी रोजगारको लागि पहाडबाट तराई झर्ने प्रचलन रहेको देखिन्छ। यी विविध कारणले अन्तरनगरपालिका सम्बन्ध अझ बढी सुदृढ भएको देखिन्छ।

साथैयस नगरपालिकाको छिमेकी गाउँपालिका/नगरपालिका तथा जिल्ला समन्वय समिति जस्ता सरकारी निकायहरूसँग राम्रो सम्बन्ध रहेको छ। फलतः यस क्षेत्रको विकासात्मक कृयाकलापको सञ्चालनमा समन्वय गर्ने गरिएको छ। त्यसैगरी विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरूसँग समेत राम्रो सम्बन्ध रहेको छ।

१.९ नदी तथा ताल तलैयाहरू

नगरको विभिन्न भौगोलिक क्षेत्र तथा वडाहरूमा फैलिएर रहेका नदीनाला तथा पोखरीहरूले प्रशस्त जलभण्डार गर्नुका साथै विभिन्न किसिमका जलचरहरू र पंक्षीहरूलाई सुरक्षित बासस्थानको रूपमा आश्रय दिइरहेको पाइन्छ। साथै यस्ता नदी तथा तलाउबाट पशुहरूले पानी पिउने र किसानहरूले समेत बेलाबखत आंशिक रूपमा सिँचाईको लागि पानीको प्रयोग गरेको देखिन्छ। मानव बस्तीको विकास र बसाईसराईको चापका साथै अनुत्पादक पशुहरूको अत्याधिक चरीचराउ र उपयोगले प्राकृतिक तालतलैयाहरूमा भू-क्षय भई पुरिने क्रम जारी छ। यस्ता प्राकृतिक नदी तथा तलाउहरूको पुनरुद्धार गरी माछा पालन गरेमा जिल्लाका जनताका लागि आवश्यक माछाको आपूर्ति हुने मात्र नभई कतिपय तालहरूमा पर्यटकीय आकर्षणको रूपमा जल विहार र नौकायन समेत गर्न सकिने देखिन्छ।

यस नगरपालिका तथा प्यूठान जिल्लामा विभिन्न जलाधारहरू रहेका छन्। दङ्गाल खोला, थापाखर्क-रानीटार, भालुखोला, घोडेखोला, खुर्ची बोला, कुचिवाङ्ग, काकपाति खोला, सिखे तिल्केनी आदि खोलाहरू पर्दछन्। यस नगरपालिका तथा प्यूठान जिल्लामा भएका जलाधारहरूको विस्तृत विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ:-

तालिका नं. १.३: जिल्ला जलाधारहरूको विस्तृत विवरण

क्र.सं.	उपजलाधारहरूको नाम	क्षेत्रफल वर्ग कि.मी.	प्राथमिकताको क्रम
१	दङ्गाल खोला	२६.६५	१६
२	थापाखर्क-रानीटार	३१.१४	१८
३	भालु खोला	२४.५८	१९
४	घोडे खोला	२५.३१	२९
५	खुर्पी खोला	१६.१४	४७
६	कुचिवाङ्ग खोला	२३.६९	५०
७	काकपाती खोला	१६.६७	२७
८	सिखे खोला	२२.९	४३

स्रोत: जिल्ला पार्श्वचित्र प्यूठान

प्यूठान जिल्लामा भएका विभिन्न नदीहरूमा सबैभन्दा ठूलो खोलाको रूपमा माडी खोला यस स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेको छ। जसको लम्बाइ १०५ कि.मि. रहेको छ। यस खोलाको जलग्रहण क्षेत्र (Catchment Area) २,४०३ वर्ग कि.मि. रहेको छ। झिमुक नदी पनि जिल्लाकै ठूलो नदीको रूपमा चिनिन्छ। यसबाट झिमुक जलविद्युत आयोजना सञ्चालन गरिएको छ। यस नदीको जलग्रहण क्षेत्र (Catchment Area) १०१० वर्ग कि.मि. रहेको छ।

तालिका नं. १.४: नदी, खोला र झरनाको विवरण

क्र.सं.	उप-जलाधारहरूको नाम	लम्बाई (कि.मि.)	जलग्रहण क्षेत्र (व.कि.मि.)	जलग्रहण क्षेत्रको उचाइ (मि.)	
				अधिकतम	न्यूनतम
१	झिमुकनदी	८९	१०१०	२७३६	३५७
२	माडी खोला	१०५	२४०३	२१३४	३५७
३	खुर्पी खोला	७	७	१६८०	८२३
४	झेलाङ्ग खोला	८.५	१४.३५	१८३०	५४
५	हिराङ्ग खोला	८	६०२५	१८३१	५५५
६	काकपाती खोला	७.५	१८	१८३१	५७३
७	जारी खोला	५	५.३५	१८३०	२४१
८	दङ्गाल खोला	८	२३५	१८२९	१५३

स्रोत: जिल्ला पार्श्वचित्र प्यूठान

१.१० धार्मिक, प्राकृतिक तथा पर्यटकीय महत्वका स्थलहरू

अनुपम प्राकृतिक सौन्दर्य, प्रचुर जैविक विविधता, बहुजाति, बहुभाषा, बहुधार्मिक र सामाजिक विविधता एवं ऐतिहासिक तथा साँस्कृतिक सम्पदाले भरिपूर्ण नेपाल विश्व पर्यटन मानचित्रमा प्रमुख पर्यटकीय गन्तव्य स्थलको रूपमा सुपरिचित छ। विज्ञान, प्रविधि र सञ्चार प्रणालीमा भएको अभूतपूर्व विकासले समुच्च विश्व नै एउटा गाउँको रूपमा परिणत हुँदै गइरहेको अवस्थामा नेपालले यस्ता राष्ट्रिय सम्पदालाई विश्व सामु प्रस्तुत गर्दै विश्व पर्यटन बजारलाई आकर्षित गरी अत्यधिक लाभ लिन सक्ने क्षमता अभिवृद्धि गर्नु आवश्यक छ। पर्यटन व्यवसाय आफैमा राष्ट्रिय अर्थतन्त्रको विकासको प्रमुख आधार भएकोले यस व्यवसायको विविधीकरण र विस्तारद्वारा आम नागरिकको जीविकोपार्जन र रोजगारीका अवसरमा वृद्धि गरी जनताको जीवनस्तरमा सुधार गर्नु अपरिहार्य भएको छ। यस प्रयोजनार्थ एकातर्फ नेपालका यी विविध सम्पदाको समुचित संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्नु अत्यावश्यक भएको छ भने अर्कोतर्फ अन्तर्राष्ट्रिय हवाई यातायात सेवा लगायत पर्यटन सेवासँग सम्बद्ध सबै प्रकारका पूर्वाधार विकास गर्दै पर्यटन सेवा उद्योगको संख्यात्मक एवं गुणात्मक वृद्धि गर्नु आवश्यक छ। यस नगरपालिकाको प्रमुख धार्मिक स्थल स्वर्गद्वारी आश्रम र पर्यटकीय स्थल सारी रहेका छन्।

स्वर्गद्वारी आश्रम

प्यूठान जिल्लाको स्वर्गद्वारी नगरपालिका वडा नं. २ मा अवस्थित स्वर्गद्वारी तपो भूमि समुन्द्र सतह देखि ७००० फिटको उचाइमा पर्दछ। यो आश्रम २६०० रोपनी क्षेत्रफलमा रहेको छ। सत्य युगमा देवताहरूले यात्रा गरेको तपोभूमिमा रोल्पा जिल्लाको रुम्टी गाँउमा वि.स. १९१६ मा जन्मनुभएका १०८ महाप्रभु बालतपस्वि श्री नारायण गौतम वि.स. १९५१ मा स्वर्गद्वारीमा आएपछि वेदका मन्त्रद्वारा अग्नि प्रज्योलित गरी वि.स. १९५२ बैसाख पूर्णिमा देखि अखण्ड महायज्ञ सुरु गर्नु भएको हो। विश्व शान्तिको लागि सञ्चालित अखण्ड यज्ञको अग्नि हालसम्म पनि निरन्तर रूपमा बलिरहेको छ।

पूर्व-पश्चिम महेन्द्र राजमार्गको दाड भालुवाड देखि उत्तर १० कि.मि. पुगे पछि प्यूठानको सीमामा पुगिन्छ। त्यहाँ देखि ३२ कि.मि देविस्थान चकचके पुगे पछि प्यूठान सदरमुकाम जाने सडक छोडी रोल्पा जाने सडक हुँदै भिड्डी बजार पुगेपछि बस यात्राद्वारा करिब १ घण्टामा (१४ कि.मि) २२०० मिटर उचाइमा रहेको स्वर्गद्वारीमा पुगिन्छ। पाँचधाम मध्येको स्वर्गद्वारी आश्रम, ऐतिहासिक तथा पुरातात्विक महत्व बोकेका साँस्कृतिक नाच, रहनसहन, वेशभूषा कोणधारी एवं रङ्गीविरङ्गी लाली गुराँसका वन जङ्गल, वन्यजन्तु र चराचुरुङ्गीले स्वर्गद्वारी नगरपालिका भरिपूर्ण छ। त्यस्तै बेलबास कोटघर, सारी कोटघर, भिग्री कोटघरमा दशैं-तिहारका दिन ठूलो मेला लाग्ने गर्दछ।

प्यूठानी जनताको गौरव स्वर्गद्वारीलाई धार्मिक पर्यटनको केन्द्र बिन्दु मानेर जिल्लाका अन्य धार्मिक र ऐतिहासिक एवं पुरातात्विक महत्वका स्थलहरूको संरक्षण र व्यवस्थापनबाट स्वदेशी तथा विदेशी धार्मिक पर्यटकलाई भित्र्याएर यहाँका जनताको आर्थिकस्तर माथि उठाउन सकिन्छ। साथै सारीको प्राकृतिक भू-बनोट र अन्य प्राकृतिक सम्पदाहरूको संरक्षण र व्यवस्थापन तथा पर्यटनका पूर्वाधारको विकास गरी पर्यटनलाई प्रवर्द्धन गर्न सकिने प्रशस्त सभावना छ।

धार्मिक पर्यटनको रूपमा स्वर्गद्वारी आश्रममा वर्षेनी लाखौं भारतीय तथा स्वदेशी धार्मिक पर्यटकहरू भित्रिए पनि समुचित पूर्वाधार विकास भैनसकेको कारणबाट धार्मिक पर्यटकहरूको बसाई लम्बाउने स्थिति बनिसकेको छैन। धार्मिक एवं पर्यापर्यटनको क्षेत्रमा आवश्यक पूर्वाधारहरू जस्तै: सडकको पहुँच, खानेपानी, शौचालय, होटल/लज,

रेष्टुरेण्ट, रिसोर्ट आदिको विकास हुन सकेको छैन। धार्मिक एवं पर्यापर्यटनको विकासका लागि निजी क्षेत्रको सक्रिय संलग्नता हुन सकेको छैन।

धार्मिक एवं सांस्कृतिक र प्राकृतिक रूपले महत्वपूर्ण स्थलहरूको पहिचान र प्रसार-प्रसार हुन सकेको छैन। तथापि हाल आएर केही न केही धार्मिक पर्यटन विकासका प्रयासहरू शुरु हुन थालेका छन्। यसतर्फ जिल्लाबासी लगायत सम्बद्ध सरकारी एवं गैरसरकारी निकाय योजनावद्ध तरिकाले लागनु जरुरी छ। त्यसैगरी पर्यटनको क्षेत्रमा करिब शून्यको अवस्थामा छ। तसर्थ धार्मिक एवं पर्यापर्यटन विकासका लागि आवश्यक पूर्वाधारहरू योजनावद्धरूपमा निर्माण गर्दै जानु जरुरी देखिन्छ।

सारी

सारी क्षेत्र यस नगरपालिकाको प्राकृतिक ताल, तलैया, तथा नदीहरू र हरियाली अत्यन्तै नजिकबाट अवलोकन गर्न सकिने रमणीय वातावरण रहेको क्षेत्र हो। यो क्षेत्र भौगोलिक वर्गीकरण भन्दा भिन्न प्राकृतिक भू-बनोट भएको क्षेत्र हो। मनोरम दृष्य र यहाँका विभिन्न धार्मिक ठाउँहरूले गर्दा स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको यो पनि एउटा प्रमुख पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा लिन सकिन्छ।

१.११ मुख्य चाडपर्वहरू

जातीय परम्परा अनुसार विभिन्न जातिमा असारे गीत, तीजका महिलाका हृदयस्पर्शी भाका मैलो, झ्याउरे र दोहोरी गीतको प्रचलन छ। बैशाख पूर्णिमा, आषाढ पन्ध्रमा दहीच्युरा खाने, बैशाख संक्रान्ति, जेठासी पूर्णिमा, भाइऔँसी, साउने संक्रान्ति, नागपञ्चमी, ऋषि तर्पणी पूर्णिमा बडादसैं, सराय, तिहार, देवाली, कुलपुजा, कार्तिक पूर्णिमा, माघे संक्रान्ति, फागु पूर्णिमा (होली) रामनवमी, ठूलो एकादशी आदि हिन्दू चाडपर्व प्रायः सबैले मनाउछन्। नाँचमा पुरसुडे नाँच, मारुनी नाँच, माडीखोले नाँच र अन्य लोकनृत्य निकै रमाइला छन्।

१.१२ संस्कृति, कला, भाषा र साहित्य

स्वर्गद्वारी नगरपालिका संस्कृति, कला, भाषा तथा साहित्यका दृष्टिकोणले धनी नगरका रूपमा रहेको छ। नगरमा विभिन्न किसिमका जातजाति, धर्म र भाषाभाषी बोल्ने परिवारहरूको बसोबास रहेको छ। यस्तै, गाईजात्रा, पल्टन जात्रा, गणेश जात्रा, लाखे नाँच, मारुनी नाँच, सोरठी नाँच जस्ता विद्यमान सबै कला, संस्कृतिको अध्ययन र संरक्षणको अभावका कारण कतिपय कला, संस्कृति, परम्परा अमूर्त र लोपोन्मुख अवस्थामा रहेका छन्।

यस नगरमा बसोबास गर्दै आएका मगर समुदायहरूको मौलिक संस्कृतिले नगरको सांस्कृतिक पर्यटनलाई आकर्षण गरेको छ।

खण्ड २ : घरपरिवार तथा जनसांख्यिक विवरण

यस खण्डमा राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा घरपरिवार तथा जनसंख्यासम्बन्धी विवरणहरू संलग्न गरी तालिका र चित्रको माध्यमबाट प्रस्तुत गरिएको छ। यसमा राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त विशेषतः स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको घरको स्वामित्व, घरको जगको बनेट, घरको बाहिरी भित्ता, घरको छाना, घरको भुईँ, मुख्य पिउने पानीको स्रोत, खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धन, अक्सर बत्ती बाल्न प्रयोग गरिने इन्धन, शौचालयको प्रकार, घरपरिवारमा भएका सुविधा, घरजग्गामा महिलाको स्वामित्व, लघु उद्यम (कृषि बाहेक) संचालक, परिवारमूली, उमेर समूह अनुसार जनसंख्या, वैवाहिक स्थिति, धर्म, जातजाति, भाषाभाषी, वैवाहिक अवस्था, बसाईसराई लगायतका विवरण समावेश गरिएको छ।

२.१ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडा अनुसारको जनसंख्या, घरपरिवार संख्या, परिवारको औसत आकार र लैङ्गिक अनुपातको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको जनसंख्या ३२,०३७ रहेको छ, जुन २०६८ सालको जनसंख्या ३०,९४० को तुलनामा १,०९७ ले बढी देखिन्छ। यसरी उक्त अवधिमा नगरपालिकाको जनसंख्या ४.९% ले वृद्धि भएको देखिन्छ। यहाँको लैङ्गिक अनुपात ७३.५० अर्थात १०० जना महिलामा ७३ जना पुरुष रहेको छ। वडा सहितको विस्तृत विवरण तलको तालिकामा दिइएको छ। राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार नगरपालिकामा बसोबास गर्ने जम्मा जनसंख्या मध्ये पुरुषको जनसंख्या १३,५७२ (४२.३६%) र महिलाको जनसंख्या १८,४६५ (५७.६४%) छ। नगरपालिकामा सबैभन्दा बढी जनसंख्या वडा नं. २ मा ४,७१५ रहेको छ, जसमा पुरुष २,०४७ र महिला २,६६८ रहेका छन्। त्यसैगरी सबैभन्दा कम जनसंख्या वडा नं. ८ मा २,४७० रहेको छ, जसमा पुरुष १,०५० र महिला १,४२० रहेका छन्।

तालिका नं. २.१: परिवार संख्या, जनसंख्या तथा लैङ्गिक अनुपात २०६८ र २०७८

क्षेत्र/वडा	२०६८		२०७८					
	परिवार संख्या	जनसंख्या	परिवार संख्या	जनसंख्या			औसत परिवार संख्या	लैङ्गिक अनुपात
				जम्मा	पुरुष	महिला		
प्यूठान जिल्ला	४७,७३०	२२८,१०२	५६२०३	२३२०१९	१०४१३२	१२७८८७	४.१३	८१.४३
स्वर्गद्वारी न.पा.	६,९६८	३०,९४०	८२१८	३२०३७	१३५७२	१८४६५	३.९०	७३.५०
१	६५५	३४३९	६८६	३२५५	१४९६	१७५९	४.७४	८५.०५
२	१०५८	४८८७	११९१	४७१५	२०४७	२६६८	३.९६	७६.७२
३	९२५	३८६८	१०६९	४०८५	१७५७	२३२८	३.८२	७५.४७
४	८२३	३४०८	१०२६	३९१३	१६९७	२२१६	३.८१	७६.५८
५	८५०	३५९४	१०२३	३८३०	१५५८	२२७२	३.७४	६८.५७
६	६१३	२७८६	७३९	२८९५	१२३९	१६५६	३.९२	७४.८२
७	७०५	२९६२	८४३	३०३४	११९६	१८३८	३.६०	६५.०७
८	५९६	२४२३	६६१	२४७०	१०५०	१४२०	३.७४	७३.९४
९	७४३	३५७३	९८०	३८४०	१५३२	२३०८	३.९२	६६.३८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२ स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको उमेर तथा लिङ्गानुसार जनसंख्याको विवरण

नगरपालिकामा जनसंख्याको उमेरगत संरचना अनुसार सबैभन्दा बढी १४ वर्षका २.७२% देखिन्छ भने १०० वर्ष वा सो भन्दा माथि १ जना महिला मात्र देखिएको छ। लिङ्गानुसार सबैभन्दा बढी पुरुष १४ वर्षका ३.१८% र महिला १८ वर्षका २.५१% देखिएको छ।

तालिका नं. २.२: उमेरगत जनसंख्याको विवरण

उमेर	जनसंख्या					
	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
जम्मा	३२०३७	१००	१३५७२	१००	१८४६५	१००
० वर्ष	५३९	१.६८	२८१	२.०७	२५८	१.४०
१ वर्ष	५३५	१.६७	२८१	२.०७	२५४	१.३८
२ वर्ष	५९७	१.८६	२९२	२.१५	३०५	१.६५
३ वर्ष	६५०	२.०३	३२७	२.४१	३२३	१.७५
४ वर्ष	६६५	२.०८	३३३	२.४५	३३२	१.८०
५ वर्ष	७१५	२.२३	३३३	२.४५	३८२	२.०७
६ वर्ष	६७३	२.१०	३४९	२.५७	३२४	१.७५
७ वर्ष	७४१	२.३१	३८७	२.८५	३५४	१.९२
८ वर्ष	८०३	२.५१	४२५	३.१३	३७८	२.०५
९ वर्ष	७६४	२.३८	४०४	२.९८	३६०	१.९५
१० वर्ष	८३४	२.६०	४२०	३.०९	४१४	२.२४
११ वर्ष	६९७	२.१८	३५९	२.६५	३३८	१.८३
१२ वर्ष	८६५	२.७०	४१४	३.०५	४५१	२.४४
१३ वर्ष	८३८	२.६२	४१५	३.०६	४२३	२.२९
१४ वर्ष	८७१	२.७२	४३२	३.१८	४३९	२.३८
१५ वर्ष	८०१	२.५०	३७६	२.७७	४२५	२.३०
१६ वर्ष	७३८	२.३०	३३२	२.४५	४०६	२.२०
१७ वर्ष	६२३	१.९४	२५५	१.८८	३६८	१.९९
१८ वर्ष	७६१	२.३८	२९७	२.१९	४६४	२.५१
१९ वर्ष	५३५	१.६७	२९२	१.५६	३२३	१.७५
२० वर्ष	६७७	२.११	२५०	१.८४	४२७	२.३१
२१ वर्ष	५४९	१.७१	२०९	१.५४	३४०	१.८४
२२ वर्ष	६५३	२.०४	२२९	१.६९	४२४	२.३०
२३ वर्ष	५३७	१.६८	१५४	१.१३	३८३	२.०७
२४ वर्ष	५१५	१.६१	२००	१.४७	३१५	१.७१

उमेर	जनसंख्या					
	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
२५ वर्ष	५४०	१.६९	१७८	१.३१	३६२	१.९६
२६ वर्ष	५१०	१.५९	१८४	१.३६	३२६	१.७७
२७ वर्ष	३९०	१.२२	१५४	१.१३	२३६	१.२८
२८ वर्ष	५८३	१.८२	१७८	१.३१	४०५	२.१९
२९ वर्ष	३७२	१.१६	१२९	०.९५	२४३	१.३२
३० वर्ष	४७८	१.४९	१६८	१.२४	३१०	१.६८
३१ वर्ष	३३९	१.०६	११२	०.८३	२२७	१.२३
३२ वर्ष	४६६	१.४५	१४७	१.०८	३१९	१.७३
३३ वर्ष	४२९	१.३४	१४१	१.०४	२८८	१.५६
३४ वर्ष	३१८	०.९९	११४	०.८४	२०४	१.१०
३५ वर्ष	४४२	१.३८	१५५	१.१४	२८७	१.५५
३६ वर्ष	३४५	१.०८	११४	०.८४	२३१	१.२५
३७ वर्ष	३१४	०.९८	११७	०.८६	१९७	१.०७
३८ वर्ष	४१२	१.२९	१३५	०.९९	२७७	१.५०
३९ वर्ष	३०३	०.९५	११२	०.८३	१९१	१.०३
४० वर्ष	४४१	१.३८	१३५	०.९९	३०६	१.६६
४१ वर्ष	२५६	०.८०	८७	०.६४	१६९	०.९२
४२ वर्ष	३०२	०.९४	११३	०.८३	१८९	१.०२
४३ वर्ष	२९९	०.९३	१०८	०.८०	१९१	१.०३
४४ वर्ष	२५६	०.८०	९९	०.७३	१५७	०.८५
४५ वर्ष	२७६	०.८६	९६	०.७१	१८०	०.९७
४६ वर्ष	२८८	०.९०	११६	०.८५	१७२	०.९३
४७ वर्ष	२३२	०.७२	८९	०.६६	१४३	०.७७
४८ वर्ष	३४३	१.०७	१२५	०.९२	२१८	१.१८
४९ वर्ष	२६२	०.८२	९४	०.६९	१६८	०.९१
५० वर्ष	४१९	१.३१	१४६	१.०८	२७३	१.४८
५१ वर्ष	२२५	०.७०	९०	०.६६	१३५	०.७३
५२ वर्ष	३१३	०.९८	१३४	०.९९	१७९	०.९७
५३ वर्ष	२६९	०.८४	१०९	०.८०	१६०	०.८७
५४ वर्ष	२३९	०.७५	११५	०.८५	१२४	०.६७
५५ वर्ष	२९४	०.९२	१२१	०.८९	१७३	०.९४

उमेर	जनसंख्या					
	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
५६ वर्ष	२५८	०.८१	११६	०.८५	१४२	०.७७
५७ वर्ष	१६२	०.५१	७२	०.५३	९०	०.४९
५८ वर्ष	२३९	०.७५	९४	०.६९	१४५	०.७९
५९ वर्ष	१९९	०.६२	८४	०.६२	११५	०.६२
६० वर्ष	३६३	१.१३	१६२	१.१९	२०१	१.०९
६१ वर्ष	१६५	०.५२	७९	०.५८	८६	०.४७
६२ वर्ष	२३८	०.७४	१०४	०.७७	१३४	०.७३
६३ वर्ष	१८४	०.५७	८७	०.६४	९७	०.५३
६४ वर्ष	१६३	०.५१	७३	०.५४	९०	०.४९
६५ वर्ष	१६९	०.५३	७६	०.५६	९३	०.५०
६६ वर्ष	१९२	०.६०	७५	०.५५	११७	०.६३
६७ वर्ष	१५१	०.४७	७०	०.५२	८१	०.४४
६८ वर्ष	१५४	०.४८	६७	०.४९	८७	०.४७
६९ वर्ष	१३९	०.४३	६०	०.४४	७९	०.४३
७० वर्ष	१८२	०.५७	६९	०.५१	११३	०.६१
७१ वर्ष	१३०	०.४१	६२	०.४६	६८	०.३७
७२ वर्ष	१२८	०.४०	६०	०.४४	६८	०.३७
७३ वर्ष	६४	०.२०	३४	०.२५	३०	०.१६
७४ वर्ष	८७	०.२७	३५	०.२६	५२	०.२८
७५ वर्ष	९०	०.२८	३६	०.२७	५४	०.२९
७६ वर्ष	७९	०.२५	३०	०.२२	४९	०.२७
७७ वर्ष	६९	०.२२	२९	०.२१	४०	०.२२
७८ वर्ष	६९	०.२२	२४	०.१८	४५	०.२४
७९ वर्ष	३४	०.११	२०	०.१५	१४	०.०८
८० वर्ष	४४	०.१४	२०	०.१५	२४	०.१३
८१ वर्ष	१७	०.०५	७	०.०५	१०	०.०५
८२ वर्ष	३१	०.१०	१०	०.०७	२१	०.११
८३ वर्ष	२३	०.०७	१०	०.०७	१३	०.०७
८४ वर्ष	९	०.०३	२	०.०१	७	०.०४
८५ वर्ष	१८	०.०६	९	०.०७	९	०.०५
८६ वर्ष	१५	०.०५	३	०.०२	१२	०.०६

उमेर	जनसंख्या					
	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
८७ वर्ष	१३	०.०४	४	०.०३	९	०.०५
८८ वर्ष	७	०.०२	४	०.०३	३	०.०२
८९ वर्ष	२	०.०१	१	०.०१	१	०.०१
९० वर्ष	६	०.०२	०	०.००	६	०.०३
९१ वर्ष	३	०.०१	१	०.०१	२	०.०१
९२ वर्ष	१	०.००	०	०.००	१	०.०१
९३ वर्ष	२	०.०१	०	०.००	२	०.०१
९४ वर्ष	१	०.००	०	०.००	१	०.०१
९५ वर्ष	०	०.००	०	०.००	०	०.००
९६ वर्ष	१	०.००	०	०.००	१	०.०१
९७ वर्ष	०	०.००	०	०.००	०	०.००
९८ वर्ष	३	०.०१	१	०.०१	२	०.०१
९९ वर्ष	१	०.००	१	०.०१	०	०.००
१०० वर्ष+	१	०.००	०	०.००	१	०.०१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.३ स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको उमेर समूह अनुसार जनसंख्याको विवरण

स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको कुल जनसंख्या ३२,०३७ रहेको छ। यहाँ महिलाको संख्या पुरुषको तुलनामा उल्लेखनीय रूपमा बढी छ। कुल जनसंख्याको ५७.६४% महिला (१८,४६५) छन् भने पुरुष ४२.३६% (१३,५७२) मात्र छन्। ०-१४ वर्ष उमेर समूहको जनसंख्या उल्लेख्य छ (१०,७८७), जुन कुल जनसंख्याको ३३.६७% हुन आउँछ। यसले नगरपालिकामा युवाहरूको राम्रो उपस्थिति रहेको देखाउँदछ। १५-५९ वर्ष उमेर समूहको जनसंख्या (१८,२०२) कुल जनसंख्याको ५६.८२% छ। यो समूह आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको रूपमा हेर्न सकिन्छ। ६० वर्ष र सोभन्दा माथिको जनसंख्या (३,०४८) कुल जनसंख्याको ९.५१% छ। वृद्ध जनसंख्याको उपस्थिति पनि देखिन्छ। जनसंख्याको संरचना हेर्दा, तल्लो उमेर समूहमा जनसंख्या धेरै छ र उमेर बढ्दै जाँदा यो संख्या क्रमशः घट्दै गएको देखिन्छ। १५-५९ वर्षको उमेर समूहमा पनि महिलाको संख्या पुरुषको तुलनामा धेरै बढी देखिन्छ।

तालिका नं. २.३: उमेर समूह अनुसार जनसंख्याको विवरण

उमेर समूह (वर्षमा)	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
जम्मा	३२०३७	१००	१३५७२	४२.३६	१८४६५	५७.६४
००-०४ वर्ष	२९८६	९.३२	१५१४	४.७३	१४७२	४.५९
०५-०९ वर्ष	३६९६	११.५४	१८९८	५.९२	१७९८	५.६१
१०-१४ वर्ष	४१०५	१२.८१	२०४०	६.३७	२०६५	६.४५
१५-१९ वर्ष	३४५८	१०.७९	१४७२	४.५९	१९८६	६.२०
२०-२४ वर्ष	२९३१	९.१५	१०४२	३.२५	१८८९	५.९०
२५-२९ वर्ष	२३९५	७.४८	८२३	२.५७	१५७२	४.९१
३०-३४ वर्ष	२०३०	६.३४	६८२	२.१३	१३४८	४.२१
३५-३९ वर्ष	१८१६	५.६७	६३३	१.९८	११८३	३.६९
४०-४४ वर्ष	१५५४	४.८५	५४२	१.६९	१०१२	३.१६
४५-४९ वर्ष	१४०१	४.३७	५२०	१.६२	८८१	२.७५
५०-५४ वर्ष	१४६५	४.५७	५९४	१.८५	८७१	२.७२
५५-५९ वर्ष	११५२	३.६०	४८७	१.५२	६६५	२.०८
६०-६४ वर्ष	१११३	३.४७	५०५	१.५८	६०८	१.९०
६५-६९ वर्ष	८०५	२.५१	३४८	१.०९	४५७	१.४३
७०-७४ वर्ष	५९१	१.८४	२६०	०.८१	३३१	१.०३
७५-७९ वर्ष	३४१	१.०६	१३९	०.४३	२०२	०.६३
८०-८४ वर्ष	१२४	०.३९	४९	०.१५	७५	०.२३
८५-८९ वर्ष	५५	०.१७	२१	०.०७	३४	०.११
९०-९४ वर्ष	१३	०.०४	१	०.००	१२	०.०४
९५+ वर्ष	६	०.०२	२	०.०१	४	०.०१

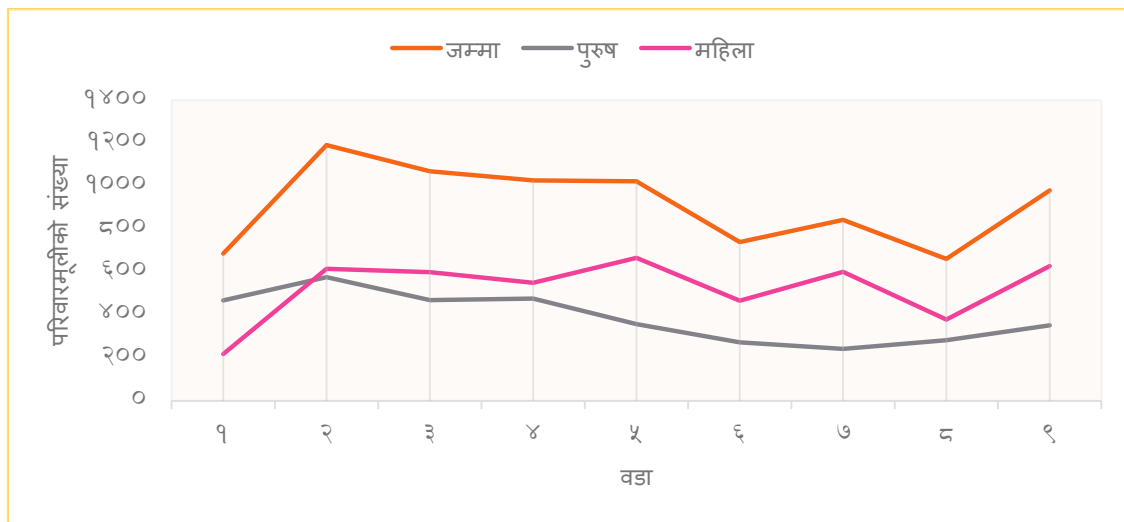
स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.४ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडा तथा परिवारमूलीको लिङ्गानुसार विवरण

प्यूठान जिल्लाभरिमा पुरुष परिवारमूलीको संख्या महिला परिवारमूलीको तुलनामा बढी छ, जसअनुसार पुरुष परिवारमूली ५२.३५% र महिला परिवारमूली ४७.६५% रहेका छन्। यसले जिल्लामा अझै पनि पुरुष प्रधान परिवारको संख्या बढी रहेको देखाउँदछ तर जिल्लाको समग्र अवस्था भन्दा स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा महिला परिवारमूलीको संख्या पुरुष परिवारमूलीको तुलनामा धेरै बढी छ, जसअनुसार महिला परिवारमूली ५७.४८% र पुरुष परिवारमूली ४२.५२% रहेका छन्। यसले स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा महिलाहरूले घरको नेतृत्व गर्ने प्रवृत्ति बढी रहेको देखाउँदछ।

वडा अनुसार परिवारमूलीको विश्लेषण :

स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडा नं. १ मा पुरुष परिवारमूलीको संख्या महिला परिवारमूलीको तुलनामा धेरै उच्च छ, जसअनुसार पुरुष परिवारमूली ६८.२२% र महिला परिवारमूली ३१.७८% रहेका छन्। यो वडामा पुरुष प्रधान परिवारको बलियो उपस्थिति देखिन्छ। वडा नं. २, ३, ४ र ८ मा महिला परिवारमूलीको संख्या पुरुष परिवारमूलीको तुलनामा केही बढी छ, तर धेरै ठूलो अन्तर भने देखिँदैन। वडा नं. ५, ६, ७ र ९ मा महिला परिवारमूलीको संख्या पुरुष परिवारमूलीको तुलनामा उल्लेखनीय रूपमा बढी छ। विशेष गरी वडा ७ मा महिला परिवारमूली ७१.२९% छन् भने पुरुष परिवारमूली २८.७१% मात्र। यसले यी वडाहरूमा महिलाहरूले घरको नेतृत्व गर्ने प्रवृत्ति बलियो रहेको देखाउँदछ।

तालिका नं. २.४: लिङ्गअनुसार परिवारमूलीको जनसंख्याको विवरण

क्षेत्र र वडा	परिवारमूलीको संख्या			परिवारमूली % मा	
	जम्मा	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
प्यूठान जिल्ला	५६१९५	२९४१९	२६७७६	५२.३५	४७.६५
स्वर्गद्वारी नगरपालिका	८२१८	३४९४	४७२४	४२.५२	५७.४८
१	६८६	४६८	२१८	६८.२२	३१.७८
२	११९१	५७६	६१५	४८.३६	५१.६४
३	१०६९	४६९	६००	४३.८७	५६.१३
४	१०२६	४७६	५५०	४६.३९	५३.६१
५	१०२३	३५७	६६६	३४.९	६५.१
६	७३९	२७२	४६७	३६.८१	६३.१९
७	८४३	२४२	६०१	२८.७१	७१.२९
८	६६१	२८२	३७९	४२.६६	५७.३४
९	९८०	३५२	६२८	३५.९२	६४.०८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.५ स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको उमेर समूह र लिङ्गानुसार परिवारमूलीको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा ४७२४ (५७.४८%) परिवारमा महिलाहरू परिवारमूली रहेका छन् भने ३४९४ (४२.५२%) परिवारमा पुरुषहरू परिवारमूली रहेको पाइएको छ। नगरपालिकामा सबैभन्दा बढी १९७६ परिवारका परिवारमूलीहरू ३० देखि ३९ वर्ष उमेरभित्रका रहेको देखिएको छ भने सबै भन्दा कम १७ परिवारका परिवारमूलीहरू १० देखि १४ वर्ष उमेर भित्रका रहेको देखिएको छ।

तालिका नं.२.५: उमेर समूह अनुसार परिवारमूलीको लिङ्गानुसार विवरण

उमेर समूह	लिङ्गानुसार परिवारमूली					
	प्यूठान जिल्ला			स्वर्गद्वारी नगरपालिका		
	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला
१०-१४	९५	३८	५७	१७	५	१२
१५-१९	६२२	१८२	४४०	११४	२८	८६
२०-२९	८१०१	२४३९	५६६२	१४१२	३४६	१०६६
३०-३९	१३१९६	५४८८	७७०८	१९७६	६६५	१३११
४०-४९	११२५७	६०६२	५१९५	१६७४	७१६	९५८
५०-५९	१०१००	६६३२	३४६८	१४३६	७९२	६४४
६०-६९	७९५७	५३४८	२६०९	१०४७	६३५	४१२
७० माथि	४८७५	३२३७	१६३८	५४२	३०७	२३५
जम्मा	५६२०३	२९४२६	२६७७७	८२१८	३४९४	४७२४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.६ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको घरपरिवार, लिङ्गानुसार जनसंख्या र जनघनत्व सम्बन्धी विवरण

स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडा नं. ४ मा सबै भन्दा बढी जनघनत्व २८४.६७ जना प्रति वर्गकिलोमिटर रहेको छ। अर्थात्, वडा नं. ४ मा १ वर्ग किलोमिटरमा लगभग २८४ जना बसोबास गरेको देखिन्छ। त्यसैगरी वडा नं. २ मा सबैभन्दा कम जनघनत्व ७५.२० जना प्रति वर्गकिलोमिटर रहेको देखिन्छ। अर्थात् वडा नं. २ मा १ वर्ग किलोमिटरमा लगभग ७५ जना बसोबास गरेको देखिन्छ।

तालिका नं. २.६: घरपरिवार, लिङ्गानुसार जनसंख्या र जनघनत्व सम्बन्धी विवरण

क्षेत्र र वडा	राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार				
	घरपरिवार	जनसंख्या			जनघनत्व
		जम्मा	पुरुष	महिला	
प्यूठान जिल्ला	५६२०३	२३२०१९	१०४१३२	१२७८८७	१७७
स्वर्गद्वारी न.पा.	८२१८	३२०३७	१३५७२	१८४६५	१४३
१	६८६	३२५५	१४९६	१७५९	७५.२०
२	११९१	४७१५	२०४७	२६६८	११५.८७
३	१०६९	४०८५	१७५७	२३२८	१५९.७५
४	१०२६	३९१३	१६९७	२२१६	२८४.६७
५	१०२३	३८३०	१५५८	२२७२	२१४.८५
६	७३९	२८९५	१२३९	१६५६	१५३.२१
७	८४३	३०३४	११९६	१८३८	१८६.९५
८	६६१	२४७०	१०५०	१४२०	१३९.०४
९	९८०	३८४०	१५३२	२३०८	१२५.१२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.७ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको धर्म र लिङ्गानुसार जनसंख्याको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार नेपालमा जम्मा १० वटा धर्मावलम्बीहरू देखिएका छन् जसमध्ये यस नगरपालिकामा ७ वटा धर्मावलम्बीहरू रहेका छन्। यस नगरपालिकामा धर्म अनुसार हेर्दा सबैभन्दा बढी हिन्दु धर्मावलम्बीहरू ३१६८१ रहेको छ भने सबैभन्दा कम किरात धर्मावलम्बी १ जना रहेका छन्। विस्तृत विवरण तलको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका नं. २.७: धर्म र लिङ्गानुसार जनसंख्याको विवरण

लिङ्ग	धर्म									
	हिन्दू	बौद्ध	इस्लाम	किरात	क्रिस्चियन	प्रकृति	बोन	जैन	बहाई	शिख
प्यूठान जिल्ला										
जम्मा	२२३८३५	२८७९	७७८	३	५७८	३७४५	२०१	०	०	०
पुरुष	१००३४२	१३४१	३९०	१	२४१	१७२४	९३	०	०	०
महिला	१२३४९३	१५३८	३८८	२	३३७	२०२१	१०८	०	०	०
स्वर्गद्वारी नगरपालिका										
जम्मा	३१६८१	९६	५६	१	२०३	०	०	०	०	०
पुरुष	१३४३९	४०	२२	०	७१	०	०	०	०	०
महिला	१८२४२	५६	३४	१	१३२	०	०	०	०	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.८ जातजाति सम्बन्धी विवरण

२.८.१ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको जातजाति र लिङ्गानुसार जनसंख्याको विवरण

जिल्लाको कुल जनसंख्या २,३२,०१९ रहेको छ, जसमा महिलाको संख्या पुरुषको तुलनामा धेरै छ (महिला ५५.१२% र पुरुष ४४.८८%)। यहाँ मगर जाति सबैभन्दा धेरै जनसंख्या भएको जाति हो (३३.६६%), त्यसपछि क्षेत्री (२५.६२%) र विश्वकर्मा (१३.७३%) रहेका छन्। ब्राह्मण (पहाड) को जनसंख्या ८.५१% रहेको छ।

नगरपालिकाको कुल जनसंख्या ३२,०३७ रहेको छ, जहाँ महिलाको संख्या पुरुषको तुलनामा धेरै उच्च छ (महिला ५७.६४% र पुरुष ४२.३६%)। यहाँ पनि मगर जाति (३९.०२%) सबैभन्दा धेरै जनसंख्या भएको जाति हो, त्यसपछि क्षेत्री (२२.४७%) र विश्वकर्मा (१३.५७%) रहेका छन्।

तालिका नं. २.८.१: जातजाति र लिङ्गानुसार जनसंख्याको विवरण

क्र.सं.	जातजाति	जम्मा		पुरुष		महिला	
		संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
प्यूठान जिल्ला							
जम्मा		२३२०१९	१००	१०४१३२	१००	१२७८८७	१००
१	क्षेत्री	५९४३४	२५.६२	२६५७८	२५.५२	३२८५६	२५.६९
२	मगर	७८१०४	३३.६६	३५२४४	३३.८५	४२८६०	३३.५१
३	विश्वकर्मा	३१८५५	१३.७३	१३७६५	१३.२२	१८०९०	१४.१५
४	ब्राह्मण - पहाड	१९७५०	८.५१	९२५९	८.८९	१०४९१	८.२
५	मिजार	९७९३	४.२२	४१२२	३.९६	५६७१	४.४३
६	परियार	७३३६	३.१६	३०९६	२.९७	४२४०	३.३२
७	सन्यासी/दसनामी	६५८७	२.८४	३०३२	२.९१	३५५५	२.७८
८	नेवा (नेवार)	३६३९	१.५७	१७३६	१.६७	१९०३	१.४९
९	कुमाल	३४७२	१.५	१५९५	१.५३	१८७७	१.४७
१०	गुरूड	३४५१	१.४९	१५४४	१.४८	१९०७	१.४९
११	ठकुरी	२६९२	१.१६	१२७१	१.२२	१४२१	१.११
१२	सुनुवार	१६१२	०.६९	७०६	०.६८	९०६	०.७१
१३	घर्ती/भुजेल	१०८१	०.४७	४८७	०.४७	५९४	०.४६
१४	मुसलमान	७४५	०.३२	३६३	०.३५	३८२	०.३
१५	थारू	५५५	०.२४	३८७	०.३७	१६८	०.१३
१६	तामाङ	३९६	०.१७	१८९	०.१८	२०७	०.१६
१७	गाइन	२९३	०.१३	१२२	०.१२	१७१	०.१३
१८	थकाली	२०३	०.०९	९०	०.०९	११३	०.०९
१९	छुन्त्याल/छुन्तेल	१३७	०.०६	६७	०.०६	७०	०.०५
२०	राई	१०२	०.०४	६९	०.०७	३३	०.०३

क्र.सं.	जातजाति	जम्मा		पुरुष		महिला	
		संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
२१	कथवनियाँ	८४	०.०४	३०	०.०३	५४	०.०४
२२	बादी	७४	०.०३	३५	०.०३	३९	०.०३
२३	ब्राह्मण - तराई	५५	०.०२	२९	०.०३	२६	०.०२
२४	हजाम/ठाकुर	४३	०.०२	२१	०.०२	२२	०.०२
२५	सोनार	५०	०.०२	२०	०.०२	३०	०.०२
२६	यादव	३०	०.०१	२४	०.०२	६	०
२७	याक्थुङ/लिम्बु	२२	०.०१	१३	०.०१	९	०.०१
२८	तेली	१७	०.०१	१०	०.०१	७	०.०१
२९	कलवार	१३	०.०१	१०	०.०१	३	०
३०	राजवंशी	२८	०.०१	१२	०.०१	१६	०.०१
३१	तत्मा/तत्वा	१४	०.०१	६	०.०१	८	०.०१
३२	माझी	२३	०.०१	१२	०.०१	११	०.०१
३३	माली	२४	०.०१	१२	०.०१	१२	०.०१
३४	राजधोव	१४	०.०१	७	०.०१	७	०.०१
३५	बोटे	३१	०.०१	१६	०.०२	१५	०.०१
३६	कुसुण्डा	३१	०.०१	१६	०.०२	१५	०.०१
३७	रानाथारू	१२	०.०१	९	०.०१	३	०.००
३८	वनियाँ	१३	०.०१	८	०.०१	५	०.००
३९	दुसाध/पासवान/पासी	११	०.००	४	०.००	७	०.०१
४०	अन्य	११८	०.०५	६६	०.०६	५२	०.०४
४१	विदेशी	७५	०.०३	५०	०.०५	२५	०.०२

स्वर्गद्वारी नगरपालिका

क्र.सं.	जातजाति	जम्मा		पुरुष		महिला	
		संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
	सबै जाति	३२०३७	१००	१३५७२	१००	१८४६५	१००.००
१	क्षेत्री	७९९८	२२.४७	३०१२	२२.१९	४९८६	२२.६७
२	मगर	१२५०१	३९.०२	५३९४	३९.७४	७१०७	३८.४९
३	विश्वकर्मा	४३४९	१३.५७	१७७८	१३.१	२५७१	१३.९२
४	ब्राह्मण - पहाड	४०१८	१२.५४	१७६७	१३.०२	२२५१	१२.१९
५	मिजार	१३८९	४.३४	५२४	३.८६	८६५	४.६८
६	परियार	९२७	२.८९	३५७	२.६३	५७०	३.०९
७	नेवा (नेवार)	३८८	१.२१	१८९	१.३९	१९९	१.०८

क्र.सं.	जातजाति	जम्मा		पुरुष		महिला	
		संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
८	सन्ध्यासी/दसनामी	२९६	०.९२	१४०	१.०३	१५६	०.८४
९	सुनुवार	२२४	०.७	९२	०.६८	१३२	०.७१
१०	गुरुड	१८३	०.५७	७६	०.५६	१०७	०.५८
११	ठकुरी	१३९	०.४३	५९	०.४३	८०	०.४३
१२	घर्ती/भुजेल	१०६	०.३३	३८	०.२८	६८	०.३७
१३	थारू	८२	०.२६	५०	०.३७	३२	०.१७
१४	मुसलमान	५५	०.१७	२१	०.१५	३४	०.१८
१५	गाइन	४१	०.१३	१७	०.१३	२४	०.१३
१६	कथवनियाँ	२१	०.०७	९	०.०७	१२	०.०६
१७	माझी	१४	०.०४	७	०.०५	७	०.०४
१८	तामाड	१३	०.०४	३	०.०२	१०	०.०५
१९	अन्य	८१	०.२५	३१	०.२३	५०	०.२७
२०	विदेशी	१२	०.०४	८	०.०६	४	०.०२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.८.२ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको उमेर समूहको आधारमा जातजातिको जनसंख्याको विवरण

तालिका नं. २.८.२: उमेर समूहको आधारमा जातजातिको जनसंख्याको विवरण

जात/जातिय समूह	जम्मा	उमेर समूहहरू								
		०-४	५-१४	१५-२४	२५-३४	३५-४४	४५-५४	५५-६४	६५-७४	७५+
प्यूठान जिल्ला										
महिला पुरुष दुवै										
सबै जाति	२३२०१९	२१५२५	५४५०६	४६७०९	३२५४२	२५०२३	२०१७४	१५९९१	१०८१८	४७३१
पहाडी जाति	८८४६३	७५३९	१८५२०	१६७५६	१२९८७	१०१९१	८५५३	६९४२	४७५१	२२२४
मधेश/तराई जाति	३८९	४४	७५	७८	७८	४५	३०	१८	१८	३
हिमाली/पहाडी जनजातिहरू	९२३०८	८७०८	२२४०३	१९३३०	१२७७८	९७५५	७३८७	५८६३	४०१०	१७१४
तराई जनजाति	६२२	२६	६१	१६३	२०१	११६	३९	९	६	१
पहाडी दलित	४९३५१	५१०६	१३२७०	१०२०४	६३२६	४८४३	३७००	३११४	२००५	७८३
मधेश/तराई दलित	५८	६	८	१७	९	७	४	५	०	२
धार्मिक/भाषिक समूहहरू	७५०	९२	१६०	१४३	१३७	९८	५९	३३	२४	४
अन्य, विदेशी र उल्लेख नभएको	७८	४	९	१८	२६	८	२	७	४	०
पुरुष										
सबै जाति	१०४१३२	११२५१	२७६४४	१९८००	१२६२९	९८७३	८४६१	७३४२	४९६६	२१६६
पहाडी जाति	४०१४०	४०५२	९५९९	७२०१	५१९४	४१२१	३५२४	३१९८	२२१३	१०३८
मधेश/तराई जाति	१९६	२७	३२	४३	४१	२५	१२	५	९	२
हिमाली/पहाडी जनजातिहरू	४१७८७	४४९६	११२६५	८४०८	५००४	३९०८	३३८८	२७२७	१८०८	७८३
तराई जनजाति	४२८	१०	३४	१११	१४४	८७	३१	७	३	१
पहाडी दलित	२११४०	२६१८	६६३३	३९४६	२१५६	१६६९	१४७५	१३८५	९१८	३४०
मधेश/तराई दलित	२६	४	६	६	४	२	३	१	०	०

जात/जातिय समूह	जम्मा	उमेर समूहहरू								
		०-४	५-१४	१५-२४	२५-३४	३५-४४	४५-५४	५५-६४	६५-७४	७५+
धार्मिक/भाषिक समूहहरू	३६३	४१	६९	७३	६७	५५	२७	१६	१३	२
अन्य, विदेशी र उल्लेख नभएको	५२	३	६	१२	१९	६	१	३	२	०
महिला										
सबै जाति	१२७८८७	१०२७४	२६८६२	२६९०९	१९९१३	१५१५०	११७३३	८६४९	५८५२	२५६५
पहाडी जाति	४८३२३	३४८७	८९२१	९५५५	७७९३	६०७०	५०२९	३७४४	२५३८	११८६
मधेश/तराई जाति	१९३	१७	४३	३५	३७	२०	१८	१३	९	१
हिमाली/पहाडी जनजातिहरू	५०५२१	४२१२	१११३८	१०९२२	७७७४	५८०७	४३९९	३१३६	२२०२	९३१
तराई जनजाति	१९४	१६	२७	५२	५७	२९	८	२	३	०
पहाडी दलित	२८२११	२४८८	६६३७	६२५८	४१७०	३१७४	२२२५	१७२९	१०८७	४४३
मधेश/तराई दलित	३२	२	२	११	५	५	१	४	०	२
धार्मिक/भाषिक समूहहरू	३८७	५१	९१	७०	७०	४३	३२	१७	११	२
अन्य, विदेशी र उल्लेख नभएको	२६	१	३	६	७	२	१	४	२	०
स्वर्गद्वारी नगरपालिका										
महिला पुरुष दुवै										
सबै जाति	३२०३७	२९८६	७८०१	६३८९	४४२५	३३७०	२८६६	२२६५	१३९६	५३९
पहाडी जाति	११६५१	९४०	२४३८	२२५४	१७३६	१२९९	११५२	९४८	६१७	२६७
मधेश/तराई जाति	५५	९	११	७	१०	५	५	३	५	०
हिमाली/पहाडी जनजातिहरू	१३४५६	१३३०	३४४७	२७११	१७९०	१३८३	११८२	९००	५२७	१८६
तराई जनजाति	८८	४	८	२२	३३	८	१०	३	०	०
पहाडी दलित	६७०६	६८९	१८७५	१३८४	८३८	६६७	५१३	४०९	२४५	८६
मधेश/तराई दलित	१२	२	३	२	३	१	१	०	०	०
धार्मिक/भाषिक समूहहरू	५७	१०	१७	७	१०	७	३	१	२	०
अन्य, विदेशी र उल्लेख नभएको	१२	२	२	२	५	०	०	१	०	०
पुरुष										
सबै जाति	१३५७२	१५१४	३९३८	२५१४	१५०५	११७५	१११४	९९२	६०८	२१२
पहाडी जाति	४९७८	५१३	१२७७	९२६	६०९	४५३	४३१	३९८	२७६	९५
मधेश/तराई जाति	२३	५	५	२	४	१	३	१	२	०
हिमाली/पहाडी जनजातिहरू	५८०९	६६१	१७४५	१०६६	६२६	५०५	४९१	४११	२२४	८०
तराई जनजाति	५१	२	३	१५	१९	५	५	२	०	०
पहाडी दलित	२६७६	३२९	८९८	५०२	२३७	२०७	१८१	१८०	१०५	३७
मधेश/तराई दलित	६	१	३	१	०	०	१	०	०	०
धार्मिक/भाषिक समूहहरू	२१	१	६	६	४	२	०	१	१	०
अन्य, विदेशी र उल्लेख नभएको	८	२	१	१	४	०	०	०	०	०
महिला										
सबै जाति	१८४६५	१४७२	३८६३	३८७५	२९२०	२१९५	१७५२	१२७३	७८८	३२७
पहाडी जाति	६६७३	४२७	११६१	१३२८	११२७	८४६	७२१	५५०	३४१	१७२
मधेश/तराई जाति	३२	४	६	५	६	४	२	२	३	०
हिमाली/पहाडी जनजातिहरू	७६४७	६६९	१७०२	१६४५	११६४	८७८	६९१	४८९	३०३	१०६
तराई जनजाति	३७	२	५	७	१४	३	५	१	०	०
पहाडी दलित	४०३०	३६०	९७७	८८२	६०१	४६०	३३२	२२९	१४०	४९
मधेश/तराई दलित	६	१	०	१	३	१	०	०	०	०
धार्मिक/भाषिक समूहहरू	३६	९	११	६	४	३	१	१	१	०
अन्य, विदेशी र उल्लेख नभएको	४	०	१	१	१	०	०	१	०	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.८.३ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको जातजातिगत समूहको आधारमा साक्षरताको अवस्थाको विवरण

प्यूठान जिल्लाको समग्र साक्षरता दर ८०.१% रहेको छ। यसैगरी स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको समग्र साक्षरता दर ८१.०% रहेको छ, जुन प्यूठान जिल्लाको औसत भन्दा केही बढी छ। मधेश/तराई दलितमा शतप्रतिशत साक्षरता दर (१००.०%) देखिएको छ, तर यो सानो जनसंख्या भएको समूह हो। तराई जनजाति (९०.५%) र अन्य/विदेशी/उल्लेख नभएको समूह (९०.०%) मा पनि उच्च साक्षरता दर छ। पहाडी जाति (८३.७%) को साक्षरता दर राम्रो छ। हिमाली/पहाडी जनजाति (७९.५%) र पहाडी दलित (७८.९%) को साक्षरता दर जिल्लाकै जस्तो समग्र औसत भन्दा केही कम छ। मधेश/तराई जातिमा यहाँ पनि कम साक्षरता दर (७१.७%) देखिएको छ। धार्मिक/भाषिक समूहमा साक्षरता दर ६८.१% मात्र छ, जुन अन्य समूहको तुलनामा कम हो।

तालिका नं. २.८.३: जातजातिगत समूहको आधारमा साक्षरताको विवरण

जातजातिको नाम	जम्मा	पढ्न लेख्न सक्ने	पढ्न मात्र सक्ने	पढ्न लेख्न नसक्ने	उल्लेख नभएको	साक्षरता दर
प्यूठान जिल्ला						
सबै जाति	२१०४९४	१६८६६३	९९७	४०७५८	७६	८०.१
पहाडी जाति	८०९२४	६७००२	२६६	१३६२७	२९	८२.८
मधेश/तराई जाति	३४५	२६	१	७६	०	७७.७
हिमाली/पहाडी जनजातिहरू	८३६००	६६०१९	४९४	१७०५६	३१	७९.०
तराई जनजाति	५९६	५२५	०	७०	१	८८.१
पहाडी दलित	४४२४५	३४१८८	२३१	९८११	१५	७७.३
मधेश/तराई दलित	५२	४२	०	१०	०	८०.८
धार्मिक/भाषिक समूहहरू	६५८	५५९	५	९४	०	८५.०
अन्य, विदेशी र उल्लेख नभएको	७४	६०	०	१४	०	८१.१
स्वर्गद्वारी नगरपालिका						
सबै जाति	२९०५१	२३५१७	२७७	५२४८	९	८१.०
पहाडी जाति	१०७११	८९६७	६४	१६७६	४	८३.७
मधेश/तराई जाति	४६	३३	१	१२	०	७१.७
हिमाली/पहाडी जनजातिहरू	१२१२६	९६४३	१४२	२३३६	५	७९.५
तराई जनजाति	८४	७६	०	८	०	९०.५
पहाडी दलित	६०१७	४७४७	६८	१२०२	०	७८.९
मधेश/तराई दलित	१०	१०	०	०	०	१००.०
धार्मिक/भाषिक समूहहरू	४७	३२	२	१३	०	६८.१
अन्य, विदेशी र उल्लेख नभएको	१०	९	०	१	०	९०.०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.९ भाषा सम्बन्धी विवरण

२.९.१ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको मातृभाषा र लिङ्गानुसार जनसंख्याको विवरण

तालिका नं. २.९.१: मातृभाषा र लिङ्गानुसार जनसंख्याको विवरण

क्र.सं.	मातृभाषाको नाम	जनसंख्या					
		जम्मा		पुरुष		महिला	
		संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
प्यूठान जिल्ला							
	जम्मा	२३२०१९	१००.००	१०४१३२	१००.००	१२७८८७	१००.००
१	नेपाली	२२०१२०	९४.८७	९८४२१	९४.५२	१२१६९९	९५.१६
२	मगर ढुट	७७९९	३.३६	३५७९	३.४४	४२२०	३.३
३	नेपालभाषा (नेवारी)	१२८४	०.५५	६३७	०.६१	६४७	०.५१
४	गुरुड	१२३१	०.५३	५६५	०.५४	६६६	०.५२
५	थारू	४१०	०.१८	२८२	०.२७	१२८	०.१
६	तामाङ	३२७	०.१४	१५१	०.१५	१७६	०.१४
७	मगर खाम	१६२	०.०७	७१	०.०७	९१	०.०७
८	भोजपुरी	११८	०.०५	८२	०.०८	३६	०.०३
९	संस्कृत	१०९	०.०५	१०५	०.१	४	०
१०	हिन्दी	९४	०.०४	६१	०.०६	३३	०.०३
११	अवधी	८२	०.०४	४९	०.०५	३३	०.०३
१२	थकाली	७२	०.०३	३०	०.०३	४२	०.०३
१३	मैथिली	५७	०.०२	३२	०.०३	२५	०.०२
१४	मुसलमान	५१	०.०२	१४	०.०१	३७	०.०३
१५	उर्दू	४४	०.०२	२०	०.०२	२४	०.०२
१६	डोटेली	१०	०.००	६	०.०१	४	०.००
१७	अन्य	४९	०.०२	२७	०.०३	२२	०.०२
स्वर्गद्वारी नगरपालिका							
	सबै मातृ भाषा	३२०३७	१००.००	१३५७२	१००.००	१८४६५	१००.००
१	नेपाली	३१५३३	९८.४३	१३३१६	९८.११	१८२१७	९८.६६
२	मगर ढुट	३२०	१	१४३	१.०५	१७७	०.९६
३	संस्कृत	४६	०.१४	४६	०.३४	०	०
४	थारू	४४	०.१४	२५	०.१८	१९	०.१

क्र.सं.	मातृभाषाको नाम	जनसंख्या					
		जम्मा		पुरुष		महिला	
		संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
५	नेपालभाषा (नेवारी)	३१	०.१	१०	०.०७	२१	०.११
६	उर्दु	१८	०.०६	७	०.०५	११	०.०६
७	हिन्दी	१५	०.०५	८	०.०६	७	०.०४
८	अन्य	३०	०.०९	१७	०.१३	१३	०.०७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.९.२ स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा बोलिने प्रमुख पाँच मातृभाषाको विवरण

यस नगरपालिकामा प्रमुख पाँच मातृभाषा बोलिने मध्ये सबै भन्दा धेरै नेपाली (९८.४३%), मगर ढुट (१.००%), संस्कृत (०.१४%), थारू (०.१४%) र नेपालभाषा (०.१०%) रहेका छन्।

तालिका नं. २.९.२: बोलिने प्रमुख पाँच मातृभाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण

भाषा	नेपाली	मगर ढुट	संस्कृत	थारू	नेपालभाषा (नेवारी)
जनसंख्या	३१५३३	३२०	४६	४४	३१
प्रतिशत(%)	९८.४३	१.००	०.१४	०.१४	०.१०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.९.३ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा बोलिने दोस्रो भाषा सम्बन्धी विवरण

तालिका नं. २.९.३: दोस्रो भाषा सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	दोस्रो भाषा	जनसंख्या					
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
प्यूठान जिल्ला							
जम्मा		२३२०१९	१००.००	१०४१३२	१००.००	१२७८८७	१००.००
दोस्रो भाषा नभएको		२१८०५५	९३.९८	९७१३३	९३.२८	१२०९२२	९४.५५
१	नेपाली	१०७२३	७६.७९	५१६५	७३.८	५५५८	७९.८
२	हिन्दी	१०२७	७.३५	६५५	९.३६	३७२	५.३४
३	मगर खाम	६८५	४.९१	३१९	४.५६	३६६	५.२५
४	मगर ढुट	४६१	३.३	२२५	३.२१	२३६	३.३९
५	उर्दु	२३०	१.६५	११२	१.६	११८	१.६९
६	नेपालभाषा (नेवारी)	१८४	१.३२	१०१	१.४४	८३	१.१९
७	अंग्रेजी	१६६	१.१९	१००	१.४३	६६	०.९५
८	थारू	१२२	०.८७	९६	१.३७	२६	०.३७
९	गुरुङ	७८	०.५६	३६	०.५१	४२	०.६
१०	मैथिली	६७	०.४८	३९	०.५६	२८	०.४

क्र.सं.	दोस्रो भाषा	जनसंख्या					
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
११	राई	४५	०.३२	४४	०.६३	१	०.०१
१२	तामाङ	३१	०.२२	२३	०.३३	८	०.११
१३	कुसुण्डा	२४	०.१७	१२	०.१७	१२	०.१७
१४	अवधी	२२	०.१६	८	०.११	१४	०.२
१५	भोजपुरी	१४	०.१	८	०.११	६	०.०९
१६	याक्थुङ/लिम्बु	१३	०.०९	९	०.१३	४	०.०६
१७	संस्कृत	१३	०.०९	१३	०.१९	०.००	०.००
१८	अन्य	५९	०.४२	३४	०.४९	२५	०.३६

स्वर्गद्वारी नगरपालिका

क्र.सं.	जम्मा	३२०३७	१००.००	१३५७२	१००.००	१८४६५	१००.००
	दोस्रो भाषा नभएको	३१०५२	९६.९३	१३०१९	९५.९३	१८०३३	९७.६६
१	नेपाली	४८४	४९.१४	२४६	४४.४८	२३८	५५.०९
२	हिन्दी	३२६	३३.१	२२५	४०.६९	१०१	२३.३८
३	उर्दू	५५	५.५८	२२	३.९८	३३	७.६४
४	गुरुङ	४७	४.७७	२१	३.८	२६	६.०२
५	थारू	२३	२.३४	१४	२.५३	९	२.०८
६	अंग्रेजी	१८	१.८३	९	१.६३	९	२.०८
७	मैथिली	१३	१.३२	५	०.९	८	१.८५
८	अन्य	१९	१.९३	११	१.९९	८	१.८५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.९.४ स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा बोलिने प्रमुख पाँच दोस्रो भाषा सम्बन्धी जनसंख्याको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस नगरपालिकामा सबैभन्दा धेरै व्यक्तिहरूले दोस्रो भाषाको रूपमा प्रयोग गर्ने ९८५ जना मध्ये ५ वटा मुख्य भाषामा नेपाली (४९.१४%), हिन्दी (३३.१०%), उर्दू (५.५८), गुरुङ (४.७७%) र थारू (२.३४%) छन्।

तालिका नं. २.९.४ प्रमुख पाँच दोस्रो भाषा सम्बन्धी जनसंख्याको विवरण

दोस्रो भाषा	नेपाली	हिन्दी	उर्दू	गुरुङ	थारू
जनसंख्या	४८४	३२६	५५	४७	२३
प्रतिशत(%)	४९.१४	३३.१०	५.५८	४.७७	२.३४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.९.५ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको पुख्र्यौली भाषा सम्बन्धी जनसंख्याको विवरण
तालिका नं. २.९.५: पुख्र्यौली भाषा सम्बन्धी जनसंख्याको विवरण

क्र.सं.	पुख्र्यौली भाषा	जनसंख्या					
		जम्मा		पुरुष		महिला	
		संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
प्यूठान							
	जम्मा	२३२०१९	१००.००	१०४१३२	१००.००	१२७८८७	१००.००
१	नेपाली	२०१९१२	८७.०२	९०२८०	८६.७	१११६३२	८७.२९
२	मगर ढुट	२१४०१	९.२२	९५४३	९.१६	११८५८	९.२७
३	गुरुङ	२४६०	१.०६	११२१	१.०८	१३३९	१.०५
४	नेपालभाषा (नेवारी)	२२७६	०.९८	१११५	१.०७	११६१	०.९१
५	मगर खाम	१३४५	०.५८	५८६	०.५६	७५९	०.५९
६	थारु	५२३	०.२३	३६८	०.३५	१५५	०.१२
७	तामाङ	३५०	०.१५	१६४	०.१६	१८६	०.१५
८	भोजपुरी	२७३	०.१२	१६५	०.१६	१०८	०.०८
९	संस्कृत	२७१	०.१२	१८९	०.१८	८२	०.०६
१०	मुस्लिम	२५४	०.११	११८	०.११	१३६	०.११
११	अवधी	२०४	०.०९	११२	०.११	९२	०.०७
१२	कुमाल	१८३	०.०८	८२	०.०८	१०१	०.०८
१३	हिन्दी	११०	०.०५	६८	०.०७	४२	०.०३
१४	उर्दू	१०३	०.०४	५४	०.०५	४९	०.०४
१५	मैथिली	८१	०.०३	४५	०.०४	३६	०.०३
१६	थकाली	७९	०.०३	३४	०.०३	४५	०.०४
१७	सुनुवार	६४	०.०३	२५	०.०२	३९	०.०३
१८	कुसुण्डा	२४	०.०१	१२	०.०१	१२	०.०१
१९	बैतडेली	२०	०.०१	८	०.०१	१२	०.०१
२०	खस	१३	०.०१	७	०.०१	६	०
२१	बज्जिका	१२	०.०१	४	०	८	०.०१
२२	अन्य	६१	०.०३	३२	०.०३	२९	०.०२
स्वर्गद्वारी नगरपालिका							
	जम्मा	३२०३७	१००.००	१३५७२	१००.००	१८४६५	१००.००
१	नेपाली	२९३५७	९१.६३	१२३७९	९१.२१	१६९७८	९१.९५

क्र.सं.	पुख्यौली भाषा	जनसंख्या					
		जम्मा		पुरुष		महिला	
		संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
२	मगर ढुट	१६६४	५.१९	६९२	५.१	९७२	५.२६
३	मगर खाम	३९६	१.२४	१६७	१.२३	२२९	१.२४
४	नेपालभाषा (नेवारी)	२९०	०.९१	१४१	१.०४	१४९	०.८१
५	थारू	७६	०.२४	४९	०.३६	२७	०.१५
६	गुरुङ	६१	०.१९	२८	०.२१	३३	०.१८
७	संस्कृत	५०	०.१६	४५	०.३३	५	०.०३
८	अवधी	३५	०.११	१६	०.१२	१९	०.१
९	भोजपुरी	३०	०.०९	१७	०.१३	१३	०.०७
१०	उर्दु	२६	०.०८	१२	०.०९	१४	०.०८
११	हिन्दी	१९	०.०६	८	०.०६	११	०.०६
१२	मैथिली	११	०.०३	६	०.०४	५	०.०३
१३	अन्य	२२	०.०७	१२	०.०९	१०	०.०५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.९.६ स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा प्रमुख पाँच सबैभन्दा बढी र कम पुख्यौली भाषा सम्बन्धी जनसंख्याको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा प्रत्येक व्यक्तिहरूका पुर्खाहरू (जिजु बा/आमा, बाजे/बजे, आदि) ले प्रयोग गर्ने/बोल्ने भाषाहरूलाई पुर्खाको भाषाको रूपमा परिभाषित गरिएको थियो। राष्ट्रिय जनगणना २०६८ मा पुर्खाको भाषासम्बन्धी प्रश्नहरू सोधिएको थिएन। यस नगरपालिकामा पुर्खाको भाषा सबैभन्दा धेरै हुने ५ भाषामा नेपाली (९१.६३%), मगर ढुट (५.१९%), मगर खाम (१.२४%), नेपालभाषा (नेवारी) (०.९१%) र थारू (०.२४%) छन्। त्यसैगरी सबै भन्दा कम पुख्यौली भाषा बोल्नेमा मैथिली ११ जना, हिन्दी १९ जना, उर्दु २६ जना, भोजपुरी ३० जना र अवधी ३५ जना रहेका छन्।

तालिका नं. २.९.६: प्रमुख पाँच पुख्यौली भाषा सम्बन्धी जनसंख्याको विवरण

दोस्रो भाषा	नेपाली	मगर ढुट	मगर खाम	नेपालभाषा (नेवारी)	थारू
जनसंख्या (सबै भन्दा बढी)	२९३५७	१६६४	३९६	२९०	७६
प्रतिशत(%)	९१.६३	५.१९	१.२४	०.९१	०.२४
दोस्रो भाषा	अवधी	भोजपुरी	उर्दु	हिन्दी	मैथिली
जनसंख्या (सबै भन्दा कम)	३५	३०	२६	१९	११
प्रतिशत(%)	०.११	०.०९	०.०८	०.०६	०.०३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१० जनसंख्याको वैवाहिक स्थिति

२.१०.१ स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका वैवाहिक स्थिति सम्बन्धी जनसंख्याको विवरण

यस नगरपालिकामा हरेक परिवारमा अक्सर बसोबास गर्ने दश वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका व्यक्तिहरूको वैवाहिक स्थिति अनुसार दश वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरका कुल २५,३५५ जना रहेको छ। जसमध्ये ६६.५% विवाहित र ३३.५ % अविवाहित रहेका छन्। दश वर्ष भन्दा माथिल्लो उमेरका पुरुष ४१.४ % र महिला २८.२%, अविवाहित रहेको पाइयो। विवाहित पुरुष र महिलाहरूको क्रमशः ५४.९% र ६३.४% रहेको छ। यसैगरी विधुर/विधवा ५.९%, पारपाचुके ०.२% र छुट्टिएको ०.४ छन्। अन्य विस्तृत विवरण तलको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका नं. २.१०.१: वैवाहिक स्थिति सम्बन्धी विवरण

वैवाहिक अवस्था	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
अविवाहित	८४९१	३३.५	४२०९	४१.४	४२८२	२८.२
विवाहित	१५२११	६०	५५७८	५४.९	९६३३	६३.४
एकल (विधुर/विधवा)	१५००	५.९	३१२	३.१	११८८	७.८
पारपाचुके	४८	०.२	१६	०.२	३२	०.२
छुट्टिएको	१०५	०.४	४५	०.४	६०	०.४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१०.२ स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा भएका पहिलो विवाह गर्दाको उमेर समूह अनुसार जनसंख्याको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा (३९.९%) व्यक्तिहरूको पहिलो विवाह १८ देखि २० वर्षको उमेरमा भएको देखिन्छ, १५ देखि १७ वर्षको उमेरमा पहिलो विवाह हुने व्यक्तिहरू ३१.४% रहेका छन्। दश वर्षमुनीको उमेरमा पहिलो विवाह भएका व्यक्तिहरू ०.२% छन्। यसैगरी १०-१४ वर्ष उमेरमा पहिलो विवाह हुनेहरू ६.६% छन् भने पचास वर्षको उमेर पार गरिसकेपछि पहिलो विवाह हुनेहरू शून्य रहेका छन्।

तालिका नं. २.१०.२: पहिलो विवाह गर्दा उमेर समूह अनुसार जनसंख्याको विवरण

उमेर समूह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
१० वर्षभन्दा कम	३८	०.२	४	०.१	३४	०.३
१०-१४	११२०	६.६	२१४	३.६	९०६	८.३
१५-१७	५२९३	३१.४	१०९९	१८.५	४१९४	३८.४
१८-२०	६७२८	३९.९	२४७४	४१.६	४२५४	३९.०
२०-२४	२५९७	१५.४	१४६१	२४.६	११३६	१०.४
२५-२९	८४७	५.०	५५२	९.३	२९५	२.७
३०-३४	१३१	०.८	८६	१.४	४५	०.४
३५-३९	४५	०.३	३१	०.५	१४	०.१

उमेर समूह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
४०-४४	१३	०.१	७	०.१	६	०.१
४५-४९	४	०.०	४	०.१	०	०.०
५० वर्ष माथि	०	०.०	०	०.०	०	०.०
उल्लेख नभएको	४८	०.३	१९	०.३	२९	०.३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१०.३ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडा अनुसार रहेका बालविवाह दर

प्यूठान जिल्लामा बाल विवाह दर १.८४% रहेको छ, जसमा पुरुष (०.४१%) र महिला (२.७२%) रहेका छन्। त्यसैगरी स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा बाल विवाह दर १.९४ % रहेको छ, जसमा पुरुष (०.४८%) र महिला (२.७५%) रहेका छन्। वडा अनुसार हेर्दा वडा नं. २ मा सबै भन्दा बढी २.९% र वडा नं. ५ मा सबै भन्दा कम ०.६३ बाल विवाह दर देखिन्छ।

तालिका नं.२.१०.३: बाल विवाह दर सम्बन्धी विवरण

क्षेत्र	प्यूठान जिल्ला	स्वर्गद्वारी नगरपालिका										
		जम्मा	वडा									
			१	२	३	४	५	६	७	८	९	
२०-२४ वर्ष उमेर समूहको जनसंख्या	जम्मा	२०७७४	२९३१	२८१	४४८	३८२	४००	३१६	२६४	२६२	२३७	३४१
	पुरुष	७९००	१०४२	१०७	१७०	१४८	१५४	१०३	१००	७२	९१	९७
	महिला	१२८७४	१८८९	१७४	२७८	२३४	२४६	२१३	१६४	१९०	१४६	२४४
१५ वर्ष पहिले विवाह गरेको जनसंख्या	जम्मा	३८२	५७	८	१३	८	६	२	६	५	४	५
	पुरुष	३२	५	१	१	०	०	०	१	०	०	२
	महिला	३५०	५२	७	१२	८	६	२	५	५	४	३
बाल विवाह दर	जम्मा	१.८४	१.९४	२.८५	२.९	२.०९	१.५	०.६३	२.२७	१.९१	१.६९	१.४७
	पुरुष	०.४१	०.४८	०.९३	०.५९	०	०	०	१	०	०	२.०६
	महिला	२.७२	२.७५	४.०२	४.३२	३.४२	२.४४	०.९४	३.०५	२.६३	२.७४	१.२३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.११ स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका अपाङ्गता सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको कुल जनसंख्याको २.७७% मा कुनै न कुनै प्रकारको अपाङ्गता देखिएको छ। जम्मा पुरुष जनसंख्याको ३.२८% र महिला जनसंख्याको २.३९% मा अपाङ्गता रहेको छ। अपाङ्गता भएका व्यक्ति मध्ये पुरुष ५०.१२% र महिला ४९.८३% रहेको छ। अपाङ्गता भएका व्यक्तिमध्ये सबै भन्दा धेरैमा शारीरिक अपाङ्गता ३३.९% रहेको छ। न्यून दृष्टियुक्त २१.५%, न्यून श्रवण १०.६% र ८.२% बहुअपाङ्गता रहेको छ। अपाङ्गता भएको जनसंख्याको विस्तृत विवरण तलको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका नं. २.११(क): अपाङ्गता सम्बन्धी विवरण

अपाङ्गताको अवस्था	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
जम्मा जनसंख्या	३२०३७	१००	१३५७२	१००	१८४६५	१००
अपाङ्गता नभएको	३११४०	९७.२०	१३१२४	९६.७०	१८०१६	९७.५७
अपाङ्गता भएको	८८७	२.७७	४४५	३.२८	४४२	२.३९
उल्लेख नभएको	१०	०.०३	३	०.०२	७	०.०४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका नं. २.११(ख): अपाङ्गताको प्रकार अनुसार जनसंख्याको विवरण

अपाङ्गताको अवस्था	कुल		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
शारीरिक अपाङ्गता	३०१	३३.९	१७०	३८.२	१३१	२९.६
न्यून दृष्टियुक्त	१९१	२१.५	७९	१७.८	११२	२५.३
दृष्टिविहीन	५४	६.१	३४	७.६	२०	४.५
बहिरोपन	५८	६.५	२६	५.८	३२	७.२
मनोसामाजिक अपाङ्गता	२४	२.७	११	२.५	१३	२.९
न्यून श्रवणशक्ति	९४	१०.६	४६	१०.३	४८	१०.९
बहिरोपन एवं दृष्टिविहीन	१७	१.९	५	१.१	१२	२.७
मानसिक वा मनोसामाजिक	५०	५.६	२६	५.८	२४	५.४
बौद्धिक अपाङ्गता	१२	१.४	७	१.६	५	१.१
अनुवंशीय रक्तश्राव (हेमोफिलिया)	८	०.९	३	०.७	५	१.१
अटिजम्	५	०.६	४	०.९	१	०.२
बहुअपाङ्गता	७३	८.२	३४	७.६	३९	८.८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१२ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा परिवारको आकार अनुसारको घरपरिवार संख्याको विवरण

प्यूठान जिल्लामा घरपरिवारको जम्मा संख्या ५६,२०३ रहेका छन्। परिवारको आकार यहाँ सबैभन्दा बढी संख्यामा ४ जना सदस्य भएका परिवारहरू (१२,६११) रहेका छन्। त्यसपछि क्रमशः ३ जना (११,६७९), ५ जना (८,९९२) र २ जना (८,१०२) सदस्य भएका परिवारहरू छन्। ९ वा सो भन्दा बढी सदस्य भएका

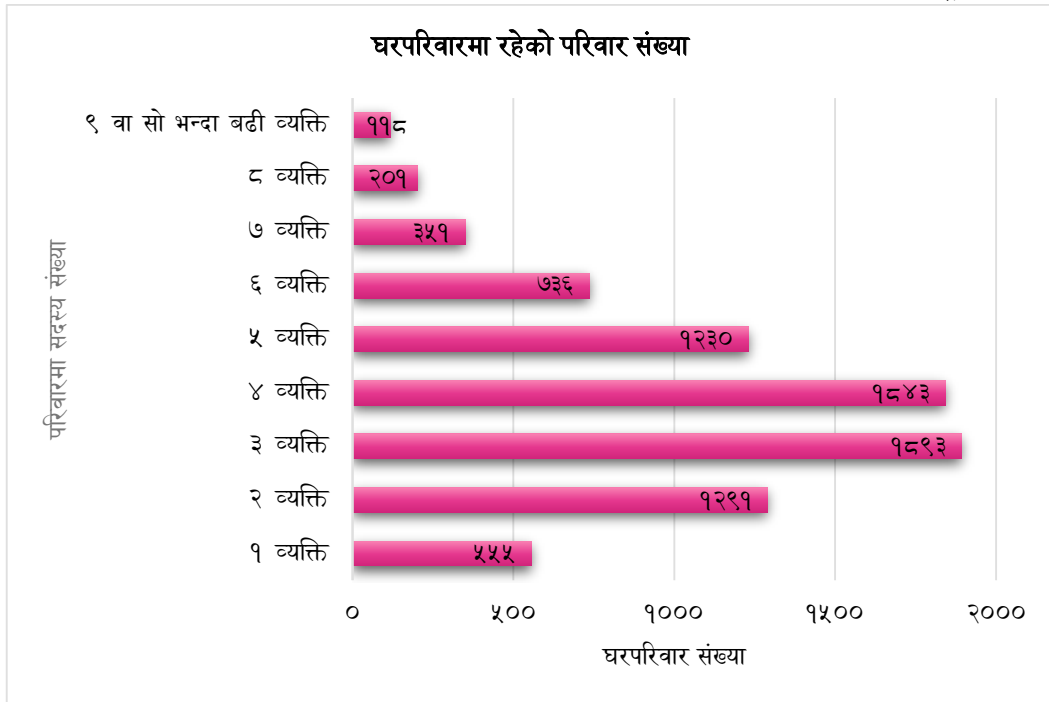
परिवारको संख्या भने सबै भन्दा कम (१,३०१) रहेको छ। एक जना मात्र सदस्य भएको परिवारको संख्या पनि उल्लेख्य (३,३८१) देखिन्छ।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा घरपरिवारको जम्मा संख्या ८,२१८ रहेका छन्। परिवारको आकार यहाँ सबैभन्दा बढी संख्यामा ३ जना सदस्य भएका परिवारहरू (१,८९३) रहेका छन्। त्यसपछि क्रमशः ४ जना (१,८४३) र २ जना (१,२९१) सदस्य भएका परिवारहरू छन्। ९ वा सो भन्दा बढी सदस्य भएका परिवारको संख्या भने सबै भन्दा कम (११८) रहेको छ। एक जना मात्र सदस्य भएको परिवारको संख्या पनि उल्लेख्य (५५५) देखिन्छ।

तालिका नं. २.१२: परिवारको आकार अनुसार पारिवारिक विवरण

क्षेत्र	जम्मा घरपरिवार	घरपरिवारमा रहेको परिवार संख्या								
		१ व्यक्ति	२ व्यक्ति	३ व्यक्ति	४ व्यक्ति	५ व्यक्ति	६ व्यक्ति	७ व्यक्ति	८ व्यक्ति	९ वा सो भन्दा बढी व्यक्ति
प्यूठान जिल्ला	५६२०३	३३८१	८१०२	११६७९	१२६११	८९९२	५५८४	२८४५	१७०८	१३०१
स्वर्गद्वारी न.पा.	८२१८	५५५	१२९१	१८९३	१८४३	१२३०	७३६	३५१	२०१	११८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१३ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका घरको स्वामित्व अनुसार पारिवारिक विवरण

प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा अधिकांश परिवारहरू आफ्नै घरमा बस्छन्। प्यूठानमा लगभग ९६.१% र स्वर्गद्वारीमा ९७.०% परिवारको आफ्नै घर छ। प्यूठानमा ३.२% र स्वर्गद्वारीमा २.१% परिवार भाडामा बस्छन्। संस्थागत र अन्य प्रकारको स्वामित्व भएका घरपरिवारको संख्या दुवै क्षेत्रमा एकदमै नगन्य छ। स्वर्गद्वारी नगरपालिकाका वडाहरूलाई हेर्दा, वडा नम्बर १ मा सबै परिवार (१००%) आफ्नै घरमा बस्छन्। अन्य वडाहरूमा पनि आफ्नै घरमा बस्ने परिवारको प्रतिशत उच्च छ, तर केही परिवार भाडामा र अन्य प्रकारको स्वामित्वमा पनि बसोबास गर्दछन्।

तालिका नं. २.१३: घरको स्वामित्व अनुसार पारिवारिक विवरण

क्षेत्र		जम्मा परिवार संख्या	स्वामित्वको प्रकार			
			आफ्नै	भाडामा	संस्थागत	अन्य
प्यूठान जिल्ला	संख्या	५६१९५	५४००२	१८१७	१६२	२१४
	प्रतिशत	१००	९६.१०	३.२३	०.२९	०.३८
स्वर्गद्वारी नगरपालिका	संख्या	८२१८	७९६८	१७२	४४	३४
	प्रतिशत	१००	९६.९६	२.०९	०.५४	०.४१
वडा नं.						
१	संख्या	६८६	६८६	०	०	०
	प्रतिशत	१००.००	१००.००	०.००	०.००	०.००
२	संख्या	११९१	११३२	२१	३६	२
	प्रतिशत	१००.००	९५.०५	१.७६	३.०२	०.१७
३	संख्या	१०६९	१०२२	४५	२	०
	प्रतिशत	१००.००	९५.६०	४.२१	०.१९	०.००
४	संख्या	१०२६	९५०	७३	२	१
	प्रतिशत	१००.००	९२.५९	७.१२	०.१९	०.१०
५	संख्या	१०२३	१०१७	२	१	३
	प्रतिशत	१००.००	९९.४१	०.२०	०.१०	०.२९
६	संख्या	७३९	७३८	०	१	०
	प्रतिशत	१००.००	९९.८६	०.००	०.१४	०.००
७	संख्या	८४३	८४०	१	१	१
	प्रतिशत	१००.००	९९.६४	०.१२	०.१२	०.१२
८	संख्या	६६१	६५६	२	०	३
	प्रतिशत	१००.००	९९.२४	०.३०	०.००	०.४५
९	संख्या	९८०	९२७	२८	१	२४
	प्रतिशत	१००.००	९४.५९	२.८६	०.१०	२.४५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१४ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका घरको जगको बनोट अनुसार पारिवारिक विवरण

प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको क्षेत्रमा अधिकांश घरहरूको जग माटो जडित ईटा र ढुंगाबाट बनेको छ। प्यूठानमा लगभग ८७.३% र स्वर्गद्वारीमा ८६.८% घरहरू यस प्रकारका छन्। सिमेन्ट जडित ईटा र ढुंगाबाट बनेका घरहरूको संख्या पनि उल्लेख्य छ, प्यूठानमा ७.१% र स्वर्गद्वारीमा ८.०% घर यस प्रकारका छन्। ढलान पिल्लर सहितको जग भएका घरहरू दुवै क्षेत्रमा तुलनात्मक रूपमा कम छन् (प्यूठानमा ४.६% र स्वर्गद्वारीमा ४.०%)। काठ वा बाँसको खम्बा गाडेर बनाइएका घरहरूको संख्या दुवै क्षेत्रमा निकै कम छ (प्यूठानमा १.०% र स्वर्गद्वारीमा १.२%)। वडा नम्बर १ र २ मा माटो जडित ईटा ढुंगाको प्रयोग उच्च छ। वडा नम्बर ४ मा सिमेन्ट जडित ईटा ढुंगाको प्रयोग अन्य वडाको तुलनामा धेरै बढी (३६.३५%) देखिन्छ। त्यस्तै, वडा नम्बर ३ र ९ मा ढलान पिल्लर सहित जग भएका घरहरूको प्रतिशत अरु वडाको तुलनामा अलि बढी छ। वडा नम्बर ६ मा 'अन्य' प्रकारको जग भएका घरहरूको उपस्थिति उल्लेखनीय छ।

तालिका नं. २.१४: घरको जगको बनोट अनुसार पारिवारिक विवरण

क्षेत्र	जम्मा परिवार संख्या	जगको प्रकार					
		माटो जडित ईटाढुंगा	सिमेन्ट जडित ईटाढुंगा	ढलान पिल्लर सहित	काठ/ बाँसको खम्बा गाडेको	अन्य	
प्यूठान जिल्ला	संख्या	५६१९५	४९०५१	३९९०	२५६४	५५७	३३
	प्रतिशत	१००.००	८७.२९	७.१०	४.५६	०.९९	०.०६
स्वर्गद्वारी नगरपालिका	संख्या	८२१८	७१३२	६६०	३२७	९६	३
	प्रतिशत	१००.००	८६.७९	८.०३	३.९८	१.१७	०.०४
वडा नं.							
१	संख्या	६८६	६७९	४	१	२	०
	प्रतिशत	१००.००	९८.९८	०.५८	०.१५	०.२९	०.००
२	संख्या	११९१	११२९	१७	३५	१०	०
	प्रतिशत	१००.००	९४.७९	१.४३	२.९४	०.८४	०.००
३	संख्या	१०६९	८९९	३१	१३६	३	०
	प्रतिशत	१००.००	८४.१०	२.९०	१२.७२	०.२८	०.००
४	संख्या	१०२६	६१७	३७३	२२	१४	०
	प्रतिशत	१००.००	६०.१४	३६.३५	२.१४	१.३६	०.००
५	संख्या	१०२३	८९७	१०६	१५	४	१
	प्रतिशत	१००.००	८७.६८	१०.३६	१.४७	०.३९	०.१०
६	संख्या	७३९	६९६	१४	२	२५	२
	प्रतिशत	१००.००	९४.१८	१.८९	०.२७	३.३८	०.२७
७	संख्या	८४३	७५२	४७	२८	१६	०
	प्रतिशत	१००.००	८९.२१	५.५८	३.३२	१.९०	०.००
८	संख्या	६६१	६०९	४०	६	६	०
	प्रतिशत	१००.००	९२.१३	६.०५	०.९१	०.९१	०.००

क्षेत्र	जम्मा परिवार संख्या	जगको प्रकार					
		माटो जडित ईट्टा/ढुंगा	सिमेन्ट जडित ईट्टा/ढुंगा	ढलानपिल्लर सहित	काठ/बाँसको खम्बा गाडेको	अन्य	
९	संख्या	९८०	८५४	२८	८२	१६	०
	प्रतिशत	१००.००	८७.१४	२.८६	८.३७	१.६३	०.००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१५ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका घरको बाहिरी गारोको प्रकार अनुसार पारिवारिक विवरण

प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको अधिकांश घरहरूको बाहिरी गारो माटो जडित ईट्टा वा ढुंगाबाट बनेको छ। प्यूठानमा लगभग ८४.०% र स्वर्गद्वारीमा ८१.८% घर यस प्रकारका छन्। सिमेन्ट जडित ईट्टा वा ढुंगाको प्रयोग पनि उल्लेख्य मात्रामा रहेको छ, प्यूठानमा १४.१% र स्वर्गद्वारीमा १६.७% घरहरू यस प्रकारका छन्। काठ/फल्याक, बाँसजन्य र काँचो ईट्टाको प्रयोग पनि दुवै क्षेत्रमा धेरै कम छ। जस्ता टिन, प्रि-फ्याब्रिकेटेड सिट र अन्य सामग्रीको प्रयोग दुवै क्षेत्रमा प्रायः नगण्य छ। स्वर्गद्वारी नगरपालिकाका वडाहरूमा बाहिरी गारोको प्रकारमा भिन्नता रहेको देखिन्छ। वडा नम्बर १ र २ मा माटो जडित ईट्टा/ढुंगाको प्रयोग धेरै उच्च छ। तर, वडा नम्बर ३, ४, ६, ७ र ९ मा सिमेन्ट जडित ईट्टा/ढुंगाको प्रयोग अन्य वडाको तुलनामा बढी देखिन्छ। वडा नम्बर ६ मा बाँसजन्य सामग्री प्रयोग अरु वडाको तुलनामा अलि बढी (३.७९%) देखिन्छ। अन्य सामग्रीको प्रयोग भने सबै वडामा लगभग नगण्य छ।

तालिका नं. २.१५: घरको बाहिरी गारोको प्रकार अनुसार पारिवारिक विवरण

क्षेत्र	जम्मा परिवार संख्या	घरको बाहिरी गारोको प्रकार								
		माटो जडित ईट्टा/ढुंगा	सिमेन्ट जडित ईट्टा/ढुंगा	काठ/फल्याक	बाँसजन्य सामग्री	काँचो ईट्टा	जस्ता टिन	प्रिफ्याब्रिकेटेड सिट	अन्य	
प्यूठान जिल्ला	संख्या	५६१९५	४७२४५	७९३९	४४१	४३६	७१	४९	१	१३
	प्रतिशत	१००	८४.०७	१४.१३	०.७८	०.७८	०.१३	०.०९	०.००	०.०२
स्वर्गद्वारी नगरपालिका	संख्या	८२१८	६७२५	१३७१	१६	१०३	१	२	०	०
	प्रतिशत	१००	८१.८३	१६.६८	०.१९	१.२५	०.०१	०.०२	०.००	०.००
वडा नं.										
१	संख्या	६८६	६७३	९	२	२	०	०	०	०
	प्रतिशत	१००.००	९८.१०	१.३१	०.२९	०.२९	०.००	०.००	०.००	०.००
२	संख्या	११९१	१०८७	९३	२	८	०	१	०	०
	प्रतिशत	१००.००	९१.२७	७.८१	०.१७	०.६७	०.००	०.०८	०.००	०.००
३	संख्या	१०६९	८०१	२६०	५	३	०	०	०	०
	प्रतिशत	१००.००	७४.९३	२४.३२	०.४७	०.२८	०.००	०.००	०.००	०.००
४	संख्या	१०२६	६२२	३८७	१	१४	१	१	०	०
	प्रतिशत	१००.००	६०.६२	३७.७२	०.१०	१.३६	०.१०	०.१०	०.००	०.००
५	संख्या	१०२३	८७९	१३५	१	८	०	०	०	०
	प्रतिशत	१००.००	८५.९२	१३.२०	०.१०	०.७८	०.००	०.००	०.००	०.००

क्षेत्र	जम्मा परिवार संख्या	घरको बाहिरी गारोको प्रकार								
		माटो जडित ईट्टा/ढुंगा	सिमेन्ट जडित ईट्टा/ढुंगा	काठ/फल्याक	बाँसजन्ज सामग्री	काँचो ईट्टा	जस्ता टिन	प्रिफ्याब्रिकेटेड सिट	अन्य	
६	संख्या	७३९	६१०	१०१	०	२८	०	०	०	०
	प्रतिशत	१००.००	८२.५४	१३.६७	०.००	३.७९	०.००	०.००	०.००	०.००
७	संख्या	८४३	६३८	१८३	५	१७	०	०	०	०
	प्रतिशत	१००.००	७५.६८	२१.७१	०.५९	२.०२	०.००	०.००	०.००	०.००
८	संख्या	६६१	६०५	५०	०	६	०	०	०	०
	प्रतिशत	१००.००	९१.५३	७.५६	०.००	०.९१	०.००	०.००	०.००	०.००
९	संख्या	९८०	८१०	१५३	०	१७	०	०	०	०
	प्रतिशत	१००.००	८२.६५	१५.६१	०.००	१.७३	०.००	०.००	०.००	०.००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१६ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका घरको छानोको प्रकार अनुसार पारिवारिक विवरण

प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको अधिकांश घरहरूको छानो जस्ता वा टिनले बनेको छ। प्यूठान जिल्लामा लगभग ७१.४% र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा ८१.७% घरहरूमा जस्ता/टिनको छानो छ। सिमेन्ट वा ढलानको छानो भएका घरहरूको संख्या प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको अनुपात बराबर जति छ (९.८% र ९.१%)। खर/पराल/छुवाली र टायल/खपडाको छानो भएका घरहरू दुवै क्षेत्रमा उल्लेख्य संख्यामा रहेका छन्। ढुंगा/स्लेतको छानो भएका घरहरूको संख्या प्यूठान जिल्लामा १३.९% देखिएको छ भने स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा लगभग १% देखिएको छ। माटो र अन्य प्रकारको छानो भएका घरहरू दुवै क्षेत्रमा अति न्यून छन्। यस नगरपालिकाका वडाहरूमा घरको छानोको प्रकारमा स्पष्ट भिन्नता देखिन्छ। वडा नम्बर ४ र ९ मा टायल/खपडाको छानो भएका घरहरूको संख्या अन्य वडाको तुलनामा धेरै बढी छ। वडा नम्बर ५, ६, ७, ८ र ९ मा जस्ता/टिनको छानोको प्रयोग उच्च छ। वडा नम्बर ३ र ४ मा सिमेन्ट/ढलानको छानो भएका घरहरूको संख्या पनि अरु वडाको तुलनामा अलि बढी छ। खर/पराल/छुवाली र अन्य परम्परागत सामग्रीको प्रयोग केही वडाहरूमा मात्र सीमित देखिन्छ।

तालिका नं. २.१६: घरको छानोको प्रकार अनुसार पारिवारिक विवरण

क्षेत्र	जम्मा परिवार संख्या	छानोको प्रकार							
		जस्ता/टिन	सिमेन्ट/ढलान	खर/पराल/छुवाली	टायल/खपडा	ढुंगा/स्लेत	काठ/फल्याक	माटो	अन्य
प्यूठान जिल्ला	संख्या	४०१०३	५५१२	२०८३	६५५	७८००	२७	०	१५
	प्रतिशत	१००.००	७१.३६	९.८१	३.७१	१९.१७	१३.८८	०.०५	०.००
स्वर्गद्वारी नगरपालिका	संख्या	८२१८	७४९	६०१	७३	७६	५	०	०
	प्रतिशत	१००.००	८१.७०	९.११	७.३१	०.८९	०.९२	०.०६	०.००

क्षेत्र	जम्मा परिवार संख्या	छानोको प्रकार								
		जस्ता/टिन	सिमेन्ट/ढलान	खर/प राल/छु वाली	टायल/ख पडा	ढुंगा/स्लेत	काठ/फल्याक	माटो	अन्य	
वडा नं.										
१	संख्या	६८६	४०६	११	२६६	१	१	१	०	०
	प्रतिशत	१००.००	५९.१८	१.६०	३८.७८	०.१५	०.१५	०.१५	०.००	०.००
२	संख्या	११९१	८६७	३८	२८१	२	१	२	०	०
	प्रतिशत	१००.००	७२.८०	३.१९	२३.५९	०.१७	०.०८	०.१७	०.००	०.००
३	संख्या	१०६९	८८०	१५५	१३	६	१३	२	०	०
	प्रतिशत	१००.००	८२.३२	१४.५०	१.२२	०.५६	१.२२	०.१९	०.००	०.००
४	संख्या	१०२६	६४७	३२१	५	४३	१०	०	०	०
	प्रतिशत	१००.००	६३.०६	३१.२९	०.४९	४.१९	०.९७	०.००	०.००	०.००
५	संख्या	१०२३	९५९	५७	५	०	२	०	०	०
	प्रतिशत	१००.००	९३.७४	५.५७	०.४९	०.००	०.२०	०.००	०.००	०.००
६	संख्या	७३९	६६५	१०	२३	२	३९	०	०	०
	प्रतिशत	१००.००	८९.९९	१.३५	३.११	०.२७	५.२८	०.००	०.००	०.००
७	संख्या	८४३	७८६	४७	३	१	६	०	०	०
	प्रतिशत	१००.००	९३.२४	५.५८	०.३६	०.१२	०.७१	०.००	०.००	०.००
८	संख्या	६६१	६४७	९	२	०	३	०	०	०
	प्रतिशत	१००.००	९७.८८	१.३६	०.३०	०.००	०.४५	०.००	०.००	०.००
९	संख्या	९८०	८५७	१०१	३	१८	१	०	०	०
	प्रतिशत	१००.००	८७.४५	१०.३१	०.३१	१.८४	०.१०	०.००	०.००	०.००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१७ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको घरको भुईको प्रकार अनुसार पारिवारिक विवरण

प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको अधिकांश घरहरूको भुई माटोले बनेको छ। प्यूठान जिल्लामा लगभग ८५.२% र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा ८५.६% घरमा माटोको भुई छ। सिमेन्ट ढलानको भुई भएका घरहरूको संख्या प्यूठान जिल्लामा ११.४% र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा ९.७% रहेको छ। प्यूठान जिल्लामा काठ/बाँसको प्रयोग २.३% र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा ३.६% छ, भने ईटा/ढुंगा र सेरामिक टायलको भुई भएका घरहरू दुवै क्षेत्रमा एकदमै कम छन्। स्वर्गद्वारी नगरपालिकाका वडाहरूमा घरको भुईको प्रकारमा केही भिन्नता पाइन्छ। वडा नम्बर ६ मा माटोको भुई भएका घरहरूको प्रतिशत सबैभन्दा उच्च (९७.८३%) छ। वडा नम्बर ३ र ४ मा सिमेन्ट ढलानको भुई भएका घरहरूको संख्या अन्य वडाको तुलनामा बढी छ (क्रमशः १६.६५% र ३०.८०%)। वडा नम्बर ५ र ८ मा काठको फल्याक/बाँसको प्रयोग अरु वडाको तुलनामा अलि बढी देखिन्छ। सेरामिक टायल र अन्य प्रकारको भुईको प्रयोग भने प्रायः सबै वडामा न्यून छ।

तालिका नं. २.१७: घरको भुईको प्रकार अनुसार पारिवारिक विवरण

क्षेत्र		जम्मा परिवार संख्या	भुईको प्रकार					
			माटो	काठको फल्याग/बाँस	ईट्टा/ढुंगा	सेरामिक टायल	सिमेन्ट ढलान	अन्य
प्यूठान जिल्ला	संख्या	५६१९५	४७८७३	१३०६	२२३	२४०	६४००	१५३
	प्रतिशत	१००.००	८५.१९	२.३२	०.४०	०.४३	११.३९	०.२७
स्वर्गद्वारी नगरपालिका	संख्या	८२१८	७०३७	२९८	३०	३३	७९७	२३
	प्रतिशत	१००.००	८५.६३	३.६३	०.३७	०.४०	९.७०	०.२८
वडा नं.								
१	संख्या	६८६	६५२	१८	१	२	२	११
	प्रतिशत	१००.००	९५.०४	२.६२	०.१५	०.२९	०.२९	१.६०
२	संख्या	११९१	११००	२१	१२	५	५२	१
	प्रतिशत	१००.००	९२.३६	१.७६	१.०१	०.४२	४.३७	०.०८
३	संख्या	१०६९	८६८	१६	४	३	१७८	०
	प्रतिशत	१००.००	८१.२०	१.५०	०.३७	०.२८	१६.६५	०.००
४	संख्या	१०२६	६४४	४९	५	१०	३१६	२
	प्रतिशत	१००.००	६२.७७	४.७८	०.४९	०.९७	३०.८०	०.१९
५	संख्या	१०२३	८५७	११५	१	१	४६	३
	प्रतिशत	१००.००	८३.७७	११.२४	०.१०	०.१०	४.५०	०.२९
६	संख्या	७३९	७२३	५	१	०	१०	०
	प्रतिशत	१००.००	९७.८३	०.६८	०.१४	०.००	१.३५	०.००
७	संख्या	८४३	७४०	१९	०	५	७८	१
	प्रतिशत	१००.००	८७.७८	२.२५	०.००	०.५९	९.२५	०.१२
८	संख्या	६६१	५९२	४९	३	३	११	३
	प्रतिशत	१००.००	८९.५६	७.४१	०.४५	०.४५	१.६६	०.४५
९	संख्या	९८०	८६१	६	३	४	१०४	२
	प्रतिशत	१००.००	८७.८६	०.६१	०.३१	०.४१	१०.६१	०.२०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१८ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको पिउने पानीको मुख्य स्रोत अनुसार पारिवारिक विवरण

प्यूठान जिल्लामा पिउने पानीको प्रमुख स्रोत, घर परिसर बाहिरको धारा वा पाइप हो, जुन ४८.६% रहेको छ। यसैगरी ४०.५% परिवारले घर परिसर भित्रको धारा/पाइप लाई मुख्य पिउने पानीको स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्दछन्। स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा पिउने पानीको मुख्य स्रोत घर परिसर बाहिरको धारा वा पाइप हो, जुन ५३.२% परिवारले प्रयोग गर्दछन्। घर परिसर भित्र धारा/पाइपको प्रयोग २७.०% परिवारले गर्दछन्। दुवै क्षेत्रमा ट्युबवेल वा हातेपम्पको प्रयोग एकदमै कम देखिन्छ। ढाकिएको र खुला दुवै प्रकारका इनार वा कुवाको प्रयोग प्यूठान जिल्लामा क्रमशः १.५% र २% छ भने स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा १% र १.९% रहेको छ। स्वर्गद्वारी

नगरपालिकामा पिउने पानीको तेस्रो महत्त्वपूर्ण स्रोतको रूपमा मूल धाराको पानी देखिएको छ, जुन १६.३% परिवारहरूले प्रयोग गर्दछन्। यसैगरी प्यूठान जिल्लामा पनि तेस्रो महत्त्वपूर्ण स्रोतको रूपमा ६.०% परिवारले मूल धाराको पानी प्रयोग गर्दछन्। नदी वा खोलालाई पिउने पानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने परिवारको संख्या दुवै क्षेत्रमा कम छ। जार वा बोतलको पानी प्रयोग गर्ने परिवारको संख्या प्यूठान जिल्लामा ०.०५% छ भने स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा शून्य रहेको छ। स्वर्गद्वारी नगरपालिकाका वडाहरूमा पिउने पानीको स्रोतमा ठूलो भिन्नता देखिन्छ। वडा नम्बर २ र ७ मा घर बाहिरको धारा/पाइपको प्रयोग धेरै उच्च छ। वडा नम्बर ३ र ५ मा घर परिसर भित्र धारा/पाइप प्रयोग गर्ने परिवारको संख्या उच्च छ। वडा नम्बर १, ६, ८ र ९ मा मूल धाराको पिउने पानी महत्त्वपूर्ण स्रोतको रूपमा देखिएको छ। इनार/कुवाको प्रयोग केही वडाहरूमा मात्र सीमित छ।

तालिका नं. २.१८: पिउनेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार पारिवारिक विवरण

क्षेत्र		जम्मा परिवार संख्या	पिउनेपानीको मुख्य स्रोत								
			धारा/पाइप (घर परिसर भित्र)	धारा/पाइप (घर परिसर बाहिर)	ट्युबवे ल/हाते पम्म	ढाकिए को इनार/कुवा	खुला इनार/कुवा	मूल धारा	नदी/खोला	जार/बोतल	अन्य
जिल्ला प्यूठान	संख्या	५६१९५	२२७६४	२७३३३	३९०	८५६	११५२	३३८९	२४४	२८	३९
	प्रतिशत	१००.००	४०.५१	४८.६४	०.६९	१.५२	२.०५	६.०३	०.४३	०.०५	०.०७
स्वर्गद्वारी नगरपालिका	संख्या	८२१८	२२२२	४३७०	०	८२	१५६	१३४२	३९	०	७
	प्रतिशत	१००.००	२७.०४	५३.१८	०.००	१.००	१.९०	१६.३३	०.४७	०.००	०.०९
वडा नं.											
१	संख्या	६८६	१८६	२०३	०	१	६१	२३२	३	०	०
	प्रतिशत	१००.००	२७.११	२९.५९	०.००	०.१५	८.८९	३३.८२	०.४४	०.००	०.००
२	संख्या	११९१	११०	९५४	०	२७	३७	५७	०	०	६
	प्रतिशत	१००.००	९.२४	८०.१०	०.००	२.२७	३.११	४.७९	०.००	०.००	०.५०
३	संख्या	१०६९	५७६	३६०	०	१	९	१२३	०	०	०
	प्रतिशत	१००.००	५३.८८	३३.६८	०.००	०.०९	०.८४	११.५१	०.००	०.००	०.००
४	संख्या	१०२६	२७९	७४०	०	०	३	२	१	०	१
	प्रतिशत	१००.००	२७.१९	७२.१२	०.००	०.००	०.२९	०.१९	०.१०	०.००	०.१०
५	संख्या	१०२३	५८७	१९६	०	०	४	२२७	९	०	०
	प्रतिशत	१००.००	५७.३८	१९.१६	०.००	०.००	०.३९	२२.१९	०.८८	०.००	०.००
६	संख्या	७३९	२६	५५६	०	०	११	१३९	७	०	०
	प्रतिशत	१००.००	३.५२	७५.२४	०.००	०.००	१.४९	१८.८१	०.९५	०.००	०.००
७	संख्या	८४३	८८	७२४	०	१३	१	११	६	०	०
	प्रतिशत	१००.००	१०.४४	८५.८८	०.००	१.५४	०.१२	१.३०	०.७१	०.००	०.००
८	संख्या	६६१	११७	३४६	०	१	१	१९५	१	०	०
	प्रतिशत	१००.००	१७.७०	५२.३४	०.००	०.१५	०.१५	२९.५०	०.१५	०.००	०.००
९	संख्या	९८०	२५३	२९१	०	३९	२९	३५६	१२	०	०

क्षेत्र	जम्मा परिवार संख्या	पिउनेपानीको मुख्य स्रोत								
		धारा/पाइप (घर परिसर भित्र)	धारा/पाइप (घर परिसर बाहिर)	ट्युबवे ल/हाते पम्प	ढाकिए को इनार/ कुवा	खुला इनार/ कुवा	मूल धारा	नदी/ खोला	जार/ बोत्तल	अन्य
प्रतिशत	१००.००	२५.८२	२९.६९	०.००	३.९८	२.९६	३६.३३	१.२२	०.००	०.००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१९ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिका भित्र खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धनको प्रकार अनुसार पारिवारिक विवरण

प्यूठान जिल्लामा ८८.७% र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा ८९.४% परिवारले काठ वा दाउरालाई मुख्य इन्धनको रूपमा प्रयोग गर्दछन्, दोस्रो प्रमुख इन्धनको रूपमा एल.पि ग्याँस प्यूठान जिल्लामा १०.९% र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा १०.२% परिवारले यसको प्रयोग गर्दछन्, यसैगरी खाना पकाउन बिजुलीको प्रयोग गर्ने प्यूठान जिल्लामा ०.१२% र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा ०.०६% छ। गुईठा/गोहरा, बायो ग्याँस र मट्टितेलबाट खाना पकाउन प्रयोग गर्ने परिवारको संख्या दुवै क्षेत्रमा एकदमै न्यून छ। स्वर्गद्वारी नगरपालिकाका वडाहरूमा खाना पकाउने इन्धनको प्रयोगमा केही भिन्नता देखिन्छ। वडा नम्बर १,२, ५, ६, ८ र ९ मा काठ/दाउराको प्रयोग ९०% भन्दा बढी परिवारले गर्दछन्। वडा नम्बर ३ र ४ मा एल.पि ग्याँसको प्रयोग अन्य वडाको तुलनामा अलि बढी (१५.०६% र ३२.०७%) देखिन्छ। गुईठा/गोहरा र बायो ग्याँसको प्रयोग प्रायः सबै वडामा नगण्य छ।

तालिका नं. २.१९: खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धनको प्रकार अनुसार पारिवारिक विवरण

क्षेत्र	जम्मा परिवार संख्या	खाना पकाउन प्रयोग गर्ने इन्धनको मुख्य स्रोत							
		काठ/दाउरा	एल.पि ग्याँस	बिजुली	गुईठा/गोहरा	बायो ग्याँस	मट्टितेल	अन्य	
प्यूठान जिल्ला	संख्या	५६१९५	४९८४४	६१०२	६८	८	१२६	३३	१४
	प्रतिशत	१००.००	८८.७०	१०.८६	०.१२	०.०१	०.२२	०.०६	०.०२
स्वर्गद्वारी नगरपालिका	संख्या	८२१८	७३४९	८४१	५	०	१०	१३	०
	प्रतिशत	१००.००	८९.४३	१०.२३	०.०६	०.००	०.१२	०.१६	०.००
वडा नं.									
१	संख्या	६८६	६७३	६	०	०	२	५	०
	प्रतिशत	१००.००	९८.१०	०.८७	०.००	०.००	०.२९	०.७३	०.००
२	संख्या	११९१	१०९१	१००	०	०	०	०	०
	प्रतिशत	१००.००	९१.६०	८.४०	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
३	संख्या	१०६९	९०२	१६१	२	०	४	०	०
	प्रतिशत	१००.००	८४.३८	१५.०६	०.१९	०.००	०.३७	०.००	०.००
४	संख्या	१०२६	६९५	३२९	०	०	२	०	०
	प्रतिशत	१००.००	६७.७४	३२.०७	०.००	०.००	०.१९	०.००	०.००
५	संख्या	१०२३	९६०	६०	१	०	०	२	०
	प्रतिशत	१००.००	९३.८४	५.८७	०.१०	०.००	०.००	०.२०	०.००

क्षेत्र	जम्मा परिवार संख्या	खाना पकाउन प्रयोग गर्ने इन्धनको मुख्य स्रोत							
		काठ/दाउरा	एल.पि ग्याँस	बिजुली	गुईठा/गोहरा	बायो ग्याँस	मट्टितेल	अन्य	
६	संख्या	७३९	७२२	१६	१	०	०	०	०
	प्रतिशत	१००.००	९७.७०	२.१७	०.१४	०.००	०.००	०.००	०.००
७	संख्या	८४३	७७४	६८	०	०	०	१	०
	प्रतिशत	१००.००	९१.८१	८.०७	०.००	०.००	०.००	०.१२	०.००
८	संख्या	६६१	६३०	२५	१	०	१	४	०
	प्रतिशत	१००.००	९५.३१	३.७८	०.१५	०.००	०.१५	०.६१	०.००
९	संख्या	९८०	९०२	७६	०	०	१	१	०
	प्रतिशत	१००.००	९२.०४	७.७६	०.००	०.००	०.१०	०.१०	०.००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२० प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा बत्ती बाल्न प्रयोग गरिने इन्धनको प्रकार अनुसार पारिवारिक विवरण

प्यूठान जिल्लामा ९४.४% परिवार र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा ९३.१% परिवारले बत्ती बाल्नको लागि मुख्य इन्धनको स्रोतको रूपमा बिजुली प्रयोग गर्दछन्। यसैगरी प्यूठान जिल्लामा ४.०% परिवार र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा ५.४% परिवारले दोस्रो इन्धनको रूपमा सोलार वा सौर्य ऊर्जा बत्ती बाल्न प्रयोग गर्दछन्। बत्ती बाल्न मट्टितेल प्रयोग गर्ने परिवार प्यूठान जिल्लामा ०.३% र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा ०.४% छ। बायोग्याँस र अन्य इन्धन बत्ती बाल्न प्रयोग गर्ने परिवारको संख्या दुवै क्षेत्रमा प्रायः नगण्य छ। स्वर्गद्वारी नगरपालिकाका वडाहरूमा बत्ती बाल्ने इन्धनको प्रयोगमा केही भिन्नता पाइन्छ। वडा नम्बर ४, ६, ७ र ८ मा बिजुलीको प्रयोग ९७% भन्दा बढी परिवारले गर्दछन्। वडा नम्बर १ मा सोलार ऊर्जाको प्रयोग अन्य वडाको तुलनामा धेरै बढी (२४.७८%) देखिन्छ।

तालिका नं. २.२०: बत्ती बाल्न प्रयोग गरिने इन्धनको प्रकार अनुसार पारिवारिक विवरण

क्षेत्र	जम्मा परिवार संख्या	बत्ती बाल्न प्रयोग गरिने इन्धनको मुख्य स्रोत					
		बिजुली	सोलार/सौर्यऊर्जा	मट्टितेल	बायोग्याँस	अन्य	
प्यूठान जिल्ला	संख्या	५६१९५	५३०४७	२२६९	१७०	८	७०१
	प्रतिशत	१००.००	९४.४०	४.०४	०.३०	०.०१	१.२५
स्वर्गद्वारी न.पा.	संख्या	८२१८	७६५२	४४८	३१	२	८५
	प्रतिशत	१००.००	९३.११	५.४५	०.३८	०.०२	१.०३
वडा नं.							
१	संख्या	६८६	४९६	१७०	३	०	१७
	प्रतिशत	१००.००	७२.३०	२४.७८	०.४४	०.००	२.४८
२	संख्या	११९१	१०८७	८०	२	०	२२
	प्रतिशत	१००.००	९१.२७	६.७२	०.१७	०.००	१.८५
३	संख्या	१०६९	९८१	६९	७	१	११
	प्रतिशत	१००.००	९१.७७	६.४५	०.६५	०.०९	१.०३
४	संख्या	१०२६	१०१२	१०	२	०	२

क्षेत्र	जम्मा परिवार संख्या	बत्ती बालन प्रयोग गरिने इन्धनको मुख्य स्रोत					
		बिजुली	सोलार/सौर्यउर्जा	मट्टितेल	बायोग्याँस	अन्य	
५	प्रतिशत	१००.००	९८.६४	०.९७	०.१९	०.००	०.१९
	संख्या	१०२३	९४४	७२	६	०	१
६	प्रतिशत	१००.००	९२.२८	७.०४	०.५९	०.००	०.१०
	संख्या	७३९	७२०	१३	४	०	२
७	प्रतिशत	१००.००	९७.४३	१.७६	०.५४	०.००	०.२७
	संख्या	८४३	८२९	७	४	०	३
८	प्रतिशत	१००.००	९८.३४	०.८३	०.४७	०.००	०.३६
	संख्या	६६१	६५७	१	३	०	०
९	प्रतिशत	१००.००	९९.३९	०.१५	०.४५	०.००	०.००
	संख्या	९८०	९२६	२६	०	१	२७
९	प्रतिशत	१००.००	९४.४९	२.६५	०.००	०.१०	२.७६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२१ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार पारिवारिक विवरण

प्यूठान जिल्लामा फलस (सेप्टिक ट्यांक) भएको चर्पी प्रयोग गर्ने परिवारको संख्या धेरै उच्च (७५.३%) छ भने साधारण चर्पी प्रयोग गर्ने परिवार करिब १८% छन्। फलस (सार्वजनिक ढल) भएको चर्पी र सार्वजनिक चर्पी प्रयोग गर्ने परिवार एकदमै न्यून छ। स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा फलस (सेप्टिक ट्यांक) भएको चर्पी ४७.५% परिवार र साधारण चर्पी ४६.५% परिवारले प्रयोग गर्दछन्। फलस (सार्वजनिक ढल) भएको चर्पी र सार्वजनिक चर्पी प्रयोग गर्ने परिवार एकदमै न्यून छ। स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा चर्पी नभएका परिवारको संख्या १.८% छ भने प्यूठान जिल्लामा यो संख्या ४.९% रहेको छ। स्वर्गद्वारी नगरपालिकाका वडाहरूमा शौचालयको प्रकारको प्रयोग अनुसार ठूलो भिन्नता देखिन्छ। वडा नम्बर ६ मा साधारण चर्पी प्रयोग गर्ने परिवारको संख्या सबैभन्दा बढी ९२.०२% छ भने फलस भएको चर्पी प्रयोग गर्ने परिवारको संख्या १.६२% छ। वडा नम्बर २ र ३ मा फलस भएको चर्पी प्रयोग गर्ने परिवारको संख्या अन्य वडाको तुलनामा बढी छ (क्रमशः ६१.३८% र ७२.७८%)। चर्पी नभएका परिवारको संख्या पनि वडा अनुसार फरक फरक छ। वडा नम्बर ७ मा यो संख्या शून्य छ भने वडा नम्बर ९ मा बढी (६.६३%) छ।

तालिका नं. २.२१: परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार पारिवारिक विवरण

क्षेत्र	जम्मा परिवार संख्या	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार				चर्पी नभएको	
		फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक ट्यांक)	साधारण	सार्वजनिक		
प्यूठान जिल्ला	संख्या	५६१९५	२७३९	४२३३४	१००४७	१४३	९३२
	प्रतिशत	१००.००	४.८७	७५.३३	१७.८८	०.२५	१.६६
स्वर्गद्वारी न.पा.	संख्या	८२१८	२९४	३९०२	३८१७	५७	१४८
	प्रतिशत	१००.००	३.५८	४७.४८	४६.४५	०.६९	१.८०
वडा नं.							

क्षेत्र	जम्मा परिवार संख्या	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार				चर्पी नभएको	
		फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक ट्यांक)	साधारण	सार्वजनिक		
१	संख्या	६८६	३८	३७३	२५५	२	१८
	प्रतिशत	१००.००	५.५४	५४.३७	३७.१७	०.२९	२.६२
२	संख्या	११९१	८	७३१	४१६	२८	८
	प्रतिशत	१००.००	०.६७	६१.३८	३४.९३	२.३५	०.६७
३	संख्या	१०६९	५४	७७८	२२८	०	९
	प्रतिशत	१००.००	५.०५	७२.७८	२१.३३	०.००	०.८४
४	संख्या	१०२६	१०	५४४	४६१	४	७
	प्रतिशत	१००.००	०.९७	५३.०२	४४.९३	०.३९	०.६८
५	संख्या	१०२३	५५	६२८	३३५	०	५
	प्रतिशत	१००.००	५.३८	६१.३९	३२.७५	०.००	०.४९
६	संख्या	७३९	३२	१२	६८०	०	१५
	प्रतिशत	१००.००	४.३३	१.६२	९२.०२	०.००	२.०३
७	संख्या	८४३	३०	२८१	५१६	०	१६
	प्रतिशत	१००.००	३.५६	३३.३३	६१.२१	०.००	१.९०
८	संख्या	६६१	३३	२१२	४०७	४	५
	प्रतिशत	१००.००	४.९९	३२.०७	६१.५७	०.६१	०.७६
९	संख्या	९८०	३४	३४३	५१९	१९	६५
	प्रतिशत	१००.००	३.४७	३५.००	५२.९६	१.९४	६.६३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२२ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको परिवारले प्रयोग गरेको सुविधाका साधन अनुसार पारिवारिक विवरण

प्यूठान जिल्ला: जिल्लामा कुनै न कुनै सुविधा रहेका परिवार ९४.७% रहेका छन्। साधारण मोबाइल फोन ७९.२% र स्मार्ट मोबाइल फोन ६८.२% परिवारले प्रयोग गर्दछन्। त्यसैगरी रेडियो ३५.६%, टेलिभिजन ३३.३%, इन्टरनेट सुविधा १७.३%, विद्युत पंखा १६.५%, मोटरसाइकल वा स्कुटर ६.६%, रेफ्रिजेरेटर ५.३%, साइकल २.९% परिवारले प्रयोग गर्दछन् भने ल्याण्डलाइन, कार/जिप/भ्यान, वासिड मेसिन र एयर कन्डिसनर जस्ता सुविधाको प्रयोग तुलनात्मक रूपमा कम छ।

स्वर्गद्वारी नगरपालिका: नगरपालिकामा कुनै न कुनै सुविधा रहेका परिवार ९५.९% रहेका छन्। साधारण मोबाइल फोन ८०.०% र स्मार्ट मोबाइल फोन ६६.१% परिवारले प्रयोग गर्दछन्। त्यसैगरी रेडियो ३५.१%, टेलिभिजन ३३.४%, विद्युत पंखा २९.२%, इन्टरनेट सुविधा १६.८%, मोटरसाइकल वा स्कुटर ६.०%, रेफ्रिजेरेटर ४.७% परिवारले प्रयोग गर्दछन् भने ल्याण्डलाइन, कार/जिप/भ्यान, वासिड मेसिन, साइकल र एयर कन्डिसनर जस्ता सुविधाको प्रयोग तुलनात्मक रूपमा कम छ।

तालिका नं. २.२२: परिवारले प्रयोग गरेको सुविधाका साधन अनुसार पारिवारिक विवरण

क्र	वार्ड				स्वर्गद्वारी न.पा.		प्यूठान जिल्ला	कुनै सुविधा नभएको परिवार	जम्मा परिवार संख्या	क्षेत्र
	२		१		प्रतिशत	संख्या				
	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या						
१	१०६९	१००.००	११९१	६६६	१००.००	६६६	१००.००	५६१९५		
२	७८	३.५३	४२	९.६२	९.६२	६६	४.०९	२९४५		
३	९९१	९६.४७	११४९	९०.३८	९०.३८	६२०	९५.९१	५३२५०		
४	६६२	१८.७२	२२३	३४.४०	२३६	३५.१३	२८८७	३५.६४	२००२६	
५	३९०	१४.४४	१७२	४.२३	२९	३३.४८	२७५१	३३.३१	१८७८	
६	१२	०.३४	४	०.००	०	०.९६	७९	१.१७	६५८	
७	८२४	८८.७५	१०५७	८३.९७	५७६	८०.०४	६५७८	७९.२०	४४५०४	
८	६९१	५८.६१	६९८	२७.५५	१८९	६६.१८	५४३९	६८.९२	३८७२८	
९	९६	२.६९	३२	१.०२	७	३.६१	२९७	३.९६	२२२७	
१०	४३७	१.९३	२३	२१.१४	१४५	१६.८०	१३८१	१७.३३	९७३९	
११	२५	०.२५	३	०.२९	२	०.९७	८०	०.८४	४७०	
१२	४४	५.१२	६१	१.१७	८	६.०५	४९७	६.६१	३७५	
१३	२३	०.३४	४	०.००	०	२.६३	२१६	२.९९	१६८१	
१४	२९३	०.००	०	०.२६	२	२९.२४	२४०३	१६.५०	९२७३	
१५	७७	०.१७	२	०.००	०	४.७१	३८७	५.३३	२९९४	
१६	३	०.००	०	०.००	०	०.१५	१२	०.२४	१३७	
१७	६	०.००	०	०.००	०	०.२३	१९	०.०८	४३	

घरायसी सुविधाका साधनहरू र घरपरिवारको संख्या

क्र	६		५		४		अ
	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	
संख्या							जम्मा परिवार संख्या
८४३	१००.००	७३९	१००.००	१०२३	१००.००	१०२६	कुनै सुविधा नभएको परिवार
२२	७.४४	५५	१.१७	१२	२.४४	२५	कम्तीमा एक सुविधा भएको परिवार
८२१	९२.५६	६८४	९८.८३	१०११	९७.५६	१००१	रेडियो
१६७	३९.५१	२९२	५३.१८	५४४	३०.८०	३१६	टेलिभिजन
४०४	१७.७३	१३१	३८.४२	३९३	६०.३३	६१९	ल्याण्डलाइन
४	०.२७	२	०.२९	३	३.९०	४०	मोबाइल फोन (साधारण)
६१४	७६.३२	५६४	७३.१२	७४८	८१.४८	८३६	स्मार्ट मोबाइल फोन
६८०	४३.७१	३२३	७९.०८	८०९	८२.०७	८४२	कम्प्यूटर/ल्यापटप
२५	०.६८	५	१.४७	१५	६.४३	६६	इन्टरनेट सुविधा
१५५	०.५४	४	२१.४१	२१९	१७.८४	१८३	कार/जिप/भ्यान
३	०.५४	४	०.५९	६	२.६३	२७	मोटरसाइकल/स्कुटर
५९	२.९८	२२	२.५४	२६	१५.११	१५५	साइकल
३९	०.२७	२	०.२९	३	११.२१	११५	विद्युतिय पंखा
५२२	३.९२	२९	२६.८८	२७५	६५.७९	६७५	रेफ्रिजरेटर
६२	१.२२	९	०.५९	६	१७.६४	१८१	वासिङ मेसिन
१	०.००	०	०.००	०	०.५८	६	एयर कन्डिसनर
१	०.००	०	०.२०	२	०.९७	१०	

क्षेत्र	घ		घरायसी सुविधाका साधनहरू र घरपरिवारको संख्या																		
	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	जम्मा परिवार संख्या	कुनै सुविधा नभएको परिवार	कम्तीमा एक सुविधा भएको परिवार														
							रेडियो	टेलिभिजन	ल्याण्डलाइन	मोबाइल फोन (साधारण)	स्मार्ट मोबाइल फोन	कम्प्यूटर/ल्यापटप	इन्टरनेट सुविधा	कार/जिप/भ्यान	मोटरसाइकल/स्कुटर	साइकल	विद्युतीय पंखा	रेफ्रिजरेटर	वासिङ मेसिन	एयर कन्डिसनर	
					१००.००	२.६१	१७.३९	१९.८१	४७.९२	०.४७	७२.८४	८०.६६	२.९७	१८.३९	०.३६	७.००	४.६३	६१.९२	७.३५	०.१२	०.१२
					१००.००	२.७२	९७.२८	२०.५७	५२.०४	०.३०	९१.२३	८९.७१	२.८७	४.३९	०.००	८.७७	१.८२	४४.९३	३.४८	०.००	०.००
					१००.००	१.८४	९६.१६	३११	२६९	१२	७५६	६१४	३२	१८६	१०	६४	१८	३१०	२७	२	०
					१००.००	१.८४	९६.१६	३११	२६९	१२	७५६	६१४	३२	१८६	१०	६४	१८	३१०	२७	२	०
					१००.००	१.८४	९६.१६	३११	२६९	१२	७५६	६१४	३२	१८६	१०	६४	१८	३१०	२७	२	०
					१००.००	१.८४	९६.१६	३११	२६९	१२	७५६	६१४	३२	१८६	१०	६४	१८	३१०	२७	२	०
					१००.००	१.८४	९६.१६	३११	२६९	१२	७५६	६१४	३२	१८६	१०	६४	१८	३१०	२७	२	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२३ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका घर जग्गामा महिलाको स्वामित्व अनुसार पारिवारिक विवरण

प्यूठान जिल्लामा महिलाको स्वामित्वमा घर मात्र भएको परिवार ०.९%, जग्गा मात्र भएको परिवार ६.०% र घर तथा जग्गा दुवै भएको परिवार ८.४% रहेको छ। यसरी कुल १५.२% परिवारमा महिलाको स्वामित्वमा घर वा जग्गा वा दुवै रहेको देखिन्छ तर अधिकांश परिवार ८२.८% मा पुरुषको स्वामित्वमा घर वा जग्गा वा दुवै रहेको देखिन्छ। स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा महिलाको स्वामित्वमा घर मात्र भएको परिवार ०.९%, जग्गा मात्र भएको परिवार ६.१% र घर तथा जग्गा दुवै भएको परिवार ९.५% रहेको छ। यसरी कुल १६.५% परिवारमा महिलाको स्वामित्वमा घर वा जग्गा वा दुवै रहेको देखिन्छ तर अधिकांश परिवार ८१.०% मा पुरुषको स्वामित्वमा घर वा जग्गा वा दुवै रहेको देखिन्छ।

तालिका नं. २.२३: घर जग्गामा महिलाको स्वामित्व अनुसार पारिवारिक विवरण

क्षेत्र		जम्मा परिवार संख्या	स्वामित्वको प्रकार				
			घर मात्र भएको	जग्गा मात्र भएको	घर जग्गा दुवै भएको	घर जग्गा दुवै नभएको	उल्लेख नभएको
प्यूठान जिल्ला	संख्या	५६१९५	४८३	३३४२	४७२१	४६५३०	१११९
	प्रतिशत	१००.०	०.९	५.९	८.४	८२.८	२.०
स्वर्गद्वारी न.पा.	संख्या	८२१८	७६	५०१	७७८	६६५९	२०४
	प्रतिशत	१००.००	०.९	६.१	९.५	८१.०	२.५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२४ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा दर्ता नगरी कृषि बाहेकका साना घरेलु व्यवसाय गर्ने परिवारहरूको लिङ्गानुसारको विवरण

प्यूठान जिल्लामा जम्मा परिवार संख्या ५६,१९५ रहेकोमा ९३.४७% परिवारमा साना घरेलु व्यवसाय छैन। जम्मा परिवारको ६.५३% परिवारमा मात्र साना घरेलु व्यवसाय रहेको देखिन्छ।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा जम्मा ८,२१८ परिवार रहेकोमा ८७.७०% परिवारमा साना घरेलु व्यवसाय छैन। जम्मा परिवारको १२.३०% परिवारमा साना घरेलु व्यवसाय रहेको देखिन्छ।

तालिका नं. २.२४: कृषि बाहेकका साना घरेलु व्यवसाय संचालन गर्ने पारिवारिक विवरण

क्षेत्र		जम्मा परिवार संख्या	साना घरेलु व्यवसाय नभएको	साना घरेलु व्यवसायको प्रकार										उल्लेख नभएको
				घरेलु उद्योग		व्यापार/व्यवसाय		यातायात		सेवा		अन्य		
				पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	
प्यूठान जिल्ला	संख्या	५६१९५	५२५२३	४६५	३९४	८४०	९६१	६६	६३	१३४	१०९	२०३	२८२	१५५
	प्रतिशत	१००.००	९३.४७	०.८३	०.७०	१.४९	१.७१	०.१२	०.११	०.२४	०.१९	०.३६	०.५०	०.२८
स्वर्गद्वारी नगरपालिका	संख्या	८२१८	७२०७	५४	७२	२४९	२५०	१२	१२	२८	२७	१०१	१९४	१२
	प्रतिशत	१००.००	८७.७०	०.६६	०.८८	३.०३	३.०४	०.१५	०.१५	०.३४	०.३३	१.२३	२.३६	०.१५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२५ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा गत १२ महिनामा कम्तीमा १ जना मृत्यु भएको पारिवारिक विवरण

प्यूठान जिल्लाको कुल ५६,१९५ परिवारमध्ये २.६८% परिवारमा गत १२ महिनामा कम्तीमा एक जनाको मृत्यु भएको छ। मृत्यु भएका व्यक्तिको कुल संख्या १,५६६ छ, जसमा पुरुष ५६.९०% र महिला ४३.१०% रहेको छ। स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको कुल ८,२१८ परिवारमध्ये २.४६% परिवारमा विगत १२ महिनामा कम्तीमा एक जनाको मृत्यु भएको छ। मृत्यु भएका व्यक्तिको कुल संख्या २०९ छ, जसमा पुरुष ५५.९८% र महिला ४४.०२% रहेको छ।

तालिका नं. २.२५: गत १२ महिनामा कम्तीमा १ जनाको मृत्यु भएको पारिवारिक विवरण

क्षेत्र	जम्मा परिवार संख्या	कम्तीमा एक जनाको मृत्यु भएको परिवार	मृत्यु भएको संख्या		
			जम्मा	पुरुष	महिला
प्यूठान जिल्ला	संख्या	५६१९५	१५६६	८९१	६७५
	प्रतिशत	१००.००	२.६८	५६.९०	४३.१०
स्वर्गद्वारी न.पा.	संख्या	८२१८	२०९	११७	९२
	प्रतिशत	१००.००	२.४६	५५.९८	४४.०२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२६ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा गत १२ महिनामा मृत्यु भएका व्यक्तिको उमेर समूह अनुसार पारिवारिक विवरण

प्यूठान जिल्लामा गत १२ महिनामा कुल मृत्यु भएका १,५६६ जना मध्ये सबैभन्दा बढी मृत्यु ८० वर्ष र सोभन्दा माथिको उमेर समूहमा (२६४ जना) भएको छ। त्यसपछि ७०-७४ वर्ष (१९० जना) र ७५-७९ वर्ष (१७२ जना) उमेर समूहमा मृत्यु भएको देखिन्छ। शिशु मृत्यु (< १ वर्ष) ६२ जना रहेको छ। स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा पनि विगत १२ महिनामा कुल मृत्यु भएका २०९ जना मध्ये सबैभन्दा बढी मृत्यु ७०-७४ वर्ष (३३ जना) उमेर समूहमा भएको छ। त्यसपछि ६०-६४ वर्ष (२८ जना) र ७५-७९ वर्ष (२१ जना) उमेर समूहमा मृत्यु भएको देखिन्छ। शिशु मृत्यु (< १ वर्ष) ९ जना रहेको छ।

तालिका नं. २.२६: मृत्यु भएको व्यक्तिको उमेर समूह अनुसार पारिवारिक विवरण

उमेर समूह	मृत्यु भएको संख्या		
	जम्मा	पुरुष	महिला
प्यूठान जिल्ला			
जम्मा	१५६६	८९१	६७५
< १	६२	३३	२९
०१ - ०४	२२	१२	१०
०५ - ०९	१७	११	६
१० - १४	१५	५	१०
१५ - १९	३३	१९	१४
२० - २४	३७	२३	१४

उमेर समुह	मृत्यु भएको संख्या		
	जम्मा	पुरुष	महिला
२५ — २९	३८	२५	१३
३० — ३४	३९	३०	९
३५ — ३९	५३	३२	२१
४० — ४४	५८	३७	२१
४५ — ४९	८७	६१	२६
५० — ५४	११४	६६	४८
५५ — ५९	८०	४८	३२
६० — ६४	१४३	८६	५७
६५ — ६९	१३३	७५	५८
७० — ७४	१९०	१०३	८७
७५ — ७९	१७२	८६	८६
८० +	२६४	१३४	१३०
उल्लेख नभएको	९	५	४

स्वर्गद्वारी नगरपालिका

उमेर समुह	मृत्यु भएको संख्या		
	जम्मा	पुरुष	महिला
जम्मा	२०९	११७	९२
< १	९	४	५
०१ — ०४	२	१	१
०५ — ०९	१	०	१
१० — १४	३	१	२
१५ — १९	४	१	३
२० — २४	२	२	०
२५ — २९	४	२	२
३० — ३४	४	२	२
३५ — ३९	५	४	१
४० — ४४	१०	७	३
४५ — ४९	१४	११	३
५० — ५४	१८	१०	८
५५ — ५९	१४	७	७
६० — ६४	२८	१७	११
६५ — ६९	१७	८	९
७० — ७४	३३	१९	१४
७५ — ७९	२१	११	१०
८० +	१९	९	१०

उमेर समुह	मृत्यु भएको संख्या		
	जम्मा	पुरुष	महिला
उल्लेख नभएको	१	१	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२७ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा गत १२ महिनामा मृत्यु हुनुको कारण अनुसार पारिवारिक विवरण

प्यूठान जिल्लाको कुल १,५६६ मृत्यु मध्ये सबैभन्दा प्रमुख कारण नसर्ने रोग (८१७) देखिएको छ।

तालिका नं. २.२७: गत १२ महिनामा मृत्यु हुनुको कारण अनुसार पारिवारिक विवरण

लिङ्ग	उमेर समुह	जम्मा	मृत्युको कारण									
			सर्वा रोग	नसर्ने रोग	यातायात दुर्घटना	अन्य दुर्घटना	गर्भवती सम्बन्धी	अपराध/हत्या	आत्महत्या	प्राकृतिक प्रकोप	अन्य	उल्लेख नभएको
प्यूठान जिल्ला												
जम्मा	जम्मा	१५६६	१७९	८१७	२६	९६	६	१२	६१	४७	३११	११
	< १	६२	९	१७	१	२	०	१	०	०	३०	२
	०१ - ०४	२२	२	७	१	३	०	०	१	३	५	०
	०५ - ०९	१७	१	५	२	१	०	१	०	४	३	०
	१० - १४	१५	०	५	०	३	०	०	४	०	३	०
	१५ - १९	३३	३	६	४	५	१	०	११	०	२	१
	२० - २४	३७	२	६	२	६	०	०	१७	२	२	०
	२५ - २९	३८	५	१०	२	७	३	०	५	१	५	०
	३० - ३४	३९	४	१९	१	२	२	१	३	०	७	०
	३५ - ३९	५३	१४	२१	१	८	०	१	१	३	४	०
	४० - ४४	५८	११	३०	१	४	०	१	१	१	८	१
	४५ - ४९	८७	१७	४३	४	५	०	१	७	१	९	०
	५० - ५४	११४	११	७६	०	५	०		६	३	१३	०
	५५ - ५९	८०	१२	४६	२	७	०	१	१	१	९	१
	६० - ६४	१४३	२१	८७	०	११	०	१	१	२	१९	१
६५ - ६९	१३३	१६	८५	०	६	०	२	१	१	२२	०	
७० - ७४	१९०	१२	१३२	१	७	०	०	१	६	३०	१	
७५ - ७९	१७२	१४	९६	१	६	०	०	०	९	४५	१	
८० +	२६४	२५	१२१	३	७	०	२	१	९	९३	३	
उल्लेख नभएको	९	०	५	०	१	०	०	०	१	२	०	
पुरुष	जम्मा	८९१	१२२	४४१	२२	६८	०	९	३०	३०	१६५	४
	< १	३३	४	१२	०	१	०	१	०	०	१४	१
	०१ - ०४	१२	०	३	१	१	०	०	१	३	३	०
	०५ - ०९	११	१	४	१	१	०	०	०	२	२	०
	१० - १४	५	०	२	०	२	०	०	०	०	१	०
	१५ - १९	१९	१	५	४	३	०	०	४	०	२	०
	२० - २४	२३	२	४	२	४	०	०	९	०	२	०
	२५ - २९	२५	४	५	२	६	०	०	३	१	४	०
	३० - ३४	३०	४	१६	१	२	०	१	१	०	५	०
	३५ - ३९	३२	७	१४	१	४	०	१	१	२	२	०
	४० - ४४	३७	८	२०	१	३	०	०	१	१	४	०
	४५ - ४९	६१	१३	३०	४	२	०	१	३	१	७	०
	५० - ५४	६६	८	४३	०	४	०	०	५	१	५	०
	५५ - ५९	४८	११	२०	२	५	०	१	१	१	६	१

लिङ्ग	उमेर समुह	जम्मा	मृत्युको कारण									
			सर्वा रोग	नसर्गे रोग	यातायात दुर्घटना	अन्य दुर्घटना	राश्विती सम्बन्धी	अपराध/हत्या	आत्महत्या	प्राकृतिक प्रकोप	अन्य	उल्लेख नभएको
	६० - ६४	८६	१२	५१	०	९	०	१	०	१	१२	०
	६५ - ६९	७५	१४	३८	०	५	०	२	१	१	१४	०
	७० - ७४	१०३	८	६९	१	७	०	०	१	३	१४	०
	७५ - ७९	८६	७	४५	०	५	०	०	०	६	२३	०
	८० +	१३४	१८	५८	२	३	०	१	०	६	४४	२
	उल्लेख नभएको	५	०	२	०	१	०	०	०	१	१	०
	जम्मा	६७५	५७	३७६	४	२८	६	३	३१	१७	१४६	७
	< १	२९	५	५	१	१	०	०	०	०	१६	१
	०१ - ०४	१०	२	४	०	२	०	०	०	०	२	०
	०५ - ०९	६	०	१	१	०	०	१	०	२	१	०
	१० - १४	१०	०	३	०	१	०	०	४	०	२	०
	१५ - १९	१४	२	१	०	२	१	०	७	०	०	१
	२० - २४	१४	०	२	०	२	०	०	८	२	०	०
	२५ - २९	१३	१	५	०	१	३	०	२	०	१	०
	३० - ३४	९	०	३	०	०	२	०	२	०	२	०
	३५ - ३९	२१	७	७	०	४	०	०	०	१	२	०
	४० - ४४	२१	३	१०	०	१	०	१	१	०	४	१
	४५ - ४९	२६	४	१३	०	३	०	०	४	०	२	०
	५० - ५४	४८	३	३३	०	१	०	०	१	२	८	०
	५५ - ५९	३२	१	२६	०	२	०	०	०	०	३	०
	६० - ६४	५७	९	३६	०	२	०	०	१	१	७	१
	६५ - ६९	५८	२	४७	०	१	०	०	०	०	८	०
	७० - ७४	८७	४	६३	०	०	०	०	०	३	१६	१
	७५ - ७९	८६	७	५१	१	१	०	०	०	३	२२	१
	८० +	१३०	७	६३	१	४	०	१	१	३	४९	१
	उल्लेख नभएको	४	०	३	०	०	०	०	०	०	१	०
स्वर्गद्वारी नगरपालिका												
जम्मा	जम्मा	२०९	१९	१२१	४	१०	१	०	८	७	३६	३
	< १	९	२	४	०	०	०	०	०	०	२	१
	०१ - ०४	२	०	१	०	०	०	०	०	१	०	०
	०५ - ०९	१	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०
	१० - १४	३	०	१	०	०	०	०	२	०	०	०
	१५ - १९	४	०	१	०	१	१	०	१	०	०	०
	२० - २४	२	१	०	१	०	०	०	०	०	०	०
	२५ - २९	४	०	१	०	१	०	०	१	०	१	०
	३० - ३४	४	०	२	०	०	०	०	१	०	१	०
	३५ - ३९	५	२	२	०	१	०	०	०	०	०	०
	४० - ४४	१०	३	५	०	०	०	०	०	०	२	०
	४५ - ४९	१४	४	४	२	२	०	०	१	०	१	०
	५० - ५४	१८	३	१२	०	०	०	०	२	०	१	०
	५५ - ५९	१४	०	९	१	०	०	०	०	०	३	१
	६० - ६४	२८	४	१७	०	३	०	०	०	०	४	०
	६५ - ६९	१७	०	१२	०	१	०	०	०	१	३	०
	७० - ७४	३३	०	२५	०	१	०	०	०	१	६	०
७५ - ७९	२१	०	१२	०	०	०	०	०	३	६	०	
८० +	१९	०	१२	०	०	०	०	०	०	६	१	

लिङ्ग	उमेर समुह	जम्मा	मृत्युको कारण										
			सर्वा रोग	नसर्ने रोग	यातायात दुर्घटना	अन्य दुर्घटना	राश्विती सम्बन्धी	अपराध/हत्या	आत्महत्या	प्राकृतिक प्रकोप	अन्य	उल्लेख नभएको	
	उल्लेख नभएको	१	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०
पुरुष	जम्मा	११७	११	७०	४	७	०	०	४	४	१५	२	
	< १	४	०	४	०	०	०	०	०	०	०	०	
	०१ - ०४	१	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	
	०५ - ०९	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
	१० - १४	१	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	
	१५ - १९	१	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	
	२० - २४	२	१	०	१	०	०	०	०	०	०	०	
	२५ - २९	२	०	०	०	१	०	०	१	०	०	०	
	३० - ३४	२	०	२	०	०	०	०	०	०	०	०	
	३५ - ३९	४	१	२	०	१	०	०	०	०	०	०	
	४० - ४४	७	३	३	०	०	०	०	०	०	१	०	
	४५ - ४९	११	२	४	२	१	०	०	१	०	१	०	
	५० - ५४	१०	१	७	०	०	०	०	२	०	०	०	
	५५ - ५९	७	०	३	१	०	०	०	०	०	२	१	
	६० - ६४	१७	३	१०	०	२	०	०	०	०	२	०	
	६५ - ६९	८	०	४	०	१	०	०	०	१	२	०	
७० - ७४	१९	०	१५	०	१	०	०	०	०	३	०		
७५ - ७९	११	०	८	०	०	०	०	०	२	१	०		
८० +	९	०	५	०	०	०	०	०	०	३	१		
उल्लेख नभएको	१	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०		
महिला	जम्मा	९२	८	५१	०	३	१	०	४	३	२१	१	
	< १	५	२	०	०	०	०	०	०	०	२	१	
	०१ - ०४	१	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	
	०५ - ०९	१	०	०	०	०	०	०	१	०	०		
	१० - १४	२	०	०	०	०	०	०	२	०	०		
	१५ - १९	३	०	०	०	१	१	०	१	०	०		
	२० - २४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०		
	२५ - २९	२	०	१	०	०	०	०	०	०	१		
	३० - ३४	२	०	०	०	०	०	०	१	०	१		
	३५ - ३९	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०		
	४० - ४४	३	०	२	०	०	०	०	०	०	१		
	४५ - ४९	३	२	०	०	१	०	०	०	०	०		
	५० - ५४	८	२	५	०	०	०	०	०	०	१		
	५५ - ५९	७	०	६	०	०	०	०	०	०	१		
	६० - ६४	११	१	७	०	१	०	०	०	०	२		
	६५ - ६९	९	०	८	०	०	०	०	०	०	१		
७० - ७४	१४	०	१०	०	०	०	०	०	१	३			
७५ - ७९	१०	०	४	०	०	०	०	०	१	५			
८० +	१०	०	७	०	०	०	०	०	०	३			
उल्लेख नभएको	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०			

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२८ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा गत १२ महिनामा १५ देखि ४९ वर्षका महिलाहरूको मृत्युको अवस्था अनुसार पारिवारिक विवरण

प्यूठान जिल्लामा १५ देखि ४९ वर्ष उमेर समूहका जम्मा ११८ जना महिलाको मृत्यु भएकोमा १ जना गर्भावस्था, २ जना प्रसुती, ३ जना सुत्केरी भएको ६ हप्ता भित्र र बाँकी ११२ जना महिलाको मृत्यु अन्य कारणले भएको देखिन्छ। स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा १५ देखि ४९ वर्ष उमेर समूहका जम्मा १४ जना महिलाको मृत्यु भएकोमा सुत्केरी भएको ६ हप्ताभित्र १ जना महिलाको मृत्यु र बाँकी १३ जना महिलाको मृत्यु अन्य कारणले भएको देखिन्छ।

तालिका नं. २.२८: गत १२ महिनामा १५ देखि ४९ वर्षका महिलाहरूको मृत्यु हुनुको अवस्थाको विवरण

उमेर समुह	जम्मा	मृत्युको अवस्था			
		गर्भावस्था	प्रसुती	सुत्केरी भएको ६ हप्ता भित्र	अन्य
प्यूठान जिल्ला					
जम्मा	११८	१	२	३	११२
१५ - २४ वर्ष	२८	०	०	१	२७
२५ - ३४ वर्ष	२२	१	२	२	१७
३५ - ४९ वर्ष	६८	०	०	०	६८
स्वर्गद्वारी नगरपालिका					
उमेर समुह	जम्मा	मृत्युको अवस्था			
		गर्भावस्था	डेलिभरी	डेलिभरीको ६ हप्ता भित्र	अन्या
जम्मा	१४	०	०	१	१३
१५ - २४ वर्ष	३	०	०	१	२
२५ - ३४ वर्ष	४	०	०	०	४
३५ - ४९ वर्ष	७	०	०	०	७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२९ परिवारमा अनुपस्थित वा विदेश गएका जनसंख्या सम्बन्धी विवरण

२.२९.१ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा कम्तीमा १ जना अनुपस्थित/विदेश गएको जनसांख्यिक तथा पारिवारिक विवरण

प्यूठान जिल्लामा जम्मा ५६,१९५ परिवार रहेकोमा ४१.२८% अर्थात् २३,१९७ परिवारमा कम्तीमा एक जना सदस्य अनुपस्थित/विदेश गएको देखिन्छ। विदेश गएका कुल सदस्य संख्या ३१,७२० रहेको छ, जसमा पुरुषको संख्या २९,०१५ (९१.४७%) र महिलाको संख्या २,७०५ (८.५३%) रहेको छ। स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा जम्मा ८,२१८ परिवार रहेकोमा ५१.४५% अर्थात् ४,२२८ परिवारमा कम्तीमा एक जना सदस्य अनुपस्थित/विदेश गएको देखिन्छ। विदेश गएका कुल सदस्य संख्या ५,७४४ रहेको छ, जसमा पुरुषको संख्या ५,२७१ (९१.७७%) र महिलाको संख्या ४७३ (८.२३%) रहेको छ।

तालिका नं. २.२९.१: कम्तीमा १ जना विदेश/अनुपस्थित पारिवारिक विवरण

क्षेत्र	जम्मा परिवार संख्या	कम्तीमा एक जना अनुपस्थित परिवार	अनुपस्थित संख्या			
			जम्मा	पुरुष	महिला	
प्यूठान जिल्ला	संख्या	५६१९५	२३१९७	३१७२०	२९०१५	२७०५
	प्रतिशत	१००.००	४१.२८	१००.००	९१.४७	८.५३
स्वर्गद्वारी नगरपालिका	संख्या	८२१८	४२२८	५७४४	५२७१	४७३
	प्रतिशत	१००.००	५१.४५	१००.००	९१.७७	८.२३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२९.२ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको अनुपस्थित/विदेश गएको व्यक्तिको ५ वर्ष उमेर समूह अनुसार विवरण

प्यूठान जिल्लाको जम्मा अनुपस्थित/विदेश गएका व्यक्तिहरू ३१,७२० रहेका छन्। सबैभन्दा धेरै विदेश जाने उमेर समूह १५-१९ वर्ष (८,६१३ जना) र २०-२४ वर्ष (७,१८१ जना) रहेको छ। पुरुषहरूको संख्या महिलाहरूको तुलनामा धेरै उच्च छ (पुरुष २९,०१५ र महिला २,७०५)। स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा जम्मा अनुपस्थित/विदेश गएका व्यक्तिहरूको संख्या ५,७१२ रहेको छ। यहाँ पनि १५-१९ वर्ष (१,५०७ जना) र २०-२४ वर्ष (१,२४७ जना) उमेर समूहका व्यक्तिहरू नै विदेश जानेमा अगाडि छन्।

तालिका नं. २.२९.२: अनुपस्थित/विदेश गएको परिवारको उमेर समूह अनुसार विवरण

लिंग	जम्मा	विदेश जाँदाको उमेर समूह (वर्षमा)												उल्लेख भएको		
		००-०४	०५-०९	१०-१४	१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३४	३५-३९	४०-४४	४५-४९	५०-५४	५५+			
प्यूठान जिल्ला																
जम्मा	३१७२०	७१३	४०५	२३८९	८६१३	७१८१	४३४८	२६९०	१८६७	१२५९	७५६	४५७	२४२	९७	७२	६३९
पुरुष	२९०१५	४२३	२६१	२२६२	८१६३	६५१५	३९८७	२५०५	१७६७	११८९	६६६	४२०	२१६	८४	५४	५०३
महिला	२७०५	२९०	१४४	१२७	४४०	६६६	३६१	१८५	१३२	७०	५०	३७	२६	१३	१८	१३६
स्वर्गद्वारी नगरपालिका																
जम्मा	५७१२	१३५	६०	४९१	१५०७	१२४७	७७०	५१६	३८०	२०८	१५७	९१	४१	१३	६	९०

लिङ्ग	जम्मा	विदेश जाँदाको उमेर समूह (वर्षमा)												उल्लेख भएको		
		००-०४	०५-०९	१०-१४	१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३४	३५-३९	४०-४४	४५-४९	५०-५४	५५+			
पुरुष	५१८०	७८	३८	४७३	१४२३	११०४	६९५	४८३	३४७	१९३	१४५	८२	३८	१०	५	६६
महिला	५३२	५७	२२	१८	८४	१४३	७५	३३	३३	१५	१२	९	३	३	१	२४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२९.३ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाबाट अक्सर विदेश बसोबास गर्ने व्यक्तिको देश अनुसारको विवरण

प्यूठान जिल्लामा जम्मा विदेश बसोबास गर्ने व्यक्तिहरूको संख्या ३१,७२० रहेको छ। सबैभन्दा धेरै व्यक्ति भारतमा बसोबास गर्दछन् (२३,९५४ जना)। मध्यपूर्वका देशमा बसोबास गर्नेको संख्या दोस्रो ठूलो छ (५,७१२ जना)। त्यसैगरी आसियनका देशहरूमा पनि ११०५ जना रहेका देखिन्छ। अन्य एसियाली देशहरूमा पनि उल्लेख्य संख्यामा (३४८ जना) बसोबास गर्नेहरू छन्। सार्क, युरोपियन देश, उत्तर अमेरिका, दक्षिण अमेरिका, अफ्रिका र प्यासिफिक क्षेत्रमा बसोबास गर्नेको संख्या निकै कम छ। महिलाहरूको तुलनामा पुरुषहरू भारतमा धेरै बसोबास गर्दछन् (पुरुष २१,६०८ र महिला २,३४६)। त्यसैगरी मध्यपूर्वमा पनि पुरुषहरूको संख्या महिलाहरूको भन्दा धेरै बढी छ (पुरुष ५,५७९ र महिला १३३)। स्वर्गद्वारी नगरपालिकाबाट विदेश बसोबास गर्ने जम्मा संख्या ५,७४४ रहेको छ। यहाँ पनि सबैभन्दा धेरै व्यक्ति भारतमा नै बसोबास गर्दछन् (४,७३४ जना)। मध्यपूर्वका देशमा दोस्रो प्रमुख गन्तव्य हो जहाँ ७९८ जना बसोबास गर्दछन्। त्यसैगरी आसियनका देशहरूमा ८४ जना रहेका छन्। अन्य एसियाली देशहरूमा ८४ जना बसोबास गर्दछन्।

तालिका नं. २.२९.३: अक्सर विदेश बसोबास गर्ने व्यक्तिको देश अनुसारको विवरण

लिङ्ग	जम्मा	भारत	सार्क	आसियन	मध्यपूर्व	अन्य एसियाली	युरोपियन देश	अन्य युरोपियन देश	उत्तर अमेरिका	दक्षिण अमेरिका	अफ्रिका	प्यासिफिक	अन्य	उल्लेख नभएको
प्यूठान जिल्ला														
जम्मा	३१७२०	२३९५४	२२	११०५	५७१२	३४८	१२८	७६	१७९	६	३४	८२	७	६७
पुरुष	२९०१५	२१६०८	२२	१०८९	५५७९	२८५	१०४	५७	१०९	५	३४	५६	७	६०

लिंग	जम्मा	भारत	सार्क	आसियन	मध्यपूर्व	अन्य एसियाली	युरोपियन देश	अन्य युरोपियन देश	उत्तर अमेरिका	दक्षिण अमेरिका	अफ्रिका	प्यासिफिक	अन्य	उल्लेख नभएको
महिला	२७०५	२३४६	०	१६	१३३	६३	२४	१९	७०	१	०	२६	०	७
स्वर्गद्वारी नगरपालिका														
जम्मा	५७४४	४७३४	३	८४	७९८	४३	११	१४	१२	०	६	२३	१	१५
पुरुष	५२७१	४२९६	३	८१	७८९	३४	११	११	९	०	६	१७	१	१३
महिला	४७३	४३८	०	३	९	९	०	३	३	०	०	६	०	२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२९.४ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाबाट विदेश रहेका व्यक्तिहरूको विदेश जानुका कारण अनुसार विवरण

प्यूठान जिल्लाका जम्मा विदेश रहेका व्यक्तिहरूको संख्या ३१,७२० रहेको छ। विदेश जानुको मुख्य कारण तलब/ज्याला (२३,४१७ जना) रहेको छ। अध्ययन/तालिमको लागि विदेश जानेको संख्या ४७२, कामको खोजीमा विदेश जानेको संख्या ३,८५८, आश्रित भएर विदेश जानेको संख्या ३,०२१ छ भने व्यापार/व्यवसायको लागि विदेश जानेको संख्या १५६ देखिन्छ। स्वर्गद्वारी नगरपालिकाबाट विदेश रहेका जम्मा व्यक्तिहरूको संख्या ५,७४४ छ। विदेश जानुको प्रमुख कारण तलब/ज्यालाको लागि ४,२७५ जना, कामको खोजीको लागि ५७५ जना र आश्रित ६६३ जना रहेको छन्।

तालिका नं. २.२९.४: विदेश रहेका व्यक्तिको विदेश जानुका कारण अनुसार विवरण

लिंग	जम्मा	अनुपस्थित हुनुको कारण						उल्लेख नभएको
		तलब/ज्याला	व्यापार/व्यवसाय	अध्ययन/तालिम	कामको खोजी	आश्रित	अन्य	
प्यूठान जिल्ला								
जम्मा	३१७२०	२३४१७	१५६	४७२	३,८५८	३,०२१	४३५	३६१
पुरुष	२९०१५	२२२८५	१३६	३२५	३,६९२	२,१०१	२१३	२६३
महिला	२७०५	११३२	२०	१४७	१६६	९२०	२२२	९८
स्वर्गद्वारी नगरपालिका								
जम्मा	५७४४	४२७५	२४	८३	५७५	६६३	५०	७४
पुरुष	५२७१	४०९४	२२	६२	५४७	४७९	१६	५१

लिङ्ग	जम्मा	अनुपस्थित हुनुको कारण						उल्लेख नभएको
		तलब/ज्याला	व्यापार/व्यवसाय	अध्ययन/तालिम	कामको खोजी	आश्रित	अन्य	
महिला	४७३	१८१	२	२१	२८	१८४	३४	२३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२९.५ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका परिवारबाट अनुपस्थित विदेश रहेका व्यक्तिको गएको देश र जानुको कारण अनुसारको विवरण

तालिका नं. २.२९.५: परिवारबाट अनुपस्थित विदेश रहेका व्यक्तिको गएको देश र जानुको कारण अनुसारको विवरण

लिङ्ग	अनुपस्थित हुनुको कारण	जम्मा	देशहरू										उल्लेख नभएको			
			भारत	साईक	आसियन	मध्यपूर्व	अन्य एसियाली	युरोपियन देश	अन्य युरोपियन	उत्तर अमेरिका	दक्षिण अमेरिका	अफ्रिका		प्यासिफिक	अन्य	
प्यूठान जिल्ला																
जम्मा	जम्मा	३१७२०	२३१५४	२२	११०५	५७२	३४८	१२८	७६	१७९	६	३४	८२	७	६७	
	तलब/ज्याला	२३४१७	१७३९३	१६	९४१	४५६७	२२२	६६	४४	८६	४	२७	१५	१	३५	
	व्यापार/व्यसय	१५६	९१	०	३	४४	५	४	०	७	०	१	१	०	०	
	अध्ययन/तालिम	४७२	२५६	३	२	१०	७३	३४	१२	२३	०	१	५५	०	३	
	कामको खोजी	३८५८	३१३७	१	८६	५९१	१८	१०	१	६	१	१	०	५	१	
	आश्रित	३०२१	२३८१	२	६९	४४२	२६	११	१४	४८	०	३	१०	१	१४	
	अन्य	४३५	४००	०	२	१७	३	१	४	४	०	०	१	०	३	
	उल्लेख नभएको	३६१	२९६	०	२	४१	१	२	१	५	१	१	०	०	११	

लिंग	पुरुष								महिला								अनुपस्थित हुनुको कारण	जम्मा	
	व्यापार/व्यसय	तलब/ज्याला	जम्मा	उल्लेख नभएको	अन्य	आश्रित	कामको खोजी	अध्ययन/तालिम	व्यापार/व्यसय	तलब/ज्याला	जम्मा	उल्लेख नभएको	अन्य	आश्रित	कामको खोजी	अध्ययन/तालिम			व्यापार/व्यसय
	२०	११३२	२७०५	२६३	२१३	२१०१	३६९२	३२५	१३६	२२२८५	२९०१५								
	१६	९३१	२३४६	२०३	१८७	१५३०	२९८५	१६६	७५	१६४६२	२१६०८								
	०	०	०	०	०	२	१	३	०	१६	२२								
	०	१२	१६	२	२	६५	८६	२	३	९२९	१०८९								
	०	१११	१३३	४०	१५	४३२	५८२	१०	४४	४४५६	५५७९								
	०	२९	६३	१	१	१४	१६	५५	५	१९३	२८५								
	१	६	२४	२	०	४	१०	२५	३	६०	१०४								
	०	९	१९	१	३	११	१	६	०	३५	५७								
	३	२८	७०	४	२	२२	३	१६	४	५८	१०९								
	०	१	१	१	०	०	१	०	०	३	५								
	०	०	०	१	०	३	१	१	१	२७	३४								
	०	३	२६	०	०	४	०	३९	१	१२	५६								
	०	०	०	०	०	१	५	०	०	१	७								
	०	२	७	८	३	१३	१	२	०	३३	६०								

लिङ्ग	अनुपस्थित हुनुको कारण					देशहरू																
	उल्लेख नभएको	अन्य	आश्रित	कामको खोजी	अध्ययन /तालिम	भारत	साईक	आसियन	मध्यपूर्व	अन्य एसियाली	युरोपियन देश	अन्य युरोपियन	उत्तर अमेरिका	दक्षिण अमेरिका	अफ्रिका	प्यासिफिक	अन्य	उल्लेख नभएको				
जम्मा	आश्रित	६६३	५७५	५१३	५७४	५७४४	४२७५	४७३४	३	८४	७९८	४३	११	१४	१२	०	६	२३	१	१५		
	कामको खोजी	५००	४९	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०		
	अध्ययन /तालिम	२४	१९	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०		
	जम्मा	२२२	२१३	८२०	१६६	१४७	२२२	२१३	८२०	१६६	१४७	२२२	२१३	८२०	१६६	१४७	२२२	२१३	८२०	१६६	१४७	
	उल्लेख नभएको	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
	अन्य	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
	आश्रित	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
	कामको खोजी	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
	अध्ययन /तालिम	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
	जम्मा	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
	उल्लेख नभएको	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
	अन्य	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
	भारत	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
	साईक	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
	आसियन	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
	मध्यपूर्व	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
	अन्य एसियाली	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
युरोपियन देश	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	
अन्य युरोपियन	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	
उत्तर अमेरिका	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	
दक्षिण अमेरिका	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	
अफ्रिका	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	
प्यासिफिक	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	
अन्य	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	
उल्लेख नभएको	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३

लिंग	पुरुष									महिला															
	अनुपस्थित हुनुको कारण		जम्मा		देशहरू																				
	अन्य	उल्लेख नभएको	जम्मा	तलब/ज्याला	व्यापा/व्यवसाय	अध्ययन/तालिम	कामको खोजी	आश्रित	अन्य	उल्लेख नभएको	भारत	साईक	आसियन	मध्यपूर्व	अन्य एसियाली	युरोपियन देश	अन्य युरोपियन	उत्तर अमेरिका	दक्षिण अमेरिका	अफ्रिका	प्यासिफिक	अन्य	उल्लेख नभएको		
महिला	जम्मा	४७३	४३८	०	३	९	९	०	३	१	३	१	३	१	३	३	३	०	०	६	०	२	३	३	
पुरुष	जम्मा	५०	७४	५२७१	४०९४	२२	६२	५४७	४७९	१६	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	
पुरुष	जम्मा	४८	६३	४२९६	३३७५	१७	६२	४८६	४७९	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	
पुरुष	जम्मा	३	०	३	२	०	६२	६	१२	०	०	१२	४	४	१	२	१	१	०	०	०	०	०	०	०
पुरुष	जम्मा	१	३	७८९	६०३	४	१२६	५०	१२६	१	३	५०	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
पुरुष	जम्मा	१	०	३४	१८	१	१८	३	४	०	३	३	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
पुरुष	जम्मा	०	२	११	५	०	५	१	१	०	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
पुरुष	जम्मा	३	०	११	८	०	८	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
पुरुष	जम्मा	३	२	९	४	०	४	१	२	०	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
पुरुष	जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
पुरुष	जम्मा	६	०	१७	३	०	३	०	१२	०	०	०	३	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
पुरुष	जम्मा	०	०	१	१	०	१	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
पुरुष	जम्मा	२	३	१३	९	०	९	०	३	०	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३

लिङ्ग	अनुपस्थित हुनुको कारण	जम्मा	देशहरू													
			भारत	साईक	आसियन	मध्यपूर्व	अन्य एसियाली	युरोपियन देश	अन्य युरोपियन	उत्तर अमेरिका	दक्षिण अमेरिका	अफ्रिका	प्यासिफिक	अन्य	उल्लेख नभएको	
	तलब/ ज्याला	१८१	१६७	०	३	८	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०
	व्यापार/ व्यसय	२	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	अध्ययन /तालिम	२१	१४	०	०	०	०	५	०	१	०	०	०	०	०	०
	कामको खोजी	२८	२७	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	आश्रित	१८४	१७५	०	०	०	३	०	१	१	०	०	०	०	०	०
	अन्य	३४	३३	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	उल्लेख नभएको	२३	२०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२९.६ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाबाट विदेश रहेका व्यक्तिको विदेश जाँदाको उमेर समूह अनुसारको विवरण

तालिका नं. २.२९.६: विदेश रहेका व्यक्तिको विदेश जाँदाको उमेर समूह अनुसारको विवरण

लिंग	अनुपस्थित समय	जम्मा अनुपस्थित जनसंख्या	उमेर समूह (वर्षमा)							उल्लेख नभएको
			<१४	१५-२४	२५-३४	३५-४४	४५-५४	५५-६४	६५+	
प्यूठान जिल्ला										
जम्मा	जम्मा	३१७२०	३५०७	१५७९४	७०३८	३१५८	११७३	३३९	७२	६३९
	< १ वर्ष	५७५०	६१७	२४६१	१३८१	७२५	३६१	१०७	१७	८१
	१-२ वर्ष	१३५३८	१०२६	६४३४	३४३९	१६३९	६१४	१७९	३३	१७४
	३-५ वर्ष	५२३०	५१९	२७१५	१२७७	४९८	१०४	२६	५	८६
	६-९ वर्ष	२१४१	३०७	१२४९	३८९	१२४	३४	१०	५	२३
	१०-२४ वर्ष	३३८४	६४५	२१३७	४०४	१११	३५	३	४	४५
	२५-४९ वर्ष	९५९	२६४	५७७	७५	२५	११	१	०	६
	५० वर्ष र सो भन्दा माथि	५६	१५	३३	७	०	०	१	०	०
	उल्लेख नभएको	६६२	११४	१८८	६६	३६	१४	१२	८	२२४
पुरुष	जम्मा	२९०१५	२९४६	१४६७८	६४९२	२९५६	१०८६	३००	५४	५०३
	< १ वर्ष	५३६२	५०४	२३२४	१३१९	६८९	३४०	१०१	१३	७२
	१-२ वर्ष	१२४५१	८३०	५९६६	३१९७	१५५३	५७४	१६१	२५	१४५
	३-५ वर्ष	४६३३	४०८	२४४८	११३७	४६०	९१	२१	३	६५
	६-९ वर्ष	१९३९	२६४	११५९	३४९	१११	२७	७	३	१९
	१०-२४ वर्ष	३१४४	६०९	२०१२	३६५	९०	३४	३	३	२८
	२५-४९ वर्ष	९१३	२५३	५६०	६५	२२	८	०	०	५
	५० वर्ष र सो भन्दा माथि	४९	१३	३२	४	०	०	०	०	०
	उल्लेख नभएको	५२४	६५	१७७	५६	३१	१२	७	७	१६९
महिला	जम्मा	२७०५	५६१	१११६	५४६	२०२	८७	३९	१८	१३६
	< १ वर्ष	३८८	११३	१३७	६२	३६	२१	६	४	९
	१-२ वर्ष	१०८७	१९६	४६८	२४२	८६	४०	१८	८	२९
	३-५ वर्ष	५९७	१११	२६७	१४०	३८	१३	५	२	२१

लिंग	अनुपस्थित समय	जम्मा अनुपस्थित जनसंख्या	उमेर समूह (वर्षमा)							उल्लेख नभएको
			<१४	१५-२४	२५-३४	३५-४४	४५-५४	५५-६४	६५+	
	६-९ वर्ष	२०२	४३	९०	४०	१३	७	३	२	४
	१०-२४ वर्ष	२४०	३६	१२५	३९	२१	१	०	१	१७
	२५-४९ वर्ष	४६	११	१७	१०	३	३	१	०	१
	५० वर्ष र सो भन्दा माथि	७	२	१	३	०	०	१	०	०
	उल्लेख नभएको	१३८	४९	११	१०	५	२	५	१	५५
स्वर्गद्वारी नगरपालिका										
जम्मा	जम्मा	५७४४	८०२	३२७७	९४९	३८०	१५३	५१	२३	१०९
	< १ वर्ष	१०५२	१२९	५५८	२०२	८७	४९	१६	३	८
	१-२ वर्ष	१९२७	१६७	१०१८	४०१	२०१	८३	२७	७	२३
	३-५ वर्ष	८४१	१०५	४९१	१६६	४७	१४	६	२	१०
	६-९ वर्ष	४१५	६९	२५९	६०	१९	२	२	३	१
	१०-२४ वर्ष	९४३	२०४	६३१	७६	१८	२	०	२	१०
	२५-४९ वर्ष	३५१	९०	२३०	२३	५	१	०	०	२
	५० वर्ष र सो भन्दा माथि	१६	४	११	१	०	०	०	०	०
	उल्लेख नभएको	१९९	३४	७९	२०	३	२	०	६	५५
पुरुष	जम्मा	५२७१	७००	३०८६	८६८	३४०	१३८	४२	१८	७९
	< १ वर्ष	९९३	११३	५३९	१९३	८०	४४	१५	३	६
	१-२ वर्ष	१७६३	१३४	९५३	३७२	१८४	७५	२३	६	१६
	३-५ वर्ष	७३५	८५	४४२	१४४	४१	१२	४	१	६
	६-९ वर्ष	३८६	६३	२४७	५५	१७	२	०	१	१
	१०-२४ वर्ष	८७६	१९०	५९५	६९	११	२	०	१	८
	२५-४९ वर्ष	३३४	८६	२२५	१७	४	१	०	०	१
	५० वर्ष र सो भन्दा माथि	१४	३	१०	१	०	०	०	०	०
	उल्लेख नभएको	१७०	२६	७५	१७	३	२	०	६	४१
महिला	जम्मा	४७३	१०२	१९१	८१	४०	१५	९	५	३०
	< १ वर्ष	५९	१६	१९	९	७	५	१	०	२

लिङ्ग	अनुपस्थित समय	जम्मा अनुपस्थित जनसंख्या	उमेर समूह (वर्षमा)							उल्लेख नभएको
			<१४	१५-२४	२५-३४	३५-४४	४५-५४	५५-६४	६५+	
	१-२ वर्ष	१६४	३३	६५	२९	१७	८	४	१	७
	३-५ वर्ष	१०६	२०	४९	२२	६	२	२	१	४
	६-९ वर्ष	२९	६	१२	५	२	०	२	२	०
	१०-२४ वर्ष	६७	१४	३६	७	७	०	०	१	२
	२५-४९ वर्ष	१७	४	५	६	१	०	०	०	१
	५० वर्ष र सो भन्दा माथि	२	१	१	०	०	०	०	०	०
	उल्लेख नभएको	२९	८	४	३	०	०	०	०	१४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२९.७ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाबाट विदेश रहेका व्यक्तिको विदेश जाँदाको अवस्थामा उत्तीर्ण गरेको तह अनुसारको विवरण

प्यूठान जिल्लाबाट जम्मा विदेश रहेका ३१,००७ जनामध्ये सबैभन्दा ठूलो संख्या प्राथमिक तह उत्तीर्ण गरेका १२,२६२ जना छन्। त्यसपछि निम्न माध्यमिक तह ८,७६६ जना र माध्यमिक तह ४,२३५ जना उत्तीर्ण गरेका छन्। एस.एल.सि./एस.ई.ई. उत्तीर्ण गरेका १,०६९ जना र प्रविणता प्रमाणपत्र तह उत्तीर्ण गरेका १,४०५ जना छन्। स्नातक र स्नातकोत्तर तह उत्तीर्ण गरेकाहरूको संख्या क्रमशः ३२० र १२८ छन्। स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा जम्मा विदेश रहेका ५,५७७ जनामध्ये प्राथमिक तह उत्तीर्ण गरेका २,१५७ जना, निम्न माध्यमिक तह उत्तीर्ण गरेका १,४५५ जना र माध्यमिक तह उत्तीर्ण गरेका ८१९ जना रहेका छन्। एस.एल.सि./एस.ई.ई. उत्तीर्ण गरेका २७१ जना र प्रविणता प्रमाणपत्र तह उत्तीर्ण गरेका ३६६ जना छन्। स्नातक र स्नातकोत्तर तह उत्तीर्ण गरेकाहरूको संख्या क्रमशः ९५ र ३२ छन्।

तालिका नं. २.२९.७: विदेश रहेका व्यक्तिको विदेश जाँदाको अवस्थामा उत्तीर्ण गरेको तह अनुसारको विवरण

लिङ्ग	जम्मा	उत्तीर्ण गरेको तह										उल्लेख नभएको
		पूर्व प्राथमिक	प्राथमिक	निम्न माध्यमिक	माध्यमिक	एस.एल.सि./एस.ई.ई.	प्रविणता प्रमाणपत्र	स्नातक	स्नातकोत्तर	अन्य	तह नखुलेको	
प्यूठान जिल्ला												
जम्मा	३१००७	१०४८	१२२६२	८७६६	४२३५	१०६९	१४०५	३२०	१२८	६	१४५	१६२३

लिङ्ग		उत्तीर्ण गरेको तह												
जम्मा		पुरुष	महिला	पूर्व प्रथामिक	प्रथामिक	निम्न माध्यमिक	माध्यमिक	एस.एल.सि./एस.ई.ई	प्रविणता प्रमाणपत्र	स्नातक	स्नातकोत्तर	अन्य	तह नखुलेको	उल्लेख नभएको
महिला	४७५	५१०२	२४१५	२६	१४३	८३	५२	२०	५२	२५	९	१	१५	४९
पुरुष	५५७७	६४	२०१४	२०१४	२०१४	१३७२	७६७	२५१	३१४	७०	२३	०	३५	१९२
जम्मा	६०५२	११२४	२४६०	२२७	२१५७	१४१०	१२९९	२७१	३६६	९५	३२	१	५०	२४१
स्वर्गद्वारी नगरपालिका														
महिला	२४१५	१२३८	७६	१५८	५१४	२४५	२४५	७६	१२३८	२४१	९७	४	११३	१३३३
पुरुष	२८५९२	६४	२०१४	२०१४	१३७२	७६७	२५१	३१४	७०	२३	०	३५	१९२	१३३३
जम्मा	३०००७	११२४	२४६०	२२७	२१५७	१४१०	१२९९	२७१	३६६	९५	३२	१	५०	२४१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

खण्ड ३ सामुदायिक तथ्याङ्क

३.१ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाका वडा कार्यालयबाट सबैभन्दा टाढाको बस्तीमा एकतर्फी पुग्न लाग्ने समयको आधारमा वडाको विवरण

१. सवारी साधनबाट पहुँच:

प्यूठान जिल्लामा भएका ६४ वडामध्ये, १ वटा वडामा सवारी साधनबाट १-२ घण्टामा पुग्न सकिन्छ। स्वर्गद्वारी नगरपालिकाका ९ वडामध्ये, वडाको केन्द्रबाट सबै भन्दा टाढाको बस्तीमा पुग्न सवारी साधनबाट मात्र प्रयोग गर्ने कुनै पनि वडा छैन।

२. पैदलबाट मात्र पहुँच:

प्यूठान जिल्लामा भएका वडा कार्यालयबाट पैदल पुग्न सकिने मध्ये १ वटा वडामा ३०-६० मिनेट, ५ वटा वडामा १-२ घण्टा, ८ वटा वडामा २-३ घण्टा र १ वटा वडामा ३-५ घण्टा समय लाग्छ। स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडा कार्यालयबाट पैदल पुग्न सकिने सबै भन्दा टाढाको बस्ती पुग्न १ वटा वडामा १-२ घण्टा र अर्को १ वटा वडामा ३-५ घण्टा लाग्छ।

३. दुवै (सवारी साधन र पैदल) बाट पहुँच:

प्यूठान जिल्लामा भएको वडा कार्यालयबाट सबै भन्दा टाढाको बस्ती पुग्न दुवै माध्यमको प्रयोग गरेर १ वटा वडामा ३० मिनेट भित्र, १ वटा वडामा ३०-६० मिनेट, ९ वटा वडामा १-२ घण्टा, १६ वटा वडामा २-३ घण्टा, १४ वटा वडामा ३-५ घण्टा र ७ वटा वडामा ५ घण्टाभन्दा बढी समय लाग्छ। स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडा कार्यालयबाट सबै भन्दा टाढाको बस्तीमा पुग्न दुवै माध्यम प्रयोग गरेर ३ वटा वडामा २-३ घण्टा, अर्को ३ वटा वडामा ३-५ घण्टा र १ वटा वडा ५ घण्टा भन्दा बढी समय लाग्छ।

तालिका नं. ३.१: वडा कार्यालयबाट सबैभन्दा टाढाको बस्तीमा एकतर्फी पुग्न लाग्ने समयको आधारमा वडाको विवरण

क्षेत्र	जम्मा	वडा कार्यालय बाट सबैभन्दा टाढाको बस्तीमा पुग्न लाग्ने समयको आधारमा वडाको संख्या																
		सवारी साधनबाट					पैदलबाट					दुवै(सवारी साधन र पैदल)						
		३० मिनेट भित्र	३०-६० मिनेट	१-२ घण्टा	२-३ घण्टा	३-५ घण्टा	५+ घण्टा	३० मिनेट भित्र	३०-६० मिनेट	१-२ घण्टा	२-३ घण्टा	३-५ घण्टा	५+ घण्टा	३० मिनेट भित्र	३०-६० मिनेट	१-२ घण्टा	२-३ घण्टा	३-५ घण्टा
प्यूठान जिल्ला	६४	०	०	१	०	०	०	१	५	८	१	०	१	१	९	१६	१४	७

क्षेत्र	जम्मा	वडा कार्यालय बाट सबैभन्दा टाढाको बस्तीमा पुग्न लाग्ने समयको आधारमा वडाको संख्या																
		सवारी साधनबाट				पैदलबाट				दुवै(सवारी साधन र पैदल)								
		३० मिनेट भित्र	३०-६० मिनेट	१-२ घण्टा	२-३ घण्टा	३-५ घण्टा	५+ घण्टा	३० मिनेट भित्र	३०-६० मिनेट	१-२ घण्टा	२-३ घण्टा	३-५ घण्टा	५+ घण्टा	३० मिनेट भित्र	३०-६० मिनेट	१-२ घण्टा	२-३ घण्टा	३-५ घण्टा
स्वर्गद्वारी न.पा.	९	०	०	०	०	०	०	०	१	०	१	०	०	०	०	३	३	१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को समुदाय प्रतिवेदन

३.२ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडाको आम्दानीको स्रोत अनुसार विवरण

प्यूठान जिल्लाका ६४ वडामध्ये ४६ वटा वडाले सम्पत्ति कर उठाएका छन् भने घर बहाल कर २७ वटा वडाले उठाएका छन्। १५ वटा वडाको आम्दानीको स्रोत घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क रहेको छ। सवारी साधन कर ६ वटा वडाले मात्र उठाएका छन् भने भूमि कर (मालपोत) ४३ वटा वडाको आम्दानीको मुख्य स्रोत देखिन्छ। मनोरञ्जन शुल्क र विज्ञापन करको दायरामा १/१ वटा वडामा सीमित छ। व्यवसाय कर २९ वटा वडाले उठाएका छन् भने सेवा शुल्क ४५ वटा वडाको आम्दानीमा योगदान गरेको देखिन्छ। पर्यटन शुल्क २ वटा वडामा मात्र संकलन भएको छ भने दण्ड र जरिवाना १६ वटा वडाको आम्दानीको स्रोत हो। अन्य कर २७ वटा वडाले उठाएका छन्।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकाका ९ वडामध्ये ८ वटा वडाले सम्पत्ति कर उठाएका छन्। घर बहाल कर र घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क ३/३ वटा वडाको आम्दानीको स्रोत रहेको छ। यस नगरपालिकामा सवारी साधन कर उठेको देखिँदैन भने भूमि कर (मालपोत) १ वटा वडाले मात्र उठाएको छ। व्यवसाय कर ५ वटा वडामा र सेवा शुल्क ६ वटा वडामा संकलन भएको छ। मनोरञ्जन शुल्क, विज्ञापन कर, पर्यटन शुल्क र दण्ड जरिवाना यहाँ शून्य छ भने अन्य कर १ वटा वडाले उठाएको देखिन्छ।

तालिका नं. ३.२: वडा कार्यालयको आम्दानीको प्रमुख स्रोतअनुसार वडाको विवरण

क्षेत्र	जम्मा वडा संख्या	मुख्य आम्दानीको स्रोत अनुसार वडाको संख्या											
		सम्पत्ति कर	घरबहाल कर	घरजग्गा रजिष्ट्रेशन	सवारी साधन कर	भूमि कर (मालपोत)	मनोरञ्जन कर	विज्ञापन कर	व्यावसाय कर	सेवा शुल्क दस्तुर	पर्यटन शुल्क	दण्ड र जरिवाना	अन्य कर
प्यूठान जिल्ला	६४	४६	२७	१५	६	४३	१	१	२९	४५	२	१६	२७

क्षेत्र	जम्मा वडा संख्या	मुख्य आम्दानीको स्रोत अनुसार वडाको संख्या											
		सम्पत्ति कर	घरवहाल कर	घरजरगा रजिष्ट्रेशन	सवारी साधन कर	भूमि कर (मालपोत)	मनोरञ्जन कर	विज्ञापन कर	व्यावसाय कर	सेवा शुल्क दस्तुर	पर्यटन शुल्क	दाण्ड र जरिवाना	अन्य कर
स्वर्गद्वारी नगरपालिका	९	५	३	३	०	१	०	०	५	६	०	०	१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को समुदाय प्रतिवेदन

३.३ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडामा मुख्य कृषिजन्य उत्पादित वस्तुको विवरण

प्यूठान जिल्लामा भएका ६४ वडामा कुनै न कुनै प्रकारको कृषि गतिविधि संचालन भएको देखिन्छ। मुख्य कृषि उत्पादन हुने वडाको संख्या ६४ नै रहेको छ। बालीहरूको वितरणलाई हेर्दा अन्नबाली र तेलहन बालीको उपस्थिति व्यापक देखिन्छ, जुन क्रमशः ६४ र ३० वडामा रहेको छ। तरकारी बाली ११ वटा वडामा उत्पादन हुन्छ भने मसला बाली ५ वडामा रहेको छ। फलफूल अन्तर्गत, सिट्रस बाली १ वटा वडामा र अन्य फलफूल ३ वटा वडामा उत्पादन भएको देखिन्छ।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकाका सबै वडामा बालीहरूको वितरणलाई हेर्दा अन्नबाली र तेलहन बालीको उपस्थिति देखिन्छ, जुन क्रमशः ९ र ७ वटा वडामा फैलिएको छ। तरकारी बाली र मौरीपालन १/१ वटा वडामा उत्पादन रहेको छ।

तालिका नं. ३.३: मुख्य कृषिजन्य उत्पादित वस्तु अनुसार वडाको विवरण

क्षेत्र	जम्मा वडा संख्या	कृषि उत्पादन भएका वडा	मुख्य कृषि उत्पादन हुने वडाको संख्या																						
			अन्न बाली	तेलहन बाली	कन्दमूल बाली	तेलहन बाली	नगदे बाली	मसला बाली	तरकारी बाली	बास बाली	Citrus बाली	फलफूल बाली (Citrus बाली बाहेक)	अन्य स्थायी बालीहरू	भेडा/बाख्रा/व्याङ्ग्रा	सुङ्गरा/अण्डा	सुँगुर	रीमा भैँसी	गाई/गोरू/चौरी	दुध/घ्यू/दही	माछा	पशुपालन	क्याज खेती	फूल उत्पादन	मौरीपालन	मासु उत्पादन
प्यूठान जिल्ला	६४	६४	६४	६	८	३०	१	५	११	०	१	३	१	०	०	०	०	०	०	१	०	०	२	०	०

क्षेत्र	मुख्य कृषि उत्पादन हुने वडाको संख्या																								
	जम्मा वडा संख्या	कृषि उत्पादन भएका वडा	अन्न बाली	दलहन बाली	कन्दमुल बाली	तेलहन बाली	नगदे बाली	मसला बाली	तरकारी बाली	घाँस बाली	Citrus बाली	फलफूल बाली (Citrus बाली बाहेक)	अन्य स्थायी बालीहरू	भेडा/बाख्रा/च्याङ्ग्रा	कुखुरा/अण्डा	सँगुर	रोगा भैसी	गाई/गोरू/वाँरी	दुध/घ्यू/दही	माछा	पशुपालन	क्याज खेती	फूल उत्पादन	मौरीपालन	मासु उत्पादन
स्वर्गद्वारी न.पा.	९	९	९	०	०	७	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को समुदाय प्रतिवेदन

३.४ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडाबाट मुख्य कृषिजन्य निर्यात हुने उत्पादित वस्तुको वडागत विवरण

प्यूठान जिल्लामा जम्मा ६४ वडामध्ये ४० वटा वडामा कृषि उत्पादन हुन्छ। अन्न बाली र दलहन बाली निर्यात गर्ने वडा संख्या क्रमशः १९ र १२ रहेको छ। तरकारी बाली ११ वटा र तेलहन बाली ७ वटा वडाबाट निर्यात हुन्छ। यसैगरी कन्दमुल बाली र मसला बाली ९/९ वटा वडाबाट निर्यात भएको देखिन्छ। फलफूल बाली (साइट्रस बाहेक) को निर्यात ४ वटा वडाबाट हुन्छ भने साइट्रस बालीको निर्यात ३ वटा वडाबाट हुन्छ। अन्य स्थायी बालीहरूमा ३ वडाबाट निर्यात भएको देखिन्छ। पशुपालनतर्फ भेडा/बाख्रा/च्याङ्ग्रा र कुखुरा/अण्डा १/१ वटा वडाबाट निर्यात भएको देखिन्छ।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको ९ वडामध्ये ५ वटामा कृषि उत्पादन हुन्छ। अन्न बाली ४ वटा वडाबाट निर्यात हुन्छ भने तरकारी बाली र तेलहन बालीको निर्यात २/२ वटा वडाबाट हुन्छ। त्यसैगरी दलहन र कन्दमुल बालीको निर्यात १/१ वटा वडाबाट हुन्छ।

तालिका नं. ३.४: मुख्य कृषिजन्य उत्पादनको निर्यात गर्ने वडाको विवरण

क्षेत्र	कृषि उत्पादन निर्यात हुने वडाको संख्या	
	जम्मा वडा संख्या	कृषि उत्पादन भएका वडा
जम्मा वडा संख्या	६४	
कृषि उत्पादन भएका वडा	४०	
अन्न बाली	१९	
दलहन बाली	१२	
कन्धमुल बाली	९	
तेलहन बाली	७	
नगदे बाली	०	
मसला बाली	९	
तरकारी बाली	११	
घाँस बाली	०	
Citrus बाली	४	
फलफूल बाली (Citrus बाली बाहेक)	३	
अन्य स्थायी बालीहरू	३	
भेडा/बाख्रा/च्याङ्गा	१	
कुखुरा/अण्डा	१	
सुँगुर	०	
रोगा भैसी	०	
गाई/गोरू/बौरी	०	
डुध/ध्यू/बही	०	
माछा	०	
पशुपालन	१	
च्याङ खेती	०	
फूल उत्पादन	०	
मौरीपालन	४	
मासु उत्पादन	०	
ऊन उत्पादन	०	

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को समुदाय प्रतिवेदन

३.५ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडामा मुख्य गैरकृषि उत्पादनको अवस्था अनुसार वडागत विवरण

प्यूठान जिल्लामा गैर कृषिजन्य उत्पादनको अवस्था हेर्दा, जम्मा ६४ वडामध्ये २५ वटा वडामा यस्ता उत्पादन भएको पाइन्छ। जस मध्ये नदीजन्य उत्पादन १५ वटा वडामा छ भने काठ दाउरा १ वटा वडामा पाइन्छ। जडीबुटी ३ वटा वडामा र काँचो धागोको उत्पादन २ वटा वडामा उत्पादन हुन्छ। यसैगरी खानीजन्य उत्पादन २ वटा वडामा र औधोगिक उत्पादन ३ वटा वडामा रहेको देखिन्छ। स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा गैर कृषिजन्य उत्पादनको अवस्था हेर्दा, ९ वटै वडामा यस्ता उत्पादन भएको पाइन्छ। नदीजन्य उत्पादन ४ वडामा, काठ दाउरा १ वटा वडामा, जडीबुटी उत्पादन ३ वटा वडामा, खानीजन्य उत्पादन १ वटा वडा र मसाला उत्पादन २ वटा वडामा पाइन्छ।

तालिका नं. ३.५: मुख्य गैरकृषि उत्पादनको आधारमा वडाहरूको विवरण

क्षेत्र	मुख्य गैरकृषि उत्पादनको आधारमा वडाको संख्या																					
	जम्मा वडा संख्या	गैरकृषि उत्पादन हुने वडाहरू	नदीजन्य उत्पादन	काठ दाउरा	जडीबुटी	काँचो धागो	टायल	खानीजन्य	औधोगिक	माटो ईट्टा	रुद्राक्ष	मसला उत्पादन	तरकारीजन्य उत्पादन	हाते सामग्री	गुड/चाकु	मुर्ती तथा माटाको भाँडा	बाँसजन्य सामग्री	बिजुली उत्पादन	मैन बत्ती	छालाजन्य सामग्री	अन्य	
प्यूठान जिल्ला	६४	२५	१५	१	३	२	०	२	३	०	०	४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१
स्वर्गद्वारी न.पा.	९	९	४	१	३	०	०	१	०	०	०	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को समुदाय प्रतिवेदन

३.६ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडाबाट मुख्य गैरकृषि उत्पादन निर्यातको अवस्था अनुसार वडागत विवरण

प्यूठान जिल्लामा भएको ६४ वडामध्ये २६ वटामा यस्ता उत्पादनहरू पाइन्छन्। नदीजन्य उत्पादन र मसला उत्पादन जिल्लाका प्रमुख निर्यात वस्तु हुन्, जुन क्रमशः १० र ११ वटा वडाबाट हुन्छ। यसबाहेक काठ दाउरा २ वटा वडा, जडीबुटी ४ वटा वडा, काँचो धागो २ वटा वडा, खानीजन्य वस्तु १ वटा र औधोगिक उपजको निर्यात ३ वटा वडाबाट निर्यात भएको देखिन्छ।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा ९ वटै वडामा गैर कृषिजन्य उत्पादनको निर्यात देखिन्छ। यहाँ नदीजन्य र जडीबुटी उत्पादनको निर्यात ३/३ वटा वडा, काठदाउरा उत्पादनको निर्यात १ वटा वडा र मसलाजन्य उत्पादनको निर्यात ५ वटा वडा बाट हुन्छ।

तालिका नं. ३.६: मुख्य गैरकृषि उत्पादन निर्यातको अवस्था अनुसार वडाको विवरण

स्वर्गद्वारी न.पा.	प्यूठान जिल्ला	क्षेत्र	मुख्य गैरकृषि उत्पादन निर्यातको अवस्था अनुसार वडाको संख्या																				
			जम्मा वडा संख्या	गैर कृषि उत्पादन हुने वडाहरू	नदीजन्य उत्पादन	काठ दाउरा	जडीबुटी	काँचो घागो	टायल	खानीजन्य	औद्योगिक	माटो ईट्टा	रत्नाक्ष	मसला उत्पादन	तरकारीजन्य उत्पादन	हाते सामग्री	गुड/बाकु	मुर्ती तथा माटाको भाँडा	बाँसजन्य सामग्री	बिजुली उत्पादन	मैन बत्ती	छालाजन्य सामग्री	अन्य
६	६४																						
९	२६																						
३	१०																						
१	२																						
३	४																						
०	२																						
०	०																						
०	१																						
०	३																						
०	०																						
०	०																						
५	११																						
०	०																						
०	०																						
०	०																						
०	०																						
०	५																						

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को समुदाय प्रतिवेदन

३.७ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको विद्यालयमा सेवा/सुविधा पहुँच अनुसार वडाको विवरण

प्यूठान जिल्लाको ६२ वटा वडामा प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र, ५७ वटा वडामा आधारभूत विद्यालय र ४५ वटा वडामा माध्यमिक विद्यालय रहेका छन्। यसैगरी ५ वटा वडामा क्याम्पस/कलेज रहेको छ। ५६ वटा वडामा विद्युत पहुँच भएका र ५१ वटा वडामा इन्टरनेट पहुँच भएका विद्यालय रहेका छन्। १५ वटा वडामा अपाङ्गता मैत्री विद्यालय र ४० वटा वडामा खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता (WASH) को सुविधा भएका विद्यालय छन्। ६ वटा वडामा सार्वजनिक पुस्तकालय र १४ वटा वडामा सामुदायिक सिकाइ केन्द्र रहेका छन्।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकाका ९ वटै वडामा प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र, आधारभूत विद्यालय र माध्यमिक विद्यालय ६/६ वटा वडामा रहेको छ भने क्याम्पस/कलेज १ वटा वडामा रहेको छ। यसैगरी ८/८ वटा वडामा विद्युत र इन्टरनेट पहुँच भएका विद्यालय छन्। ३ वटा वडामा अपाङ्गता मैत्री विद्यालय र ६ वटा वडामा (WASH) को सुविधा भएका विद्यालय छन्। त्यसैगरी १/१ वटा वडामा सार्वजनिक पुस्तकालय र सामुदायिक सिकाइ केन्द्र रहेको छ।

तालिका नं. ३.७: विद्यालयमा सेवा/सुविधा अनुसार वडाको विवरण

क्षेत्र	जम्मा वडा संख्या	विद्यालयमा सेवा/सुविधा अनुसार वडाको संख्या									
		प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र	आधारभूत विद्यालय (१-८)	माध्यमिक विद्यालय कक्षा १२ सम्म	क्याम्पस/कलेज	विद्युत पहुँच भएका विद्यालय	इन्टरनेट पहुँच भएका विद्यालय	अपाङ्गता मैत्री विद्यालय	वास (Wash) सुविधा भएका विद्यालय	सार्वजनिक पुस्तकालय	सामुदायिक सिकाई केन्द्र
प्यूठान जिल्ला	६४	६२	५७	४५	५	५६	५१	१५	४०	६	१४
स्वर्गद्वारी नगरपालिका	९	९	६	६	१	८	८	३	६	१	१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को समुदाय प्रतिवेदन

३.८ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडामा अस्पताल र अन्य स्वास्थ्य सुविधाको पहुँच अनुसार वडागत विवरण

प्यूठान जिल्लामा अस्पताल तथा अन्य स्वास्थ्य सुविधाको पहुँच, आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र र स्वास्थ्य चौकी ४६/४६ वटा वडामा पुगेको देखिन्छ। प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रको पहुँच ११ वटा वडामा र पशु सेवा केन्द्रको पहुँच १५ वटा वडामा पुगेको देखिन्छ। पुनर्स्थापना केन्द्र पहुँच १ वटा वडामा रहेको छ। एम्बुलेन्स सेवाको पहुँच १४ वटा वडामा, सार्वजनिक अस्पतालको पहुँच २ वटा वडामा र निजी अस्पतालको पहुँच ४ वटा वडामा उपलब्ध छन्।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रको पहुँच ७ वटा वडामा र स्वास्थ्य चौकीको पहुँच ६ वटा वडामा रहेका छन्। प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रको पहुँच ३ वटा वडामा र पशु सेवा केन्द्रको पहुँच १ वटा वडामा उपलब्ध छ। सरकारी अस्पतालको पहुँच १ वटा वडामा, एम्बुलेन्स सेवाको पहुँच २ वटा वडामा, सार्वजनिक शौचालयको पहुँच २ वटा वडामा र बधशालाको पहुँच ३ वटा वडामा रहेका छन्।

तालिका नं. ३.८: अस्पताल र अन्य स्वास्थ्य सुविधा पहुँच भएका वडाको विवरण

क्षेत्र	जम्मा वडा संख्या	अस्पताल र अन्य स्वास्थ्य सुविधा पहुँच भएका वडाको संख्या										
		आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	स्वास्थ्य चौकी	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	पशु सेवा केन्द्र	पुनर्स्थापना केन्द्र	सरकारी अस्पताल	सार्वजनिक अस्पताल	निजी अस्पताल	एम्बुलेन्स सेवा	सार्वजनिक शौचालय	बधशाला
प्यूठान जिल्ला	६४	४६	४६	११	१५	१	५	२	४	१४	२४	७
स्वर्गद्वारी नगरपालिका	९	७	६	३	१	०	१	०	०	२	२	३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को समुदाय प्रतिवेदन

३.९ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडा भित्र रहेका वित्तीय सेवालगायतका सुविधाको उपलब्धताको विवरण

प्यूठान जिल्लामा वित्तीय सेवा लगायतका सुविधाको उपलब्धतालाई हेर्दा, हाटबजार ४ वटा वडामा, मूलबजार १६ वटा वडामा र कृषि उत्पादन संकलन केन्द्र १८ वटा वडामा रहेका छन्। सहकारी संस्थाहरू ४३ वटा वडामा र बैंक वा वित्तीय संस्थाहरू २६ वटा वडामा पुगेका छन्।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा मूलबजार १ वटा वडामा, कृषि उत्पादन संकलन केन्द्र ३ वटा वडामा र सहकारी संस्थाहरू ६ वटा वडामा रहेका छन्। बैंक वा वित्तीय संस्थाहरू ७ वटा वडामा उपलब्ध छन्।

तालिका नं. ३.९: वडा भित्र रहेका वित्तीय सेवालगायतका सुविधाको उपलब्धताको आधारमा वडाको विवरण

क्षेत्र	जम्मा वडा संख्या	वित्तीय सेवा तथा अन्य सुविधा पहुँच भएका वडा संख्या				
		हाटबजार	मूलबजार	कृषि उपज संकलन केन्द्र	सहकारी संस्था	बैंक वा वित्तीय संस्था
प्यूठान जिल्ला	६४	४	१६	१८	४३	२६
स्वर्गद्वारी नगरपालिका	९	०	१	३	६	७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को समुदाय प्रतिवेदन

३.१० प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडा भित्र रहेका समाज कल्याणसँग सम्बन्धित सेवा सुविधा अनुसार वडाको विवरण

प्यूठान जिल्लामा समाज कल्याणसँग सम्बन्धित सेवा सुविधाको उपलब्धतालाई हेर्दा, प्रहरी कार्यालय वा चौकी १९ वटा वडामा, वृद्धाश्रम ४ वटा वडामा र बालगृह ५ वटा वडामा रहेका छन्। सामुदायिक भवन वा सभा हल २५ वटा वडामा, व्यवस्थित शवदाह वा शव गाड्ने ठाउँ ११ वटा वडामा र खेल मैदान २२ वटा वडामा उपलब्ध छन्। सार्वजनिक पार्क १७ वटा वडामा, ताल वा सिमसार क्षेत्र २३ वटा वडामा र आफ्नै प्रशासकीय भवन ५१ वटा वडामा रहेका छन्। मठमन्दिर, गुम्बा, चैत्य, विहार वा चर्च ५७ वटा वडामा रहेका छन्।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा प्रहरी कार्यालय वा चौकी ४ वटा वडामा, वृद्धाश्रम १ वटा वडामा, सामुदायिक भवन वा सभा हल ४ वटा वडामा, व्यवस्थित शवदाह वा शव गाड्ने ठाउँ १ वटा वडामा र खेल मैदान २ वटा वडामा उपलब्ध छन्। सार्वजनिक पार्क ३ वटा वडामा, ताल वा सिमसार क्षेत्र ४ वटा वडामा, आफ्नै प्रशासकीय भवन ८ वटा वडामा र मठमन्दिर, गुम्बा, चैत्य, विहार वा चर्च ८ वटा वडामा रहेका छन्।

तालिका नं. ३.१०: वडा भित्र रहेका समाज कल्याणसँग सम्बन्धित सेवा सुविधाको संख्या अनुसार वडाको विवरण

क्षेत्र	जम्मा वडा संख्या	समाज कल्याण र अन्य सेवाका आधारमा वडाको संख्या										
		प्रहरी कार्यालय वा चौकी	वृद्धाश्रम	बालगृह	सामुदायिक भवन वा सभा हल	व्यवस्थित शवदाह वा शव गाड्ने घर	खेल मैदान	सार्वजनिक पार्क	ताल वा सिमसार क्षेत्र	आपत्तै प्रशासकीय भवन	मठ मन्दीर, गुम्बा, चैत्य, विहार, चर्च	
प्यूठान जिल्ला	६४	१९	४	५	२५	११	२२	१७	२३	५१	५७	
स्वर्गद्वारी नगरपालिका	९	४	१	०	४	१	२	३	४	५	५	

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को समुदाय प्रतिवेदन

३.११ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडा भित्र रहेका स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध सेवा/सुविधा अनुसार वडाको विवरण

प्यूठान जिल्लामा गर्भावस्था परामर्श तथा गर्भावस्थाको स्वास्थ्य सेवा ६२ वटा वडामा, खोप सेवा ६४ वटा वडामा पुगेको देखिन्छ। प्रसूति सेवा सुविधा ५६ वटा वडामा, परिवार नियोजना सेवा ४२ वटा वडामा, स्वास्थ्य प्रवर्द्धन सेवा ५८ वटा वडामा र झडापखाला उपचार सेवा ६० वटा वडामा उपलब्ध छ। मलेरियाको उपचार सेवा ३० वटा वडामा, सामान्य आकस्मिक उपचार सेवा ५३ वटा वडामा र आयुर्वेदिक वा वैकल्पिक स्वास्थ्य सेवा २० वटा वडामा उपलब्ध छ। पोषण सेवा र निःशुल्क औषधी वितरण सेवा ५३ वटा वडामा, सर्पदंश उपचार सेवा १२ वटा वडामा, रेविजको उपचार र भ्याक्सिन सेवा १२ वटा वडामा र प्रसूतिपछिको स्वास्थ्य सेवा ५४ वटा वडामा उपलब्ध छ।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा गर्भावस्था परामर्श वा गर्भावस्थाको स्वास्थ्य सेवा र प्रसूति सेवा सुविधा ७ वटा वडामा रहेका छन् भने खोप सेवा, स्वास्थ्य प्रवर्द्धन सेवा र झडापखाला उपचार सेवा सबैमा ९ वटा वडामा उपलब्ध छन्। परिवार नियोजना सेवा र सामान्य आकस्मिक उपचार सेवा ६ वटा वडामा उपलब्ध छ। आयुर्वेदिक वा वैकल्पिक स्वास्थ्य सेवा ५ वटा वडामा, पोषण सेवा ५ वटा वडामा, सर्पदंश उपचार सेवा ६ वटा वडामा, रेविजको उपचार र भ्याक्सिन सेवा ३ वटा वडामा र निःशुल्क औषधी वितरण सेवा ४ वटा वडामा उपलब्ध छ। प्रसूति पछिको स्वास्थ्य सेवा ८ वटा वडामा पुगेको छ।

तालिका नं. ३.११: वडा भित्र रहेका स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध सेवा/सुविधा अनुसार वडाको विवरण

क्षेत्र	जम्मा वडा संख्या	स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध सेवा/सुविधाको आधारमा वडाको संख्या													
		गर्भावस्था परामर्श तथा गर्भावस्थाको स्वास्थ्य सेवा	प्रसूति सेवा सुविधा	परिवार नियोजना सेवा	खोप सेवा	स्वास्थ्य प्रवर्द्धन सेवा	झाडापखाला उपचार सेवा	मलेरियाको उपचार सेवा	सामान्य आकस्मिक उपचार सेवा	आयुर्वेदिक वा वैकल्पिक स्वास्थ्य सेवा	पोषण सेवा (तौल, भिटामिन, आइरन चक्री आदि)	सर्पदंश उपचार सेवा	रेविजको उपचार र भ्याक्सिन सेवा	निःशुल्क औषधी वितरण सेवा	प्रसूति पछिको स्वास्थ्य सेवा
प्यूठान जिल्ला	६४	६२	५६	४२	६४	५८	६०	३०	५३	२०	५३	१२	१२	५३	५४
स्वर्गद्वारी न.पा.	९	७	७	६	९	९	९	७	६	५	५	६	३	४	८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को समुदाय प्रतिवेदन

३.१२ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडा भित्र रहेको सडक सुविधा अनुसार वडाको विवरण

प्यूठान जिल्लामा भएका ६४ वडामध्ये ४१ वटा वडाको केन्द्रसम्म वर्षैभरी सडक यातायात संचालन हुन्छ। ३६ वटा वडाका बहुसंख्यक वडाबासीले आधा घण्टाको दूरीमा सार्वजनिक यातायातको सुविधा प्राप्त गर्दछन् भने ११ वटा वडामा स्थानीय यातायात वा नगर यातायात सेवा उपलब्ध छ।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकाका ९ वडामध्ये ७ वटा वडाको केन्द्रसम्म वर्षैभरी सडक यातायात संचालन हुन्छ। ४ वटा वडाका बहुसंख्यक वडाबासीले आधा घण्टाको दूरीमा सार्वजनिक यातायातको सुविधा प्राप्त गर्दछन् भने १ वटा वडामा स्थानीय यातायात वा नगर यातायात सेवा उपलब्ध छ।

तालिका नं. ३.१२: वडा भित्र रहेको सडक सुविधा अनुसार वडाको विवरण

क्षेत्र	जम्मा वडा संख्या	यातायातको सुविधाका आधारमा वडाको संख्या		
		वडाको केन्द्रसम्म वर्षैभरी सडक यातायात संचालन हुने	बहुसंख्यक वडाबासीले आधा घण्टाको दूरीमा सार्वजनिक यातायातको सुविधा प्राप्त हुने	स्थानीय यातायात वा नगर यातायात सेवा
प्यूठान जिल्ला	६४	४१	३६	११
स्वर्गद्वारी नगरपालिका	९	७	४	१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को समुदाय प्रतिवेदन

३.१३ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वर्षैभरि संचालन हुने कालोपत्रे सडकको लम्बाइ अनुसारको वडाको विवरण

प्यूठान जिल्लामा भएको ६४ वडामध्ये ४६ वटा वडामा वर्षैभरि संचालन हुने कालोपत्रे सडक छैन। १७ वटा वडामा १ देखि ९ किलोमिटर कालोपत्रे सडक छ भने १ वटा वडामा १० देखि ४९ किलोमिटर कालोपत्रे सडक वर्षैभरि संचालन हुने रहेछ।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकाका ९ वडामध्ये २ वटा वडामा वर्षैभरि संचालन हुने कालोपत्रे सडक छैन। बाँकी ७ वटा वडामा १ देखि ९ किलोमिटर कालोपत्रे सडक वर्षैभरि संचालन हुने रहेछ।

तालिका नं. ३.१३: वर्षैभरि संचालन हुने कालोपत्रे सडकको लम्बाइ अनुसारको वडाको विवरण

क्षेत्र	जम्मा वडा संख्या	कालो पत्रे सडकको लम्बाइको आधारमा वडाको संख्या			
		नभएको	१-९ कि.मी.	१०-४९ कि.मी.	५०+ कि.मी.
प्यूठान जिल्ला	६४	४६	१७	१	०
स्वर्गद्वारी नगरपालिका	९	२	७	०	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को समुदाय प्रतिवेदन

३.१४ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वर्षैभरि संचालन हुने ग्राभेल सडकको लम्बाइ अनुसारको वडाको विवरण

प्यूठान जिल्लामा भएको ६४ वडामध्ये ३३ वटा वडामा वर्षैभरि संचालन हुने ग्राभेल सडक छैन। २१ वटा वडामा १ देखि ९ किलोमिटर ग्राभेल सडक छ भने १० वटा वडामा १० देखि ४९ किलोमिटर ग्राभेल सडक वर्षैभरि संचालन हुने रहेछ।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकाका ९ वडामध्ये ४ वटा वडामा वर्षैभरि संचालन हुने ग्राभेल सडक छैन। बाँकी ५ वटा वडामा १ देखि ९ किलोमिटर ग्राभेल सडक वर्षैभरि संचालन हुने रहेछ।

तालिका नं. ३.१४: वर्षैभरि संचालन हुने ग्राभेल सडकको लम्बाइ अनुसारको वडाको विवरण

क्षेत्र	जम्मा वडा संख्या	ग्राभेल सडकको लम्बाइको आधारमा वडाको संख्या			
		नभएको	१-९ कि.मी.	१०-४९ कि.मी.	५०+ कि.मी.
प्यूठान जिल्ला	६४	३३	२१	१०	०
स्वर्गद्वारी नगरपालिका	९	४	५	०	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को समुदाय प्रतिवेदन

३.१५ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडा भित्र वर्षैभरि संचालन हुने धुले-माटे सडकको लम्बाइ अनुसारको वडाको विवरण

प्यूठान जिल्लामा भएका ६४ वडामध्ये ४ वटा वडामा वर्षैभरि संचालन हुने धुले-माटे सडक छैन। १० वटा वडामा १ देखि ९ किलोमिटर, ३८ वटा वडामा १० देखि ४९ किलोमिटर र १२ वटा वडामा ५० किलोमिटर वा सोभन्दा बढी धुले-माटे सडक वर्षैभरि संचालन हुने रहेछ।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकाका ९ वडामध्ये ३ वटा वडामा वर्षैभरि संचालन हुने धुले-माटे सडक छैन। १ वटा वडामा १ देखि ९ किलोमिटर, ४ वटा वडामा १० देखि ४९ किलोमिटर र १ वटा वडामा ५० किलोमिटर वा सोभन्दा बढी धुले-माटे सडक वर्षैभरि संचालन हुने रहेछ।

तालिका नं. ३.१५: वर्षैभरि संचालन हुने धुले-माटे सडकको लम्बाइ अनुसारको वडाको विवरण

क्षेत्र	जम्मा वडा संख्या	धुले-माटे सडकको लम्बाइको आधारमा वडाको संख्या			
		नभएको	१-९ कि.मी.	१०-४९ कि.मी.	५०+ कि.मी.
प्यूठान जिल्ला	६४	४	१०	३८	१२
स्वर्गद्वारी नगरपालिका	९	३	१	४	१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को समुदाय प्रतिवेदन

३.१६ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको बहुसंख्यक वडाबासीहरूले वडाभित्र वा आधा घण्टा पैदल दूरीमा रहेको स्थानबाट उपभोग गर्दै आएको सेवा सुविधा अनुसार वडाको विवरण

प्यूठान जिल्लामा भएका ६४ वडामध्ये ११ वटा वडाका बहुसंख्यक बासिन्दाको आधा घण्टा पैदल दूरीमा उच्च शिक्षाको पहुँच छ। ९ वटा वडामा आधा घण्टा पैदल दूरीमा पुस्तकालय सुविधा, ५ वटा वडामा आधा घण्टा पैदल दूरीमा मेडिकल डाक्टरको सेवा र २७ वटा वडामा आधा घण्टा पैदल दूरीमा सुरक्षा सेवा वा प्रहरी चौकीको पहुँच रहेको छ। ५ किलोमिटरको दूरीमा दमकल सेवा ८ वटा वडामा, आधा घण्टाको दूरीमा हरियाली पार्क, बाल उद्यान/खेलमैदान १५ वटा वडामा र ७ वटा वडामा व्यापारिक केन्द्रको सुविधा उपलब्ध छ।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकाका ९ वडामध्ये २ वटा वडाका बहुसंख्यक बासिन्दाको आधा घण्टा पैदल दूरीमा उच्च शिक्षाको पहुँच छ। ३ वटा वडामा सुरक्षा सेवा वा प्रहरी चौकीको पहुँच छ। ३ वटा वडामा आधा घण्टाको दूरीमा हरियाली पार्क र बाल उद्यान/खेलमैदान तथा १ वटा वडामा व्यापारिक केन्द्रको सुविधा उपलब्ध छ।

तालिका नं. ३.१६: बहुसंख्यक वडाबासीहरूले वडाभित्र वा आधा घण्टा पैदल दूरीमा रहेको स्थानबाट उपभोग गर्दै आएको सेवा सुविधा अनुसार वडाको विवरण

क्षेत्र	जम्मा वडा संख्या	सेवा सुविधा अनुसार वडाको संख्या							
		आधा घण्टाको पैदल दूरीमा उच्च शिक्षा (कक्षा १२) भन्दा माथिको	आधा घण्टाको पैदल दूरीमा पुस्तकालय सुविधा	आधा घण्टाको पैदल दूरीमा मेडिकल डाक्टर (एमबीबीएस) को सेवा	आधा घण्टाको पैदल दूरीमा सुरक्षा सेवा वा प्रहरी चौकीको पहुँच	५ किमी दूरीमा दमकल सेवा वडाको मुख्य बस्तीबाट	आधा घण्टाको दूरीमा हरियाली पार्क र बाल उद्यान/खेलमैदान	आधा घण्टाको दूरीमा सिनेमा हल/नाचघर/कला केन्द्रको सुविधा	आधा घण्टाको दूरीमा व्यापारिक केन्द्र सुविधा
प्यूठान जिल्ला	६४	११	९	५	२७	८	१५	०	७
स्वर्गद्वारी न.पा.	९	२	०	०	३	०	३	०	१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को समुदाय प्रतिवेदन

३.१७ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको बसाईसराईको अवस्था अनुसार वडाको विवरण

प्यूठान जिल्लामा भएका ६४ वडामध्ये ४ वटा वडामा बसाईसराई नभएको वा नगण्य भएको पाइएको छ। ८ वटा वडामा बसाईसरी आउनेको संख्या बढी छ भने ४५ वटा वडाबाट बसाईसरी जानेको संख्या बढी छ। ७ वटा वडामा बसाई सरी आउने र जानेको संख्या लगभग बराबर रहेको छ।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकाका ९ वडामध्ये १ वटा वडामा बसाईसराई नभएको वा नगण्य भएको छ। ७ वटा वडाबाट बसाईसरी जानेको संख्या बढी छ। १ वटा वडामा आउने र जानेको संख्या लगभग बराबर रहेको छ।

तालिका नं. ३.१७: बसाईसराई को अवस्था अनुसार वडाको विवरण

क्षेत्र	जम्मा वडा संख्या	बसाईसराईको अवस्था अनुसार वडाको संख्या			
		बसाईसराई नभएको वा नगण्य भएको	बसाईसरी आउनेको संख्या बढी भएका	बसाईसरी जानेको संख्या बढी भएका	आउने र जानेको संख्या करिब बराबर भएका
प्यूठान जिल्ला	६४	४	८	४५	७
स्वर्गद्वारी नगरपालिका	९	१	०	७	१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को समुदाय प्रतिवेदन

३.१८ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको प्राकृतिक विपद् वा प्रकोपको खतरा अनुसारको वडाको विवरण

प्यूठान जिल्ला प्राकृतिक विपद्को उच्च जोखिममा रहेको देखिन्छ, जहाँ पहिरोको खतरा ६२ वटा वडामा रहेको छ। बाढीको जोखिम २९ वटा, भू-क्षयको २१ वटा, आँधी/हुरीबतासको २९ वटा र चट्याङ्गको खतरा २३ वटा वडामा छ। असिना १७ वटा, अतिवृष्टि १ वटा र खण्डवृष्टि २ वटा वडामा रहेको छ। सुख्खा वा खडेरी २२ वटा, आगलागी (बस्तीमा) ४० वटा र वन डढेलो ४३ वटा वडामा खतराको रूपमा रहेका छन्।

स्वर्गद्वारी नगरपालिका प्राकृतिक विपद्को जोखिमबाट मुक्त छैन। यहाँ पहिरोको खतरा सबै ९ वटा वडामा रहेको छ। बाढीको जोखिम ४ वटा, भू-क्षयको १ वटा, आँधी/हुरीबतासको ४ वटा र चट्याङ्गको खतरा १ वटा वडामा छ। असिना ३ वटा वडामा, सुख्खा वा खडेरी २ वटा, आगलागी (बस्तीमा) ६ वटा र वन डढेलो ९ वटा वडामा खतराको रूपमा रहेका छन्।

तालिका नं. ३.१८: प्राकृतिक विपद् वा प्रकोपको खतराअनुसारको वडाको विवरण

क्षेत्र	जम्मा वडा संख्या	विपत्ती र जोखिमका प्रकार अनुसार वडाको संख्या																
		बाढी	पहिरो	भू-क्षय	डुबान	आँधी/हुरीबतास	चट्याङ्ग	असिना	अतिवृष्टि	खण्डवृष्टि	बू	शितलहर	सुख्खा वा खडेरी	आगलागी (बस्तीमा)	वन डढेलो	हिमताल विष्फोटन	हिमपहिरो	कुनै जोखिम नभएको
प्यूठान जिल्ला	६४	२९	६२	२१	३	२९	२३	१७	१	२	०	०	२२	४०	४३	०	०	०
स्वर्गद्वारी न.पा.	९	४	९	१	०	४	१	३	०	०	०	०	२	६	९	०	०	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को समुदाय प्रतिवेदन

खण्ड ४: जनसंख्याको शैक्षिक स्थिति

४.१ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा पाँच वर्ष वा सो भन्दा माथिका व्यक्तिको साक्षरताको अवस्था अनुसार जनसंख्याको विवरण

प्यूठान जिल्लाको साक्षरता दर ८०.९% रहेको छ। पुरुषको साक्षरता दर ८७.९% छ भने महिलाको साक्षरता दर ७४% रहेको छ। स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको साक्षरता दर ८९% छ। पुरुषको साक्षरता दर ८९.४% र महिलाको साक्षरता दर ७४.९% छ। नगरपालिकाका वडाहरूलाई हेर्दा वडा नं. ३ को साक्षरता दर सबैभन्दा उच्च ८६.४६% देखिन्छ भने वडा नं. ६ को सबैभन्दा कम ७५.६८% छ।

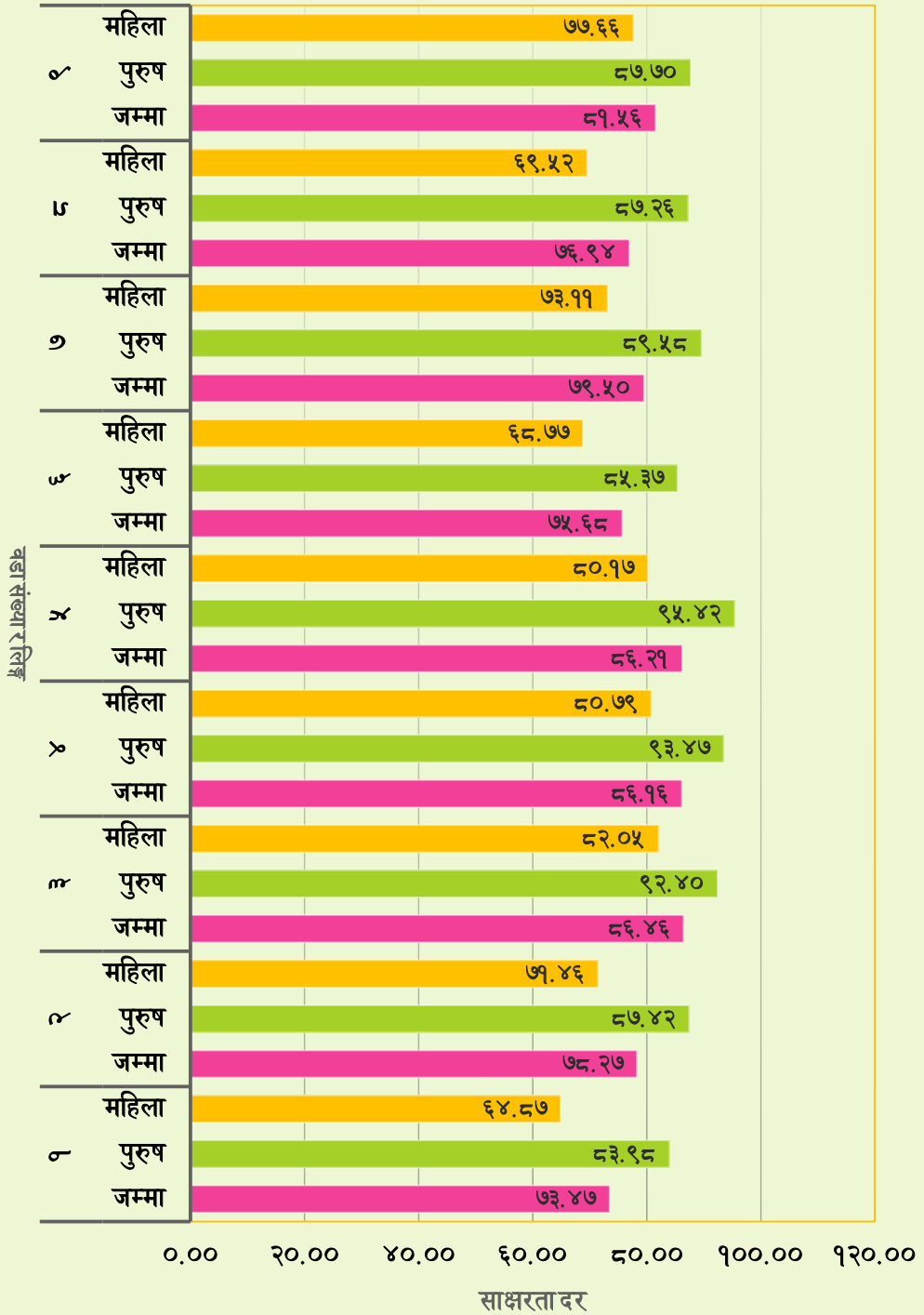
तालिका नं.४.१: पाँच वर्ष वा सो भन्दा माथिका व्यक्तिको साक्षरताको अवस्था अनुसार जनसंख्याको विवरण

क्षेत्र/वडा	लिङ्ग	५ वर्ष र सो भन्दा माथिको जनसंख्या	जनसंख्या			उल्लेख नभएको	साक्षरता दर (%)
			पढ्न र लेख्न दुवै सक्ने	पढ्न मात्र सक्ने	पढ्न र लेख्न दुवै नसक्ने		
प्यूठान जिल्ला	जम्मा	२१०४९४	१६८६६३	९९७	४०७५८	७६	८०.९
	पुरुष	९२८८१	८१६२५	३२७	१०८९९	३०	८७.९
	महिला	११७६१३	८७०३८	६७०	२९८५९	४६	७४
स्वर्गद्वारी नगरपालिका	जम्मा	२९०५१	२३५१७	२७७	५२४८	९	८१
	पुरुष	१२०५८	१०७८२	५९	१२१४	३	८९.४
	महिला	१६९९३	१२७३५	२१८	४०३४	६	७४.९
१	जम्मा	२८७२	२११०	२४	७३७	१	७३.४७
	पुरुष	१२९२	१०८५	१२	१९५	०	८३.९८
	महिला	१५८०	१०२५	१२	५४२	१	६४.८७
२	जम्मा	४२३३	३३१३	१०९	८१०	१	७८.२७
	पुरुष	१८०५	१५७८	१७	२१०	०	८७.४२
	महिला	२४२८	१७३५	९२	६००	१	७९.४६
३	जम्मा	३७३८	३२३२	२१	४८५	०	८६.४६
	पुरुष	१५९३	१४७२	६	११५	०	९२.४०
	महिला	२१४५	१७६०	१५	३७०	०	८२.०५
४	जम्मा	३६१४	३११४	६८	४३२	०	८६.१६
	पुरुष	१५३२	१४३२	१२	८८	०	९३.४७
	महिला	२०८२	१६८२	५६	३४४	०	८०.७९
५	जम्मा	३४७४	२९९५	४	४७४	१	८६.२१
	पुरुष	१३७६	१३१३	१	६२	०	९५.४२

क्षेत्र/वडा	लिंग	५ वर्ष र सो भन्दा माथिको जनसंख्या	जनसंख्या			उल्लेख नभएको	साक्षरता दर (%)
			पढ्न र लेख्न दुवै सक्ने	पढ्न मात्र सक्ने	पढ्न र लेख्न दुवै नसक्ने		
	महिला	२०९८	१६८२	३	४१२	१	८०.१७
६	जम्मा	२६२८	१९८९	९	६३०	०	७५.६८
	पुरुष	१०९४	९३४	५	१५५	०	८५.३७
	महिला	१५३४	१०५५	४	४७५	०	६८.७७
७	जम्मा	२७७१	२२०३	१३	५५५	०	७९.५०
	पुरुष	१०७५	९६३	२	११०	०	८९.५८
	महिला	१६९६	१२४०	११	४४५	०	७३.११
८	जम्मा	२२७२	१७४८	२	५२२	०	७६.९४
	पुरुष	९५०	८२९	१	१२०	०	८७.२६
	महिला	१३२२	९१९	१	४०२	०	६९.५२
९	जम्मा	३४४९	२८१३	२७	६०३	६	८१.५६
	पुरुष	१३४१	११७६	३	१५९	३	८७.७०
	महिला	२१०८	१६३७	२४	४४४	३	७७.६६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

पाँच वर्ष वा सो भन्दा माथिका व्यक्तिको साक्षरताको अवस्था

४.२ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा पाँच वर्ष र सो भन्दा माथिका व्यक्तिले उत्तीर्ण गरेका तह अनुसारको जनसंख्याको विवरण

प्यूठान जिल्लामा पाँच वर्षभन्दा माथिको कुल जनसंख्या १,६८,७३२ रहेकोमा सबैभन्दा धेरै जनसंख्याले प्राथमिक तह ६६,९२५ उत्तीर्ण गरेको देखिन्छ। त्यसपछि निम्न माध्यमिक तह ३९,६९० र कक्षा ९/१०/टेस्ट पास १९,९८८ गर्नेको संख्या रहेको छ। त्यसपछि प्रविणता प्रमाणपत्र तह वा सो सरह (११,८५५), एस.एल.सी./एस.ई.ई. वा सो सरह (१०,०६५) र पूर्व बाल विकास (७,४४८) उत्तीर्ण गर्नेको संख्या रहेको छ। स्नातक वा सो सरह उत्तीर्ण गर्नेको संख्या २,९१७ र स्नातकोत्तर वा सो सरह वा सो भन्दा माथि उत्तीर्ण गर्नेको संख्या १,३८४ रहेको छ। तह नभएको जनसंख्या ६,२१०, तह उल्लेख नभएको जनसंख्या २,१९९ र अन्यमा ५१ रहेको छ।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा पाँच वर्षभन्दा माथिको कुल जनसंख्या २३,४१२ रहेकोमा सबैभन्दा धेरै जनसंख्याले प्राथमिक तह (९,८९४) उत्तीर्ण गरेको देखिन्छ। त्यसपछि निम्न माध्यमिक तह (५,५२९) र कक्षा ९/१०/टेस्ट पास (२,५४८) गर्नेको संख्या रहेको छ। त्यसपछि प्रविणता प्रमाणपत्र तह वा सो सरह (१,५१४), एस.एल.सी./एस.ई.ई. वा सो सरह (१,१३४) र पूर्व बाल विकास (९४०) उत्तीर्ण गर्नेको संख्या रहेको छ। स्नातक वा सो सरह उत्तीर्ण गर्नेको संख्या ३८७ र स्नातकोत्तर वा सो सरह वा सो भन्दा माथि उत्तीर्ण गर्नेको संख्या १७७ रहेको छ। तह नभएको जनसंख्या ८९५, तह उल्लेख नभएको जनसंख्या ३९३ र अन्यमा १ जना रहेको छ।

तालिका नं.४.२: पाँच वर्ष र सो भन्दा माथिका व्यक्तिले उत्तीर्ण गरेका तह अनुसारको जनसंख्याको विवरण

लिङ्ग	जन्ममा (५+वर्ष)	उत्तीर्ण गरेको तह									तह नभएको	तह उल्लेख नभएको
		पूर्व बाल विकास	प्राथमिक	निम्न माध्यमिक	कक्षा ९/१०/टेस्ट पास	एसएलसी/एसईई वा सो सरह	प्रविणता प्रमाणपत्र तह वा सो सरह	स्नातक वा सो सरह	स्नातकोत्तर वा सो सरह वा सो भन्दा माथि	अन्य		
प्यूठान जिल्ला												
जम्मा	१६८७३२	७४४८	६६९२५	३९६९०	१९९८८	१००६५	११८५५	२९१७	१३८४	५१	६२१०	२१९९
पुरुष	८१७९३	३८४२	३३७९९	१८८९८	९८९३	५०९०	५४६८	१५५०	९६४	१६	१४३९	७५४
महिला	८७०९९	३६०६	३३१२६	२०७९२	१००९५	४९७५	६३८७	१३६७	४२०	३५	४७७१	१४४५
स्वर्गद्वारी नगरपालिका												
जम्मा	२३४१२	९४०	९८९४	५५२९	२५४८	११३४	१५१४	३८७	१७७	१	८९५	३९३
पुरुष	१०७६९	४५६	४८९०	२५१६	११८२	५०८	६४५	१७८	१३२	०	१६८	९४
महिला	१२६४३	४८४	५००४	३०१३	१३६६	६२६	८६९	२०९	४५	१	७२७	२९९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

४.३ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा एस.एल.सी./एस.ई.ई मुनिको शैक्षिक स्तर पूरा गरेका ५ देखि २५ वर्ष उमेरका जनसंख्या वा विद्यालय उपस्थितिको हालको स्थिति अनुसार कुनै पनि विद्यालयमा कहिल्यै नगएको र पूरा भएको शिक्षाको स्तर अनुसार जनसंख्याको विवरण प्यूठान जिल्लामा ५ देखि २५ वर्ष उमेर समूहको कुल जनसंख्या ९०,७४६ रहेको छ। यसमध्ये:

- हाल विद्यालयमा उपस्थित रहेको: पूर्व बाल शिक्षामा ७,०३५ जना, ३२,३८६ जना प्राथमिक शिक्षा, १७,९५४ जना निम्न माध्यमिक र ७,८११ जना माध्यमिक तहमा अध्ययनरत छन्।
- हाल विद्यालयमा उपस्थित नरहेको: यस समूहमा सबैभन्दा धेरै प्राथमिक शिक्षा ९,४७३ जना पूरा गरेका छन् भने निम्न माध्यमिक तहमा ८,९८५ जना, माध्यमिक तहमा ३,९४० जना र पूर्व बाल शिक्षा ९४ जना पूरा गरेका छन्।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा ५ देखि २५ वर्ष उमेर समूहको कुल जनसंख्या १२,८०६ रहेको छ। यसमध्ये:

- हाल विद्यालयमा उपस्थित रहेको: पूर्व बाल शिक्षामा ९०२ जना, प्राथमिक शिक्षा ४,७०७ जना, निम्न माध्यमिक २,५१६ जना र माध्यमिक १,१०१ जना अध्ययनरत छन्।
- हाल विद्यालयमा उपस्थित नरहेको: यस समूहमा प्राथमिक शिक्षा १,४१२ जना पूरा गरेका छन् भने निम्न माध्यमिक तहमा १,२०१ जना, माध्यमिक तहमा ५०२ जना र पूर्व बाल शिक्षा १४ जना पूरा गरेका छन्।

तालिका नं.४.३: एस.एल.सी./एस.ई.ई मुनिको शैक्षिक स्तर पूरा गरेका ५ देखि २५ वर्ष उमेरका जनसंख्या वा विद्यालय उपस्थितिको हालको स्थिति अनुसार कुनै पनि विद्यालयमा कहिल्यै नगएको र पूरा भएको शिक्षाको स्तर अनुसार जनसंख्याको विवरण

लिङ्ग	५-२५ वर्षका जम्मा जनसंख्या	विद्यालयमा उपस्थितिको अवस्था																		
		हाल उपस्थित रहेको					हाल उपस्थित नरहेको					उपस्थिति उल्लेख नभएको								
		पूर्व बाल शिक्षा	प्राथमिक शिक्षा (१-५)	निम्न माध्यमिक (६-८)	माध्यमिक (९-१०)	अन्य	तह उल्लेख नभएको	कहिलै उपस्थित रहेको					तह उल्लेख नभएको	कहिलै उपस्थित नरहेको	पूर्व बाल शिक्षा	प्राथमिक शिक्षा (१-५)	निम्न माध्यमिक (६-८)	माध्यमिक (९-१०)	अन्य	तह उल्लेख नभएको
								पूर्व बाल शिक्षा	प्राथमिक शिक्षा (१-५)	निम्न माध्यमिक (६-८)	माध्यमिक (९-१०)	अन्य								
प्यूठान जिल्ला																				
जम्मा	९०७४६	७०३५	३२३८६	१७९५४	७८११	९४	२६५	९४	९४७३	८९८५	३९४०	१५४	११७	२३४६	०	३१	४	२	०	५५

- **आधारभूत तह:** यो तहमा सबै भन्दा बढी उत्तीर्ण गरेको वडा नं. १ (५९.३३%) र सबै भन्दा कम वडा नं. ८ (४८.३३%) मा देखिन्छ।
- **माध्यमिक तह:** वडा नं. ४ (२५.४८%) र वडा नं. ५ (२२.६%) मा माध्यमिक तह उत्तीर्ण गर्नेको प्रतिशत उच्च छ भने वडा नं. १ (९.१६%) मा सबै भन्दा कम छ।
- **उच्च शिक्षा:** उच्च शिक्षा हासिल गर्नेको प्रतिशत सबै वडामा न्यून (१-३%) छ। वडा नं. ४ (३.०४%) मा यो प्रतिशत थोरै बढी देखिन्छ।

तालिका नं.४.४: स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा पाँच वर्ष र सो भन्दा माथिका व्यक्तिले उत्तीर्ण गरेका तह अनुसारको जनसंख्याको विवरण

उत्तीर्ण गरेको तह	लिंग	क्षेत्र र वडा									
		स्वर्गद्वारी न.पा.	१	२	३	४	५	६	७	८	९
जनसंख्या (५+वर्ष)	जम्मा	२९०५१	२८७२	४२३३	३७३८	३६१४	३४७४	२६२८	२७७१	२२७२	३४४९
	पुरुष	१२०५८	१२९२	१८०५	१५९३	१५३२	१३७६	१०९४	१०७५	९५०	१३४१
	महिला	१६९९३	१५८०	२४२८	२१४५	२०८२	२०९८	१५३४	१६९६	१३२२	२१०८
निरक्षर	जम्मा	५५२५	७६१	९१९	५०६	५००	४७८	६३९	५६८	५२४	६३०
	पुरुष	१२७३	२०७	२२७	१२१	१००	६३	१६०	११२	१२१	१६२
	महिला	४२५२	५५४	६९२	३८५	४००	४१५	४७९	४५६	४०३	४६८
पूर्व बाल शिक्षा	जम्मा	९०४	५६	१११	१३३	११४	१४५	७८	८५	५०	१३२
	पुरुष	४४०	२८	५३	६१	५६	७८	३८	४३	२५	५८
	महिला	४६४	२८	५८	७२	५८	६७	४०	४२	२५	७४
आधारभूत तह	जम्मा	१५३५६	१७०४	२३४५	१८७३	१७७०	१७२९	१४०४	१४३१	१०९८	२००२
	पुरुष	७३७३	८८७	११९२	९१९	८५०	८२६	६५४	६३९	५०४	९०२
	महिला	७९८३	८१७	११५३	९५४	९२०	९०३	७५०	७९२	५९४	११००
माध्यमिक तह	जम्मा	५१९६	२६३	५८९	८१५	९२१	७८५	३४९	५४०	४८६	४४८
	पुरुष	२३३५	१४३	२६९	३७३	४१८	३२३	१६१	२२६	२५०	१७२
	महिला	२८६१	१२०	३२०	४४२	५०३	४६२	१८८	३१४	२३६	२७६
उच्च शिक्षा	जम्मा	५६४	२१	७३	९७	११०	६९	६७	७१	३१	२५
	पुरुष	३१०	९	३८	६०	६१	३१	३९	३५	२५	१२
	महिला	२५४	१२	३५	३७	४९	३८	२८	३६	६	१३
अन्य	जम्मा	१५०६	६७	१९६	३१४	१९९	२६८	९१	७६	८३	२१२
	पुरुष	३२७	१८	२६	५९	४७	५५	४२	२०	२५	३५
	महिला	११७९	४९	१७०	२५५	१५२	२१३	४९	५६	५८	१७७
प्रतिशतमा देखाउदा											
निरक्षर	जम्मा	१९.०२	२६.५	२१.७१	१३.५४	१३.८४	१३.७६	२४.३२	२०.५	२३.०६	१८.२७
	पुरुष	१०.५६	१६.०२	१२.५८	७.६	६.५३	४.५८	१४.६३	१०.४२	१२.७४	१२.०८
	महिला	२५.०२	३५.०६	२८.५	१७.९५	१९.२१	१९.७८	३१.२३	२६.८९	३०.४८	२२.२
पूर्व बाल शिक्षा	जम्मा	३.११	१.९५	२.६२	३.५६	३.१५	४.१७	२.९७	३.०७	२.२	३.८३
	पुरुष	३.६५	२.१७	२.९४	३.८३	३.६६	५.६७	३.४७	४	२.६३	४.३३
	महिला	२.७३	१.७७	२.३९	३.३६	२.७९	३.१९	२.६१	२.४८	१.८९	३.५१

उत्तीर्ण गरेको तह	लिङ्ग	क्षेत्र र वडा									
		स्वर्गद्वारी न.पा.	१	२	३	४	५	६	७	८	९
आधारभूत तह	जम्मा	५२.८६	५९.३३	५५.४	५०.११	४८.९८	४९.७७	५३.४२	५१.६४	४८.३३	५८.०५
	पुरुष	६१.१५	६८.६५	६६.०४	५७.६९	५५.४८	६०.०३	५९.७८	५९.४४	५३.०५	६७.२६
	महिला	४६.९८	५१.७१	४७.४९	४४.४८	४४.१९	४३.०४	४८.८९	४६.७	४४.९३	५२.१८
माध्यमिक तह	जम्मा	१७.८९	९.१६	१३.९१	२१.८	२५.४८	२२.६	१३.२८	१९.४९	२१.३९	१२.९९
	पुरुष	१९.३६	११.०७	१४.९	२३.४१	२७.२८	२३.४७	१४.७२	२१.०२	२६.३२	१२.८३
	महिला	१६.८४	७.५९	१३.१८	२०.६१	२४.१६	२२.०२	१२.२६	१८.५१	१७.८५	१३.०९
उच्च शिक्षा	जम्मा	१.९४	०.७३	१.७२	२.५९	३.०४	१.९९	२.५५	२.५६	१.३६	०.७२
	पुरुष	२.५७	०.७	२.११	३.७७	३.९८	२.२५	३.५६	३.२६	२.६३	०.८९
	महिला	१.४९	०.७६	१.४४	१.७२	२.३५	१.८१	१.८३	२.१२	०.४५	०.६२
अन्य	जम्मा	५.१८	२.३३	४.६३	८.४	५.५१	७.७१	३.४६	२.७४	३.६५	६.१५
	पुरुष	२.७१	१.३९	१.४४	३.७	३.०७	४	३.८४	१.८६	२.६३	२.६१
	महिला	६.९४	३.१	७	११.८९	७.३	१०.१५	३.१९	३.३	४.३९	८.४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

४.५ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा अध्ययन गरेको विषयअनुसार पन्ध्र वर्षमाथिका दश जोड २ वा सो सरह र सो भन्दा माथिल्लो तह उत्तीर्ण गरेकाको जनसंख्याको विवरण

प्यूठान जिल्लामा उच्च शिक्षा हासिल गरेका १६,१५६ जना मध्ये सबैभन्दा धेरैले शिक्षा विषयमा ७,८४४ जना अध्ययन गरेको देखिन्छ। त्यसपछि व्यवस्थापनमा ३,३२६ र मानविकी तथा समाजशास्त्रमा १,८८२ विषयमा अध्ययन गरेका छन्। विज्ञान तथा प्रविधिमा ६२८ र स्वास्थ्य/चिकित्सा शास्त्रमा ५१४ जना अध्ययन गरेका छन्। इन्जिनियरिङ (२७८), कृषि (१९२), र कम्प्यूटर/सूचना प्रविधि (७४) मा अध्ययन गर्नेको संख्या कम रहेको छ।

स्वर्गद्वारी नगरपालिका उच्च शिक्षा हासिल गरेका २,०७८ जना मध्ये सबैभन्दा धेरैले शिक्षा विषयमा १,००८ अध्ययन गरेको देखिन्छ। त्यसपछि व्यवस्थापनमा ४६३, मानविकी तथा समाजशास्त्रमा १८९ र विज्ञान तथा प्रविधिमा ११६ जना अध्ययन गरेको देखिन्छ।

तालिका नं. ४.५: अध्ययन गरेको विषय अनुसार पन्ध्र वर्षमाथिका दश जोड २ वा सो सरह रसो भन्दा माथिल्लो तह उत्तीर्ण गरेकाको जनसंख्याको विवरण

उमेर समूह (वर्षमा)	जम्मा	अध्ययन गरेको मुख्य क्षेत्र											
		मानविकी तथा समाजशास्त्र	व्यवस्थापन	शिक्षा	विज्ञान तथा प्रविधि	स्वास्थ्य/विकित्सा शास्त्र	इन्जिनियरिङ	कानून	कृषि	वन	पशु विज्ञान/पशु विकित्सा/मत्स्यपालन	कम्प्युटर/सूचना प्रविधि	अन्य
धुठान जिल्ला													
जम्मा													
४५-४९	४८९	१०३	६६	२१८	१५	२६	१	१०	३	३	४	४	३३
४०-४४	७६६	१३६	११२	३८९	१८	४६	९	७	४	२	२	४	३६
३५-३९	१२५६	१८१	१५१	७२७	२८	४९	१०	३	६	३	३	४	७९
३०-३४	२५१२	३२७	४२३	१३४६	७२	८३	४९	८	६	६	११	२३	१५१
२५-२९	३१५०	३०६	७९२	१४०७	१३३	११९	७१	१	२९	९	६	१६	२३६
२०-२४	५०४६	४४५	११४२	२४३०	२२४	१३७	९३	१०	६३	१६	१०	२८	३५८
१५-१९	१९८७	१६०	४९०	९२५	१०५	३५	४१	११	४२	८	२	८	१३९
जम्मा	१६१५६	१८८२	३३२६	७८४४	६२८	५१४	२७८	७१	१९२	४४	३९	७४	१०९१

वर्ष (बर्ष क्रमांक)	उमेर	अध्ययन गरेको मुख्य क्षेत्र												
		मानविकी तथा समाजशास्त्र	व्यवस्थापन	शिक्षा	विज्ञान तथा प्रविधि	स्वास्थ्य/चिकित्सा शास्त्र	इन्जिनियरिङ	कानून	कृषि	वन	पशु विज्ञान/पशु चिकित्सा/मत्स्यपालन	कम्प्युटर/सूचना प्रविधि	अन्य	उल्लेख नभएको
७५+	३०	११	४	१२	०	०	०	०	०	०	०	३	०	
७०-७४	५०	१६	७	१७	१	१	०	२	०	०	०	१	४	
६५-६९	७९	१६	१२	३५	३	२	०	३	०	०	०	१	६	
६०-६४	१२८	२५	१९	६३	३	५	०	३	१	०	०	०	७	
५५-५९	२१४	४९	३३	७९	१४	३	१	६	१०	०	०	५	१२	
५०-५४	४४९	१०७	७५	१९६	१२	८	१	१	९	१	०	५	३०	
मुकुब														
२०-२४	१५-१९	७९८२	१०६९	३२९१	४५९	२०१	२३८	५७	१०७	१६	३०	५०	९१	५६६
२००६	८२९	७७	२१७	३२९	६५	१२	३०	४	२३	१	१	५	६	५९
१८९														
५२६														
७७८														
१४८														
३४														
७८														
८														
३५														
५														
८														
१५														
२८														
१५४														

वर्ष (वर्ष क्रमांक)	क्षेत्र	अध्ययन गरेको मुख्य क्षेत्र												
		मानविकी तथा समाजशास्त्र	व्यवस्थापन	शिक्षा	विज्ञान तथा प्रविधि	स्वास्थ्य/चिकित्सा शास्त्र	इन्जिनियरिङ	कानून	कृषि	वन	पशु विज्ञान/पशु चिकित्सा/मत्स्यपालन	कम्प्युटर/सूचना प्रविधि	अन्य	उल्लेख नभएको
७०-७४	४६													
६५-६९	७५	१६	१०	३३	१५	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३
६०-६४	१२४	२५	१९	६०	३	५	०	२	३	३	३	३	३	३
५५-५९	२००	४५	३०	७४	१४	२	१	१०	५	०	०	०	०	११
५०-५४	३८२	७९	६८	१६९	१२	६	१	८	१	०	४	१	५	२८
४५-४९	३४९	७३	५१	१५०	१४	१५	१	९	३	२	२	३	३	२३
४०-४४	४९५	९९	८०	२२६	१३	२९	८	६	४	२	१	१	१	२५
३५-३९	७१७	११३	१०९	३६७	२५	२२	९	३	४	१	३	४	१०	४७
३०-३४	१३१३	१८७	२७८	५८९	५९	३१	४४	७	३	१	७	९	१५	८३
२५-२९	१४२३	१४४	४१०	४९०	१०२	४२	६४	०	१८	४	३	१२	१४	१२०

वर्ष (बर्ष क्रमांक)	उमेर	अध्ययन गरेको मुख्य क्षेत्र											
		मानविकी तथा समाजशास्त्र	व्यवस्थापन	शिक्षा	विज्ञान तथा प्रविधि	स्वास्थ्य/चिकित्सा शास्त्र	इन्जिनियरिङ	कानून	कृषि	वन	पशु विज्ञान/पशु चिकित्सा/मत्स्यपालन	कम्प्युटर/सूचना प्रविधि	अन्य
७५+	२३	८	२	११	०	०	०	०	०	०	०	२	०
महिला													
	जम्मा	१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३४	३५-३९	४०-४४	४५-४९	५०-५४	५५-५९	६०-६४	६५-६९	७०-७४
	८१७४	११५८	३०४०	१७२७	११९९	५३९	२७१	२७१	१३९	५३	३६	३३	३३
	८१७४	५९५	२५६	१६२	१४५	४२	३२	३१	३१	३१	३१	३१	३१
	१५१९	२७३	६१६	३८२	१४५	४२	३२	३१	३१	३१	३१	३१	३१
	४५५३	५९६	१६५२	९१७	७५७	३६०	१६३	१६३	१६३	१६३	१६३	१६३	१६३
	१६९	४०	७६	३१	१३	३	५	५	५	५	५	५	५
	३१३	२३	१०३	७७	५२	२७	१७	१७	१७	१७	१७	१७	१७
	४०	११	१५	७	५	१	१	१	१	१	१	१	१
	१४	७	२	१	१	०	१	१	१	१	१	१	१
	८५	१९	४८	११	५	२	०	२	२	२	२	२	२
	२८	७	११	५	२	०	०	०	०	०	०	०	०
	९	३	१३	४	२	०	१	१	१	१	१	१	१
	८२	१५	४२	११	८	२	२	२	२	२	२	२	२
	५२५	८०	२०४	११६	६८	३२	११	११	११	११	११	११	११

वर्ष	वर्ष	अध्ययन गरेको मुख्य क्षेत्र												
		मानविकी तथा समाजशास्त्र	व्यवस्थापन	शिक्षा	विज्ञान तथा प्रविधि	स्वास्थ्य/चिकित्सा शास्त्र	इन्जिनियरिङ	कानून	कृषि	वन	पशु विज्ञान/पशु चिकित्सा/मत्स्यपालन	कम्प्युटर/सूचना प्रविधि	अन्य	उल्लेख नभएको
७५+	७	३	२	१	०	०	०	०	०	०	०	१	०	
७०-७४	४	२	०	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
६५-६९	४	०	२	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
६०-६४	४	०	०	३	०	०	०	०	०	०	०	०	१	
५५-५९	१४	४	३	५	०	१	०	०	०	०	०	०	१	
५०-५४	६७	२८	७	२७	०	२	०	१	०	०	०	०	२	
स्वर्गद्वारी नगरपालिका														
जम्मा														
२०-२४	७५२	६६	१६८	३५२	४६	३३	९	१	९	६	०	५	१२	४५
१५-१९	२७७	१३	७८	१२६	२४	१०	४	१	३	२	०	१	२	१३
जम्मा	२०७८	१८९	४६३	१००८	११६	८२	२४	५	१४	१५	०	११	२१	१३०

वर्ष (बर्ष क्रमांक)	अंश	अध्ययन गरेको मुख्य क्षेत्र												
		मानविकी तथा समाजशास्त्र	व्यवस्थापन	शिक्षा	विज्ञान तथा प्रविधि	स्वास्थ्य/चिकित्सा शास्त्र	इन्जिनियरिङ	कानून	कृषि	वन	पशु विज्ञान/पशु चिकित्सा/मत्स्यपालन	कम्प्युटर/सूचना प्रविधि	अन्य	उल्लेख नभएको
७०-७४	२													
६५-६९	१४	०	५	८	०	०	०	०	०	०	०	०	१	
६०-६४	१६	१	२	९	१	१	०	०	०	०	०	०	२	
५५-५९	२२	३	७	९	०	०	०	०	०	०	०	०	३	
५०-५४	४४	१	१६	१५	३	२	०	१	०	०	०	१	५	
४५-४९	५१	६	७	२७	३	१	०	०	१	०	०	०	६	
४०-४४	८१	९	११	४७	१	६	२	१	१	२	०	०	१	
३५-३९	१५०	२४	१८	८४	८	३	१	०	१	१	०	१	१०	
३०-३४	२७५	३२	४२	१५७	७	१४	२	१	०	०	२	३	१५	
२५-२९	३९४	३३	१०९	१७३	२३	१२	६	०	१	३	३	२	२९	

उमेर (वर्षमा)	अध्ययन गरेको मुख्य क्षेत्र													
	जम्मा	मानविकी तथा समाजशास्त्र	व्यवस्थापन	शिक्षा	विज्ञान तथा प्रविधि	स्वास्थ्य/चिकित्सा शास्त्र	इन्जिनियरिङ	कानून	कृषि	वन	पशु विज्ञान/पशु चिकित्सा/मत्स्यपालन	कम्प्युटर/सूचना प्रविधि	अन्य	उल्लेख नभएको
७५+	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७५-	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७०-	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६५-	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६०-	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५५-	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५०-	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४५-	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४०-	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३५-	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३०-	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२५-	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२०-	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१५-	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१०-	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५-	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	१५५	९३	२४६	४१२	७७	२७	१८	३	४	६	०	४	९	५६
१५-१९	१०९	७	३३	४६	१०	६	४	०	०	०	०	०	०	३
२०-२४	२७७	३१	७७	१०६	३१	३	६	०	२	१	१	४	१५	१५
२५-२९	१६८	११	५७	५८	१५	३	६	०	१	१	०	२	२	१२
३०-३४	१२२	१२	२४	६४	५	६	१	१	०	०	१	१	७	७
३५-३९	९०	१५	१३	४६	८	२	०	०	०	१	०	१	४	४
४०-४४	५६	७	९	२९	१	४	१	१	१	२	०	०	१	१
४५-४९	४३	४	७	२२	३	१	०	०	०	०	०	०	५	५

वर्ष (बर्ष क्रमांक)	उमेर	अध्ययन गरेको मुख्य क्षेत्र													
		जम्मा	मानविकी तथा समाजशास्त्र	व्यवस्थापन	शिक्षा	विज्ञान तथा प्रविधि	स्वास्थ्य/चिकित्सा शास्त्र	इन्जिनियरिङ	कानून	कृषि	वन	पशु विज्ञान/पशु चिकित्सा/मत्स्यपालन	कम्प्युटर/सूचना प्रविधि	अन्य	उल्लेख नभएको
७५+	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७०-७४	२	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६५-६९	१२	०	३	५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१
६०-६४	१६	१	२	९	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
५५-५९	२०	३	६	९	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२
५०-५४	४०	१	१५	१४	३	१	०	१	०	०	०	०	१	०	४
महिला															
२०-२४	४७५	६	४५	५०	१४	४	०	१	३	२	०	१	२	१०	३०
२५-२९	११२३	९६	२१७	५९६	३९	५५	६	२	१०	९	०	७	१२	७४	
३०-३४	१९९	१९	११७	१९९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९
३५-३९	१९९	१९	११७	१९९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९
४०-४४	१९९	१९	११७	१९९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९
४५-४९	१९९	१९	११७	१९९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९
५०-५४	१९९	१९	११७	१९९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९
५५-५९	१९९	१९	११७	१९९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९
६०-६४	१९९	१९	११७	१९९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९
६५-६९	१९९	१९	११७	१९९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९
७०-७४	१९९	१९	११७	१९९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९
७५+	१९९	१९	११७	१९९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९

वर्ष (बर्ष क्रमांक)	अंश	अध्ययन गरेको मुख्य क्षेत्र													
		मानविकी तथा समाजशास्त्र	व्यवस्थापन	शिक्षा	विज्ञान तथा प्रविधि	स्वास्थ्य/चिकित्सा शास्त्र	इन्जिनियरिङ	कानून	कृषि	वन	पशु विज्ञान/पशु चिकित्सा/मत्स्यपालन	कम्प्युटर/सूचना प्रविधि	अन्य	उल्लेख नभएको	
७०-७४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६५-६९	२	०	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६०-६४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५५-५९	२	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०
५०-५४	४	०	१	१	०	१	०	०	०	०	०	०	०	१	१
४५-४९	८	२	०	५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	१
४०-४४	२५	२	२	१८	०	२	१	०	०	०	०	०	०	०	०
३५-३९	६०	९	५	३८	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	६
३०-३४	१५३	२०	१८	९३	२	८	१	०	०	०	१	२	०	८	८
२५-२९	२२६	२२	५२	११५	८	९	०	०	०	०	१	०	०	१७	१७

उमेर समूह (वर्षमा)	जम्मा	अध्ययन गरेको मुख्य क्षेत्र												
		मानविकी तथा समाजशास्त्र	व्यवस्थापन	शिक्षा	विज्ञान तथा प्रविधि	स्वास्थ्य/चिकित्सा शास्त्र	इन्जिनियरिङ	कानून	कृषि	बन	पशु विज्ञान/पशु चिकित्सा/मत्स्यपालन	कम्प्युटर/सूचना प्रविधि	अन्य	उल्लेख नभएको
७५+	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

४.६ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा १५-२४ वर्ष उमेर समूहका युवाहरूको लिङ्गानुसार साक्षरताको विवरण

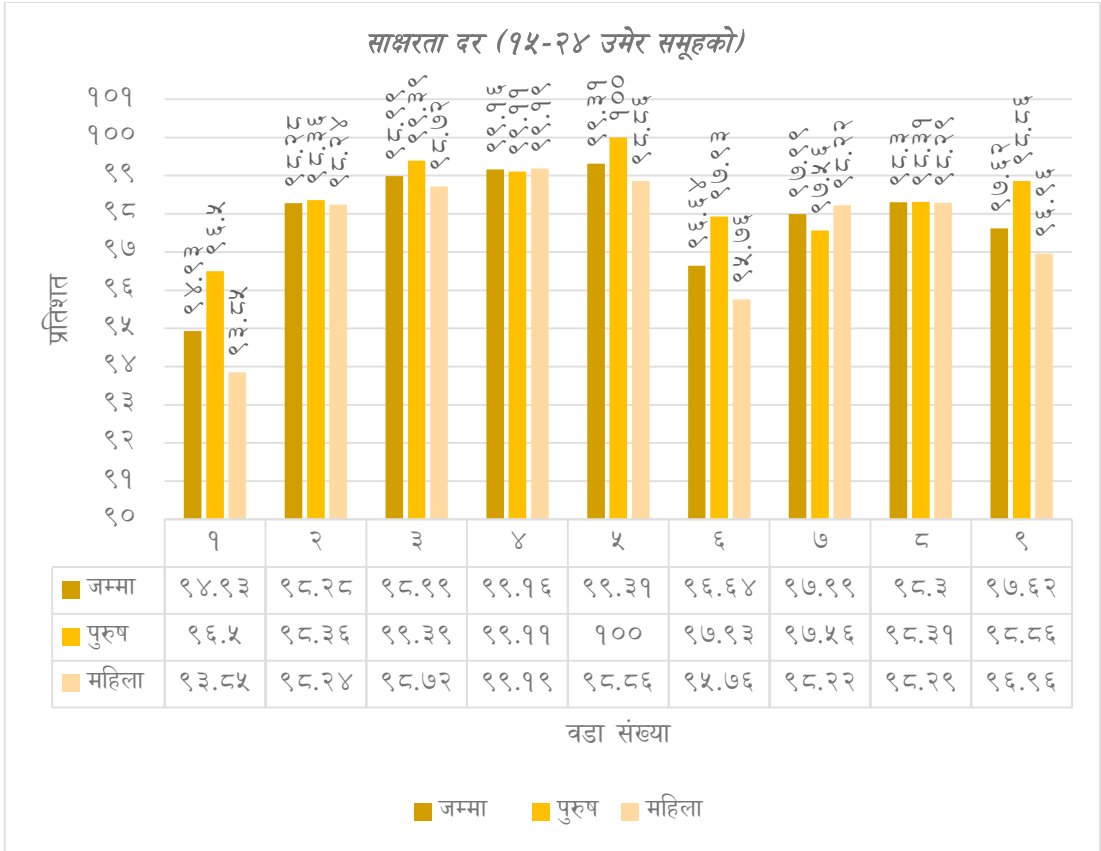
प्यूठान जिल्लामा १५-२४ वर्ष उमेर समूहको कुल जनसंख्या ४६,७०९ रहेको छ। यस उमेर समूहमा साक्षर जनसंख्या ४५,६९८ रहेको छ। जिल्लाको युवा साक्षरता दर ९७.८४% रहेको छ। पुरुषको साक्षरता दर ९८.४४% छ भने महिलाको साक्षरता दर ९७.३९% रहेको छ।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा १५-२४ वर्ष उमेर समूहको कुल जनसंख्या ६,३८९ रहेको छ। यस उमेर समूहमा साक्षर जनसंख्या ६,२६२ रहेको छ। नगरपालिकाको युवा साक्षरता दर ९८.०१% रहेको छ। पुरुषको साक्षरता दर ९८.५३% छ भने महिलाको साक्षरता दर ९७.६८% रहेको छ।

तालिका नं. ४.६: १५-२४ वर्ष उमेर समूहका युवाहरूको लिङ्गानुसार साक्षरताको विवरण

क्षेत्र वडा	जम्मा जनसंख्या (१५-२४)			जम्मा साक्षर जनसंख्या (१५-२४)			साक्षरता दर (१५-२४)		
	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला
प्यूठान जिल्ला	४६७०९	१९८००	२६९०९	४५६९८	१९४९२	२६२०६	९७.८४	९८.४४	९७.३९
स्वर्गद्वारी न.पा.	६३८९	२५१४	३८७५	६२६२	२४७७	३७८५	९८.०१	९८.५३	९७.६८
१	६३१	२५७	३७४	५९९	२४८	३५१	९४.९३	९६.५	९३.८५
२	९३२	३६५	५६७	९१६	३५९	५५७	९८.२८	९८.३६	९८.२४
३	७९६	३२७	४६९	७८८	३२५	४६३	९८.९९	९९.३९	९८.७२
४	८२९	३३६	४९३	८२२	३३३	४८९	९९.१६	९९.११	९९.१९
५	७२०	२८१	४३९	७१५	२८१	४३४	९९.३१	१००	९८.८६
६	५९६	२४२	३५४	५७६	२३७	३३९	९६.६४	९७.९३	९५.७६
७	५९८	२०५	३९३	५८६	२००	३८६	९७.९९	९७.५६	९८.२२
८	५३०	२३७	२९३	५२१	२३३	२८८	९८.३	९८.३१	९८.२९
९	७५७	२६४	४९३	७३९	२६१	४७८	९७.६२	९८.८६	९६.९६

स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडा अनुसार १५-२४ वर्ष उमेर समूहका यूवाहरूको साक्षरता दरलाई स्तम्भ चित्रमा प्रस्तुत गर्दा:

४.७ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा पन्ध्र वर्ष माथिका वयस्कहरूको लिङ्गानुसार साक्षरताको विवरण

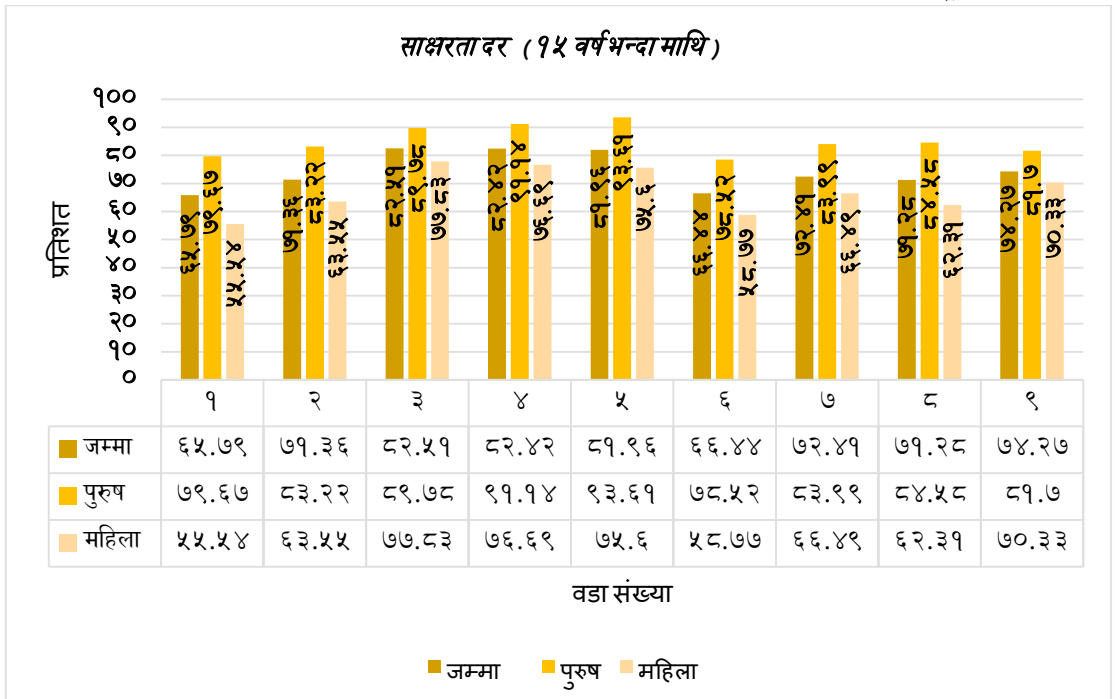
प्यूठान जिल्लामा १५ वर्ष माथिको कुल जनसंख्या १,५५,९८८ रहेको छ। यस उमेर समूहमा साक्षर जनसंख्या १,१५,९८१ रहेको छ। जिल्लाको वयस्क साक्षरता दर ७४.३५% रहेको छ। पुरुषको साक्षरता दर ८४.२% र महिलाको साक्षरता दर ६७.२७% रहेको छ।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा १५ वर्ष माथिको कुल जनसंख्या २१,२५० रहेको छ। यस उमेर समूहमा साक्षर जनसंख्या १५,९४० रहेको छ। नगरपालिकाको वयस्क साक्षरता दर ७५.०१% रहेको छ। पुरुषको साक्षरता दर ८५.५८% छ भने महिलाको साक्षरता दर ६८.४८% रहेको छ।

तालिका नं.४.७: पन्ध्र वर्ष माथिका वयस्कहरूको लिङ्गानुसारको साक्षरताको विवरण

क्षेत्र र वडा	जम्मा जनसंख्या (१५+वर्ष)			जम्मा साक्षर जनसंख्या (१५+वर्ष)			साक्षरता दर (१५+वर्ष)		
	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला
प्यूठान जुल्ला	१५५९८८	६५२३७	९०७५१	११५९८१	५४९२९	६१०५२	७४.३५	८४.२	६७.२७
स्वर्गद्वारी नगरपालिका	२१२५०	८१२०	१३१३०	१५९४०	६९४९	८९९१	७५.०१	८५.५८	६८.४८
१	२०२६	८६१	११६५	१३३३	६८६	६४७	६५.७९	७९.६७	५५.५४
२	३०४८	१२१०	१८३८	२१७५	१००७	११६८	७१.३६	८३.२२	६३.५५
३	२८०१	१०९६	१७०५	२३११	९८४	१३२७	८२.५१	८९.७८	७७.८३
४	२७८८	११०६	१६८२	२२९८	१००८	१२९०	८२.४२	९१.१४	७६.६९
५	२५७२	९०८	१६६४	२१०८	८५०	१२५८	८१.९६	९३.६१	७५.६
६	१८८३	७३१	११५२	१२५१	५७४	६७७	६६.४४	७८.५२	५८.७७
७	२०३३	६८७	१३४६	१४७२	५७७	८९५	७२.४१	८३.९९	६६.४९
८	१७५५	७०७	१०४८	१२५१	५९८	६५३	७१.२८	८४.५८	६२.३१
९	२३४४	८१४	१५३०	१७४१	६६५	१०७६	७४.२७	८१.७	७०.३३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

४.८ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा बालबालिका (५-१७ वर्ष) को लिङ्गानुसार साक्षरताको विवरण

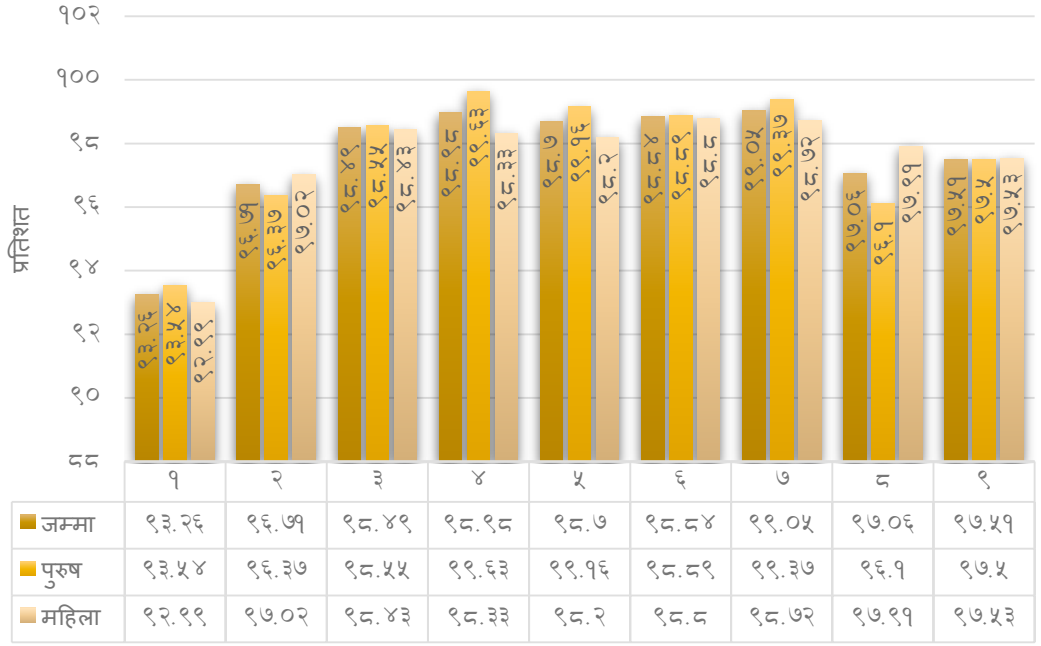
प्यूठान जिल्लामा ५-१७ वर्ष उमेर समूहको कुल जनसंख्या ७०,३४२ रहेको छ। यस उमेर समूहमा साक्षर बालबालिकाको संख्या ६८,३५० रहेको छ। जिल्लाको समग्र बालबालिकाको साक्षरता दर ९७.१७% रहेको छ। पुरुष बालबालिकाको साक्षरता दर ९७.०९% छ भने महिला बालबालिकाको साक्षरता दर ९७.२४% रहेको छ। स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा ५-१७ वर्ष उमेर समूहको कुल जनसंख्या ९,९६३ रहेको छ। यस उमेर समूहमा साक्षर बालबालिकाको संख्या ९,७२३ रहेको छ। नगरपालिकाको समग्र बालबालिकाको साक्षरता दर ९७.५९% रहेको छ। पुरुष बालबालिकाको साक्षरता दर ९७.६९% छ भने महिला बालबालिकाको साक्षरता दर ९७.४९% रहेको छ।

तालिका नं.४.८: बालबालिका (५-१७ वर्ष) लिङ्गानुसार साक्षरताको विवरण

क्षेत्र वडा	बालबालिका (५-१७ वर्ष)			साक्षर बालबालिका (५-१७ वर्ष)			बालबालिका साक्षरता दर(५-१७वर्ष)		
	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला
प्यूठान जुल्ला	७०३४२	३५०७२	३५२७०	६८३५०	३४०५३	३४२९७	९७.१७	९७.०९	९७.२४
स्वर्गद्वारी नगरपालिका	९९६३	४९०१	५०६२	९७२३	४७८८	४९३५	९७.५९	९७.६९	९७.४९
१	१०६८	५२६	५४२	९९६	४९२	५०४	९३.२६	९३.५४	९२.९९
२	१४८९	७१६	७७३	१४४०	६९०	७५०	९६.७१	९६.३७	९७.०२
३	११९६	६२२	५७४	११७८	६१३	५६५	९८.४९	९८.५५	९८.४३
४	१०७८	५३९	५३९	१०६७	५३७	५३०	९८.९८	९९.६३	९८.३३
५	११५५	५९८	५५७	११४०	५९३	५४७	९८.७	९९.१६	९८.२
६	९५१	४५२	४९९	९४०	४४७	४९३	९८.८४	९८.८९	९८.८
७	९४३	४७६	४६७	९३४	४७३	४६१	९९.०५	९९.३७	९८.७२
८	७१५	३३३	३८२	६९४	३२०	३७४	९७.०६	९६.१	९७.९१
९	१३६८	६३९	७२९	१३३४	६२३	७११	९७.५१	९७.५	९७.५३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

बालबालिका साक्षरता दर (५-१७ वर्ष उमेर समूहको)

वडा संख्या

■ जम्मा ■ पुरुष ■ महिला

खण्ड ५ प्रजनन तथा जन्म सम्बन्धी विवरण

५.१ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा अमाको उमेर समूह र हालसम्म जीवित जन्मेका बच्चाको संख्या अनुसार १५-४९ वर्ष उमेरका हालसम्म विवाहित महिलाको विवरण तालिका नं. ५.१: अमाको उमेर समूह र हालसम्म जीवित जन्मेका बच्चाको संख्या अनुसार १५-४९ वर्ष उमेरका हालसम्म विवाहित महिला संख्या

जीवित जन्मेका बच्चाको संख्या	एकपटक विवाह गरेको महिलाको जम्मा संख्या	आमाको उमेर समूह (वर्षमा)						
		१५ - १९	२० - २४	२५ - २९	३० - ३४	३५ - ३९	४० - ४४	४५ - ४९
प्यूठान जिल्ला								
जम्मा	५१९२७	२७२६	९५७१	१००८२	८९१८	८०१४	६८८६	५७३०
बच्चा नजन्माएका	५९७३	१६११	२३०७	८२६	२९४	२४९	२७९	४०७
१ जना बच्चा	१०९४०	१००३	४७८१	२९३०	१०६५	५१४	३४३	३०४
२ जना बच्चा	१५८००	९४	२११७	४५०५	३९६१	२६५६	१५३८	९२९
३ जना बच्चा	९९५५	१४	३२२	१४४५	२३६९	२४०८	२०४१	१३५६
४ जना बच्चा	५०६७	२	३४	२९८	८४५	१३३७	१३८३	११६८
५ जना बच्चा	२४४५	२	७	५८	२८९	५७९	७४५	७६५
६ जना बच्चा	१०२०	०	३	१७	७३	१८९	३२१	४१७
७ जना बच्चा	४५३	०	०	३	१९	६१	१४८	२२२
८ जना बच्चा	१९४	०	०	०	३	१७	६५	१०९
९ वा ९+ जना बच्चा	८०	०	०	०	०	४	२३	५३
स्वर्गद्वारी नगरपालिका								
जम्मा	७६६९	३८९	१४२९	१४९४	१३२५	११६६	९९४	८७२
बच्चा नजन्माएका	८७८	२५४	३३९	१२३	३९	३२	४०	५१
१ जना बच्चा	१६३१	११७	७०८	४५८	१६०	८१	५३	५४
२ जना बच्चा	२४७९	१४	३२३	६५६	६५१	४२९	२५३	१५३
३ जना बच्चा	१३५३	४	४५	१८६	३१२	२९७	२८१	२२८
४ जना बच्चा	७४५	०	१०	५६	११८	२०१	१९६	१६४
५ जना बच्चा	३३१	०	२	१२	२७	८४	९८	१०८
६ जना बच्चा	१४५	०	२	२	१४	३१	४०	५६
७ जना बच्चा	६६	०	०	१	४	७	२०	३४
८ जना बच्चा	२७	०	०	०	०	३	८	१६
९ वा ९+ जना बच्चा	१४	०	०	०	०	१	५	८

५.२ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा आमाको उमेर समूह र गत १२ महिना भित्र जीवित जन्मेका बच्चाको संख्या अनुसार १५-४९ वर्ष उमेरका हालसम्मका विवाहित महिलाको संख्या

प्यूठान जिल्लामा जम्मा ५१९२७ विवाहित महिलामध्ये धेरैजसो (४८१८४) ले गणनाको अवधि भन्दा अघिल्लो १२ महिनामा बच्चा जन्माएका छैनन्। बच्चा जन्माएका महिलाहरूमध्ये १ बच्चा जन्माउनेको संख्या धेरै (३७०४) छ। २ बच्चा जन्माउने महिलाको संख्या एकदमै कम (३९) छ भने ३ वा सोभन्दा बढी बच्चा जन्माउने महिलाको संख्या शून्य छ।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा जम्मा ७६६९ विवाहित महिलामध्ये धेरैजसो (७१३५) ले पछिल्लो १२ महिनामा बच्चा जन्माएका छैनन्। बच्चा जन्माएका महिलाहरूमध्ये १ बच्चा जन्माउनेको संख्या धेरै (५२९) छ। २ बच्चा जन्माउने महिलाको संख्या एकदमै कम (५) छ भने ३ वा सोभन्दा बढी बच्चा जन्माउने महिलाको संख्या शून्य छ।

तालिकानं. ५.२: आमाको उमेर समूह र गत १२ महिना भित्र जीवित जन्मेका बच्चाको संख्या अनुसार १५-४९ वर्ष उमेरका हालसम्मका विवाहित महिलाको संख्या

गत १२ महिनामा जीवित जन्मेका बच्चा संख्या र बच्चाको लिङ्ग	एकपटक विवाह भएको महिलाको जम्मा संख्या	आमाको उमेर समूह (वर्षमा)						
		१५ - १९	२० - २४	२५ - २९	३० - ३४	३५ - ३९	४० - ४४	४५ - ४९
प्यूठान जिल्ला								
जम्मा विवाहित महिला	५१९२७	२७२६	९५७१	१००८२	८९१८	८०१४	६८८६	५७३०
बच्चा नजन्मेका	४८१८४	२२२७	८०४३	९०७७	८४६७	७८३९	६८३९	५७००
१ जना बच्चा जन्माएका	३७०४	४९७	१५१४	९९४	४४३	१७२	५४	३०
२ जना बच्चा जन्माएका	३९	२	१४	११	८	३	१	०
३ र सो भन्दा बढी बच्चा जन्माएका	०	०	०	०	०	०	०	०
जीवित जन्मेका बच्चा संख्या								
जम्मा	३७८२	५०१	१५४२	१०१६	४५९	१७८	५६	३०
पुरुष	१९७०	२६१	७९९	५३१	२३७	१०१	२७	१४
महिला	१८१२	२४०	७४३	४८५	२२२	७७	२९	१६
स्वर्गद्वारी नगरपालिका								
जम्मा विवाहित महिला	७६६९	३८९	१४२९	१४९४	१३२५	११६६	९९४	८७२
बच्चा नजन्मेका	७१३५	३२३	१२११	१३५१	१२६३	११३२	९८८	८६७

गत १२ महिनामा जीवित जन्मेका बच्चा संख्या र बच्चाको लिङ्ग	एकपटक विवाह भएको महिलाको जम्मा संख्या	आमाको उमेर समूह (वर्षमा)						
		१५ - १९	२० - २४	२५ - २९	३० - ३४	३५ - ३९	४० - ४४	४५ - ४९
१ जना बच्चा जन्माएका	५२९	६६	२१७	१४२	६०	३३	६	५
२ जना बच्चा जन्माएका	५	०	१	१	२	१	०	०
३ र सो भन्दा बढी बच्चा जन्माएका	०	०	०	०	०	०	०	०
जीवित जन्मेका बच्चा संख्या								
जम्मा	५३९	६६	२१९	१४४	६४	३५	६	५
पुरुष	२८०	३१	११७	७५	३२	१९	३	३
महिला	२५९	३५	१०२	६९	३२	१६	३	२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

५.३ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा आमाको उमेर समूह र बच्चाको लिङ्ग अनुसार हाल सम्म जीवित जन्मेका, जीवितै रहेका र जन्मेर मृत्यु भएका बच्चाको संख्या

प्यूठान जिल्ला:

जन्म: हालसम्म १,१६,५३० बच्चा जन्मिएका छन्, जसमा पुरुषको संख्या ६०,५३२ र महिलाको संख्या ५५,९९८ छ।

जीवित: जन्मिएका मध्ये १,११,७६८ बच्चा जीवितै छन्, जसमा पुरुष (५७,७५७) र महिला (५४,०११) छन्।

मृत्यु: ४,७६२ बच्चा जीवितै जन्मिएर पनि मृत्यु भएका छन्। आमाको उमेर बढ्दै जाँदा बच्चाको मृत्यु दर बढ्दै गएको देखिन्छ। १५-१९ वर्ष उमेर समूहमा मृत्यु दर कम छ भने ४५-४९ वर्ष उमेर समूहमा यो दर उच्च छ। मृत्यु भएका बच्चामा पुरुषको संख्या (२,७७५) छ भने महिलाको संख्या (१,९८७) छ।

स्वर्गद्वारी नगरपालिका:

जन्म: यहाँ हालसम्म १६,९७३ बच्चा जन्मिएका छन्, जस मध्ये पुरुष ८,६९४ र महिला ८,२७९ रहेका छन्।

जीवित: जन्मिएका मध्ये १६,१९० बच्चा जीवितै छन्, जसमा पुरुष ८,२३९ र महिला ७,९५१ रहेका छन्।

मृत्यु: ७८३ बच्चा जीवितै जन्मिएर पनि मृत्यु भएका छन्। यहाँ पनि बच्चा मृत्यु दर आमाको उमेर बढ्दै जाँदा बढ्दै गएको देखिन्छ। मृत्यु भएका बच्चामा पुरुषको जनसंख्या ४५५ र महिलाको जनसंख्या ३२८ रहेका छन्।

तालिका नं. ५.३: आमाको उमेर समूह र बच्चाको लिङ्गानुसार हाल (गणनाको दिन) सम्म जीवित जन्मेका, जीवितै रहेका र जन्मेर मृत्यु भएका बच्चाको संख्या

बच्चको लिङ्ग	जम्मा बच्चाको संख्या	आमाको उमेर समूह (वर्षमा)						
		१५ - १९	२० - २४	२५ - २९	३० - ३४	३५ - ३९	४० - ४४	४५ - ४९
प्युठान जिल्ला								
हाल सम्म जन्मेका बच्चाको संख्या								
जम्मा	११६५३०	१२५१	१०१७०	१७८८०	२१५१४	२३०३०	२२५००	२०१८५
पुरुष	६०५३२	६७५	५३३७	९२६३	११०३०	११९१८	११७३६	१०५७३
महिला	५५९९८	५७६	४८३३	८६१७	१०४८४	११११२	१०७६४	९६१२
हाल सम्म जीवितै रहेका बच्चाको संख्या								
जम्मा	१११७६८	१२२२	९९५९	१७४२९	२०८५७	२२०७२	२१३७३	१८८५६
पुरुष	५७७५७	६५६	५२१०	९००३	१०६२९	११३४५	११०८३	९८३१
महिला	५४०११	५६६	४७४९	८४२६	१०२२८	१०७२७	१०२९०	९०२५
जीवितै जन्मेर मृत्यु भएका बच्चाको संख्या								
जम्मा	४७६२	२९	२११	४५१	६५७	९५८	११२७	१३२९
पुरुष	२७७५	१९	१२७	२६०	४०१	५७३	६५३	७४२
महिला	१९८७	१०	८४	१९१	२५६	३८५	४७४	५८७
स्वर्गद्वारी नगरपालिका								
हाल सम्म जन्मेका बच्चाको संख्या								
जम्मा	१६९७३	१५७	१५५१	२६३१	३११७	३३२३	३१७०	३०२४
पुरुष	८६९४	८०	८०६	१३५६	१६३१	१६६५	१६१३	१५४३
महिला	८२७९	७७	७४५	१२७५	१४८६	१६५८	१५५७	१४८१
हाल सम्म जीवितै रहेका बच्चाको संख्या								
जम्मा	१६१९०	१५६	१५०५	२५७०	३०२०	३१७८	२९७६	२७८५
पुरुष	८२३९	८०	७७१	१३२१	१५६९	१५८०	१५०५	१४१३
महिला	७९५१	७६	७३४	१२४९	१४५१	१५९८	१४७१	१३७२
जीवितै जन्मेर मृत्यु भएका बच्चाको संख्या								
जम्मा	७८३	१	४६	६१	९७	१४५	१९४	२३९
पुरुष	४५५	०	३५	३५	६२	८५	१०८	१३०
महिला	३२८	१	११	२६	३५	६०	८६	१०९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

५.४ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा आमाको साक्षरता/उत्तीर्ण शैक्षिक तह अनुसार १५-४९ वर्षका महिलाबाट हाल (गणना दिन) सम्म जन्मेका बच्चाको संख्या

प्यूठान जिल्ला:

कुल जन्म: जम्मा १,१६,५३० बच्चा जन्मिएका छन्।

निरक्षर आमा: निरक्षर आमाहरूबाट ३६,५४७ बच्चा जन्मिएका छन्। निरक्षर आमाहरूबाट धेरै बच्चा जन्माउने प्रवृत्ति उच्च उमेर समूहमा स्पष्ट देखिन्छ (४०-४९ वर्ष)।

साक्षर आमा: साक्षर आमाहरूबाट ७९,९८५ बच्चा जन्मिएका छन्। साक्षर आमाहरूबाट बच्चा जन्मदर उमेर समूह २०-३९ वर्षमा उच्च देखिन्छ र त्यसपछि घट्दै जान्छ। प्राथमिक शिक्षा हासिल गरेका महिलाहरूबाट धेरै बच्चा जन्मिएको देखिन्छ, त्यसपछि निम्न माध्यमिक शिक्षा हासिल गरेका महिलाहरू पर्दछन्। उच्च शिक्षा हासिल गरेका महिलाहरूमा बच्चा जन्मदर धेरै कम छ।

शैक्षिक तह र जन्मदर: महिलाको शैक्षिक तह बढ्दै जाँदा बच्चा जन्मदर घट्दै गएको स्पष्ट देखिन्छ। स्नातक र स्नातकोत्तर तह वा सोभन्दा माथिको शिक्षा हासिल गरेका आमाहरूमा बच्चा जन्म संख्या धेरै कम छ।

तह नभएको/उल्लेख नभएको: शैक्षिक तह नभएका वा उल्लेख नभएका आमाहरूबाट पनि उल्लेख्य संख्यामा बच्चा जन्मिएका छन्, र यो प्रवृत्ति उच्च उमेर समूहमा बढी देखिन्छ।

स्वर्गद्वारी नगरपालिका:

कुल जन्म: जम्मा १६,९७३ बच्चा जन्मिएका छन्।

निरक्षर आमा: निरक्षर आमाहरूबाट ५,१२३ बच्चा जन्मिएका छन्। यहाँ पनि निरक्षर आमाहरूबाट उच्च उमेर समूहमा धेरै बच्चा जन्माउने प्रवृत्ति देखिन्छ।

साक्षर आमा: साक्षर आमाहरूबाट ११,८४४ बच्चा जन्मिएका छन्। प्राथमिक शिक्षा हासिल गरेका आमाहरूबाट धेरै बच्चा जन्मिएको देखिन्छ। उच्च शिक्षा हासिल गरेका आमाहरूबाट बच्चा जन्मदर कम छ।

शैक्षिक तह र जन्मदर: स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा पनि आमाको शैक्षिक तह बढ्दै जाँदा बच्चा जन्मदर घट्दै गएको देखिन्छ।

तह नभएको/उल्लेख नभएको: शैक्षिक तह नभएका वा उल्लेख नभएका आमाहरूबाट पनि बच्चा जन्मिएको संख्या यहाँ पनि उल्लेख्य छ, विशेष गरी उच्च उमेर समूहमा छ।

तालिका नं. ५.४: आमाको साक्षरता/उत्तीर्ण शैक्षिक तह अनुसार १५-४९ वर्षका महिलाबाट हाल (गणनाको दिन) सम्म जन्मेका बच्चाको संख्या

साक्षरता/उत्तीर्ण गरेको शिक्षाको तह	जम्मा बच्चाको संख्या	महिलाको उमेर समूह						
		१५ - १९	२० - २४	२५ - २९	३० - ३४	३५ - ३९	४० - ४४	४५ - ४९
प्यूठान जिल्ला								
जम्मा	११६५३०	१२५१	१०१७०	१७८८०	२१५१४	२३०३०	२२५००	२०१८५
निरक्षर	३६५४७	४९	५५१	२०५२	४६३३	७५१५	१०१२९	११६१८
पढ्न र लेख्न दुवै नसक्ने	३५५४२	४७	५३३	१९९५	४५१३	७३१६	९८३९	११२९९
पढ्न मात्र सक्ने	१००५	२	१८	५७	१२०	१९९	२९०	३१९
साक्षर	७९९८५	१२००	९६१७	१५८२८	१६८८१	१५५११	१२३७१	८९५७

साक्षरता/उत्तीर्ण गरेको शिक्षाको तह	जम्मा बच्चाको संख्या	महिलाको उमेर समूह						
		१९ - १९	२० - २४	२५ - २९	३० - ३४	३५ - ३९	४० - ४४	४५ - ४९
पूर्व बाल शिक्षा	३९५	०	१४	२९	५३	९८	१०३	९८
प्राथमिक शिक्षा (१-५)	३१६७३	३७५	२७७८	५४०८	७१०९	७२६९	५४९४	३२४०
निम्न माध्यमिक (६-८)	१७७८०	५२५	३६४५	४५०७	३७१६	२७७७	१७१४	८९६
माध्यमिक (९, १०), टेस्ट पास	८६४१	१६८	१५५६	२७२६	१५६०	१०९६	९०४	६३१
एस.एल.सी वा सो सरह	२९०६	७२	५२३	६८५	६६१	४७४	२८१	२१०
प्रविणता प्रमाणपत्र तह वा सो सरह	४७३२	४०	७८९	१२५८	१३४९	६५८	४१३	२२५
स्नातक वा सो सरह	११७९	४	७७	३२२	४१८	२११	९४	५३
स्नातकोत्तर वा सो सरह वा सो भन्दा माथि	४६५	०	१६	१०१	१६४	१०९	५८	१७
अन्य	५४	०	१	३	६	१०	२०	१४
तह नभएको	८०००	११	१३१	४२४	११६७	१९५८	२२०५	२१०४
तह उल्लेख नभएको	२२७९	२	६१	२०५	४२३	४९८	५९०	५००
कहिल्यै विद्यालय नगएका	१८६१	३	२६	१६०	२५५	३५३	४९५	५६९
साक्षरता अवस्था उल्लेख नभएको	१८	२	२	०	०	४	०	१०
स्वर्गद्वारी नगरपालिका								
जम्मा	१६९७३	१५७	१५५१	२६३१	३११७	३३२३	३१७०	३०२४
निरक्षर	५१२३	७	८१	३१७	५९०	१०५२	१४११	१६६५
पढ्न र लेख्न दुवै नसक्ने	४७७४	७	८१	२८७	५४८	९९४	१३२९	१५२८
पढ्न मात्र सक्ने	३४९	०	०	३०	४२	५८	८२	१३७
साक्षर	११८४४	१५०	१४६८	२३१४	२५२७	२२७१	१७५९	१३५५
पूर्व बाल शिक्षा	४१	०	६	१	४	४	१८	८
प्राथमिक शिक्षा (१-५)	५०६५	६१	४७७	९४२	११६८	११४५	७७७	४९५
निम्न माध्यमिक (६-८)	२६२६	६३	५४०	६१८	५९३	४१३	२४०	१५९
माध्यमिक (९, १०), टेस्ट पास	१०६४	१०	२०३	३३८	१७९	१६७	१०८	५९
एस.एल.सी वा सो सरह	३२५	१२	६५	९३	८५	४५	१७	८
प्रविणता प्रमाणपत्र तह वा सो सरह	५५०	४	१२८	१४५	१६१	७२	३२	८
स्नातक वा सो सरह	१५४	०	१७	४५	५४	२८	५	५
स्नातकोत्तर वा सो सरह वा सो भन्दा माथि	४७	०	८	६	१९	७	५	२
अन्य	११९२	०	८	८९	१६१	२६१	३१५	३५८
तह नभएको	४१०	०	९	२४	४५	७५	१४६	१११
तह उल्लेख नभएको	३७०	०	७	१३	५८	५४	९६	१४२
कहिल्यै विद्यालय नगएका	६	०	२	०	०	०	०	४
साक्षरता अवस्था उल्लेख नभएको	०	०	०	०	०	०	०	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

५.५ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा आमाको साक्षरता/उत्तीर्ण शैक्षिक तह अनुसार गत १२ महिनामा जीवित जन्मेका बच्चाको संख्या

प्यूठान जिल्ला:

कुल जन्म: गत १२ महिनामा जम्मा ३७८२ बच्चा जीवित जन्मिएका छन्।

निरक्षर आमा: निरक्षर आमाहरूबाट ३७४ बच्चा जीवित जन्मिएका छन्। यीमध्ये धेरैजसो बच्चा २५-३९ वर्ष उमेर समूहका आमाहरूबाट जन्मिएका छन्।

साक्षर आमा: साक्षर आमाहरूबाट ३४०६ बच्चा जीवित जन्मिएका छन्। साक्षर आमाहरूमा २०-२९ वर्ष उमेर समूहमा बच्चा जन्मदर उच्च देखिन्छ। प्राथमिक र निम्न माध्यमिक शिक्षा हासिल गरेका महिलाहरूले धेरै बच्चा जीवित जन्माएका छन्।

स्वर्गद्वारी नगरपालिका:

कुल जन्म: गत १२ महिनामा जम्मा ५३९ बच्चा जीवित जन्मिएका छन्।

निरक्षर आमा: निरक्षर आमाहरूबाट ६५ बच्चा जीवित जन्मिएका छन्। यहाँ पनि धेरैजसो बच्चा २५-३९ वर्ष उमेर समूहका आमाहरूबाट जन्मिएका छन्।

साक्षर आमा: साक्षर आमाहरूबाट ४७३ बच्चा जीवित जन्मिएका छन्। साक्षर आमाहरूमा २०-२९ वर्ष उमेर समूहमा जीवित बच्चा जन्मदर उच्च देखिन्छ। प्राथमिक र निम्न माध्यमिक शिक्षा हासिल गरेका आमाहरूले धेरै जीवित बच्चा जन्माएका छन्।

तालिका नं. ५.५: आमाको साक्षरता/उत्तीर्ण शैक्षिक तह अनुसार गत १२ महिनामा जीवित जन्मेका बच्चाको संख्या

साक्षरता/उत्तीर्ण गरेको शिक्षाको तह	गत १२ महिनामा जीवित जन्मेका बच्चाको जम्मा संख्या	आमाको उमेर समूह (वर्षमा)						
		१५ - १९	२० - २४	२५ - २९	३० - ३४	३५ - ३९	४० - ४४	४५ - ४९
प्युठान जिल्ला								
जम्मा	३७८२	५०१	१५४२	१०१६	४५९	१७८	५६	३०
निरक्षर	३७४	१४	६५	९८	९४	५६	३१	१६
पढ्न र लेख्न दुवै नसक्ने	३६३	१३	६०	९६	९२	५५	३१	१६
पढ्न मात्र सक्ने	११	१	५	२	२	१	०	०
साक्षर	३४०६	४८७	१४७६	९१८	३६५	१२१	२५	१४
पूर्व बाल शिक्ष	६	०	१	२	३	०	०	०
प्राथमिक शिक्षा (१-५)	९६३	१३५	३६२	२५४	१३८	५५	१३	६
निम्न माध्यमिक (६-८)	१०५०	२०३	५१४	२४८	६३	१६	३	३
माध्यमिक (९ र १०), टेस्ट पास	५४०	८६	२४६	१५६	४५	६	१	०
एस.एल.सी वा सो सरह	२०९	३९	१०२	४५	१७	६	०	०
प्रविणता प्रमाणपत्र तह वा सो सरह	३८२	१७	१९६	१२०	३९	९	१	०
स्नातक वा सो सरह	८८	२	२५	३५	२०	६	०	०
स्नातकोत्तर वा सो सरह वा सो भन्दा माथि	२६	०	३	१५	६	२	०	०

साक्षरता/उत्तीर्ण गरेको शिक्षाको तह	गत १२ महिनामा जीवित जन्मेका बच्चाको जम्मा संख्या	आमाको उमेर समूह (वर्षमा)						
		१५ - १९	२० - २४	२५ - २९	३० - ३४	३५ - ३९	४० - ४४	४५ - ४९
अन्य	१	०	०	०	१	०	०	०
तह नभएको	५३	५	१४	२४	१९	१७	२	२
तह उल्लेख नभएको	३६	०	८	९	११	३	४	१
कहिल्यै विद्यालय नगएका	२२	०	५	१०	३	१	१	२
साक्षरता अवस्था उल्लेख नभएको	२	०	१	०	०	१	०	०
स्वर्गद्वारी नगरपालिका								
जम्मा	५३९	६६	२१९	१४४	६४	३५	६	५
निरक्षर	६५	१	१०	२०	१४	१४	३	३
पढ्न र लेख्न दुवै नसक्ने	६३	१	१०	१९	१३	१४	३	३
पढ्न मात्र सक्ने	२	०	०	१	१	०	०	०
साक्षर	४७३	६५	२०८	१२४	५०	२१	३	२
पूर्व बाल शिक्षा	०	०	०	०	०	०	०	०
प्राथमिक शिक्षा (१-५)	१६०	२४	५९	४२	२१	१२	१	१
निम्न माध्यमिक (६-८)	१४२	३०	६५	३२	१०	३	१	१
माध्यमिक (९ र १०), टेस्ट पास	६६	७	२९	२०	७	३	०	०
एस.एल.सी वा सो सरह	२५	४	१३	६	२	०	०	०
प्रविणता प्रमाणपत्र तह वा सो सरह	४६	०	२९	१२	४	१	०	०
स्नातक वा सो सरह	१५	०	८	६	१	०	०	०
स्नातकोत्तर वा सो सरह वा सो भन्दा माथि	६	०	२	१	३	०	०	०
अन्य	१०	०	१	५	१	२	१	०
तह नभएको	३	०	२	०	१	०	०	०
तह उल्लेख नभएको	०	०	०	०	०	०	०	०
कहिल्यै विद्यालय नगएका	१	०	१	०	०	०	०	०
साक्षरता अवस्था उल्लेख नभएको	०	०	०	०	०	०	०	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

५.६ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा आमाको पेशा अनुसार गत १२ महिनामा जीवित जन्मेका बच्चाहरूको संख्या

११०

स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण २०८२

प्यूठान जिल्ला:

कुल जन्म: गत १२ महिनामा जम्मा ३७८२ बच्चा जीवित जन्मिएका छन्।

मुख्य पेशा: कृषि, वन र माछापालनमा संलग्न दक्ष आमाहरूबाट २२५८ बच्चा जन्मिएका छन्। त्यसपछि आर्थिक रूपमा सक्रिय नभएका आमाहरूबाट ८९५ बच्चा र सामान्य वा प्राथमिक पेशाका आमाहरूबाट ४०२ बच्चा जन्मिएका छन्।

उमेर समूह: २०-२४ वर्ष र २५-२९ वर्ष उमेर समूहका आमाहरूले धेरै बच्चा जन्माएका छन्।

स्वर्गद्वारी नगरपालिका:

कुल जन्म: गत १२ महिनामा जम्मा ५३९ बच्चा जीवित जन्मिएका छन्।

मुख्य पेशा: कृषि, वन र माछापालनमा संलग्न दक्ष आमाहरूबाट ३६१ बच्चा जन्मिएका छन्। त्यसपछि आर्थिक रूपमा सक्रिय नभएका आमाहरूबाट ९९ बच्चा र सामान्य वा प्राथमिक पेशाका आमाहरूबाट ५० बच्चा जन्मिएका छन्।

उमेर समूह: २०-२४ वर्ष र २५-२९ वर्ष उमेर समूहका आमाहरूले यहाँ पनि धेरै बच्चा जन्माएका छन्।

तालिका नं. ५.६: आमाको पेशा अनुसार गत १२ महिनामा जीवित जन्मेका बच्चाहरूको संख्या

आमाको मुख्य पेशा	गत १२ महिनामा जीवित जन्मेका बच्चाको संख्या	आमाको उमेर समूह अनुसार गत १२ महिनामा जीवित जन्मेका बच्चाको संख्या						
		१५ - १९	२० - २४	२५ - २९	३० - ३४	३५ - ३९	४० - ४४	४५ - ४९
प्यूठान जिल्ला								
जम्मा	३७८२	५०१	१५४२	१०१६	४५९	१७५	५६	३०
सशस्त्र बल	१	०	१	०	०	०	०	०
व्यवस्थापक	४९	२	१२	२६	८	१	०	०
पेशाविद्	६५	२	१२	२३	२३	५	०	०
प्राविधिक तथा सहायक पेशाविद्	१७	२	३	१०	१	१	०	०
कार्यालय सहायकहरू	७	०	०	२	५	०	०	०
सेवा तथा वस्तु बिक्री गर्ने कामदार	५०	२	१४	२३	८	३	०	०
कृषि, वन र माछापालनका दक्ष कामदार	२२५८	२८५	९०४	६०२	२८९	११६	४३	१९
शिल्पकला तथा कारिगरी	३४	३	१६	७	५	२	०	१
कारखाना तथा यन्त्र प्रचालक जडान गर्ने कामदारहरू	३	०	२	१	०	०	०	०
सामान्य वा प्राथमिक पेशाका कामदारहरू	४०२	६०	१७२	११५	३४	१५	२	४
पेशा उल्लेख नभएको	१	०	०	१	०	०	०	०
आर्थिक रूपमा सक्रिय नभएको	८९५	१४५	४०६	२०६	८६	३५	११	६

आमाको मुख्य पेशा	गत १२ महिनामा जन्मेका बच्चाको संख्या	आमाको उमेर समूह अनुसार गत १२ महिनामा जीवित जन्मेका बच्चाको संख्या						
		१५ - १९	२० - २४	२५ - २९	३० - ३४	३५ - ३९	४० - ४४	४५ - ४९
स्वर्गद्वारी नगरपालिका								
जम्मा	५३९	६६	२१९	१४४	६४	३५	६	५
सशस्त्र बल	०	०	०	०	०	०	०	०
व्यवस्थापक	४	०	१	२	१	०	०	०
पेशाविद्	९	०	३	३	३	०	०	०
प्राविधिक तथा सहायक पेशाविद्	२	१	०	१	०	०	०	०
कार्यालय सहायकहरू	१	०	०	०	१	०	०	०
सेवा तथा वस्तु बिक्री गर्ने कामदार	१०	०	३	५	१	१	०	०
कृषि, वन र माछापालनका दक्ष कामदार	३६१	४६	१४०	९४	४७	२६	३	५
शिल्पकला तथा कारिगरी	३	०	१	२	०	०	०	०
कारखाना तथा यन्त्र प्रचालक जडान गर्ने कामदारहरू	०	०	०	०	०	०	०	०
सामान्य वा प्राथमिक पेशाका कामदारहरू	५०	६	२०	१५	७	२	०	०
पेशा उल्लेख नभएको	०	०	०	०	०	०	०	०
आर्थि रूपमा सक्रिय नभएको	९९	१३	५१	२२	४	६	३	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

५.७ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा आमाको संलग्नता रहेको मुख्य उद्योग र उमेर समूह अनुसार हाल सम्म जन्मेका बच्चाको संख्या

प्यूठान जिल्ला:

कुल जन्म: हालसम्म १,१६,५३० बच्चा जन्मिएका छन्।

मुख्य उद्योग: सबैभन्दा धेरै बच्चा ८१,५८६ कृषि, वन तथा माछापालन उद्योगमा संलग्न आमाहरूबाट जन्मिएका छन्। त्यसपछि आर्थिक रूपले सक्रिय नरहेका आमाहरूबाट १८,५६४ बच्चा र थोक एवम् खुद्रा व्यापारमा संलग्न आमाहरूबाट ५,५९१ बच्चा जन्मिएका छन्।

स्वर्गद्वारी नगरपालिका:

कुल जन्म: हालसम्म १६,९७३ बच्चा जन्मिएका छन्।

मुख्य उद्योग: सबैभन्दा धेरै बच्चा १२,६९५ कृषि, वन तथा माछापालन उद्योगमा संलग्न आमाहरूबाट जन्मिएका छन्। त्यसपछि आर्थिक रूपले सक्रिय नरहेका आमाहरूबाट २,१५५ बच्चा र थोक एवम् खुद्रा व्यापारमा संलग्न आमाहरूबाट ८३३ बच्चा जन्मिएका छन्।

तालिका नं. ५.७: आमाको संलग्नता रहेको मुख्य उद्योग र उमेर समूह अनुसार हाल (गणना अवधि) सम्म जन्मेका बच्चाको संख्या

आमाको मुख्य उद्योगमा संलग्नता	हाल सम्म जन्मेका जम्मा बच्चाको संख्या	आमाको उमेर समूह (वर्षमा)						
		१५ - १९	२० - २४	२५ - २९	३० - ३४	३५ - ३९	४० - ४४	४५ - ४९
प्युठान जिल्ला								
जम्मा	११६५३०	१२५१	१०१७०	१७८८०	२१५१४	२३०३०	२२५००	२०१८५
कृषि, वन तथा माछापालन	८१५८६	८२८	६७४३	१२०८८	१४६७१	१६३६९	१६४११	१४४७६
खानी तथा उत्खनन	४५	२	४	७	११	८	१३	०
औद्योगिक उत्पादन	१०१३	८	९९	१९३	२३६	२०७	१३७	१३३
बिजुली, ग्याँस, बाफ तथा वातानुकूलित सेवा	३४	०	२	७	३	८	१	१३
पानीको आपूर्ति, ढलनिकास, फोहोर व्यवस्थापन र शुद्धीकरणका क्रियाकलापहरू	४७	१	३	११	७	३	१०	१२
निर्माण	२०६१	२४	२०८	२७८	३९७	३८६	४११	३५७
थोक एवम् खुद्रा व्यापार, मोटरगाडी तथा मोटरसाइकल मर्मत सम्भारका कार्यहरू	५५९१	५०	४४२	९१३	११६५	११६९	१०१४	८३८
यातायात तथा भण्डारण	४७	०	२	१६	६	८	३	१२
आवास तथा भोजन सेवा सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	८९७	०	४०	११८	१८३	२२७	२१२	११७
सूचना तथा सञ्चार	५६	०	२	६	६	३	२१	१८
वित्तीय तथा वीमा सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	२६०	०	१५	५५	८५	५१	४८	६
घरजग्गा कारोबारका व्यावसायिक क्रियाकलापहरू	७	०	०	२	२	०	३	०
पेशागत, वैज्ञानिक तथा प्राविधिक क्रियाकलापहरू	७०	०	२	९	२६	१७	१४	२
प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलापहरू	३२	०	०	१४	५	३	२	८

आमाको मुख्य उद्योगमा संलग्नता	हाल सम्म जन्मेका जम्मा बच्चाको संख्या	आमाको उमेर समूह (वर्षमा)						
		१५ - १९	२० - २४	२५ - २९	३० - ३४	३५ - ३९	४० - ४४	४५ - ४९
सार्वजनिक प्रशासन तथा सुरक्षा, अनिवार्य सुरक्षा सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	५३९	२	३१	७७	१०८	१०६	१०७	१०८
शिक्षा	२२१५	२	७०	३६२	६७५	४९३	३९५	२१८
मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्यका क्रियाकलापहरू	४८०	०	१७	७२	८०	१३२	९२	८७
कला, मनोरञ्जन तथा मनोविद्	६	१	०	१	१	१	२	०
अन्य सेवा प्रदान गर्ने क्रियाकलापहरू	१८४३	२८	१९६	३१०	३८२	३३४	२९६	२९७
घर परिवारका घरायसी क्रियाकलापहरू, आफ्ना प्रयोगका लागि छुट्याउन नसकिने विभिन्न वस्तु तथा सेवाहरू उत्पादन गर्ने क्रियाकलापहरू	१०१६	३	९६	१८६	१७९	१८३	२२५	१४४
बाह्य संघ संस्था एवम् यसका अंगहरूका क्रियाकलापहरू	६८	१	१	१२	८	२१	१७	८
उल्लेख नभएको	५३	०	५	१४	१६	५	०	१३
आर्थिक रूपले सक्रिय नरहेको	१८५६४	३०१	२१९२	३१२९	३२६२	३२९६	३०६६	३३१८
स्वर्गद्वारी नगरपालिका								
जम्मा	१६९७३	१५७	१५५१	२६३१	३११७	३३२३	३१७०	३०२४
कृषि, वन तथा माछापालन	१२६९५	१२४	१११७	१८९६	२२२०	२५१७	२४८२	२३३९
खानी तथा उत्खनन	११	०	३	०	२	६	०	०
औद्योगिक उत्पादन	१०८	०	८	४०	३४	११	१०	५
विजुली, ग्याँस, बाफ तथा वातानुकूलित सेवा	५	०	०	२	०	३	०	०
पानीको आपूर्ति, ढलनिकास, फोहोर	३	१	०	२	०	०	०	०

आमाको मुख्य उद्योगमा संलग्नता	हाल सम्म जन्मेका जम्मा बच्चाको संख्या	आमाको उमेर समूह (वर्षमा)						
		१५ - १९	२० - २४	२५ - २९	३० - ३४	३५ - ३९	४० - ४४	४५ - ४९
व्यवस्थापन र शुद्धीकरणका क्रियाकलापहरू								
निर्माण	२५८	२	२२	३२	४१	५३	५९	४९
थोक एवम् खुद्रा व्यापार, मोटरगाडी तथा मोटरसाइकल मर्मत सम्भारका कार्यहरू	८३७	१	६८	१३७	२१२	१७५	१४७	९७
यातायात तथा भण्डारण	६	०	०	०	२	४	०	०
आवास तथा भोजन सेवा सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	१५४	०	५	२१	३९	२८	३८	२३
सूचना तथा सञ्चार	६	०	०	०	०	०	६	०
वित्तीय तथा बीमा सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	२९	०	३	९	७	५	५	०
घरजग्गा कारोबारका व्यावसायिक क्रियाकलापहरू	०	०	०	०	०	०	०	०
पेशागत, वैज्ञानिक तथा प्राविधिक क्रियाकलापहरू	६	०	०	०	६	०	०	०
प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलापहरू	४	०	०	१	२	१	०	०
सार्वजनिक प्रशासन तथा सुरक्षा, अनिवार्य सुरक्षा सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	३७	०	२	५	७	७	०	१६
शिक्षा	२५०	०	१९	३९	८७	६५	२८	१२
मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्यका क्रियाकलापहरू	५९	०	३	१२	१३	१२	९	१०
कला, मनोरञ्जन तथा मनोविद्	०	०	०	०	०	०	०	०
अन्य सेवा प्रदान गर्ने क्रियाकलापहरू	२६५	३	३२	४०	६६	४६	४१	३७

आमाको मुख्य उद्योगमा संलग्नता	हाल सम्म जन्मेका जम्मा बच्चाको संख्या	आमाको उमेर समूह (वर्षमा)						
		१५ - १९	२० - २४	२५ - २९	३० - ३४	३५ - ३९	४० - ४४	४५ - ४९
घर परिवारका घरायसी क्रियाकलापरु, आफ्ना प्रयोगका लागि छुट्याउन नसकिने विभिन्न वस्तु तथा सेवाहरू उत्पादन गर्ने क्रियाकलापहरू	४२	०	७	११	१५	५	४	०
बाह्य संघ संस्था एवम् यसका अंगहरूका क्रियाकलापहरू	३०	१	०	७	२	६	७	५
उल्लेख नभएको	१३	०	१	३	२	२	०	५
आर्थिक रूपले सक्रिय नरहेको	२१५५	२५	२६१	३७४	३६०	३७५	३३४	४२६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

५.८ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा आमाको मुख्य उद्योगमा संलग्नता र उमेर समूह अनुसार गत १२ महिनामा जीवित जन्मेका बच्चाको संख्या

प्यूठान जिल्ला:

कुल जन्म: गत १२ महिनामा जम्मा ३७८२ जीवित बच्चा जन्मिएका छन्।

मुख्य उद्योग: कृषि, वन तथा माछापालन उद्योगमा संलग्न आमाहरूबाट २३६१ जीवित बच्चा जन्मिएका छन्। त्यसपछि आर्थिक रूपले सक्रिय नरहेका आमाहरूबाट ८९५ जीवित बच्चा र थोक एवम् खुद्रा व्यापारमा संलग्न आमाहरूबाट १७७ जीवित बच्चा जन्मिएका छन्।

स्वर्गद्वारी नगरपालिका:

कुल जन्म: गत १२ महिनामा जम्मा ५३९ जीवित बच्चा जन्मिएका छन्।

मुख्य उद्योग: कृषि, वन तथा माछापालन उद्योगमा संलग्न आमाहरूबाट ३७४ जीवित बच्चा जन्मिएका छन्। त्यसपछि आर्थिक रूपले सक्रिय नरहेका आमाहरूबाट ९९ जीवित बच्चा र थोक एवम् खुद्रा व्यापारमा संलग्न आमाहरूबाट २३ जीवित बच्चा जन्मिएका छन्।

तालिका नं. ५.८: आमाको मुख्य उद्योगमा संलग्नता र उमेर समूह अनुसार गत १२ महिना (गणनाको दिन) मा जीवित जन्मेका बच्चाको संख्या

आमाको प्रमुख संलग्नता भएको उद्योग	गत १२ महिनामा जीवित जन्मेका बच्चाहरूको संख्या	आमाको उमेर समूह अनुसार गत १२ महिनामा जीवित जन्मेका बच्चाको संख्या						
		१५ - १९	२० - २४	२५ - २९	३० - ३४	३५ - ३९	४० - ४४	४५ - ४९
प्युठान जिल्ला								
जम्मा	३७८२	५०१	१५४२	१०१६	४५९	१७८	५६	३०
कृषि, वन तथा माछापालन	२३६१	३०५	९५२	६२६	२९५	११९	४४	२०
खानी तथा उत्खनन	४	१	०	१	१	१	०	०
औद्योगिक उत्पादन	२८	२	१४	६	४	२	०	०
बिजुली, ग्याँस, बाफ तथा वातानुकूलित सेवा	२	०	२	०	०	०	०	०
पानीको आपूर्ति, ढलनिकास, फोहोर व्यवस्थापन र शुद्धीकरणका क्रियाकलापहरू	३	१	१	१	०	०	०	०
निर्माण	८२	९	४५	२१	५	०	०	२
थोक एवम् खुद्रा व्यापार, मोटरगाडी तथा मोटरसाइकल मर्मत सम्भारका कार्यहरू	१७७	२०	६२	६३	२२	९	१	०
यातायात तथा भण्डारण	०	०	०	०	०	०	०	०
आवास तथा भोजन सेवा सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	१२	०	२	८	२	०	०	०
सूचना तथा सञ्चार	१	०	०	१	०	०	०	०
वित्तीय तथा वीमा सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	१४	०	०	८	६	०	०	०
घरजग्गा कारोबारका व्यावसायिक क्रियाकलापहरू	०	०	०	०	०	०	०	०
पेशागत, वैज्ञानिक तथा प्राविधिक क्रियाकलापहरू	२	०	०	२	०	०	०	०
प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलापहरू	१	०	०	१	०	०	०	०

आमाको प्रमुख संलग्नता भएको उद्योग	गत १२ महिनामा जीवित जन्मेका बच्चाहरूको संख्या	आमाको उमेर समूह अनुसार गत १२ महिनामा जीवित जन्मेका बच्चाको संख्या						
		१५ - १९	२० - २४	२५ - २९	३० - ३४	३५ - ३९	४० - ४४	४५ - ४९
सार्वजनिक प्रशासन तथा सुरक्षा, अनिवार्य सुरक्षा सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	१०	१	५	३	१	०	०	०
शिक्षा	५८	१	९	२२	२१	५	०	०
मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्यका क्रियाकलापहरू	१२	०	३	६	२	१	०	०
कला, मनोरञ्जन तथा मनोविद्	०	०	०	०	०	०	०	०
अन्य सेवा प्रदान गर्ने क्रियाकलापहरू	८५	१४	३०	२७	९	४	०	१
घर परिवारका घरायसी क्रियाकलापहरू, आफ्ना प्रयोगका लागि छुट्याउन नसकिने विभिन्न वस्तु तथा सेवाहरू उत्पादन गर्ने क्रियाकलापहरू	३२	१	१०	१३	५	२	०	१
बाह्य संघ संस्था एवम् यसका अंगहरूका क्रियाकलापहरू	१	१	०	०	०	०	०	०
उल्लेख नभएको	२	०	१	१	०	०	०	०
आर्थिक रूपले सक्रिय नरहेको	८९५	१४५	४०६	२०६	८६	३५	११	६
स्वर्गद्वारी नगरपालिका								
जम्मा	५३९	६६	२१९	१४४	६४	३५	६	५
कृषि, वन तथा माछापालन	३७४	४९	१४५	९६	४९	२७	३	५
खानी तथा उत्खनन	१	०	०	०	०	१	०	०
औद्योगिक उत्पादन	१	०	०	१	०	०	०	०
बिजुली, ग्याँस, बाफ तथा वातानुकूलित सेवा	०	०	०	०	०	०	०	०
पानीको आपूर्ति, ढलनिकास, फोहोर व्यवस्थापन र शुद्धीकरणका क्रियाकलापहरू	२	१	०	१	०	०	०	०

आमाको प्रमुख संलग्नता भएको उद्योग	गत १२ महिनामा जीवित जन्मेका बच्चाहरूको संख्या	आमाको उमेर समूह अनुसार गत १२ महिनामा जीवित जन्मेका बच्चाको संख्या						
		१५ - १९	२० - २४	२५ - २९	३० - ३४	३५ - ३९	४० - ४४	४५ - ४९
निर्माण	११	०	६	४	१	०	०	०
थोक एवम् खुद्रा व्यापार, मोटरगाडी तथा मोटरसाइकल मर्मत सम्भारका कार्यहरू	२३	१	११	५	२	१	०	०
यातायात तथा भण्डारण	०	०	०	०	०	०	०	०
आवास तथा भोजन सेवा सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	३	०	०	२	१	०	०	०
सूचना तथा सञ्चार	०	०	०	०	०	०	०	०
वित्तीय तथा वीमा सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	२	०	०	१	१	०	०	०
घरजग्गा कारोबारका व्यावसायिक क्रियाकलापहरू	०	०	०	०	०	०	०	०
पेशागत, वैज्ञानिक तथा प्राविधिक क्रियाकलापहरू	०	०	०	०	०	०	०	०
प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलापहरू	०	०	०	०	०	०	०	०
सार्वजनिक प्रशासन तथा सुरक्षा, अनिवार्य सुरक्षा सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	०	०	०	०	०	०	०	०
शिक्षा	५	०	२	१	२	०	०	०
मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्यका क्रियाकलापहरू	२	०	०	१	१	०	०	०
कला, मनोरञ्जन तथा मनोविद्	०	०	०	०	०	०	०	०
अन्य सेवा प्रदान गर्ने क्रियाकलापहरू	१५	१	४	७	३	०	०	०
घर परिवारका घरायसी क्रियाकलापहरू, आफ्ना प्रयोगका लागि छुट्याउन नसकिने विभिन्न वस्तु तथा	०	०	०	०	०	०	०	०

आमाको प्रमुख संलग्नता भएको उद्योग	गत १२ महिनामा जीवित जन्मेका बच्चाहरूको संख्या	आमाको उमेर समूह अनुसार गत १२ महिनामा जीवित जन्मेका बच्चाको संख्या						
		१५ - १९	२० - २४	२५ - २९	३० - ३४	३५ - ३९	४० - ४४	४५ - ४९
सेवाहरू उत्पादन गर्ने क्रियाकलापहरू								
बाह्य संघ संस्था एवम् यसका अंगहरूका क्रियाकलापहरू	१	१	०	०	०	०	०	०
उल्लेख नभएको	०	०	०	०	०	०	०	०
आर्थिक रूपले सक्रिय नरहेको	९९	१३	५१	२२	४	६	३	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

५.९ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा जन्म दर्ताको स्थिति अनुसार ५ वर्ष वा सो भन्दा मुनिका बालबालिकाको संख्या

प्यूठान जिल्ला:

कुल बालबालिका: ५ वर्ष मुनिका जम्मा २६,४३६ बालबालिकामध्ये १८,३७५ को जन्म दर्ता भएको छ भने ८,०६१ को जन्म दर्ता भएको छैन।

उमेर अनुसार: जन्म दर्ता नगरिएका बालबालिकाको संख्या उमेर बढ्दै जाँदा घट्दै गएको देखिन्छ। ० वर्षका बालबालिकामा जन्म दर्ता नभएको संख्या २०४८ छ भने ५ वर्षका बालबालिकामा यो संख्या ९६५ रहेको छ।

स्वर्गद्वारी नगरपालिका:

कुल बालबालिका: ५ वर्ष मुनिका जम्मा ३,७०१ बालबालिकामध्ये २,३४७ को जन्म दर्ता भएको छ भने १,३५४ को जन्म दर्ता भएको छैन।

उमेर अनुसार: जन्म दर्ता नगरिएका बालबालिकाको संख्या उमेर बढ्दै जाँदा घट्दै गएको देखिन्छ। ० वर्षका बालबालिकामा जन्म दर्ता नभएको संख्या ३५९ छ भने ५ वर्षका बालबालिकामा यो संख्या १५६ छ।

तालिका नं. ५.९: जन्म दर्ताको स्थिति अनुसार ५ वर्ष वा सो भन्दा मुनिका बालबालिकाको संख्या

जन्म दर्ताको अवस्था	जम्मा	पुरा भएको उमेर (वर्षमा)					
		०	१	२	३	४	५
प्यूठान जिल्ला							
जम्मा							
जम्मा	२६४३६	३७९६	४०६६	४३१९	४५०४	४८४०	४९११
भएको	१८३७५	१७४८	२६२०	२९२९	३३५३	३७७९	३९४६
नभएको	८०६१	२०४८	१४४६	१३९०	११५१	१०६१	९६५

जन्म दर्ताको अवस्था	जम्मा	पुरा भएको उमेर (वर्षमा)					
		०	१	२	३	४	५
पुरुष							
जम्मा	१३७५०	१९८५	२१४३	२२१७	२३५८	२५४८	२४९९
भएको	९६३७	९४४	१३९२	१५४३	१७६१	१९८१	२०१६
नभएको	४११३	१०४१	७५१	६७४	५९७	५६७	४८३
महिला							
जम्मा	१२६८६	१८११	१९२३	२१०२	२१४६	२२९२	२४१२
भएको	८७३८	८०४	१२२८	१३८६	१५९२	१७९८	१९३०
नभएको	३९४८	१००७	६९५	७१६	५५४	४९४	४८२
स्वर्गद्वारी नगरपालिका							
जम्मा							
जम्मा	३७०१	५३९	५३५	५९७	६५०	६६५	७१५
भएको	२३४७	१८०	३०३	३५४	४३१	५२०	५५९
नभएको	१३५४	३५९	२३२	२४३	२१९	१४५	१५६
पुरुष							
जम्मा	१८४७	२८१	२८१	२९२	३२७	३३३	३३३
भएको	११७३	९५	१५७	१७२	२१६	२६९	२६४
नभएको	६७४	१८६	१२४	१२०	१११	६४	६९
महिला							
जम्मा	१८५४	२५८	२५४	३०५	३२३	३३२	३८२
भएको	११७४	८५	१४६	१८२	२१५	२५१	२९५
नभएको	६८०	१७३	१०८	१२३	१०८	८१	८७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

५.१० स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको स्वास्थ्य क्षेत्रको पूर्वाधारको विवरण आ.व. २०८०।०८१

तालिका नं. ५.१०: स्वास्थ्य क्षेत्रको पूर्वाधारको विवरण

सि नं	स्वास्थ्य संस्था/सुविधाको किसिम	एकाइ	मान	कैफिएत
४	आयुर्वेद केन्द्र	संख्या	२	
६	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	संख्या	१	
७	स्वास्थ्य चौकी	संख्या	६	
८	शहरी /नगर स्वास्थ्य केन्द्र	संख्या	४	
९	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र	संख्या	२	
१६	एम्बुलेन्स	संख्या	२	
१७	अन्य स्वर्गद्वारी सर्पदंश उपचार केन्द्र	संख्या	१	

सि नं	स्वास्थ्य संस्था/ सुविधाको किसिम	एकाइ	मान	कैफिएत
१८	गाउँघर स्वास्थ्य क्लिनिक	संख्या	३०	
१९	खोप क्लिनिक	संख्या	४१	
२१	परिवार नियोजनाको साधन प्रयोग कर्तादर	प्रतिशत	२०	
२२	क्षयरोगी	संख्या	२२	
२३	HIV/AIDS सङ्क्रमित (क्युमिलेटिभ)	संख्या	१३	

स्रोत: स्वर्गद्वारी नगरपालिका

५.११ स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका स्वास्थ्य संस्थाको जनशक्तिको विवरण (२०८२ जेठ मसान्त सम्म)

तालिका नं. ५.११: स्वास्थ्य संस्थामा संलग्न जनशक्तिको विवरण

सि नं	जनशक्तिको किसिम	स्विकृत दरवन्दी	स्थायी	अस्थायी/करार	कार्यरत
१	डाक्टरको संख्या	१	-	१	१
२	नर्सिङ स्टाफ	१६	९	७	१६
३	पारामेडिक्सको संख्या	२३	१३	१०	२३
४	अन्य प्राविधिक जनशक्ति	१	१	२	३
५	अन्य (प्रशासनिक तथा सहयोगी)	४	२	२	४
६	महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेवा	६३	६३	०	६३

स्रोत: स्वर्गद्वारी नगरपालिका

५.१२ स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको क्षेत्र भित्र रहेका स्वास्थ्य सूचकहरू

तालिका नं. ५.१२: स्वास्थ्य सूचकको विवरण

सि नं	सूचकहरू	आर्थिक वर्ष		
		२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१
१	प्रोटोकल अनुसार ४ पटक गर्भवती जाँच गराएका गर्भवतीहरूको संख्या	२९४	३१४	२२१
२	दक्ष स्वास्थ्यकर्मीबाट स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुति भएकाहरूको संख्या	२३६	१३३	११३
३	फोरसेप्स/भ्याकुमको सहायताले प्रसुति भएकाहरूको संख्या	०	०	०
४	शल्यक्रिया मार्फत प्रसुति भएकाहरूको संख्या	०	०	०
५	मृत जन्म संख्या (No. of Still Births)	२	०	०
६	सुरक्षित गर्भपतन सेवा पाएका महिलाहरूको संख्या (Surgical & Medical)	०	२१	८८
८	गर्भवती महिलाहरू मध्ये पि.एम.टि.सि.टि. सेवा पाएका महिलाहरूको संख्या	०	४३४	४८८
९	प्रसुति भएका २० वर्ष मुनिका किशोरीहरूको संख्या	७१	५०	७६
११	भिटामिन ए प्राप्त गर्ने गर्भवती महिलाहरूको संख्या	३१२	३४२	२३२
१२	जन्मदाको तौल २.५ kg भन्दा कम भएका बालबालिकाहरूको संख्या	०	०	२
१३	तौल अनुगमन गरिएका बच्चाहरूको संख्या	९९१	७९६	२३२
१४	कुपोषित बालबालिकाहरूको संख्या	७	०	३
१५	D.P.T./Hep.-B/Hib-B तेस्रो प्राप्त गर्ने बालबालिकाहरूको संख्या	६८१	५४५	४६९
१६	दादुरा/रुवेला खोप प्राप्त गर्ने बालबालिकाहरूको संख्या	६००	६३४	५०६

१२२

स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण २०८२

सि नं	सुचकहरू	आर्थिक वर्ष		
		२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१
१७	पोलियो (OPV) खोप प्राप्त गर्ने बालबालिकाहरूको संख्या	६८१	५४५	४६९
१८	जे.ई. खोप प्राप्त गर्ने बालबालिकाहरूको संख्या	६५३	५८९	४६९
१९	तोकिए बमोजिमका सबै खोप पाउने बालबालिकाहरूको संख्या	६००	६३४	५०६
२०	कोभिड विरुद्धको खोप प्राप्त गर्ने व्यक्तिको संख्या	१६२२४	४६०२	३६९
२१	बि.सि.जी. भर्सेज मिजल्स ड्रपआउट रेट	-६	-९	-२१
२२	निमोनियाबाट संक्रमित ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरूको संख्या (New Cases)	४९	२६	३७
२३	झाडा पखाला भएका पाँच वर्ष मुनिका बालबालिकाहरूको संख्या (New Cases)	६२	६५	१०४
२४	कुष्ठरोगबाट संक्रमित व्यक्तिहरूको संख्या (New Cases)	०	०	२
२५	क्षयरोगबाट संक्रमित व्यक्तिहरूको संख्या (New Smear Positive Case registered)	०	०	२२

स्रोत: स्वर्गद्वारी नगरपालिका

५.१३ स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका प्रमुख रोग तथा बीमारहरू (Top ten morbidities)

तालिका नं. ५.१३: प्रमुख १० रोग तथा विमारहरू

सि नं	रोग/बीमार	बिरामी संख्या		
		२०७८/०७९	२०७९/०८०	२०८०/०८१
१	Fever	०	२४७२	२२०८
२	Cough	०	१६२३	१२०१
३	Arthritis	०	५४३	२३१
४	Abdominal Pain	०	४३९	५९३
५	Itching	०	३९५	३९१
६	General Examination	०	३८२	३५०
७	Nausea and Vomiting	०	२३४	३०३
८	Fatigue and Weakness	०	३९६	२१४
९	Dizziness and Vertigo	०	१९०	१४६
१०	Chest Pain	०	१८७	२१९

स्रोत: स्वर्गद्वारी नगरपालिका

खण्ड-६ कृषि वन तथा वातावरण तथ्याङ्क

कृषि भन्नाले मानव जीवनयापनका लागि आवश्यक खाद्यान्न, फलफूल, तरकारी, पशुपालन र अन्य कच्चा पदार्थ उत्पादन गर्ने प्रक्रिया हो। यसमा जमिनको उपयोग गरी खेतीपाती गर्ने, पशुचौपायाको पालन गर्ने, माछा तथा कुखुरा पालन गर्ने र आधुनिक कृषि प्रणाली अनुसार प्रविधिको प्रयोगसमेत समावेश हुन्छ।

राष्ट्रिय कृषि गणना (National Agricultural Census) नेपालमा गरिने गणनाहरू मध्ये राष्ट्रिय स्तरको एक महत्वपूर्ण गणना हो, जसको माध्यमबाट राष्ट्रको कृषि क्षेत्रको स्थिति र संरचना सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन गरिन्छ। यसले कृषिमा संलग्न घरपरिवार, खेतीयोग्य जमिन, उत्पादनका साधन, कृषि, बाली, पशुपालन, मजदुरी, यान्त्रिककरण, सिँचाई तथा कृषिसँग सम्बन्धित अन्य पक्षहरूबारे विस्तृत तथ्याङ्क उपलब्ध गराउँदछ।। कृषि गणनाले कृषिमा भएका परिवर्तनको निगरानी गर्न र भविष्यमा कृषि नीति, योजना तर्जुमा र विकासका लागि आधार प्रदान गर्न महत्वपूर्ण भूमिका खेल्दछ।

नेपालमा राष्ट्रिय कृषि गणना प्रत्येक १० वर्षमा एकपटक गरिन्छ। प्रथम कृषि गणना २०१८ सालमा भएको थियो। २०७८ सालमा सम्पन्न भएको कृषि गणना नेपालको सातौँ राष्ट्रिय कृषि गणना हो। उक्त गणनामा कृषकले चलन गरेको जग्गाको आकार, जग्गाको उपयोग र उपभोग, बाली लागेको जग्गाको क्षेत्रफल र उत्पादन, सिँचाईको विवरण, कृषि सामग्री र औजारको उपयोग, पाल्तु पशुपन्छीको संख्या, कृषि कार्यमा संलग्न जनशक्ति, कृषि ऋण आदि विषयमा तथ्याङ्क संकलन गरिएको थियो।

कृषि गणनामा समावेश भएका कृषक परिवार:

- एउटै व्यक्ति वा परिवारले वा निकायले रेखदेख (व्यवस्थापन) गरेको कृषि उत्पादनको एक आर्थिक एकाईलाई कृषि-चलन भनिन्छ। यस्तो कृषि-चलन भित्र आफ्नो हकको वा अर्काको हकको भएपनि जुनसुकै शर्तमा लिई आंशिक वा पूर्ण रूपमा कृषि उत्पादनको उद्देश्यले पालिएका पशुपन्छीहरू वा जुनसुकै आकारको भएपनि कृषिको लागि उपयोग गरिएको सम्पूर्ण जग्गा पर्दछ।
- राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ मा जग्गाको क्षेत्रफल वा पशुपन्छीको संख्या निम्नानुसार भए मात्र कृषि-चलन भएको मानिएको छ।
 - हिमाल र पहाडका जिल्लामा कम्तिमा ४ आना (०.०१२७२ हेक्टर) र तराईका जिल्लामा कम्तिमा ८ धुर (०.०१३५५ हेक्टर) क्षेत्रफल बाली लागेको जग्गा भएमा, वा
 - जुनसुकै उमेरका कम्तिमा १ वटा गाई-भैंसी पालेको भएमा, वा
 - कम्तिमा ५ वटा भेडा-बाखा, सुँगुर-बंगुर जस्ता चौपाया पालेको भएमा, वा
 - चल्ला वा माउ गरी कम्तिमा २० वटा सम्म पाल्तुपन्छी (कुखुरा, हाँस) पालेको भएमा
- कृषि-चलन हुनका लागि जग्गा हुनै पर्छ भन्ने छैन। यदि पशु-पन्छी पालन गरेको रहेछ भने पनि कृषि-चलन मानिन्छ।
- हिमाल र पहाडका जिल्लामा कम्तिमा ४ आना (०.०१२७२ हेक्टर) र तराईका जिल्लामा कम्तिमा ८ धुर (०.०१३५५ हेक्टर) क्षेत्रफल बाली लागेको जग्गा नभएका र पशुपन्छी मात्र पालेका आधारमा परेका कृषक परिवारलाई कृषि-चलन (पशुपन्छी मात्र भएका) भनिन्छ।
- कृषि गणनामा प्रयोग गरिएको कित्ता र साधारण भाषामा (वा नापीमा) प्रयोग गरिएको कित्ता एकै होइनन्।

- कृषि गणनामा वरिपरी अरुको साँध भएर बिचमा रहेको जमिनको भागलाई कित्ता भनिन्छ । एउटै चलनमा रहेको जग्गाको चक्लाको बीचमा स्थायी ठुलो बाटो, नदी, नहर, खोला, आदि छन् भने त्यसले टुक्राएका फरक-फरक टुक्रालाई अलग-अलग कित्ता मानिएको छ ।

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ मा प्रादेशिक स्तरका नतिजाहरु निकालिएको थियो । लुम्बिनी प्रदेशका मुख्य नतिजाहरु निम्न तालिकाहरुमा देखाइएको छ:-

क्षेत्रफलको रूपान्तरण

१ हेक्टर = १९.६५७१७८ रोपनी = १.४७६५६९ विघा = २.४७१०६५ एकड

तालिकाहरुमा ०.१ हेक्टरभन्दा कम क्षेत्रफल उल्लेख गरिएको छैन ।

६.१ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेको कृषक परिवार संख्या, क्षेत्रफल, कित्ता संख्या, औसत कित्ता संख्या तथा सिंचित क्षेत्रफलको विवरण

यस तालिकाले प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा कृषक परिवारको संख्या, खेती गरिएको जग्गाको क्षेत्रफल, जग्गाको कित्ता संख्या, औसत कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफलको जानकारी दिएको छ । प्यूठान जिल्लामा ५०,७१७ कृषक परिवारले २२०७६.१ हेक्टर क्षेत्रफलमा खेती गर्दछन्, जहाँ जम्मा १,४६,२४१ कित्ताहरु छन् र औसत कित्ता संख्या २.९ छ । यहाँ २३,८५३ परिवारले ५०७४.७ हेक्टर क्षेत्रफलमा सिँचाई सुविधा प्रयोग गर्दछन् । यसैगरी स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा ७,७१७ कृषक परिवारले २८३९.१ हेक्टर क्षेत्रफलमा खेती गर्दछन्, जहाँ जम्मा २२,६१९ कित्ताहरु छन् र औसत कित्ता संख्या २.९ छ । यहाँ ४,५९३ परिवारले १०८८.३ हेक्टर क्षेत्रफलमा सिँचाई सुविधा प्रयोग गर्दछन् ।

तालिका नं. ६.१: कृषक परिवार संख्या, क्षेत्रफल, कित्ता संख्या, औसत कित्ता संख्या तथा सिंचित क्षेत्रफलको विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	जम्मा कित्ता संख्या	औसत कित्ता संख्या	सिँचाई सुविधा प्रयोग गर्ने कृषक परिवारको संख्या	सिंचित क्षेत्रफल (हेक्टर)
प्यूठान जिल्ला	५०७१७	२२०७६.१	१४६२४१	२.९	२३८५३	५०७४.७
स्वर्गद्वारी न.पा.	७७१७	२८३९.१	२२६१९	२.९	४५९३	१०८८.३

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

६.२ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेको जग्गाको स्वामित्व अनुसार जग्गा कमाउने परिवार संख्या तथा कमाएको जग्गाको क्षेत्रफल अनुसार विवरण

प्यूठान जिल्लामा ४७,९६४ परिवारले आफ्नो हकको २०७१७.८ हेक्टर जग्गामा खेती गर्दछन्, १८६ परिवारले अरुको हकको ३५.० हेक्टर जग्गामा खेती गर्दछन् र २,५३४ परिवारले अन्य प्रकारको उपभोग अन्तर्गत

१३२१.८ हेक्टर जग्गामा खेती गर्दछन्। यसैगरी स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा ७,३३३ परिवारले आफ्नो हकको २६८९.८ हेक्टर जग्गामा खेती गर्दछन् र ३८४ परिवारले अन्य प्रकारको उपभोग अन्तर्गत १४९.२ हेक्टर जग्गामा खेती गर्दछन्।

तालिका नं. ६.२: जग्गाको स्वामित्वअनुसार जग्गा कमाउने परिवार संख्या तथा कमाएको जग्गाको क्षेत्रफलको विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	जम्मा कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको जम्मा क्षेत्रफल		एक प्रकारको स्वामित्व				एकभन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व		
				परिवारको हकको जग्गामात्र कमाउने		अरुको हकको जग्गामात्र कमाउने				अन्य प्रकारको उपभोगअन्तर्गत
				परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)			
प्यूठान जिल्ला	५०७७	२२०७६.१	४७९६४	२०७१७.८	१८६	३५.०	३३	१.५	२५३४	१३२१.८
स्वर्गद्वारी न.पा.	७७७	२८३९.१	७३३३	२६८९.८	०	०	०	३८४	१४९.२	

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

६.३ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा कृषि-चलनले चलन गरेको जग्गाको उपयोगको विवरण

प्यूठान जिल्लामा ५०,५९२ परिवारले १४०८४.५ हेक्टर खेतीयोग्य जग्गामा अस्थायी बाली लगाउँदछन्, ८,६५२ परिवारले ७१४.३ हेक्टरमा स्थायी बाली लगाउँदछन्, र ५०,७१७ परिवारले ७२७७.४ हेक्टर अन्य जग्गाको रूपमा उपयोग गर्दछन्। यसैगरी स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा ७,७१७ परिवारले २०५९.२ हेक्टरमा खेतीयोग्य जग्गामा अस्थायी बाली लगाउँदछन्, १,७५९ परिवारले १५२.४ हेक्टरमा स्थायी बाली लगाउँदछन् र ७,७१७ परिवारले ७२३.८ हेक्टर अन्य जग्गाको रूपमा उपयोग गर्दछन्।

तालिका नं. ६.३: कृषि-चलनले चलन गरेको जग्गाको उपयोगको विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको जम्मा	जम्मा खेतीयोग्य जग्गा		अस्थायी बाली लागेको जग्गा		अन्य खेतीयोग्य जग्गा		स्थायी बाली लागेको जग्गा		अन्य जग्गा	
			परिवार	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार	क्षेत्रफल (हेक्टर)
प्युठान जिल्ला	५०७१७	२२०७६.१	५०५९२	१४०८४.५	५०५३०	१३११०.९	८६५२	९७३.६	६१३४	७१४.३	५०७१७	७२७७.४
स्वर्गद्वारी न.पा.	७७१७	२८३९.१	७७१७	२०५९.२	७७१७	१९०६.८	१७५९	१५२.४	१५३९	५६.०	७७१७	७२३.८

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

६.४ प्युठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका विभिन्न अस्थायी बालीको क्षेत्रफल तथा कृषक परिवारको विवरण

प्युठान जिल्लामा ५०,२१२ परिवारले २१२९०.५ हेक्टरमा खाद्यान्न बाली, २२,६९२ परिवारले १०३७.८ हेक्टरमा कोसे/दाल बाली, २४,९५४ परिवारले ७११.३ हेक्टरमा कन्दमूल बाली, १९,२५३ परिवारले २१८९.४ हेक्टरमा तेल बाली, १५,५६१ परिवारले ३७९.४ हेक्टरमा तरकारी बाली र १९,९९५ परिवारले ५३९.९ हेक्टरमा अन्य अस्थायी बाली लगाउँदछन् । यसैगरी स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा ७,७०१ परिवारले ३३४६.२ हेक्टरमा खाद्यान्न बाली, २,४२२ परिवारले १५१.१ हेक्टरमा कोसे/दाल बाली, ४,०६६ परिवारले ५९.६ हेक्टरमा कन्दमूल बाली, ४,११७ परिवारले ५५५.२ हेक्टरमा तेल बाली, २,२०१ परिवारले ३८.९ हेक्टरमा तरकारी बाली र २,२१५ परिवारले ४१.६ हेक्टरमा अन्य अस्थायी बाली लगाउँदछन् ।

तालिका नं. ६.४: विभिन्न अस्थायी बालीको क्षेत्रफल तथा कृषक परिवार संख्याको विवरण

क्षेत्र	खाद्यान्न बाली		कोसे/दाल बाली		कन्दमूल बाली		तेल बाली		तरकारी बाली		अन्य अस्थायी बाली	
	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)
प्यूठान जिल्ला	५०२१२	२१२९०.५	२२६९२	१०३७.८	२४९५४	७१.३	१९२५३	२१८९.४	१५५६१	३७९.४	१९९९५	५३९.९
स्वर्गद्वारी न.पा.	७७०१	३३४६.२	२४२२	१५१.१	४०६६	५९.६	४११७	५५५.२	२२०१	३८.९	२२१५	४१.६

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

६.४ (क): प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा हुने मुख्य अस्थायी बाली लागेका जग्गाको क्षेत्रफल तथा कृषक परिवारको विवरण

यस तालिकाले मुख्य अस्थायी बालीहरू (धान, गहुँ, मकै, कोदो, जौ/उवा, र फापर) को क्षेत्रफल र ती बाली लगाउने कृषक परिवारको संख्या देखाउँदछ। प्यूठान जिल्लामा १८९४४ परिवारले ३३३२.० हेक्टरमा धान, ३८,३८९ परिवारले ६७८९.७ हेक्टरमा गहुँ, ४९,०७७ परिवारले ८७०४.० हेक्टरमा मकै, ११,४९९ परिवारले १२३५.१ हेक्टरमा कोदो, १३,४६२ परिवारले ११४१.८ हेक्टरमा जौ/उवा, र ९४७ परिवारले ८६.३ हेक्टरमा फापर लगाउँदछन् । त्यसैगरी स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा १,९८९ परिवारले ३१४.८ हेक्टरमा धान, ७,२३३ परिवारले १३२९.६ हेक्टरमा गहुँ, ७,५५६ परिवारले १४८७.० हेक्टरमा मकै, ४८ परिवारले ७.६ हेक्टरमा कोदो, २,५७१ परिवारले २०५.२ हेक्टरमा जौ/उवा, र ४८ परिवारले १.७ हेक्टरमा फापर लगाउँदछन् ।

तालिका नं. ६.४ (क): मुख्य अस्थायी बाली लागेका जग्गाको क्षेत्रफल तथा कृषक परिवार संख्या

क्षेत्र	धान		गहुँ		मकै		कोदो		जौ/उवा		फापर	
	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)
प्यूठान जिल्ला	१८९४४	३३३२.०	३८३८९	६७८९.७	४९०७७	८७०४.०	११४९९	१२३५.१	१३४६२	११४९.८	९४७	८६.३
स्वर्गद्वारी न.पा.	१९८९	३१४.८	७२३३	१३२९.६	७४५६	१४८७.०	४८	७.६	२५७१	२०५.२	४८	१.७

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

६.५ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा बगैंचाको रूपमा लगाइएका जम्मा स्थायी बालीको क्षेत्रफल, बोट संख्या, छरिएर रहेका बोट संख्या र कृषक परिवारको विवरण

यस तालिकाले बगैंचाको रूपमा लगाइएका स्थायी बालीहरूको क्षेत्रफल, बोट संख्या, छरिएर रहेका बोट संख्या र त्यस्ता बाली लगाउने कृषक परिवारको संख्या देखाउँदछ। प्यूठान जिल्लामा ३७२५२ परिवारले ७१४.३ हेक्टरमा बगैंचाको रूपमा स्थायी बाली लगाएका छन्, जहाँ फल लाग्ने उमेरका ८९,५२७ बोट र फल नलाग्ने उमेरका ३६,९९७ बोट छन्। त्यसैगरी छरिएर रहेको फल लाग्ने उमेरका बोट संख्या ५५,९४१ र फल नलाग्ने उमेरका बोट संख्या १,४९,२०३ रहेका छन्। स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा ४,६१३ परिवारले ५६.० हेक्टरमा बगैंचाको रूपमा स्थायी बाली लगाएका छन्, जहाँ फल लाग्ने उमेरका २३,८०२ बोट र फल नलाग्ने उमेरका १३,३८० बोट छन्। त्यसैगरी छरिएर रहेको फल लाग्ने उमेरका बोट संख्या ३८,३८१ र फल नलाग्ने उमेरका बोट संख्या १३,७३२ रहेका छन्।

तालिका नं. ६.५: बगैँचाको रूपमा लगाइएका जम्मा स्थायी बालीको क्षेत्रफल, बोट संख्या, छरिएर रहेका बोट संख्या र कृषक परिवारको विवरण

स्वर्गद्वारी न.पा.	प्यूठान जिल्ला	जम्मा कृषक परिवार संख्या	कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	स्थायी बाली									
				कृषक परिवार संख्या	बगैँचाको रूपमा लगाइएका जम्मा स्थायी बालीको क्षेत्रफल (हेक्टर)						छरिएका बोट संख्या		
					बगैँचाको रूपमा लगाइएका जम्मा स्थायी बालीको क्षेत्रफल (हेक्टर)			फल लाग्ने उमेरको			फल नलाग्ने उमेरको		
					परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	बोट संख्या	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	बोट संख्या	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	बोट संख्या
७७१७	२२३९.१	५०७१७	२२०७६.१	४६१३	५६.०	५५८	२३.७	२३८०२	११४६	३२.४	१३३८०	३८३८१	१३७३२
				३७२५२	७४.३	२४५३	१९०.०	८९५२७	४६८७	५२४.२	३६९९७	५५९३४१	१४९२०३

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

६.५(क): प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेको बगैँचाको रूपमा लगाइएका मुख्य स्थायी बाली (सुन्तला र कागती) को क्षेत्रफल, बोट संख्या, छरिएर रहेका बोट संख्या र कृषक परिवारको विवरण

यस तालिकाले मुख्य स्थायी बालीहरू (सुन्तला र कागती) को क्षेत्रफल, बोट संख्या, र छरिएर रहेका बोट संख्या देखाउँदछ। प्यूठान जिल्लामा ६,३८० परिवारले १३.४ हेक्टरमा सुन्तला ९,८८२ वटा बोट लगाएका र २४,२१३ वटा बोट छरिएका छन् भने ११,१३४ परिवारले ३७.४ हेक्टरमा कागती २२,९२५ वटा बोट लगाएका र ३०,८५५ वटा बोट छरिएका छन्। यसैगरी स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा ९८९ परिवारले ७.५ हेक्टरमा सुन्तला ४,३८८ वटा बोट लगाएका र ४,७४६ वटा बोट छरिएका छन् भने २,०४२ परिवारले ३.६ हेक्टरमा कागती २,९४१ वटा बोट लगाएका छन् र ४,७९२ वटा बोट छरिएका छन्।

तालिका नं. ६.५(क): बगैँचाको रूपमा लगाइएका मुख्य स्थायी बालीको क्षेत्रफल, बोट संख्या, छरिएर रहेका बोट संख्या र कृषक परिवारको विवरण

क्षेत्र	सुन्तला				कागती			
	कृषक परिवार संख्या	बगैँचाको रूपमा लगाइएका		छरिएका बोट संख्या	कृषक परिवार संख्या	बगैँचाको रूपमा लगाइएका		छरिएका बोट संख्या
		क्षेत्रफल (हेक्टर)	बोट संख्या			क्षेत्रफल (हेक्टर)	बोट संख्या	
प्यूठान जिल्ला	६३८०	१३.४	९८८२	२४२१३	१११३४	३७.४	२२९२५	३०८५५
स्वर्गद्वारी न.पा.	९८९	७.५	४३८८	४७४६	२०४२	३.६	२९४१	४७९२

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

६.५(ख): प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेको बगैँचाको रूपमा लगाइएका मुख्य स्थायी बाली (आँप र केरा) को क्षेत्रफल, बोट संख्या, छरिएर रहेका बोट संख्या र कृषक परिवारको विवरण

यस तालिकाले अन्य मुख्य स्थायी बालीहरू (आँप र केरा) को क्षेत्रफल, बोट संख्या, र छरिएर रहेका बोट संख्या देखाउँदछ। प्यूठान जिल्लामा १३,७३४ परिवारले १०.० हेक्टरमा आँप ४,२७१ बोट लगाइएका छन् र ४६,८०४ छरिएका छन् भने १०,५१३ परिवारले १०.४ हेक्टरमा केरा ८,१४३ बोट लगाएका छन् र ६८,९२१ बोट छरिएका छन्। त्यसैगरी स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा १,८३६ परिवारले २.५ हेक्टरमा आँप १,६२० बोट लगाएका छन् र ४,६६८ बोट छरिएका छन् भने १,३९० परिवारले ३.८ हेक्टरमा केरा ३,४१५ बोट लगाएका छन् भने ११,८०६ बोट छरिएका छन्।

तालिका नं. ६.५(ख): बगैँचाको रूपमा लगाइएका मुख्य स्थायी बालीको क्षेत्रफल, बोट संख्या, छरिएर रहेका बोट संख्या र कृषक परिवारको विवरण

क्षेत्र	आँप				केरा			
	कृषक परिवार संख्या	बगैँचाको रूपमा लगाइएका		छरिएका बोट संख्या	कृषक परिवार संख्या	बगैँचाको रूपमा लगाइएका		छरिएका बोट संख्या
		क्षेत्रफल (हेक्टर)	बोट संख्या			क्षेत्रफल (हेक्टर)	बोट संख्या	
प्यूठान जिल्ला	१३७३४	१०.०	४२७१	४६८०४	१०५१३	१०.४	८१४३	६८९२१
स्वर्गद्वारी न.पा.	१८३६	२.५	१६२०	४६६८	१३९०	३.८	३४१५	११८०६

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

६.६: प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका प्रमुख बालीहरूमा कृषि सामग्री (बीउविजन, विषादी, मल) प्रयोग गर्ने कृषक परिवारको विवरण

यस तालिकाले प्रमुख बालीहरूमा बीउ, विषादी र मल प्रयोग गर्ने कृषक परिवारको संख्या देखाउँदछ। प्यूठान जिल्लामा १८,९४४ परिवारले धान खेती गर्दछन्, जसमध्ये १३,०५५ ले स्थानीय बीउ, ३,५३५ ले उन्नत बीउ र २,३५३ ले वर्णशंकर (हाइब्रिड) बीउ प्रयोग गर्दछन्। २,७९८ परिवारले कीटनाशक विषादी प्रयोग गर्दछन्, ८,३५५ परिवारले स्थानीय जैविक मल, २,८३७ परिवारले खनिज/रासायनिक मल र ७,७५२ परिवारले दुवै प्रकारको मल प्रयोग गर्दछन्। त्यसैगरी स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा १,९८९ परिवारले धान खेती गर्दछन्, जसमध्ये १,६६९ ले स्थानीय बीउ, २४१ ले उन्नत बीउ र ८० ले वर्णशंकर (हाइब्रिड) बीउ प्रयोग गर्दछन्। २४८ परिवारले कीटनाशक विषादी प्रयोग गर्दछन्, ७५५ परिवारले स्थानीय/जैविक मल, १६ परिवारले खनिज/रासायनिक मल र १,२१८ परिवारले दुवै प्रकारको मल प्रयोग गर्दछन्।

तालिका नं. ६.६: प्रमुख बालीहरूमा कृषि सामग्री (बीउविजन, विषादी, मल) प्रयोग गर्ने कृषक परिवारको विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	धान								
		कृषक परिवार संख्या	बीउविजनको किसिम			कीटनाशक विषादीको प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या	मलको प्रयोग			
			प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या				कृषक परिवार संख्या			
			स्थानीय	उन्नत	वर्णशंकर (हाइब्रिड)		स्थानीय/जैविक मल	खनिज/रासायनिक	दुवै	
प्यूठान जिल्ला	५०७१७	१८९४४	१३०५५	३५३५	२३५३	२७९८	८३५५	२८३७	७७५२	
स्वर्गद्वारी न.पा.	७७१७	१९८९	१६६९	२४१	८०	२४८	७५५	१६	१२१८	

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

६.६ (क): प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा हुने प्रमुख बाली (मकै) मा कृषि सामग्री (बीउविजन, विषादी, मल) प्रयोग गर्ने कृषक परिवारको विवरण

यस तालिकाले मकै खेतीमा कृषि सामग्रीको प्रयोग देखाउँदछ। प्यूठान जिल्लामा ४९,०७७ परिवारले मकै खेती गर्दछन्, जसमध्ये ३९,२४९ ले स्थानीय बीउ, ६,५९८ ले उन्नत बीउ र ३,२३० ले वर्णशंकर (हाइब्रिड) बीउ प्रयोग गर्दछन्। २,२०१ परिवारले कीटनाशक विषादी प्रयोग गर्दछन् र ३९,८०५ परिवारले स्थानीय/जैविक मल, १,०१३ परिवारले खनिज रासायनिक मल र ८, २५९ परिवारले दुवै प्रकारको मल प्रयोग गर्दछन्। त्यसैगरी स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा ७,५५६ परिवारले मकै खेती गर्दछन्, जसमध्ये ७,०४७ ले स्थानीय बीउ, ३९३ ले उन्नत बीउ, र ११६ ले वर्णशंकर (हाइब्रिड) बीउ प्रयोग गर्दछन्। २६४ परिवारले कीटनाशक विषादी प्रयोग गर्दछन्, र ६,२५९ परिवारले स्थानीय/जैविक मल, ४८ परिवारले खनिज/रासायनिक मल र १,२५० परिवारले दुवै प्रकारको मल प्रयोग गर्दछन्।

तालिका नं. ६.६(क): प्रमुख बालीहरूमा कृषि सामग्री (बीउविजन, विषादी, मल) प्रयोग गर्ने कृषक परिवार विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	मकै							
		कृषक परिवार संख्या	विजनको किसिम			कीटनाशक विषादीको प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या	मलको प्रयोग		
			प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या				कृषक परिवार संख्या		
			स्थानीय	उन्नत	वर्णशंकर (हाइब्रिड)		स्थानीय/जैविक मल	खनिज/रासायनिक मल	दुवै
प्यूठान जिल्ला	५०७१७	४९०७७	३९२४९	६५९८	३२३०	२२०१	३९८०५	१०१३	८२५९
स्वर्गद्वारी न.पा.	७७१७	७५५६	७०४७	३९३	११६	२६४	६२५९	४८	१२५०

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

६.६(ख): प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका प्रमुख बाली (गहुँ) मा कृषि सामग्री (बीउविजन, विषादी, मल) प्रयोग गर्ने कृषक परिवारको विवरण

यस तालिकाले गहुँ खेतीमा कृषि सामग्रीको प्रयोग देखाउँदछ। प्यूठान जिल्लामा ३८, ३८९ परिवारले गहुँ खेती गर्दछन्, जसमध्ये ३२,९६१ ले स्थानीय बीउ, ५,४२८ ले उन्नत बीउ प्रयोग गर्दछन्। १,१५३ परिवारले कीटनाशक विषादी प्रयोग गर्दछन् र २८,०१७ परिवारले स्थानीय/जैविक मल, २,६१८ परिवारले खनिज/रासायनिक मल र ७,७५५ परिवारले दुवै प्रकारको मल प्रयोग गर्दछन्। त्यसैगरी स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा ७,२३३ परिवारले गहुँ खेती गर्दछन्, जसमध्ये ६,९०४ ले स्थानीय बीउ, ३२९ ले उन्नत बीउ प्रयोग गर्दछन्। १३५ परिवारले कीटनाशक विषादी प्रयोग गर्दछन्, ५,५९८ परिवारले स्थानीय/जैविक मल, १४८ परिवारले खनिज / रासायनिक मल र १,४८७ परिवारले दुवै प्रकारको मल प्रयोग गर्दछन्।

तालिका नं. ६.६(ख): प्रमुख बालीहरूमा कृषि सामग्री (बीउविजन, विषादी, मल) प्रयोग गर्ने कृषक परिवार विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	गहुँ						
		कृषक परिवार संख्या	विजनको किसिम		कीटनाशक विषादीको प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या	मलको प्रयोग		
			प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या			कृषक परिवार संख्या		
			स्थानीय	उन्नत		स्थानीय/ जैविक मल	खनिज/ रासायनिक मल	दुवै
प्यूठान जिल्ला	५०७१७	३८३८९	३२९६१	५४२८	११५३	२८०१७	२६१८	७७५५
स्वर्गद्वारी न.पा.	७७१७	७२३३	६९०४	३२९	१३५	५५९८	१४८	१४८७

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

६.७: प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका पाल्तु चौपाया तथा पन्छीको संख्या र कृषक परिवारको विवरण

यस तालिकाले स्थानीय तहमा पाल्तु चौपाया तथा पन्छीहरूको संख्या र ती पाल्ने कृषक परिवारको संख्या देखाउँदछ। प्यूठान जिल्लामा ४६,८९४ परिवारले पाल्तु चौपाया पाल्दछन्, जसमा २४,०५८ परिवारले गाई/गोरु ६०,३७६ वटा, २७,३८८ परिवारले राँगा/भैसी ५२,३२२ वटा, ४०,०१२ परिवारले बाखा/च्याङ्ग्रा २,३८,१७१ वटा, ७८७ परिवारले भेडा/भेडी ३,९५९ वटा, १,१५५ परिवारले सुँगुर/बंगुर ३,८१२ वटा, ८४ परिवारले अन्य पशु १३७ वटा पाल्दछन् भने ३३,३४९ परिवारले कुखुरा ४,९५,१८३ वटा र ८२९ परिवारले अन्य पन्छी ६,६९४ वटा पाल्दछन्। त्यसैगरी स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा ७,३८१ परिवारले पाल्तु चौपाया पाल्दछन् जसमा ४,४९३ परिवारले गाई/गोरु ४,४९३ वटा, ३,१२० परिवारले राँगा/भैसी ५,००७ वटा, ६,२७० परिवारले बाखा/च्याङ्ग्रा ३९,०२६ वटा, २५१ परिवारले भेडा/भेडी ९०६ वटा, २३३ परिवारले सुँगुर/बंगुर ४०८ वटा, १६ परिवारले अन्य पशु १६ वटा पाल्दछन् भने ४,९९७ परिवारले कुखुरा ७०,२६० वटा र २२५ परिवारले अन्य पन्छी २,०८० वटा पाल्दछन्।

तालिका नं. ६.७: पाल्तु चौपाया तथा पन्छीको संख्या र कृषक परिवारको विवरण

स्वर्गद्वारी न.पा.	प्यूठान जिल्ला	पाल्तु चौपाया										पाल्तु पन्छी								
		जम्मा कृषक परिवार संख्या		पशु चौपाया पाल्ने कृषक परिवारको जम्मा संख्या		गाई/गोरु	रौगा/भैसी	बाखा/च्याङ्ग्रा	भेडा/भैडी	सुगुर/बंगुर	अन्य पशु	कुखुरा	अन्य पन्छी							
		कृषक परिवार संख्या	गाई/गोरु संख्या	कृषक परिवार संख्या	रौगा/भैसी संख्या									कृषक परिवार संख्या	बाखा/च्याङ्ग्रा संख्या	कृषक परिवार संख्या	भेडा/भैडी संख्या	कृषक परिवार संख्या	सुगुर/बंगुर संख्या	कृषक परिवार संख्या
७७७	५०७७																			
७३८१	४६८९४																			
४४९३	२४०५८																			
१२१२८	६०३७६																			
३१२०	२७३८८																			
५००७	५२३२२																			
६२७०	४००१२																			
३९०२६	२३८१७१																			
२५१	७८७																			
९०६	३९५९																			
२३३	११५५																			
४०८	३८१२																			
१६	८४																			
१६	१३७																			
४९९७	३३३४९																			
७०२६०	४९,५१८३																			
२२५	८२९																			
२०८०	६६९४																			

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

६.८: प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा कृषि कार्यमा संलग्न कामदारको विवरण

यस तालिकाले कृषि कार्यमा संलग्न स्थायी र अस्थायी कामदारहरूको संख्या देखाउँदछ। प्यूठान जिल्लामा १०१ परिवारले स्थायी कामदारको रूपमा पुरुष १०८ जना र महिला ३१ जना राखेका छन्। त्यसैगरी १८,४५० परिवारले अस्थायी कामदार रूपमा पुरुष १,०६,७९५ जना र महिला १,८०,२२६ जना प्रयोग गर्दछन्। स्वर्गद्वारी नगरपालिकाका परिवारले स्थायी कामदार प्रयोग गरेको देखिएन भने १५,०१ परिवारले अस्थायी कामदार रूपमा पुरुष ३,३५३ जना र महिला १०,७५८ जना प्रयोग गर्दछन्।

तालिका नं. ६.८: कृषि कार्यमा संलग्न कामदारको विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	स्थायी कामदार				अस्थायी कामदार			
		कामदार प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या	स्थायी कामदार संख्या			कामदार प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या	अस्थायी कामदारको व्यक्ति दिन		
			जम्मा	पुरुष	महिला		जम्मा	पुरुष	महिला
प्यूठान जिल्ला	५०७१७	१०१	१३८	१०८	३१	१८४५०	२८७०२१	१०६७९५	१८०२२६
स्वर्गद्वारी न.पा.	७७१७	०	-	-	-	१५०१	१४१११	३३५३	१०७५८

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

६.९: प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा कृषि कार्यमा कामदारको किसिम अनुसार कामदारहरूको संख्या र कामदार प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या

यस तालिकामा कृषि कार्यमा कामदारको किसिम अनुसार कामदारहरूको संख्या र कामदार प्रयोग गर्ने कृषक परिवारको संख्या दिएको छ। प्यूठान जिल्लामा २६,८८९ कृषक परिवारले पर्मा लगाएका कामदार जम्मा ३,००,९४० मध्ये पुरुष ९५,१४२ र महिला २,०५,७९८ रहेका छन् भने ४४५ कृषक परिवारले ठेकामा लगाएका कामदार जम्मा ५,९४२ मध्ये पुरुष १,४९९ र महिला ४,४४३ रहेका छन्। त्यसैगरी स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा ४,१२२ कृषक परिवारले पर्मा लगाएका कामदार जम्मा ३१,२४२ मध्ये पुरुष ६,५९४ र महिला २४,६४८ रहेका छन् भने १६ कृषक परिवारले ठेकामा लगाएका कामदार जम्मा १८० मध्ये पुरुष ४९ र महिला १३१ रहेका छन्।

तालिका नं. ६.९: कृषि कार्यमा कामदारको किसिम अनुसार कामदारहरूको संख्या र कामदार प्रयोग गर्ने कृषक परिवारको विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	पर्मा लगाएका कामदार				ठेकामा लगाएका कामदार			
		कामदार प्रयोग गर्ने	पर्मा लगाएका कामदारको व्यक्ति जना			कामदार प्रयोग गर्ने	ठेकामा लगाएका कामदारको व्यक्ति जना		
			जम्मा	पुरुष	महिला		जम्मा	पुरुष	महिला
प्यूठान जिल्ला	५०७१७	२६८८९	३००९४०	९५१४२	२०५७९८	४४५	५९४२	१४९	४४४३
स्वर्गद्वारी न.पा.	७७१७	४१२२	३१२४२	६५९४	२४६४८	१६	१८०	४९	१३१

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

६.१०: प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा कृषि ऋण, थप ऋणको आवश्यकता, बीमा तथा अनुदान प्राप्त गर्ने कृषक परिवारको विवरण

यस तालिकाले कृषि ऋण लिएका, थप ऋण आवश्यक भएका, बीमा तथा अनुदान प्राप्त गर्ने कृषक परिवारको संख्या देखाउँदछ। प्यूठान जिल्लामा ३,४६५ परिवारले कृषि ऋण लिएका छन् र १२,८२९ परिवारले कृषि ऋण वा थप ऋणको आवश्यकता परेको देखिन्छ। त्यसैगरी ९१६ कृषक परिवारले कृषि क्रियाकलापको लागि बीमा गरेका छन् र ६,१९८ कृषक परिवारले कृषि कार्यको लागि सरकारी अनुदान प्राप्त गरेका छन्। स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा ४८६ परिवारले कृषि ऋण लिएका छन् र १२४६ परिवारले कृषि ऋण वा थप ऋणको आवश्यकता परेको देखिन्छ। त्यसैगरी ४९ कृषक परिवारले कृषि क्रियाकलापको लागि बीमा गरेका छन् र १,४३३ कृषक परिवारले कृषि कार्यको लागि सरकारी अनुदान प्राप्त गरेका छन्।

तालिका नं. ६.१०: कृषि ऋण, थप ऋणको आवश्यकता, बीमा तथा अनुदान प्राप्त गर्ने कृषक परिवारको विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	कृषि ऋण लिएका कृषक परिवार संख्या	कृषि ऋण/थप ऋणको आवश्यकता उल्लेख गर्ने कृषक परिवार संख्या	कृषि क्रियाकलापको लागि बीमा गरेका कृषक परिवार संख्या	कृषि कार्यको लागि सरकारी अनुदान प्राप्त गरेका कृषक परिवार संख्या
प्यूठान जिल्ला	५०७१७	३४६५	१२८२९	९१६	६१९८
स्वर्गद्वारी न.पा.	७७१७	४८६	१२४६	४९	१४३३

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

६.११: प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा जलवायु परिवर्तन बारे जानकारी राख्ने र कृषि कार्यमा जलवायु परिवर्तनले पुऱ्याएको प्रभाव अनुसार कृषक परिवारको विवरण

प्यूठान जिल्लामा २०,८१७ परिवारलाई जलवायु परिवर्तनबारे थाहा छ र १९,१३० परिवारले यसको प्रभाव अनुभव गरेका छन्। जस मध्ये उत्पादनमा कमी १५,४६९, उत्पादनमा बृद्धि १,१८०, फल/फसलको आकारमा परिवर्तन ४,९५६, स्वादमा परिवर्तन २,०४३, बाली लगाउने ८,६३२, धेरै वा कम वर्षा १०,४९२, रोग/किराको प्रकोपमा बृद्धि ११,९५२, ब्रिडिङ समयमा परिवर्तन ४६०, प्रजातिको लोप/उत्थान ४७१ र अन्य ७ जना कृषक परिवारले अनुभव गरेका छन्।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा ३,४७६ परिवारलाई जलवायु परिवर्तनबारे थाहा छ र ३,१५३ परिवारले यसको प्रभाव अनुभव गरेका छन्। जस मध्ये उत्पादनमा कमी २,७८२, उत्पादनमा बृद्धि ८७, फल/फसलको आकारमा परिवर्तन ८७१, स्वादमा परिवर्तन ६५, बाली लगाउने ९९७, धेरै वा कम वर्षा २,३३८, रोग/किराको प्रकोपमा बृद्धि २,८१४, ब्रिडिङ समयमा परिवर्तन र प्रजातिको लोप/उत्थान ११३ जना कृषक परिवारले अनुभव गरेका छन्।

तालिका नं. ६.११: जलवायु परिवर्तन बारे जानकारी राख्ने र कृषि कार्यमा जलवायु परिवर्तनले पुऱ्याएको प्रभावअनुसार कृषक परिवारको विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	जलवायु परिवर्तन बारे थाहा हुने कृषक परिवार	कृषि कार्यमा जलवायु परिवर्तनले पुऱ्याएको प्रभाव उल्लेख गर्ने कृषक परिवार	कृषि कार्यमा जलवायु परिवर्तनले पुऱ्याएको प्रभावअनुसार कृषक परिवार									
				उत्पादनमा कमी	उत्पादनमा बृद्धि	फल/फसलको आकारमा परिवर्तन	स्वादमा परिवर्तन	बाली लगाउने समयमा फरक	धेरै वा कम वर्षा	रोग/ किराको प्रकोपमा बृद्धि	ब्रिडिड समयमा परिवर्तन	प्रजातिको लोप/ उत्थान	अन्य
प्यूठान जिल्ला	५०७१७	२०८१७	१९१३०	१५४६९	११८०	४९५६	२०४३	८६३२	१०४९२	११९५२	४६०	४७१	७
स्वर्गद्वारी न.पा.	७७७	३४७६	३१५३	२७८२	८७	८७१	६५	९९७	२३३८	२८१४	८७	११३	०

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

६.१२ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा कृषि चलनबाट निस्किएका फोहोरको निम्नानुसार व्यवस्थापन गरेका कृषक परिवारको विवरण

प्यूठान जिल्लामा ५०,७१७ जम्मा कृषक परिवार मध्ये १२,७६५ परिवारले गाडेर, १३,६४१ परिवारले जलाएर, ७३२ परिवारले फोहोर व्यवस्थापकलाई पठाएर, ३०,७७७ परिवारले कम्पोष्ट मल बनाएर, ९,४७७ परिवारले इन्धनको रूपमा प्रयोग गरेर, ११,७८० परिवारले अन्य तरिकाले फोहोर व्यवस्थापन गर्दछन् भने ५,१९२ परिवारले कुनै व्यवस्थापन गर्दैनन्। त्यसैगरी स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा ७,७१७ जम्मा कृषक परिवार मध्ये १,२५२ परिवारले गाडेर, १,२२४ परिवारले जलाएर, १,४५ परिवारले फोहोर व्यवस्थापकलाई पठाएर, ५,७१४ परिवारले कम्पोष्ट मल बनाएर, १,६७० परिवारले इन्धनको रूपमा प्रयोग गरेर, १,९२३ परिवारले अन्य तरिकाले फोहोर व्यवस्थापन गर्दछन् भने ४३६ परिवारले कुनै व्यवस्थापन गर्दैनन्।

तालिका नं. ६.१२: कृषि चलनबाट निस्किएका फोहोरको निम्नअनुसार व्यवस्थापन गरेका कृषक परिवारको विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	कृषि चलनबाट निस्किएका फोहोरको निम्नअनुसार व्यवस्थापन गरेका कृषक परिवार संख्या						
		गाडेर	जलाएर	फोहोर व्यवस्थापकलाई पठाएर	कम्पोष्ट बनाएर	इन्धनको रूपमा प्रयोग गरेर	अन्य तरिकाले व्यवस्थापन गरेर	कुनै व्यवस्थापन नगरेको
प्यूठान जिल्ला	५०७१७	१२७६५	१३६४१	७३२	३०७७७	९४७७	११७८०	५१९२
स्वर्गद्वारी न.पा.	७७१७	१२५२	१२२४	१४५	५७१४	१६७०	१९२३	४३६

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

६.१३: प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका मुख्य कृषकको संख्या तथा कृषक परिवारको जनसंख्याको विवरण (लिङ्गानुसार)

प्यूठान जिल्लामा ५०,७१७ जम्मा कृषक परिवार मध्ये २४,४६८ पुरुष र २६, २४९ महिला मुख्य कृषक छन् र कुल कृषक परिवारको जनसंख्या २,११,६८६ मध्ये पुरुष ९४,६०७ र महिला १,१७,०७९ जना छन्। यसैगरी स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा ७,७१७ जम्मा कृषक परिवार मध्ये २,६४४ पुरुष र ५,०७३ महिला मुख्य कृषक छन् र कुल कृषक परिवारको जनसंख्या ३०,६०७ मध्ये पुरुष १२,५७२ र महिला १८,०३५ जना छन्।

तालिका नं. ६.१३: मुख्य कृषकको संख्या तथा कृषक परिवारको जनसंख्याको विवरण (लिङ्गानुसार)

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	मुख्य कृषक संख्या (लिङ्गानुसार)		कृषक परिवारको जनसंख्या	
		पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
प्यूठान जिल्ला	५०७१७	२४४६८	२६२४९	९४६०७	११७०७९
स्वर्गद्वारी न.पा.	७७१७	२६४४	५०७३	१२५७२	१८०३५

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

६.१४: प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा लिङ्गानुसार कृषि तालिम, कृषि कार्यसम्बन्धी निर्णयमा सहभागिता तथा कृषि क्रियाकलापमा सरदर दिएको समय उल्लेख गर्ने १० वर्ष वा सोभन्दा माथी उमेरका कृषक परिवारको जनसंख्याको विवरण

प्यूठान जिल्लामा ६,१३९ पुरुष र ६,६२० महिलाले कृषि तालिम लिएका छन्। ४१,८०६ पुरुष र ५८,२७२ महिला कृषि कार्य सम्बन्धी निर्णयमा सहभागी भएका छन्। यसैगरी स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा ३४३ पुरुष र ६२८ महिलाले कृषि तालिम लिएका छन्। ५,६५४ पुरुष र ११,१३५ महिला कृषि कार्य सम्बन्धी निर्णयमा सहभागी भएका छन्।

तालिका नं. ६.१४: लिङ्गानुसार कृषि तालिम, कृषि कार्यसम्बन्धी निर्णयमा सहभागिता तथा कृषि क्रियाकलापमा सरदर दिएको समय उल्लेख गर्ने १० वर्ष वा सोभन्दा माथी उमेरका कृषक परिवारको जनसंख्याको विवरण

क्षेत्र	औपचारिक कृषि तालिम लिएका कृषक परिवारको जनसंख्या		कृषि कार्यसम्बन्धी निर्णयमा सहभागिता जनाउने कृषक परिवारको जनसंख्या		कृषि क्रियाकलापमा सरदर दिएको समय अनुसार कृषक परिवारको जनसंख्या									
					कम (<४०%)		करिब आधा (४०%-५९%)		धेरै (६०%-९९%)		सबै (१००%)		समय नै नदिएको	
	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
प्यूठान जिल्ला	६१३९	६६२०	४१८०६	५८२७२	१७३७९	१६९८२	१६२८०	१८५०१	१८४६५	३०४४२	५७९७	१४२८९	१७३८८	१८३७९
स्वर्गद्वारी न.पा.	३४३	६२८	५६५४	१११३५	२३७१	२५९२	१२५५	१५१३	२५८९	५६०८	१०१२	३७६८	२६४१	२०२५

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

६.१५: प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा परिवारमूली र कृषि चलनको स्थितिको विवरण

प्यूठान जिल्लामा जम्मा कृषक परिवारको संख्या ५०,७१७ रहेको छन्। अधिकांश कृषक परिवारमा मुख्य कृषक आफैँ परिवारमूली रहेको देखिन्छ, जसको संख्या ४४,८६५ छ। परिवारमूली अन्य व्यक्ति भएको परिवारको संख्या ५,८५२ छ। जिल्लामा अधिकांश कृषक परिवारहरू एक-चलनमा आधारित छन्। एक मात्र कृषि कार्य (जस्तै धान खेती मात्र) गर्ने परिवारको संख्या ५०,४३० छ। बहु-चलन परिवारको संख्या २२७ छ। साझा-चलन परिवारको संख्या ६० छ। यसैगरी स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा जम्मा कृषक परिवारको संख्या ७,७१७ छ। कृषक परिवारमा मुख्य कृषक आफैँ परिवारमूली रहेको देखिन्छ, जसको संख्या ६,७७४ छ। परिवारमूली अन्य व्यक्ति भएको परिवारको संख्या ९४३ छ। नगरपालिकामा पनि एक-चलन परिवारको संख्या उच्च छ, जुन ७,६६४ रहेको छ। बहु-चलन परिवारको संख्या ३७ देखिएको छ। साझा-चलन परिवारको संख्या १६ छ।

तालिका नं. ६.१५: परिवारमूली र कृषि चलनको स्थितिको विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	परिवारमूली		कृषि चलनको स्थिति		
		मुख्य कृषक आफै परिवारमूली	परिवारमूली अन्य व्यक्ति	एक-चलन परिवार	बहु-चलन परिवार	साझा-चलन परिवार
प्यूठान जिल्ला	५०७१७	४४८६५	५८५२	५०४३०	२२७	६०
स्वर्गद्वारी न.पा.	७७१७	६७७४	९४३	७६६४	३७	१६

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

६.१६: प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा कृषि चलनको प्रमुख उत्पादन/क्रियाकलाप अनुसार कृषक परिवारको विवरण

जिल्लामा जम्मा कृषक परिवारको संख्या ५०,७१७ रहेका छन्। अधिकांश कृषक परिवार ४८,८९४ खाद्यान्न बाली उत्पादनमा संलग्न छन्। तरकारी बालीमा संलग्न कृषक परिवारको संख्या ९०१ रहेको छ। फलफूल बालीमा संलग्न कृषक परिवारको संख्या एकदमै न्यून ३२ रहेको छ। नगदे बालीमा संलग्न कृषक परिवारको संख्या २० मात्रै छ। पशुपालनमा संलग्न कृषक परिवारको संख्या ७४१ रहेको छ। पन्छीपालनमा संलग्न कृषक परिवारको संख्या ८९ छ। अन्य कृषि क्रियाकलापमा संलग्न कृषक परिवारको संख्या ३९ रहेको छ। यसैगरी स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा जम्मा कृषक परिवारको संख्या ७,७१७ रहेका छन्। ७,५६९ कृषक परिवार खाद्यान्न बाली उत्पादनमा संलग्न छन्। तरकारी बालीमा संलग्न कृषक परिवारको संख्या ९९ रहेको छ। पशुपालनमा संलग्न कृषक परिवारको संख्या ३३ रहेको छ। पन्छीपालनमा संलग्न कृषक परिवारको संख्या १६ रहेको छ।

तालिका नं. ६.१६: कृषि चलनको प्रमुख उत्पादन/क्रियाकलाप अनुसार कृषक परिवारको विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	कृषि चलनको प्रमुख उत्पादन/क्रियाकलाप अनुसार कृषक परिवार संख्या						
		खाद्यान्न बाली	तरकारी बाली	फलफूल बाली	नगदे बाली	पशुपालन	पन्छीपालन	अन्य
प्यूठान जिल्ला	५०७१७	४८८९४	९०१	३२	२०	७४१	८९	३९
स्वर्गद्वारी न.पा.	७७१७	७५६९	९९	०	०	३३	१६	०

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

६.१७: प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा कृषि चलनबाट भएको प्रमुख उत्पादनको मुख्य प्रयोग अनुसार कृषक परिवारको विवरण

प्यूठान जिल्लामा जम्मा कृषक परिवार संख्या ५०,७१७ रहेका छन्। जम्मा कृषक परिवार मध्ये ४५,५२४ ले आफ्नो कृषि उत्पादनको मुख्य प्रयोग घरायसी उपभोगको लागि गर्ने गरेको देखिन्छ। यो कुल कृषक परिवारको लगभग ९०% हुन आउँछ। ४,७२१ कृषक परिवारले मुख्य रूपमा घरायसी उपभोग र थोरै मात्रामा बिक्री गर्ने गरेको पाइएको छ। यो संख्या कुल कृषक परिवारको लगभग ९% छ। मुख्य रूपमा बिक्री र थोरै घरायसी उपभोग गर्ने कृषक परिवारको संख्या ४५१ रहेको छ, जुन कुल कृषक परिवारको १% भन्दा कम हो। यसैगरी स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा जम्मा कृषक परिवार संख्या ७,७१७ छ। ७,०९७ कृषक परिवारले आफ्नो कृषि

उत्पादनको मुख्य प्रयोग घरायसी उपभोगको लागि गर्ने गरेको देखिन्छ। यो कुल कृषक परिवारको ९२% भन्दा बढी हो। केही कृषक परिवार ५७१ ले मुख्य घरायसी उपभोग र केही बिक्री गर्ने गरेको पाइएको छ, जुन कुल कृषक परिवारको लगभग ७.४% हो। मुख्य रूपमा बिक्री र केही घरायसी उपभोग गर्ने कृषक परिवारको संख्या ४९ रहेको छ, जुन कुल कृषक परिवारको ०.६% भन्दा कम हो।

तालिका नं. ६.१७: कृषि चलनबाट भएको प्रमुख उत्पादनको मुख्य प्रयोग अनुसार कृषक परिवारको विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	कृषि उत्पादनको मुख्य प्रयोग अनुसार कृषक परिवार संख्या			
		सबै घरायसी उपभोग	मुख्य घरायसी उपभोग र केही बिक्री	मुख्य बिक्री र केही घरायसी उपभोग	सबै बिक्री
प्यूठान जिल्ला	५०७१७	४५५२४	४७२१	४५१	२१
स्वर्गद्वारी न.पा.	७७१७	७०९७	५७१	४९	०

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

६.१८: प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा कृषक परिवारको आम्दानीको मुख्य स्रोत, आफ्नै कृषि उत्पादनबाट भएको आम्दानीले मात्र वर्षभरी परिवारलाई खान नपुग्ने कृषि चलनको अवस्था तथा परिवारलाई खान नपुग्ने अवधि अनुसार कृषक परिवारको विवरण

प्यूठान जिल्लामा जम्मा ५०,७१७ कृषक परिवार रहेका छन्। जिल्लाका ३०,८३४ कृषक परिवार (लगभग ६०.८%) को आम्दानीको मुख्य स्रोत कृषि हो। यसले अधिकांश कृषकहरू आफ्नो जीविकाका लागि कृषिमा निर्भर रहेको स्पष्ट पार्छ। १९,८८३ कृषक परिवार (लगभग ३९.२%) को आम्दानीको मुख्य स्रोत गैर-कृषि क्षेत्र हो। जिल्लाका ४२,३४७ कृषक परिवारलाई आफ्नो कृषि उत्पादनले मात्र वर्षभरि खान पुग्दैन। यो कुल कृषक परिवारको ८३.५% भन्दा बढी हो। यसले जिल्लामा खाद्य असुरक्षाको उच्च जोखिम रहेको देखाउँदछ। १ देखि ३ महिनासम्म खान नपुग्ने परिवार ६,११७, ४ देखि ६ महिनासम्म खान नपुग्ने परिवार २१,२२२ (यो सबैभन्दा ठूलो समूह हो), ७ देखि ९ महिनासम्म खान नपुग्ने परिवार संख्या: १२,१०६ र १० देखि १२ महिनासम्म खान नपुग्ने परिवार २,९०२ रहेका छन्।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा जम्मा ७,७१७ कृषक परिवार रहेका छन्। नगरपालिकाका ३,३०१ कृषक परिवार (लगभग ४२.८%) को आम्दानीको मुख्य स्रोत कृषि हो। ४,४१६ कृषक परिवार (लगभग ५७.२%) को आम्दानीको मुख्य स्रोत गैर-कृषि क्षेत्र हो। नगरपालिकाका ५,५७३ कृषक परिवारलाई आफ्नो कृषि उत्पादनले मात्र वर्षभरी खान पुग्दैन। यो कुल कृषक परिवारको ७२.२% हो। १ देखि ३ महिनासम्म खान नपुग्ने परिवार १,३१०, ४ देखि ६ महिनासम्म खान नपुग्ने परिवार २,९४९ (यो सबैभन्दा ठूलो समूह हो), ७ देखि ९ महिनासम्म खान नपुग्ने परिवार १,२४९ र १० देखि १२ महिनासम्म खान नपुग्ने परिवार ६४ रहेका छन्।

तालिका नं. ६.१८: प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा कृषक परिवारको आम्दानीको मुख्य स्रोत, आफ्नै कृषि उत्पादनबाट भएको आम्दानीले मात्र वर्षभरी परिवारलाई खान नपुग्ने कृषि चलनको अवस्था तथा परिवारलाई खान नपुग्ने अवधि अनुसार कृषक परिवारको विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	कृषक परिवारको आम्दानीको मुख्य स्रोत		कृषि उत्पादनबाट भएको आम्दानीले मात्र वर्षभरी परिवारलाई खान नपुग्ने कृषक परिवार संख्या	परिवारलाई खान नपुग्ने अवधि अनुसार कृषक परिवार संख्या			
		कृषि	गैर कृषि		१ देखि ३ महिना	४ देखि ६ महिना	७ देखि ९ महिना	१० देखि १२ महिना
प्यूठान जिल्ला	५०७१७	३०८३४	१९८८३	४२३४७	६११७	२१२२२	१२१०६	२९०२
स्वर्गद्वारी नगरपालिका	७७१७	३३०१	४४१६	५५७३	१३१०	२९४९	१२४९	६४

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

खण्ड ७ बसाईसराई को अवस्था

७.१ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका जन्मस्थान तथा ५ वर्ष उमेर समूहको जनसंख्याको लिङ्गानुसार विवरण

प्यूठान जिल्लामा जम्मा जनसंख्या २,३२,०१९ (पुरुष १,०४,१३२ र महिला १,२७,८८७) रहेका छन् जसमध्ये नेपाल भित्र जन्मेका २,३०,६११ (पुरुष १,०३,४८४ र महिला १,२७,१२७) रहेका छन् भने विदेशमा जन्मेका १,३०९ (पुरुष ६१७ र महिला ६९२) र जन्म स्थान उल्लेख नभएका ९९ (पुरुष ३१ र महिला ६८) जना रहेका छन्।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा जम्मा जनसंख्या ३२०३७ (पुरुष १३५७२ र महिला १८४६५) रहेका छन् जसमध्ये नेपाल भित्र जन्मेका ३१६५१ (पुरुष १३३९३ र महिला १८२५८) रहेका छन् भने विदेशमा जन्मेका ३६७ (पुरुष १७४ र महिला १९३) र जन्म स्थान उल्लेख नभएका १९ (पुरुष ५ र महिला १४) जना रहेका छन्। नेपाल भित्रै जन्मेकामा पनि स्वर्गद्वारी पालिकामा जन्मेका २८६९२ (पुरुष १२९५२ र महिला १५७४०) जना रहेका छन् भने प्यूठान जिल्लाको अन्य पालिकामा जन्मेका १५७२ (पुरुष १३९ र महिला १४३३) जना रहेका छन्। अन्य जिल्लाको हिमालमा जन्मेका १५ (पुरुष ४ र महिला ११), पहाडमा जन्मेका ८८६ (पुरुष १७४ र महिला ७१२) र तराईमा जन्मेका ४८४ (पुरुष १२४ र महिला ३६०) जना रहेका छन् भने नेपाल भित्रै तर जन्म स्थान उल्लेख नभएका २ जना महिला मात्र रहेको देखिन्छ।

तालिका नं. ७.१: जन्मस्थान तथा ५ वर्ष उमेर समूहको जनसंख्याको लिङ्गानुसारको विवरण

लिङ्ग र उमेर समूह (वर्षमा)	जम्मा जनसंख्या	नेपाल भित्र जन्मेका	नेपाल						विदेशमा जन्मेको	जन्मस्थान उल्लेख नभएको
			प्यूठान जिल्लामा जन्मेका		अन्य जिल्लामा जन्मेका					
			यही पालिकामा जन्मेका (उत्तरदाताको भनाइ अनुसार)	प्यूठान जिल्लाको अन्य पालिकामा जन्मेको	हिमाल	पहाड	तराई	उल्लेख नभएको		
प्यूठान जिल्ला										
जम्मा	२३२०१९	२३०६११	२०१७२८	१८२८४	२०९	६८४७	३५४०	३	१३०९	९९
पुरुष	१०४१३२	१०३४८४	९८३६०	२३५०	९६	१४५८	१२२०	०	६१७	३१
महिला	१२७८८७	१२७१२७	१०३३६८	१४९३४	११३	५३८९	२३२०	३	६९२	६८
स्वर्गद्वारी नगरपालिका										
जम्मा										
जम्मा	३२०३७	३१६५१	२८६९२	१५७२	१५	८८६	४८४	२	३६७	१९
०० - ०४	२९८६	२९७४	२९४६	७	०	१०	११	०	१२	०
०५ - ०९	३६९६	३६६३	३६०१	२३	०	२०	१९	०	३२	१
१० - १४	४१०५	४०६४	४००३	२७	०	२१	१३	०	४१	०
१५ - १९	३४५८	३४१२	३२३१	८०	३	६०	३८	०	४५	१
२० - २४	२९३१	२९००	२४१०	२१२	३	१७६	९८	१	२९	२
२५ - २९	२३९५	२३६७	१९०३	२२९	४	१३८	९३	०	२८	०
३० - ३४	२०३०	१९९८	१६४२	१८२	२	११८	५३	१	३२	०

लिङ्ग र उमेर समूह (वर्षमा)	जम्मा जनसंख्या	नेपाल भित्र जन्मेका	नेपाल						विदेशमा जन्मेको	जन्मस्थान उल्लेख नभएको
			प्यूठान जिल्लामा जन्मेका		अन्य जिल्लामा जन्मेका					
			यही पालिकामा जन्मेका (उत्तरदाताको भनाइ अनुसार)	प्यूठान जिल्लाको अन्य पालिकामा जन्मेको	हिमाल	पहाड	तराई	उल्लेख नभएको		
३५ - ३९	१८१६	१७९४	१५००	१७२	३	८२	३७	०	१८	४
४० - ४४	१५५४	१५२६	१३१८	१३४	०	५३	२१	०	२६	२
४५ - ४९	१४०१	१३८४	१२०५	१०३	०	४२	३४	०	१५	२
५० - ५४	१४६५	१४३६	१२५३	१००	०	५२	३१	०	२६	३
५५ - ५९	११५२	११३४	९९८	८४	०	३९	१३	०	१६	२
६० - ६४	१११३	१०८८	९७१	८०	०	२९	८	०	२४	१
६५ - ६९	८०५	७९४	७०७	६०	०	२२	५	०	११	०
७० - ७४	५९१	५८३	५२५	४१	०	११	६	०	८	०
७५+	५३९	५३४	४७९	३८	०	१३	४	०	४	१
पुरुष										
जम्मा	१३५७२	१३३९३	१२९५२	१३९	४	१७४	१२४	०	१७४	५
०० - ०४	१५१४	१५१०	१४९८	३	०	४	५	०	४	०
०५ - ०९	१८९८	१८७८	१८४७	१२	०	९	१०	०	१९	१
१० - १४	२०४०	२०१८	१९९६	८	०	१०	४	०	२२	०
१५ - १९	१४७२	१४५४	१४१०	१३	२	१५	१४	०	१८	०
२० - २४	१०४२	१०३०	९७४	१६	०	२१	१९	०	११	१
२५ - २९	८२३	८०९	७५१	१२	१	२४	२१	०	१४	०
३० - ३४	६८२	६६६	६२०	८	०	२०	१८	०	१६	०
३५ - ३९	६३३	६२२	५७८	१४	१	१९	१०	०	१०	१
४० - ४४	५४२	५३३	५०९	१०	०	१२	२	०	९	०
४५ - ४९	५२०	५१६	४८९	१४	०	६	७	०	४	०
५० - ५४	५९४	५७७	५५३	५	०	९	१०	०	१५	२
५५ - ५९	४८७	४८१	४६१	८	०	११	१	०	६	०
६० - ६४	५०५	४९५	४८०	७	०	६	२	०	१०	०
६५ - ६९	३४८	३४१	३३४	३	०	४	०	०	७	०
७० - ७४	२६०	२५३	२४६	४	०	२	१	०	७	०
७५+	२१२	२१०	२०६	२	०	२	०	०	२	०
महिला										
जम्मा	१८४६५	१८२५८	१५७४०	१४३३	११	७१२	३६०	२	१९३	१४
०० - ०४	१४७२	१४६४	१४४८	४	०	६	६	०	८	०
०५ - ०९	१७९८	१७८५	१७५४	११	०	११	९	०	१३	०
१० - १४	२०६५	२०४६	२००७	१९	०	११	९	०	१९	०
१५ - १९	१९८६	१९५८	१८२१	६७	१	४५	२४	०	२७	१
२० - २४	१८८९	१८७०	१४३६	१९६	३	१५५	७९	१	१८	१
२५ - २९	१५७२	१५५८	११५२	२१७	३	११४	७२	०	१४	०
३० - ३४	१३४८	१३३२	१०२२	१७४	२	९८	३५	१	१६	०
३५ - ३९	११८३	११७२	९२२	१५८	२	६३	२७	०	८	३
४० - ४४	१०१२	९९३	८०९	१२४	०	४१	१९	०	१७	२
४५ - ४९	८८१	८६८	७१६	८९	०	३६	२७	०	११	२
५० - ५४	८७१	८५९	७००	९५	०	४३	२१	०	११	१

लिङ्ग र उमेर समूह (वर्षमा)	जम्मा जनसंख्या	नेपाल भित्र जन्मेका	नेपाल						विदेशमा जन्मेका	जन्मस्थान उल्लेख नभएको
			प्यूठान जिल्लामा जन्मेका		अन्य जिल्लामा जन्मेका					
			यही पालिकामा जन्मेका (उत्तरदाताको भनाइ अनुसार)	प्यूठान जिल्लाको अन्य पालिकामा जन्मेका	हिमाल	पहाड	तराई	उल्लेख नभएको		
५५ - ५९	६६५	६५३	५३७	७६	०	२८	१२	०	१०	२
६० - ६४	६०८	५९३	४९१	७३	०	२३	६	०	१४	१
६५ - ६९	४५७	४५३	३७३	५७	०	१८	५	०	४	०
७० - ७४	३३१	३३०	२७९	३७	०	९	५	०	१	०
७५+	३२७	३२४	२७३	३६	०	११	४	०	२	१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.२ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका जन्म, लिङ्ग र उमेर अनुसार मूल जन्मथलोमा जन्मेका जनसंख्याको विवरण

प्यूठान जिल्लाको जम्मा जनसंख्या २,३०,६११ (पुरुष १,०३,४८४ र महिला १,२७,१२७) जना मध्ये प्रदेशगत जन्मथलो अनुसार जनसंख्याको विवरण कोशीमा ४०२ (पुरुष २६२ र महिला १४०), मधेशमा १४१ (पुरुष ८५ र महिला ५६), बागमतीमा ३६६ (पुरुष १९१ र महिला १७५), गण्डकीमा ३८० (पुरुष ९९ र महिला २८१), लुम्बिनीमा २,२८,६७३ (पुरुष १,०२,४६९ र महिला १,२६,२०४), कर्णालीमा ५१८ (पुरुष २९९ र महिला २१९) र सुदूरपश्चिममा १२८ (पुरुष ७९ र महिला ४९) जना रहेका छन् भने प्रदेशगत जन्मथलो उल्लेख नभएका ३ जना महिला मात्र रहेका छन्।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको जम्मा जनसंख्या ३१,६५१ (पुरुष १३,३९३ र महिला १८,२५८) जना मध्ये प्रदेशगत जन्मथलो अनुसार जनसंख्याको विवरण कोशीमा २९ (पुरुष ६ र महिला २३), मधेशमा १६ (पुरुष ५ र महिला ११), बागमतीमा ३२ (पुरुष १५ र महिला १७), गण्डकीमा ३० (पुरुष ८ र महिला २२), लुम्बिनीमा ३१,४६९ (पुरुष १३,३२३ र महिला १८,१४६), कर्णालीमा ६३ (पुरुष ३२ र महिला ३१) र सुदूरपश्चिममा १० (पुरुष ४ र महिला ६) जना रहेका छन् भने प्रदेशगत जन्मथलो उल्लेख नभएका २ जना महिला मात्र रहेका छन्।

तालिका नं. ७.२: प्रदेशगत जन्म, लिङ्ग र उमेर अनुसार मूल जन्मथलोमा जन्मेका जनसंख्याको विवरण

लिङ्ग र उमेर समूह (वर्षमा)	जम्मा	जन्मेको प्रदेश							उल्लेख नभएको
		कोशी	मधेश	बागमती	गण्डकी	लुम्बिनी	कर्णाली	सुदूरपश्चिम	
प्यूठान जिल्ला									
जम्मा									
जम्मा	२३०६११	४०२	१४१	३६६	३८०	२२८६७३	५१८	१२८	३
पुरुष	१०३४८४	२६२	८५	१९१	९९	१०२४६९	२९९	७९	०
महिला	१२७१२७	१४०	५६	१७५	२८१	१२६२०४	२१९	४९	३
स्वर्गद्वारी नगरपालिका									
जम्मा									
जम्मा	३१६५१	२९	१६	३२	३०	३१४६९	६३	१०	२

लिङ्ग र उमेर समूह (वर्षमा)	जम्मा	जन्मेको प्रदेश							उल्लेख नभएको	
		कोशी	मधेश	बागमती	गण्डकी	लुम्बिनी	काण्ठी	सुदूरपश्चिम		
०० - ०४	२९७४	१	१	०	०	२९७१	१	०	०	
०५-०९	३६६३	१	२	१	०	३६५५	४	०	०	
१०-१४	४०६४	१	१	०	०	४०६१	१	०	०	
१५ - १९	३४१२	३	२	४	३	३३९३	५	२	०	
२० - २४	२९००	७	४	९	१०	२८५२	१४	३	१	
२५ - २९	२३६७	३	४	६	४	२३३९	८	३	०	
३० - ३४	१९९८	६	०	५	१	१९७३	११	१	१	
३५ - ३९	१७९४	४	१	३	५	१७७७	४	०	०	
४० - ४४	१५२६	१	०	१	१	१५२०	३	०	०	
४५ - ४९	१३८४	१	०	१	०	१३८२	०	०	०	
५० - ५४	१४३६	१	१	०	२	१४२५	७	०	०	
५५ - ५९	११३४	०	०	१	१	११३०	१	१	०	
६० - ६४	१०८८	०	०	१	१	१०८४	२	०	०	
६५ - ६९	७९४	०	०	०	०	७९३	१	०	०	
७० - ७४	५८३	०	०	०	०	५८३	०	०	०	
७५+	५३४	०	०	०	२	५३१	१	०	०	
पुरुष										
जम्मा	१३३९३	६	५	१५	८	१३३२३	३२	४	०	
०० - ०४	१५१०	०	०	०	०	१५१०	०	०	०	
०५-०९	१८७८	१	०	०	०	१८७३	४	०	०	
१०-१४	२०१८	०	०	०	०	२०१८	०	०	०	
१५ - १९	१४५४	१	२	३	१	१४४१	५	१	०	
२० - २४	१०३०	०	१	४	०	१०२०	५	०	०	
२५ - २९	८०९	१	१	३	१	७९८	३	२	०	
३० - ३४	६६६	१	०	०	०	६५८	७	०	०	
३५ - ३९	६२२	१	०	२	४	६१४	१	०	०	
४० - ४४	५३३	०	०	०	१	५२९	३	०	०	
४५ - ४९	५१६	०	०	१	०	५१५	०	०	०	
५० - ५४	५७७	१	१	०	०	५७२	३	०	०	
५५ - ५९	४८१	०	०	१	०	४७९	०	१	०	
६० - ६४	४९५	०	०	१	०	४९४	०	०	०	
६५ - ६९	३४१	०	०	०	०	३४०	१	०	०	
७० - ७४	२५३	०	०	०	०	२५३	०	०	०	
७५+	२१०	०	०	०	१	२०९	०	०	०	
महिला										
जम्मा	१८२५८	२३	११	१७	२२	१८१४६	३१	६	२	
०० - ०४	१४६४	१	१	०	०	१४६१	१	०	०	
०५-०९	१७८५	०	२	१	०	१७८२	०	०	०	
१०-१४	२०४६	१	१	०	०	२०४३	१	०	०	
१५ - १९	१९५८	२	०	१	२	१९५२	०	१	०	
२० - २४	१८७०	७	३	५	१०	१८३२	९	३	१	
२५ - २९	१५५८	२	३	३	३	१५४१	५	१	०	
३० - ३४	१३३२	५	०	५	१	१३१५	४	१	१	
३५ - ३९	११७२	३	१	१	१	११६३	३	०	०	
४० - ४४	९९३	१	०	१	०	९९१	०	०	०	
४५ - ४९	८६८	१	०	०	०	८६७	०	०	०	
५० - ५४	८५९	०	०	०	२	८५३	४	०	०	

लिङ्ग र उमेर समूह (वर्षमा)	जम्मा	जन्मेको प्रदेश							उल्लेख नभएको
		कोशी	मधेश	बागमती	गण्डकी	लुम्बिनी	कर्णाली	सुदूरपश्चिम	
५५ - ५९	६५३	०	०	०	१	६५१	१	०	०
६० - ६४	५९३	०	०	०	१	५९०	२	०	०
६५ - ६९	४५३	०	०	०	०	४५३	०	०	०
७० - ७४	३३०	०	०	०	०	३३०	०	०	०
७५+	३२४	०	०	०	१	३२२	१	०	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.३ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका देश/क्षेत्र र वृहत उमेर समूह अनुसार विदेशमा जन्मेको जनसंख्याको विवरण

प्यूठान जिल्ला:

जम्मा १३०९ जना व्यक्ति विदेशमा जन्मिएका छन्। यी मध्ये सबैभन्दा धेरै भारतमा जन्मिएका छन् (१२८९ जना)। सार्कका अन्य देशहरूमा १ जना मात्र जन्मिएका छन्। आसियन देशहरूमा ३ जना र मध्यपूर्वका देशहरूमा १५ जना जन्मिएका छन्।

स्वर्गद्वारी नगरपालिका:

स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा जम्मा ३६७ जना व्यक्ति विदेशमा जन्मिएका छन्। भारतमा जन्मिएकाको संख्या ३५६ जना छन्। उमेर समूह अनुसार हेर्दा, १५-५९ वर्ष उमेर समूहका व्यक्तिहरू विदेशमा बढी जन्मिएका छन् (२३५ जना)।

तालिका नं. ७.३: देश/क्षेत्र र वृहत उमेर समूह अनुसार विदेशमा जन्मेको जनसंख्याको विवरण

उमेर समूह (वर्षमा)	जम्मा	भारत	सार्क देश (भारत बाहेक)	आसियन देश	मध्यपूर्व देश	अन्य एशियाली देश	इयू आबद्ध देश	अन्य यूरोपेली देश	उत्तर अमेरिकी देश	दक्षिण अमेरिकी देश	अफ्रिकी देश	प्यासिफिक देश	अन्य	उल्लेख नभएको
प्यूठान जिल्ला														
जम्मा														
जम्मा	१३०९	१२८९	१	३	१५	०	०	१	०	०	०	०	०	०
पुरुष	६१७	५९९	०	२	१५	०	०	१	०	०	०	०	०	०
महिला	६९२	६९०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
स्वर्गद्वारी नगरपालिका														
जम्मा														
जम्मा	३६७	३५६	०	०	११	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०० - १४	८५	८५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१५ - ५९	२३५	२२५	०	०	१०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

उमेर समूह (वर्षमा)	जम्मा	भारत	सार्क देश (भारत बाहेक)	आसियन देश	मध्यपूर्व देश	अन्य एशियाली देश	इयू आबद्ध देश	अन्य यूरोपेली देश	उत्तर अमेरिकी देश	दक्षिण अमेरिकी देश	अफ्रिकी देश	प्यासिफिक देश	अन्य	उल्लेख नभएको
६०+	४७	४६	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०
पुरुष														
जम्मा	१७४	१६३	०	०	११	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०० - १४	४५	४५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१५ - ५९	१०३	९३	०	०	१०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६०+	२६	२५	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०
महिला														
जम्मा	१९३	१९३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०० - १४	४०	४०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१५ - ५९	१३२	१३२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६०+	२१	२१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.४ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका पछिल्लो पटकको बसाईको स्थानको आधारम जनसंख्याको विवरण

प्यूठान जिल्ला:

कुल जनसंख्या २,३२,०१९ रहेको छ। आफ्नै पालिकामा बसोबास गरिरहेको जनसंख्या १,९८,०३४ छ। प्यूठान जिल्लाको अन्य पालिकाको ग्रामीण क्षेत्रबाट बसाईसराई गर्नेको संख्या १६३९४ छ भने शहरी क्षेत्रबाट बसाईसराई गर्ने १८५७ जना छ। अर्को जिल्लाको ग्रामीण क्षेत्रबाट बसाईसराई गर्नेको संख्या ७८०८ छ भने शहरी क्षेत्रबाट बसाईसराई गर्ने ३०३८ जना छ। विदेशबाट बसाईसराई गर्नेको संख्या ४२१४ छ।

स्वर्गद्वारी नगरपालिका:

कुल जनसंख्या ३२०३७ रहेको छ। यही नगरपालिकामा बसोबास गरिरहेको जनसंख्या २८२९० छ। प्यूठान जिल्लाको अन्य पालिकाको ग्रामीण क्षेत्रबाट बसाईसराई गर्नेको संख्या १३८४ छ भने शहरी क्षेत्रबाट बसाईसराई गर्नेको संख्या १९२ जना छ। अन्य जिल्लाको ग्रामीण क्षेत्रबाट बसाईसराई गर्नेको संख्या १०४९ जना छ भने शहरी क्षेत्रबाट बसाईसराई गर्नेको संख्या ३०५ जना छ। विदेशबाट बसाईसराई गर्नेको संख्या ६६२ जना छ।

तालिका नं.७.४: पछिल्लो पटकको बसाईको स्थानको आधारमा जनसंख्याको विवरण

उमेर समूह (वर्षमा)	जम्मा जनसंख्या	यस अधिको बसोबासको स्थान							विदेश
		यही पालिका	अर्को पालिका			अर्को जिल्ला			
			ग्रामीण	शहरी	उल्लेख नभएजि	ग्रामीण	शहरी	उल्लेख नभएजि	
प्यूठान जिल्ला									
जम्मा									
जम्मा	२३२०१९	१९८०३४	१६३९४	१८५७	४४३	७८०८	३०३८	२३१	४२१४
पुरुष	१०४१३२	९५५८७	१९४६	३१७	७०	१३६०	१७२२	७६	३०५४
महिला	१२७८८७	१०२४४७	१४४४८	१५४०	३७३	६४४८	१३१६	१५५	११६०
स्वर्गद्वारी नगरपालिका									
जम्मा									
जम्मा	३२०३७	२८२९०	१३८४	१९२	१२१	१०४९	३०५	३४	६६२
०० - ०४	२९८६	२९४४	३	७	०	१४	७	०	११
०५-०९	३६९६	३५९५	२२	६	४	२४	१६	१	२८
१०-१४	४१०५	३९९४	३२	५	४	२१	१३	०	३६
१५ - १९	३४५८	३२१०	५८	२१	११	६१	४१	१	५५
२० - २४	२९३१	२३५१	१७७	५३	१३	१७८	८२	१०	६७
२५ - २९	२३९५	१८५२	१९२	२६	२४	१८१	४५	८	६७
३० - ३४	२०३०	१६१०	१६६	१३	७	१३८	४१	३	५२
३५ - ३९	१८१६	१४६५	१५८	१५	११	१०४	१३	२	४८
४० - ४४	१५५४	१२७३	११९	१५	५	६४	१२	०	६६
४५ - ४९	१४०१	११७०	९३	५	११	६०	१२	३	४७
५० - ५४	१४६५	१२२९	९३	६	४	६८	१२	३	५०
५५ - ५९	११५२	९७८	७५	६	६	४७	३	१	३६
६० - ६४	१११३	९४७	६९	५	८	३४	४	२	४४
६५ - ६९	८०५	६८९	५५	२	७	२५	१	०	२६
७० - ७४	५९१	५१२	३९	२	४	१३	२	०	१९
७५+	५३९	४७१	३३	५	२	१७	१	०	१०
पुरुष									
जम्मा	१३५७२	१२६९४	१२७	२८	१५	१८४	१२८	३	३९३
०० - ०४	१५१४	१४९८	१	३	०	६	३	०	३
०५-०९	१८९८	१८४४	१२	४	४	८	११	०	१५
१०-१४	२०४०	१९९१	११	३	१	९	६	०	१९
१५ - १९	१४७२	१३९९	१२	०	४	११	१९	१	२६
२० - २४	१०४२	९३७	१०	४	१	१६	२९	०	४५
२५ - २९	८२३	७१३	८	५	०	३३	१५	०	४९
३० - ३४	६८२	६०४	७	१	१	२५	१६	१	२७
३५ - ३९	६३३	५५३	१५	२	०	२२	६	१	३४
४० - ४४	५४२	४८१	९	२	०	९	५	०	३६
४५ - ४९	५२०	४६९	१४	१	१	७	६	०	२२
५० - ५४	५९४	५३४	६	०	१	१२	८	०	३३
५५ - ५९	४८७	४४६	८	०	१	१०	२	०	२०
६० - ६४	५०५	४६४	५	२	१	७	२	०	२४
६५ - ६९	३४८	३२१	३	०	०	५	०	०	१९
७० - ७४	२६०	२३९	४	१	०	२	०	०	१४
७५+	२१२	२०१	२	०	०	२	०	०	७

उमेर समूह (वर्षमा)	जम्मा जनसंख्या	यस अधिको बसोबासको स्थान							विदेश
		यही पालिका	अर्को पालिका			अर्को जिल्ला			
			ग्रामीण	शहरी	उल्लेख नभएजि	ग्रामीण	शहरी	उल्लेख नभएजि	
महिला									
जम्मा	१८४६५	१५५९६	१२५७	१६४	१०६	८६५	१७७	३१	२६९
०० - ०४	१४७२	१४४६	२	४	०	८	४	०	८
०५-०९	१७९८	१७५१	१०	२	०	१६	५	१	१३
१०-१४	२०६५	२००३	२१	२	३	१२	७	०	१७
१५ - १९	१९८६	१८११	४६	२१	७	५०	२२	०	२९
२० - २४	१८८९	१४१४	१६७	४९	१२	१६२	५३	१०	२२
२५ - २९	१५७२	११३९	१८४	२१	२४	१४८	३०	८	१८
३० - ३४	१३४८	१००६	१५९	१२	६	११३	२५	२	२५
३५ - ३९	११८३	९१२	१४३	१३	११	८२	७	१	१४
४० - ४४	१०१२	७९२	११०	१३	५	५५	७	०	३०
४५ - ४९	८८१	७०१	७९	४	१०	५३	६	३	२५
५० - ५४	८७१	६९५	८७	६	३	५६	४	३	१७
५५ - ५९	६६५	५३२	६७	६	५	३७	१	१	१६
६० - ६४	६०८	४८३	६४	३	७	२७	२	२	२०
६५ - ६९	४५७	३६८	५२	२	७	२०	१	०	७
७० - ७४	३३१	२७३	३५	१	४	११	२	०	५
७५+	३२७	२७०	३१	५	२	१५	१	०	३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.५ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका पछिल्लो पटक बसाई सरेको भौगोलिक अवस्थितिको आधारमा जनसंख्याको विवरण

प्यूठान जिल्ला:

यहाँ जम्मा २९७७१ जनाको अधिल्लो बसोबासको स्थान उल्लेख गरिएको छ। जस अनुसार पहाडको ग्रामीण क्षेत्रबाट बसाईसराई गर्ने जनसंख्या २१७०९ छ भने शहरी क्षेत्रबाट बसाईसराई गर्नेको जनसंख्या ३५०५ छ। हिमालीको ग्रामीण क्षेत्रबाट बसाईसराई गर्नेको जनसंख्या १५२ छ भने शहरी क्षेत्रबाट ३३ छ। तराईको ग्रामीण क्षेत्रबाट २३३८ छन् भने तराईको शहरी क्षेत्रबाट १३५७ जना छन्।

स्वर्गद्वारी नगरपालिका:

यहाँ जम्मा ३०८५ जनाको अधिल्लो बसोबासको स्थान उल्लेख गरिएको छ। जस अनुसार पहाडको ग्रामीण क्षेत्रबाट बसाईसराई गर्ने जनसंख्या २११७ छ भने शहरी क्षेत्रबाट बसाईसराई गर्नेको जनसंख्या ३२२ छ। हिमाली ग्रामीण क्षेत्रबाट बसाईसराई गर्ने जनसंख्या १० जना छ भने शहरी क्षेत्रबाट जनसंख्या ३ जना छ। तराईको ग्रामीण क्षेत्रबाट ३०४ जना छन् भने शहरी क्षेत्रबाट बसाईसराई गर्नेको जनसंख्या १७२ जना छ।

तालिका नं. ७.५: पछिल्लो पटक बसाई सरेको भौगोलिक अवस्थितिको आधारमा जनसंख्याको विवरण

उमेर समूह (वर्षमा)	जम्मा	अधिल्लो बसोबासको स्थान											
		हिमाली			पहाड			तराई			उल्लेख नभएको		
		ग्रामीण	शहरी	उल्लेख नभएको	ग्रामीण	शहरी	उल्लेख नभएको	ग्रामीण	शहरी	उल्लेख नभएको	ग्रामीण	शहरी	उल्लेख नभएको
प्यूठान जिल्ला													
जम्मा													
जम्मा	२९७७१	१५२	३३	६	२१७०९	३५०५	५७८	२३३८	१३५७	९०	३	०	०

उमेर समूह (वर्षमा)	जम्मा	अधिल्लो बसोबासको स्थान											
		हिमाली			पहाड			तराई			उल्लेख नभएको		
		ग्रामीण	शहरी	उल्लेख नभएको	ग्रामीण	शहरी	उल्लेख नभएको	ग्रामीण	शहरी	उल्लेख नभएको	ग्रामीण	शहरी	उल्लेख नभएको
पुरुष	५४९१	३९	१९	१	२६६३	१२८६	११४	६०४	७३४	३१	०	०	०
महिला	२४२८०	११३	१४	५	१९०४६	२२१९	४६४	१७३४	६२३	५९	३	०	०
स्वर्गद्वारी नगरपालिका													
जम्मा													
जम्मा	३०८५	१०	३	१	२११७	३२२	१३७	३०४	१७२	१७	२	०	०
००-०४	३१	०	०	०	११	८	०	६	६	०	०	०	०
०५-०९	७३	०	०	०	३६	१४	५	१०	८	०	०	०	०
१०-१४	७५	०	०	०	४८	११	४	५	७	०	०	०	०
१५-१९	१९३	१	१	०	९९	४०	१२	१९	२१	०	०	०	०
२०-२४	५१३	१	१	१	२९९	९१	१८	५४	४३	४	१	०	०
२५-२९	४७६	३	०	०	३११	४२	२८	५९	२९	४	०	०	०
३०-३४	३६८	२	१	०	२६८	३२	८	३३	२१	२	१	०	०
३५-३९	३०३	२	०	०	२३२	२१	११	२८	७	२	०	०	०
४०-४४	२१५	०	०	०	१६५	१९	५	१८	८	०	०	०	०
४५-४९	१८४	०	०	०	१२८	९	१३	२५	८	१	०	०	०
५०-५४	१८६	०	०	०	१४०	१०	५	२१	८	२	०	०	०
५५-५९	१३८	०	०	०	११२	७	६	१०	२	१	०	०	०
६०-६४	१२२	०	०	०	९६	८	९	७	१	१	०	०	०
६५-६९	९०	१	०	०	७६	२	७	३	१	०	०	०	०
७०-७४	६०	०	०	०	४९	३	४	३	१	०	०	०	०
७५+	५८	०	०	०	४७	५	२	३	१	०	०	०	०
पुरुष													
जम्मा	४८५	१	१	०	२५४	८६	१६	५६	६९	२	०	०	०
००-०४	१३	०	०	०	४	४	०	३	२	०	०	०	०
०५-०९	३९	०	०	०	१६	१०	४	४	५	०	०	०	०
१०-१४	३०	०	०	०	२०	५	१	०	४	०	०	०	०
१५-१९	४७	०	१	०	१९	७	५	४	११	०	०	०	०
२०-२४	६०	०	०	०	२०	१८	१	६	१५	०	०	०	०
२५-२९	६१	१	०	०	२९	९	०	११	११	०	०	०	०
३०-३४	५१	०	०	०	२१	११	१	११	६	१	०	०	०
३५-३९	४६	०	०	०	३१	५	०	६	३	१	०	०	०
४०-४४	२५	०	०	०	१७	५	०	१	२	०	०	०	०
४५-४९	२९	०	०	०	१८	३	१	३	४	०	०	०	०
५०-५४	२७	०	०	०	१३	३	१	५	५	०	०	०	०
५५-५९	२१	०	०	०	१८	१	१	०	१	०	०	०	०
६०-६४	१७	०	०	०	१०	४	१	२	०	०	०	०	०
६५-६९	८	०	०	०	८	०	०	०	०	०	०	०	०
७०-७४	७	०	०	०	६	१	०	०	०	०	०	०	०
७५+	४	०	०	०	४	०	०	०	०	०	०	०	०
महिला													
जम्मा	२६००	९	२	१	१८६३	२३६	१२१	२४८	१०३	१५	२	०	०
००-०४	१८	०	०	०	७	४	०	३	४	०	०	०	०
०५-०९	३४	०	०	०	२०	४	१	६	३	०	०	०	०
१०-१४	४५	०	०	०	२८	६	३	५	३	०	०	०	०
१५-१९	१४६	१	०	०	८०	३३	७	१५	१०	०	०	०	०
२०-२४	४५३	१	१	१	२७९	७३	१७	४८	२८	४	१	०	०
२५-२९	४१५	२	०	०	२८२	३३	२८	४८	१८	४	०	०	०
३०-३४	३१७	२	१	०	२४७	२१	७	२२	१५	१	१	०	०
३५-३९	२५७	२	०	०	२०१	१६	११	२२	४	१	०	०	०
४०-४४	१९०	०	०	०	१४८	१४	५	१७	६	०	०	०	०
४५-४९	१५५	०	०	०	११०	६	१२	२२	४	१	०	०	०

उमेर समूह (वर्षमा)	जम्मा	अघिल्लो बसोबासको स्थान											
		हिमाली			पहाड			तराई			उल्लेख नभएको		
		ग्रामीण	शहरी	उल्लेख नभएको	ग्रामीण	शहरी	उल्लेख नभएको	ग्रामीण	शहरी	उल्लेख नभएको	ग्रामीण	शहरी	उल्लेख नभएको
५० - ५४	१५९	०	०	०	१२७	७	४	१६	३	२	०	०	०
५५ - ५९	११७	०	०	०	९४	६	५	१०	१	१	०	०	०
६० - ६४	१०५	०	०	०	८६	४	८	५	१	१	०	०	०
६५ - ६९	८२	१	०	०	६८	२	७	३	१	०	०	०	०
७० - ७४	५३	०	०	०	४३	२	४	३	१	०	०	०	०
७५+	५४	०	०	०	४३	५	२	३	१	०	०	०	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.६ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका पछिल्लो पटक बसाईसरेको प्रदेशको आधारमा जनसंख्याको विवरण

प्यूठान जिल्ला:

यहाँ जम्मा २९,७७१ जनाको अघिल्लो बसोबासको प्रदेश उल्लेख गरिएको छ। जस अनुसार लुम्बिनी प्रदेशबाट बसाईसराई गरेको जनसंख्या २७४८७ जना छ। बागमती प्रदेशबाट १०३६ जना, कोशी प्रदेशबाट २५७ जना, मधेश प्रदेशबाट १३३ जना, कर्णाली प्रदेशबाट ४२२ जना, सुदूरपश्चिम प्रदेशबाट ९८ जना र गण्डकी प्रदेशबाट जनसंख्या ३३५ जना बसाईसराई गरेको छ। उल्लेख नभएको अघिल्लो बसोबासको प्रदेशमा ३ जना मात्र छन्।

स्वर्गद्वारी नगरपालिका:

यहाँ जम्मा ३०८५ जनाको अघिल्लो बसोबासको प्रदेश उल्लेख गरिएको छ। जस अनुसार लुम्बिनी प्रदेशबाट बसाईसराई गरेको जनसंख्या २८८८ जना रहेको छ। बागमती प्रदेशबाट ४४ जना, कोशी प्रदेशबाट ३८ जना, मधेश प्रदेशबाट १७ जना, कर्णाली प्रदेशबाट ५७ जना, सुदूरपश्चिम प्रदेशबाट १० जना र गण्डकी प्रदेशबाट २९ जना बसाईसराई गरेका छन्। उल्लेख नभएको अघिल्लो बसोबासको प्रदेशमा २ जना छन्।

तालिका नं. ७.६: पछिल्लो पटक बसाई सरेको प्रदेशको आधारमा जनसंख्याको विवरण

उमेर समूह (वर्षमा)	जम्मा	अघिल्लो बसोबासको प्रदेश							
		कोशी	मधेश	बागमती	गण्डकी	लुम्बिनी	कर्णाली	सुदूरपश्चिम	उल्लेख नभएको
प्यूठान जिल्ला									
जम्मा	२९७७१	२५७	१३३	१०३६	३३५	२७४८७	४२२	९८	३
पुरुष	५४९१	८०	६९	७६१	७२	४२३७	२१६	५६	०
महिला	२४२८०	१७७	६४	२७५	२६३	२३२५०	२०६	४२	३
स्वर्गद्वारी नगरपालिका									
जम्मा									
जम्मा	३०८५	३८	१७	४४	२९	२८८८	५७	१०	२
०० - ०४	३१	०	२	०	०	२८	१	०	०
०५ - ०९	७३	१	२	१	१	६४	४	०	०
१० - १४	७५	३	१	०	०	७०	१	०	०
१५ - १९	१९३	३	२	४	३	१७५	४	२	०
२० - २४	५१३	७	३	११	८	४६८	१२	३	१
२५ - २९	४७६	५	४	९	३	४४५	७	३	०
३० - ३४	३६८	६	०	१०	१	३३८	११	१	१

१५३

उमेर समूह (वर्षमा)	जम्मा	अधिल्लो बसोबासको प्रदेश							
		कोशी	मधेश	बागमती	गण्डकी	लुम्बिनी	कर्णाली	सुदूरपश्चिम	उल्लेख नभएको
३५ - ३९	३०३	४	१	४	४	२८६	४	०	०
४० - ४४	२१५	३	१	१	१	२०७	२	०	०
४५ - ४९	१८४	१	०	१	०	१८२	०	०	०
५० - ५४	१८६	१	१	१	३	१७४	६	०	०
५५ - ५९	१३८	०	०	१	२	१३३	१	१	०
६० - ६४	१२२	२	०	१	१	११६	२	०	०
६५ - ६९	९०	२	०	०	०	८७	१	०	०
७० - ७४	६०	०	०	०	०	६०	०	०	०
७५+	५८	०	०	०	२	५५	१	०	०
पुरुष									
जम्मा	४८५	१५	५	२३	९	४००	२९	४	०
०० - ०४	१३	०	०	०	०	१३	०	०	०
०५-०९	३९	१	०	०	१	३३	४	०	०
१०-१४	३०	१	०	०	०	२९	०	०	०
१५ - १९	४७	२	२	३	१	३४	४	१	०
२० - २४	६०	२	१	६	०	४६	५	०	०
२५ - २९	६१	२	१	५	१	४७	३	२	०
३० - ३४	५१	१	०	३	०	४०	७	०	०
३५ - ३९	४६	२	०	२	३	३८	१	०	०
४० - ४४	२५	१	०	०	१	२१	२	०	०
४५ - ४९	२९	०	०	१	०	२८	०	०	०
५० - ५४	२७	१	१	१	१	२१	२	०	०
५५ - ५९	२१	०	०	१	०	१९	०	१	०
६० - ६४	१७	१	०	१	०	१५	०	०	०
६५ - ६९	८	१	०	०	०	६	१	०	०
७० - ७४	७	०	०	०	०	७	०	०	०
७५+	४	०	०	०	१	३	०	०	०
महिला									
जम्मा	२६००	२३	१२	२१	२०	२४८८	२८	६	२
०० - ०४	१८	०	२	०	०	१५	१	०	०
०५-०९	३४	०	२	१	०	३१	०	०	०
१०-१४	४५	२	१	०	०	४१	१	०	०
१५ - १९	१४६	१	०	१	२	१४१	०	१	०
२० - २४	४५३	५	२	५	८	४२२	७	३	१
२५ - २९	४१५	३	३	४	२	३९८	४	१	०
३० - ३४	३१७	५	०	७	१	२९८	४	१	१
३५ - ३९	२५७	२	१	२	१	२४८	३	०	०
४० - ४४	१९०	२	१	१	०	१८६	०	०	०
४५ - ४९	१५५	१	०	०	०	१५४	०	०	०
५० - ५४	१५९	०	०	०	२	१५३	४	०	०
५५ - ५९	११७	०	०	०	२	११४	१	०	०

उमेर समूह (वर्षमा)	जम्मा	अधिल्लो बसोबासको प्रदेश							
		कोशी	मधेश	बागमती	गण्डकी	लुम्बिनी	कर्णाली	सुदूरपश्चिम	उल्लेख नभएको
६० - ६४	१०५	१	०	०	१	१०१	२	०	०
६५ - ६९	८२	१	०	०	०	८१	०	०	०
७० - ७४	५३	०	०	०	०	५३	०	०	०
७५+	५४	०	०	०	१	५२	१	०	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.७ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका हालै बसाईसरी आएको जनसंख्याको विवरण (बसाईको अवधि, लिङ्ग र उमेर समूह अनुसार)

प्यूठान जिल्ला:

यहाँ जम्मा २९७७१ जना बसाईसराई गरेको जनसंख्यामा सबैभन्दा धेरै (८४९१ जना) १०-२४ वर्ष अवधि देखि बसोबास गरिरहेका छन्। त्यसपछि ५-९ वर्षदेखि बसोबास गर्ने ४६९९ जना र १-४ वर्षदेखि बसोबास गर्ने ७२६५ जना छन्। २५-४९ वर्षदेखि बसोबास गर्नेको संख्या ५९७२ छ। १ वर्ष भन्दा कम अवधिदेखि बसोबास गर्नेको संख्या १००५ छ। ५० वर्ष र सोभन्दा बढी अवधिदेखि बसोबास गर्नेको संख्या १५२० छ। बसाईसराई अवधि उल्लेख नभएको संख्या ८१९ छ।

स्वर्गद्वारी नगरपालिका:

यहाँ जम्मा ३०८५ जना बसाईसराई गरेको जनसंख्यामा १०-२४ वर्ष अवधि देखि बसोबास गर्नेको जनसंख्या धेरै (८५८ जना) छ। त्यसपछि १-४ वर्ष देखि बसोबास गर्ने ७५३ जना र ५-९ वर्षदेखि बसोबास गर्ने ५३२ जना छन्। २५-४९ वर्षदेखि बसोबास गर्नेको संख्या ५९० छ। १ वर्ष भन्दा कम अवधिदेखि बसोबास गर्ने १०१ जना छन्। ५० वर्ष र सोभन्दा बढी अवधिदेखि बसोबास गर्ने १३१ जना छन्।

तालिका नं. ७.७: हालै बसाईसरी आएको जनसंख्याको विवरण (बसाईको अवधि, लिङ्ग र उमेर समूह अनुसार)

उमेर समूह (वर्षमा)	जम्मा	बसाई अवधि (वर्षमा)						बसाई अवधि उल्लेख नभएको
		१ वर्ष भन्दा कम	१-४	५-९	१०-२४	२५ - ४९	५० वर्ष र सो भन्दा बढी	
प्यूठान जिल्ला								
जम्मा								
जम्मा	२९७७१	१००५	७२६५	४६९९	८४९१	५९७२	१५२०	८१९
पुरुष	५४९१	३७४	२७०३	८०२	९३९	४१८	५९	१९६
महिला	२४२८०	६३१	४५६२	३८९७	७५५२	५५५४	१४६१	६२३
स्वर्गद्वारी नगरपालिका								
जम्मा								
जम्मा	३०८५	१०१	७५३	५३२	८५८	५९०	१३१	१२०
०० - ०४	३१	६	२२	०	०	०	०	३
०५-०९	७३	५	४३	१३	०	०	०	१२
१०-१४	७५	२	३२	२२	७	०	०	१२
१५ - १९	१९३	३२	११९	१६	१२	०	०	१४

उमेर समूह (वर्षमा)	जम्मा	बसाई अवधि (वर्षमा)						बसाई अवधि उल्लेख नभएको
		१ वर्ष भन्दा कम	१-४	५-९	१०-२४	२५ - ४९	५० वर्ष र सो भन्दा बढी	
२० - २४	५१३	३०	२८३	१६३	२४	०	०	१३
२५ - २९	४७६	१०	९७	२०२	१५६	३	०	८
३० - ३४	३६८	६	५९	५४	२४३	४	०	२
३५ - ३९	३०३	६	३०	२३	२२१	१५	०	८
४० - ४४	२१५	२	१७	१२	१२१	५७	०	६
४५ - ४९	१८४	१	१५	११	३१	११६	०	१०
५० - ५४	१८६	०	१४	७	२५	१२९	१	१०
५५ - ५९	१३८	१	७	१	९	१०८	५	७
६० - ६४	१२२	०	५	२	८	९६	८	३
६५ - ६९	९०	०	७	४	०	४३	३०	६
७० - ७४	६०	०	२	१	०	११	४२	४
७५+	५८	०	१	१	१	८	४५	२
पुरुष								
जम्मा		३०	१९७	९७	७७	३४	९	४१
०० - ०४	१३	५	७	०	०	०	०	१
०५-०९	३९	२	२२	७	०	०	०	८
१०-१४	३०	०	९	१२	४	०	०	५
१५ - १९	४७	६	२५	३	५	०	०	८
२० - २४	६०	७	३५	९	६	०	०	३
२५ - २९	६१	१	२५	२५	७	२	०	१
३० - ३४	५१	३	२४	१३	९	१	०	१
३५ - ३९	४६	४	१६	११	१२	२	०	१
४० - ४४	२५	०	७	४	१२	१	०	१
४५ - ४९	२९	१	९	५	४	७	०	३
५० - ५४	२७	०	९	३	९	५	०	१
५५ - ५९	२१	१	४	१	५	६	१	३
६० - ६४	१७	०	२	२	४	७	०	२
६५ - ६९	८	०	२	२	०	१	२	१
७० - ७४	७	०	१	०	०	१	४	१
७५+	४	०	०	०	०	१	२	१
महिला								
जम्मा	२६००	७१	५५६	४३५	७८१	५५६	१२२	७९
०० - ०४	१८	१	१५	०	०	०	०	२
०५-०९	३४	३	२१	६	०	०	०	४
१०-१४	४५	२	२३	१०	३	०	०	७
१५ - १९	१४६	२६	९४	१३	७	०	०	६
२० - २४	४५३	२३	२४८	१५४	१८	०	०	१०
२५ - २९	४१५	९	७२	१७७	१४९	१	०	७
३० - ३४	३१७	३	३५	४१	२३४	३	०	१

उमेर समूह (वर्षमा)	जम्मा	बसाई अवधि (वर्षमा)						बसाई अवधि उल्लेख नभएको
		१ वर्ष भन्दा कम	१-४	५-९	१०-२४	२५ - ४९	५० वर्ष र सो भन्दा बढी	
३५ - ३९	२५७	२	१४	१२	२०९	१३	०	७
४० - ४४	१९०	२	१०	८	१०९	५६	०	५
४५ - ४९	१५५	०	६	६	२७	१०९	०	७
५० - ५४	१५९	०	५	४	१६	१२४	१	९
५५ - ५९	११७	०	३	०	४	१०२	४	४
६० - ६४	१०५	०	३	०	४	८९	८	१
६५ - ६९	८२	०	५	२	०	४२	२८	५
७० - ७४	५३	०	१	१	०	१०	३८	३
७५+	५४	०	१	१	१	७	४३	१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.८ अधिल्लो बसोबास हालको भन्दा फरक भएको र बसाईसरी आउनुको कारणको आधारमा जनसंख्या

प्यूठान जिल्लामा बसाईसराई गरेको जम्मा २९,७७१ जनसंख्यामा सबैभन्दा प्रमुख कारण विवाह (२०,७४९ जना) देखिएको छ। यसैगरी स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा बसाईसराई गरेको जम्मा ३,०८५ जनसंख्यामा पनि विवाह (२२२० जना) नै प्रमुख कारण देखिएको छ। यसको विस्तृत विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ७.८: अधिल्लो बसोबास हालको भन्दा फरक भएको र बसाईसरी आउनुको कारणको आधारमा जनसंख्या

उमेर समूह (वर्षमा)	जम्मा	बसाईसराईको प्रमुख कारण									
		काम/रोजगारी	व्यापार/व्यवसाय	अध्ययन/तालिम	विवाह	आश्रित	प्रकृतिक प्रकोप	कृषि	घर फर्किने	अन्य	उल्लेख नभएको
प्यूठान जिल्ला											
जम्मा											
जम्मा	२९७७१	३१६४	६३९	१०४९	२०७४९	१७७९	४८	३९८	७७०	७४५	४३०
पुरुष	५४९१	२४२४	३९८	५२६	१९०	७९२	२०	२००	४४१	३६१	१३९
महिला	२४२८०	७४०	२४१	५२३	२०५५९	९८७	२८	१९८	३२९	३८४	२९१
स्वर्गद्वारी नगरपालिका											
जम्मा											
जम्मा	३०८५	२६५	८८	९०	२२२०	२०२	८	१४	६२	६०	७६
००-०४	३१	०	०	०	०	२५	२	०	१	०	३
०५-०९	७३	०	०	१६	०	४३	१	०	५	०	८
१०-१४	७५	१	०	१६	२	४१	१	०	४	३	७
१५-१९	१९३	१४	१	२३	१२१	१७	१	०	३	६	७
२०-२४	५१३	४५	११	१६	३९१	१६	२	१	१३	१०	८
२५-२९	४७६	५०	१५	८	३६८	१०	०	२	७	१०	६
३०-३४	३६८	५२	१६	३	२७०	८	०	१	८	७	३
३५-३९	३०३	३१	१६	३	२३७	४	०	०	६	२	४
४०-४४	२१५	२२	६	१	१६८	१०	१	२	२	२	१
४५-४९	१८४	२२	५	१	१३७	५	०	२	४	३	५
५०-५४	१८६	१२	७	१	१४३	६	०	३	३	५	६
५५-५९	१३८	४	८	०	१०७	३	०	२	१	६	७

उमेर समूह (वर्षमा)	जम्मा	बसाईसराईको प्रमुख कारण									
		काम/रोजगारी	व्यापार/व्यवसाय	अध्ययन/तालिम	विवाह	आश्रित	प्रकृतिक प्रकोप	कृषि	घर फर्किने	अन्य	उल्लेख नभएको
६०-६४	१२२	७	०	१	१००	५	०	१	३	३	२
६५-६९	९०	३	१	०	७६	३	०	०	१	१	५
७०-७४	६०	१	१	०	५०	४	०	०	१	०	३
७५+	५८	१	१	१	५०	२	०	०	०	२	१
पुरुष											
जम्मा	४८५	१६५	५७	५७	२४	८६	३	४	३३	२२	३४
००-०४	१३	०	०	०	०	१०	१	०	१	०	१
०५-०९	३९	०	०	१०	०	१९	०	०	४	०	६
१०-१४	३०	०	०	६	०	१५	१	०	३	१	४
१५-१९	४७	९	०	१६	३	११	१	०	२	२	३
२०-२४	६०	२६	८	१३	४	४	०	०	४	०	१
२५-२९	६१	३४	८	५	१	३	०	१	५	३	१
३०-३४	५१	२८	७	२	२	४	०	०	४	३	१
३५-३९	४६	२२	१३	३	१	२	०	०	३	०	२
४०-४४	२५	१२	६	०	२	३	०	०	१	१	०
४५-४९	२९	१४	२	१	३	३	०	०	२	१	३
५०-५४	२७	८	५	०	२	४	०	१	१	४	२
५५-५९	२१	४	५	०	१	२	०	१	१	३	४
६०-६४	१७	५	०	०	२	३	०	१	२	२	२
६५-६९	८	२	१	०	०	१	०	०	०	१	३
७०-७४	७	१	१	०	२	२	०	०	०	०	१
७५+	४	०	१	१	१	०	०	०	०	१	०
महिला											
जम्मा	२६००	१००	३१	३३	२१९६	११६	५	१०	२९	३८	४२
००-०४	१८	०	०	०	०	१५	१	०	०	०	२
०५-०९	३४	०	०	६	०	२४	१	०	१	०	२
१०-१४	४५	१	०	१०	२	२६	०	०	१	२	३
१५-१९	१४६	५	१	७	११८	६	०	१	४	४	४
२०-२४	४५३	१९	३	३	३८७	१२	२	१	९	१०	७
२५-२९	४१५	१६	७	३	३६७	७	०	१	२	७	५
३०-३४	३१७	२४	९	१	२६८	४	०	१	४	४	२
३५-३९	२५७	९	३	०	२३६	२	०	०	३	२	२
४०-४४	१९०	१०	०	१	१६६	७	१	२	१	१	१
४५-४९	१५५	८	३	०	१३४	२	०	२	२	२	२
५०-५४	१५९	४	२	१	१४१	२	०	२	२	१	४
५५-५९	११७	०	३	०	१०६	१	०	१	०	३	३
६०-६४	१०५	२	०	१	९८	२	०	०	१	१	०
६५-६९	८२	१	०	०	७६	२	०	०	१	०	२
७०-७४	५३	०	०	०	४८	२	०	०	१	०	२
७५+	५४	१	०	०	४९	२	०	०	०	१	१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.९ प्यूठान जिल्ला र स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका अघिल्लो बसोबास विदेश (देश/क्षेत्र) भएको र बसाईसराईको कारणको आधारमा जनसंख्याको विवरण

प्यूठान जिल्लामा विदेशबाट जम्मा ४,२१४ जना बसाईसराई गरी आएको जनसंख्यामा सबैभन्दा प्रमुख कारण घर फर्किने (३३३० जना) देखिएको छ। यसैगरी स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा विदेशबाट जम्मा ६६२ जना बसाईसराई

गरी आएको जनसंख्यामा पनि घर फर्किने प्रमुख कारण (४८४ जना) रहेको छ। थप विस्तृत विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं.७.९: अधिल्लो बसोबास विदेश (देश/क्षेत्र) भएको र बसाइसराईको कारणको आधारमा जनसंख्याको विवरण

उमेर समूह (वर्षमा)	जम्मा	बसाइसराईको प्रमुख कारण									
		काम/रोजगारी	व्यापार/व्यवसाय	अध्ययन/तालिम	विवाह	आश्रित	प्रकृतिक प्रकोप	कृषि	घर फर्किने	अन्य	उल्लेख नभएको
प्यूठान जिल्ला											
जम्मा											
जम्मा	४२१४	२०९	३३	४५	२२२	२५१	६	११	३३३०	४४	६३
पुरुष	३०५४	१८६	२३	२८	६	१३६	४	५	२५९९	३१	३६
महिला	११६०	२३	१०	१७	२१६	११५	२	६	७३१	१३	२७
स्वर्गद्वारी नगरपालिका											
जम्मा											
जम्मा	६६२	४३	८	११	३२	५७	२	१	४८४	८	१६
०० - ०४	११	०	०	०	०	५	०	०	५	०	१
०५-०९	२८	०	०	१	०	८	०	०	१६	०	३
१०-१४	३६	०	०	०	०	८	१	०	२५	०	२
१५ - १९	५५	४	१	३	१	१६	०	०	२३	१	६
२० - २४	६७	९	२	०	६	४	०	०	४३	२	१
२५ - २९	६७	४	०	२	५	४	०	०	४९	२	१
३० - ३४	५२	४	३	०	३	३	०	०	३८	०	१
३५ - ३९	४८	६	१	१	३	२	०	१	३४	०	०
४० - ४४	६६	५	०	२	४	१	०	०	५४	०	०
४५ - ४९	४७	५	०	०	१	१	०	०	३८	१	१
५० - ५४	५०	१	०	१	२	३	१	०	४२	०	०
५५ - ५९	३६	१	०	०	२	१	०	०	३२	०	०
६० - ६४	४४	३	१	०	४	०	०	०	३६	०	०
६५ - ६९	२६	०	०	१	०	१	०	०	२३	१	०
७० - ७४	१९	१	०	०	१	०	०	०	१७	०	०
७५+	१०	०	०	०	०	०	०	०	९	१	०
पुरुष											
जम्मा	३९३	३५	४	७	१	३०	१	१	३०४	३	७
०० - ०४	३	०	०	०	०	१	०	०	१	०	१
०५-०९	१५	०	०	१	०	६	०	०	७	०	१
१०-१४	१९	०	०	०	०	३	०	०	१५	०	१
१५ - १९	२६	३	१	१	०	६	०	०	१२	०	३
२० - २४	४५	७	१	०	०	३	०	०	३२	१	१

उमेर समूह (वर्षमा)	जम्मा	बसाईसराईको प्रमुख कारण									
		काम/रोजगारी	ब्यापार/व्यवसाय	अध्ययन/तालिम	विवाह	आश्रित	प्रकृतिक प्रकोप	कृषि	घर फर्किने	अन्य	उल्लेख नभएको
२५ - २९	४९	४	०	२	०	२	०	०	४०	१	०
३० - ३४	२७	३	१	०	१	२	०	०	२०	०	०
३५ - ३९	३४	४	१	१	०	२	०	१	२५	०	०
४० - ४४	३६	४	०	१	०	१	०	०	३०	०	०
४५ - ४९	२२	५	०	०	०	०	०	०	१७	०	०
५० - ५४	३३	१	०	१	०	२	१	०	२८	०	०
५५ - ५९	२०	१	०	०	०	१	०	०	१८	०	०
६० - ६४	२४	२	०	०	०	०	०	०	२२	०	०
६५ - ६९	१९	०	०	०	०	१	०	०	१७	१	०
७० - ७४	१४	१	०	०	०	०	०	०	१३	०	०
७५+	७	०	०	०	०	०	०	०	७	०	०
महिला											
जम्मा	२६९	८	४	४	३१	२७	१	०	१८०	५	९
०० - ०४	८	०	०	०	०	४	०	०	४	०	०
०५-०९	१३	०	०	०	०	२	०	०	९	०	२
१०-१४	१७	०	०	०	०	५	१	०	१०	०	१
१५ - १९	२९	१	०	२	१	१०	०	०	११	१	३
२० - २४	२२	२	१	०	६	१	०	०	११	१	०
२५ - २९	१८	०	०	०	५	२	०	०	९	१	१
३० - ३४	२५	१	२	०	२	१	०	०	१८	०	१
३५ - ३९	१४	२	०	०	३	०	०	०	९	०	०
४० - ४४	३०	१	०	१	४	०	०	०	२४	०	०
४५ - ४९	२५	०	०	०	१	१	०	०	२१	१	१
५० - ५४	१७	०	०	०	२	१	०	०	१४	०	०
५५ - ५९	१६	०	०	०	२	०	०	०	१४	०	०
६० - ६४	२०	१	१	०	४	०	०	०	१४	०	०
६५ - ६९	७	०	०	१	०	०	०	०	६	०	०
७० - ७४	५	०	०	०	१	०	०	०	४	०	०
७५+	३	०	०	०	०	०	०	०	३	१	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

खण्ड ८ आर्थिक क्रियाकलाप

८.१ नगर अर्थतन्त्रको संरचनात्मक स्वरूप

नगरको अर्थतन्त्र मुख्यतया: कृषि, वन, घरेलु तथा साना उद्योगहरू, निर्माण, खुद्रा व्यापार, पर्यटन तथा सेवा जस्ता क्षेत्रमा निर्भर भएको देखिन्छ। उपयुक्त हावापानी, माटोको बनेट पनि खेतीयोग्य भएको यस नगरपालिका कृषिको लागि उपयुक्त उर्वर माटो भएको पहाडी क्षेत्र भएको हुँदा नगरमा अधिकांश घरपरिवार प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा कृषि व्यवसायमा संलग्न रहेका छन्। नगरका सबै वडाहरूमा व्यवस्थित शहरी सडक सञ्जालका कारण नगरका सबै वडाहरूमा पहुँच सहज बनाएको छ। कृषि एवम् वनजन्य औद्योगिक कच्चा पदार्थको उपलब्धता, नगरमा अन्य उद्योगधन्दाको साथै सूचना प्रविधिमा आधारित उद्योगको समेत विकास विस्तारको सम्भावना रहेको छ।

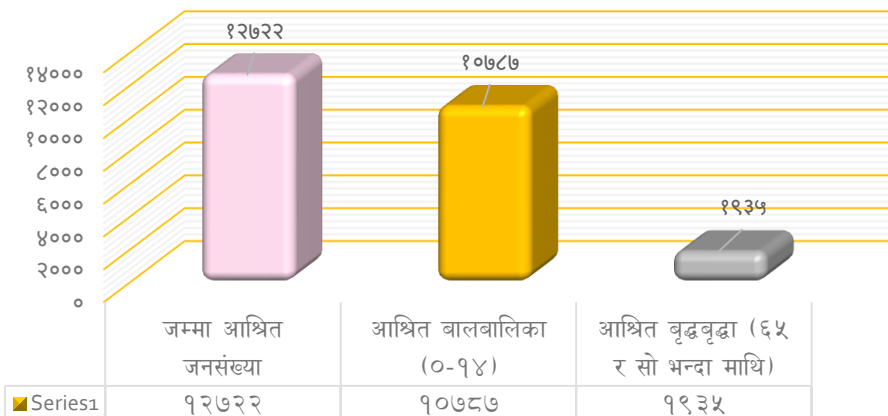
कुटानी पिसानी (मील), कुखुरा पालन, पशुपालन आदि यस नगरपालिकामा रहेका केही साना तथा घरेलु उद्योग व्यवसायहरू हुन्। यस नगरका मानिसहरू उल्लेखनीयरूपमा औद्योगिक विकास तर्फ लागि रहेको देखिन्छ। यस नगरका साना तथा मझौला उद्योगबाट उत्पादन गरिएका विभिन्न सामानहरू देशका अन्य विभिन्न स्थानहरू लगायत छिमेकी देशहरूमा समेत निर्यात हुने गरेको पाइन्छ। नगरमा उत्पादित हुने चुलेसी नगरलगायत देशभरी नै प्रख्यात छ। यस नगरको अर्को मुख्य आर्थिक आधार वैदेशिक रोजगार रहेको देखिन्छ।

प्राकृतिक सौन्दर्यको धनी, जैविक विविधता एवं साँस्कृतिक विविधताले भरीपूर्ण रहेका कारण नेपालको आकर्षक गन्तव्यहरू मध्ये प्युठान जिल्ला र विशेषतः स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको स्वर्गद्वारी आश्रम महत्वपूर्ण स्थान रहेको छ। धार्मिक तथा ऐतिहासिक महत्व बोकेको स्वर्गद्वारीमा वार्षिक लाखौं भक्तजनहरू दर्शन गर्नको लागि आउने गर्दछन्। साथै यो नगर पर्यटकीय तथा व्यापारिक दृष्टिकोणबाट विशेष महत्वपूर्ण मानिन्छ।

८.२ नगरपालिकाको आश्रित जनसंख्याको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस नगरपालिकाको कुल जनसंख्या ३२,०२७ मध्ये आश्रित जनसंख्या १२,७२२ (६५.८७%) रहेको छ जसमा आश्रित बालबालिका (०-१४) १०,७८७ जना र आश्रित वृद्धवृद्धा (६५+) १९३५ जना देखिन्छ। जसको विस्तृत विवरण तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको आश्रित जनसंख्याको विवरण

तालिका नं. ८.१: स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वडानुसार आश्रित जनसंख्याको विवरण

वडा	उमेर समुह अनुसार जनसंख्या			जम्मा जनसंख्या	आश्रित अनुपात		
	०-१४	१५-६४	६५+		बालबालिका	वृद्धवृद्धा	जम्मा
सबै	१०७८७	१९३१५	१९३५	३२०३७	५५.८५	१०.०२	६५.८७
१	१२२९	१८५९	१६७	३२५५	६६.११	८.९८	७५.०९
२	१६६७	२८२७	२२१	४७१५	५८.९७	७.८२	६६.७८
३	१२८४	२५४६	२५५	४०८५	५०.४३	१०.०२	६०.४५
४	११२५	२५२४	२६४	३९१३	४४.५७	१०.४६	५५.०३
५	१२५८	२३३९	२३३	३८३०	५३.७८	९.९६	६३.७५
६	१०१२	१७०७	१७६	२८९५	५९.२९	१०.३१	६९.६
७	१००१	१८१७	२१६	३०३४	५५.०९	११.८९	६६.९८
८	७१५	१५६०	१९५	२४७०	४५.८३	१२.५	५८.३३
९	१४९६	२१३६	२०८	३८४०	७०.०४	९.७४	७९.७८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

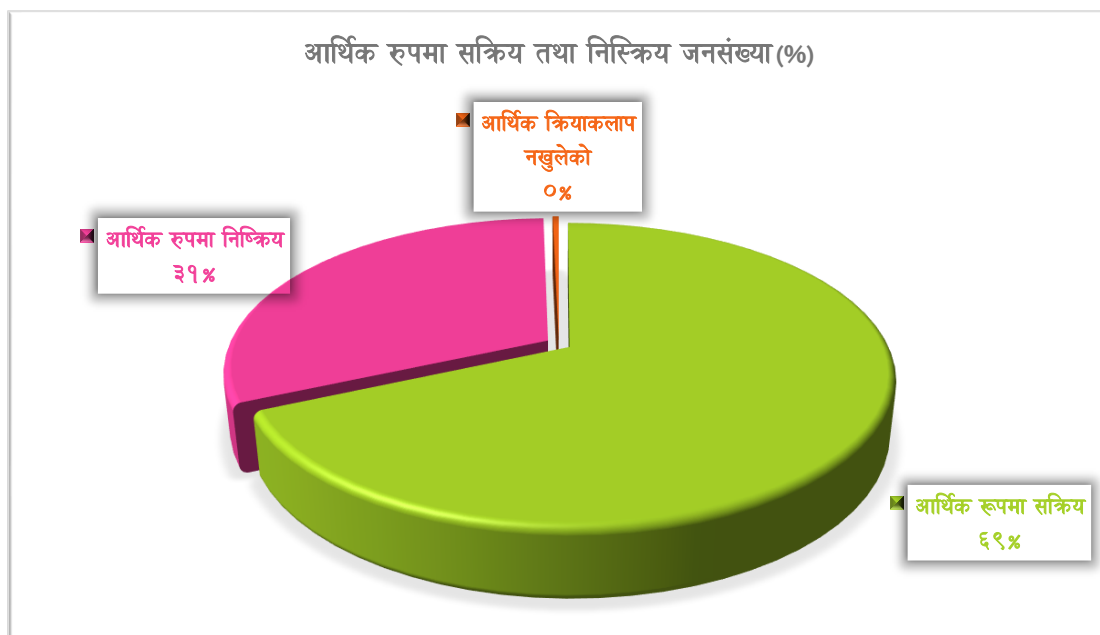
८.३ स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको आर्थिकरूपले सक्रिय र निष्क्रिय जनसंख्याको अवस्था

आर्थिक काम गरेको अवधिका आधारमा आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्यालाई अक्सर रोजगार, अक्सर बेरोजगार, अक्सर निष्क्रिय, आर्थिक रूपले निष्क्रिय आदि उपवर्गमा विक्षेपण गर्ने गरिन्छ।

- क) **आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्या:** सन्दर्भ अवधिमा जुनसुकै आर्थिक काम जतिसुकै अवधिको लागि गरेका वा कुनै पनि आर्थिक कामको खोजी गरेका १० वर्ष वा सोभन्दा माथिका व्यक्तिहरू आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्या अन्तर्गत पर्दछन्।

ख) आर्थिक रूपले निष्क्रिय जनसंख्या: सन्दर्भ अवधिमा कुनैपनि आर्थिक काम नगरेका वा आर्थिक काम नखोजेका व्यक्तिहरू आर्थिक रूपले निष्क्रिय जनसंख्या अन्तर्गत पर्दछन्।

यस नगरपालिकामा १० वर्ष र सो भन्दा माथिको जनसंख्या २५,३५५ रहेको छ जसमा पुरुषको जनसंख्या १०,१६० (४०.०७%) र महिलाको जनसंख्या १५,१९५ (५९.९३%) रहेको छ। आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्या १७,३५५ अर्थात् ६८.३७% (जसमा पुरुष ३९.३१%, महिला ६०.६९%) र आर्थिक रूपले निष्क्रिय र उल्लेख नभएको जनसंख्या क्रमशः ३१.२७% र ०.३६% रहेको छ। यस नगरपालिकामा सबै भन्दा धेरै आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्या २ नं. वडामा (१४.९३%) र सबै भन्दा कम ८ नं. वडामा (५.२८%) देखिन्छ भने आर्थिक रूपले निष्क्रिय जनसंख्या सबै भन्दा धेरै र सबै भन्दा कम भएका वडाहरू क्रमशः ४ (१७.०२%) र ६ (२.१३%) हुन्। आर्थिक क्रियाकलापमा संलग्नता अनुसारको जनसंख्याको विस्तृत विवरण तालिकामा देखाइएको छ।

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका नं. ८.२: दश वर्ष र सोभन्दा माथिका व्यक्तिको आर्थिक क्रियाकलापमा संलग्नता अनुसारको वडागत जनसंख्या

वडा	१० वर्ष वा सो भन्दा माथिको जनसंख्या		आर्थिक क्रियाकलापमा संलग्नता		
			आर्थिक रूपमा सक्रिय	आर्थिक रूपमा निष्क्रिय	आर्थिक क्रियाकलाप नखुलेको
सबै	जम्मा	२५३५५	१७३३५	७९२८	९२
	पुरुष	१०१६०	६८१४	३२८९	५७
	महिला	१५१९५	१०५२१	४६३९	३५

वडा	१० वर्ष वा सो भन्दा माथिको जनसंख्या		आर्थिक क्रियाकलापमा संलग्नता		
			आर्थिक रूपमा सक्रिय	आर्थिक रूपमा निष्क्रिय	आर्थिक क्रियाकलाप नखुलेको
१	जम्मा	२४८५	१७५८	६८४	४३
	पुरुष	१०८९	७२८	३२४	३७
	महिला	१३९६	१०३०	३६०	६
२	जम्मा	३६८२	२५८८	१०८०	१४
	पुरुष	१५२८	१०५१	४७१	६
	महिला	२१५४	१५३७	६०९	८
३	जम्मा	३३००	२२९७	१०००	३
	पुरुष	१३६०	९३३	४२६	१
	महिला	१९४०	१३६४	५७४	२
४	जम्मा	३२४५	१८९३	१३४९	३
	पुरुष	१३३७	८१७	५१८	२
	महिला	१९०८	१०७६	८३१	१
५	जम्मा	३०२२	२३८९	६२७	६
	पुरुष	११४५	८७६	२६७	२
	महिला	१८७७	१५१३	३६०	४
६	जम्मा	२२६९	२१००	१६९	०
	पुरुष	९०३	८३९	६४	०
	महिला	१३६६	१२६१	१०५	०
७	जम्मा	२३९८	१३८६	१००८	४
	पुरुष	८८३	४६३	४१८	२
	महिला	१५१५	९२३	५९०	२
८	जम्मा	२०२९	९१५	११०१	१३
	पुरुष	८३३	३९४	४३४	५
	महिला	११९६	५२१	६६७	८
९	जम्मा	२९२५	२००९	९१०	६
	पुरुष	१०८२	७१३	३६७	२

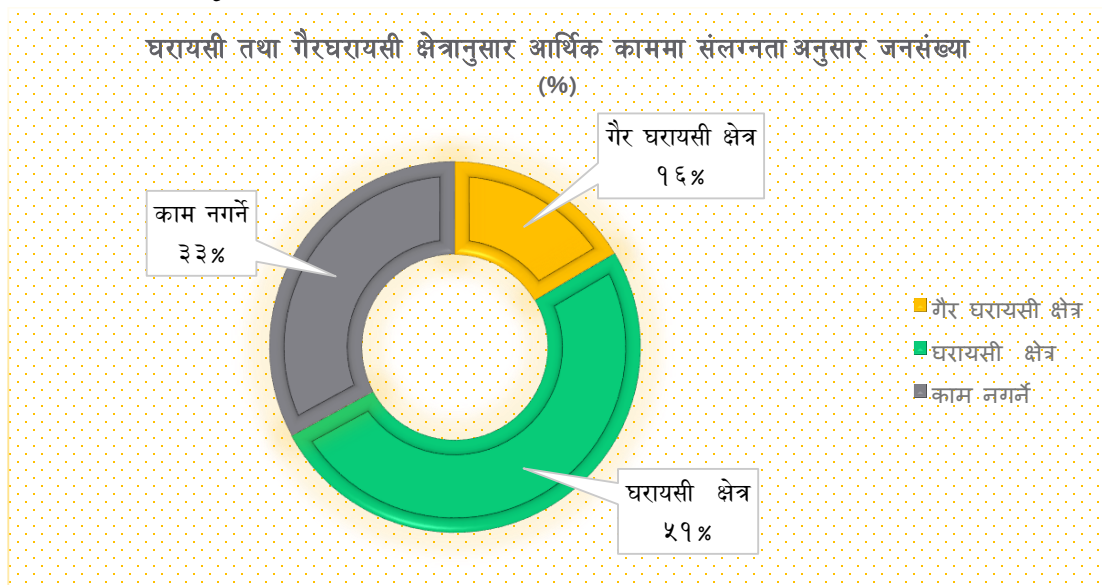
वडा	१० वर्ष वा सो भन्दा माथिको जनसंख्या		आर्थिक क्रियाकलापमा संलग्नता		
			आर्थिक रूपमा सक्रिय	आर्थिक रूपमा निष्क्रिय	आर्थिक क्रियाकलाप नखुलेको
महिला	१८४३	१२९६	५४३	४	

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

८.४ घरायसी तथा गैरघरायसी क्षेत्रानुसार आर्थिक काममा संलग्नता अनुसार जनसंख्याको विवरण

आर्थिक कामलाई घरायसी र गैरघरायसी गरी दुई वर्गमा विभाजन गर्ने प्रचलन रहेको छ। घरायसी काम अक्सर घरपरिवारकै उपभोग र सुविधाका लागि हुने गर्दछ भने गैरघरायसी काम सामान्यतः आय आर्जनका लागि सहायक हुने गर्दछ। पछिल्लो बाह्रौँ राष्ट्रिय जनगणनामा १० वर्ष र सोभन्दा माथिका प्रत्येक व्यक्तिले गरेको कामलाई घरायसी र गैरघरायसी वर्गमा विभाजन गर्दा यस नगरपालिकामा ५०.५१ प्रतिशतले घरायसी क्षेत्रमा काम गरेको देखिन्छ। गैरघरायसी क्षेत्रमा आर्थिक काम गर्ने जनसङ्ख्याको हिस्सा १६.५२ प्रतिशत रहेको छ।

वडास्तरमा घरायसी क्षेत्रसँग जोडिएको आर्थिक काममा संलग्न जनसङ्ख्या सर्वाधिक (१५.४८%) वडा नं. ५ मा रहेको देखिन्छ भने सबैभन्दा कम (४.०७%) वडा नं ८ मा रहेको छ। त्यसै गरी गैरघरायसी क्षेत्रको आर्थिक काम गर्ने जनसङ्ख्या सबैभन्दा धेरै (२०.६%) वडा नं. ४ मा रहेको छ भने सबैभन्दा कम (३.३%) वडा नं. ६ मा रहेको छ। विस्तृत विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ।

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

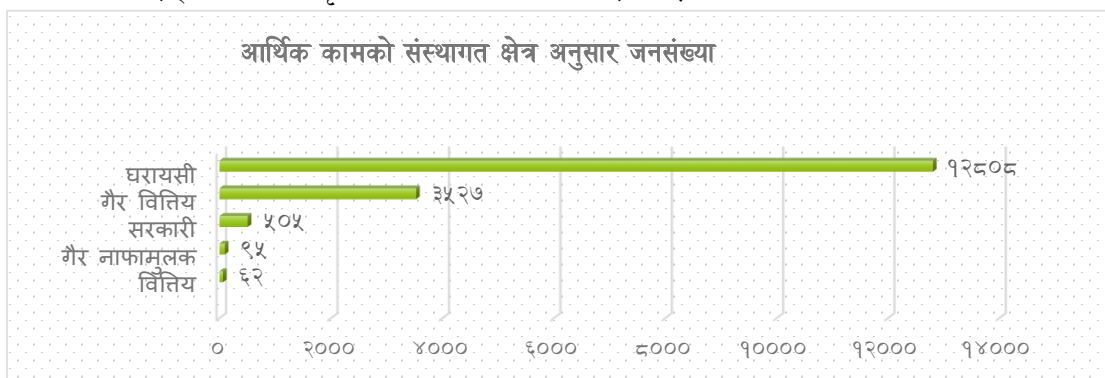
तालिका नं. ८.३: घरायसी तथा गैरघरायसी क्षेत्रानुसार आर्थिक काममा संलग्नता अनुसार जनसंख्या (१० वर्ष र सोभन्दा माथिको)

क्षेत्र	१० वर्ष र सो भन्दा माथिको जनसंख्या			गैरघरायसी क्षेत्र			घरायसी क्षेत्र			काम नगर्ने		
	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला
प्युठान	१८४५९२	७९५४४	१०५०४८	३१७९९	१७३५५	१४४४४	८५७२५	३३७९३	५२०१२	६६९८२	२८३०	३८५५२
स्वर्गद्वारी	२५३५५	१०९६०	१४३९५	४१८९	२२१८	१९७१	१२८०८	४४३६	८३७२	८३४०	३४९६	४८५२
१	२४८५	१०८९	१३९६	३०९	१८४	१२५	१४४२	५५७	८८५	७३०	३४५	३८५
२	३६८२	१५२८	२१५४	६०९	३१८	२९१	१९१२	७०७	१२०५	११५५	५००	६५५
३	३३००	१३६०	१९४०	६३३	३५८	२७५	१६१७	५४८	१०६९	१०४८	४५३	५९५
४	३२४५	१३३७	१९०८	८६३	४८१	३८२	९७७	३०१	६७६	१४०५	५५५	८५०
५	३०२२	११४५	१८७७	३८८	१८३	२०५	१९८३	६८४	१२९९	६४७	२७७	३७०
६	२२६९	९०३	१३६६	१४०	८३	५७	१९४७	७५०	११९७	१८२	७०	११२
७	२३९८	८८३	१५१५	३९२	१६४	२२८	९८१	२९२	६८९	१०२४	४२६	५९८
८	२०२९	८३३	११९६	३५०	१६४	१८६	५२१	१९५	३२६	११५७	४७३	६८४
९	२९२५	१०८२	१८४३	५०५	२८३	२२२	१४२८	४०२	१०२६	९९२	३९७	५९५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

८.५ मुख्य आर्थिक कामको संस्थागत क्षेत्र अनुसारको जनसंख्या

यस नगरपालिकामा १० वर्ष वा सो भन्दा माथिको आर्थिक रूपले सक्रिय १४.४७% जनसंख्या मध्ये ७५.२७% घरायसी क्षेत्रमा सबै भन्दा धेरै रहेका छन् भने दोस्रो गैर वित्तीय क्षेत्रले २०.७३% ओगटेको छ। क्रमसः सरकारी क्षेत्रमा २.९७% र गैर नाफामुलकमा ०.५६% रहेका छन्। सबै भन्दा कम ०.३६% वित्तीय क्षेत्रमा ६२ जना कार्यरत देखिन्छन्। यसको विस्तृत विवरण तालिकामा देखाइएको छ।

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका नं. ८.४: मुख्य आर्थिक कामको संस्थागत क्षेत्र अनुसारको जनसंख्या (१० वर्ष वा सो भन्दा माथिको)

क्षेत्र	आर्थिक कामको संस्थागत क्षेत्र अनुसारको जनसंख्या				
	लिंग	प्युठान जिल्ला		स्वर्गद्वारी न.पा.	
कुल	जम्मा	११७६१०	१००%	१७०१५	१००%
	पुरुष	५१११४	४३.४६	६६६४	३९.१७
	महिला	६६४९६	५६.५४	१०३५१	६०.८३
घरायसी	जम्मा	८५७२५	७२.८९	१२८०८	७५.२७
	पुरुष	३३७१३	३९.३३	४४३६	३४.६३
	महिला	५२०१२	६०.६७	८३७२	६५.३७
गैर वित्तीय	जम्मा	२५९१३	२२.०३	३५२७	२०.७३
	पुरुष	१३५२६	५२.२	१८१८	५१.५५
	महिला	१२३८७	४७.८	१७०९	४८.४५
सरकारी	जम्मा	५०४१	४.२९	५०५	२.९७
	पुरुष	३३२०	६५.८६	३०२	५९.८०
	महिला	१७२१	३४.१४	२०३	४०.२०
गैर नाकामूलक	जम्मा	३५४	०.३०	९५	०.५६
	पुरुष	२५३	७१.४७	६२	६५.२६
	महिला	१०१	२८.५३	३३	३४.७४
वित्तीय	जम्मा	४९१	०.४२	६२	०.३६
	पुरुष	२५६	५२.१४	३६	५८.०६
	महिला	२३५	४७.८६	२६	४१.९४

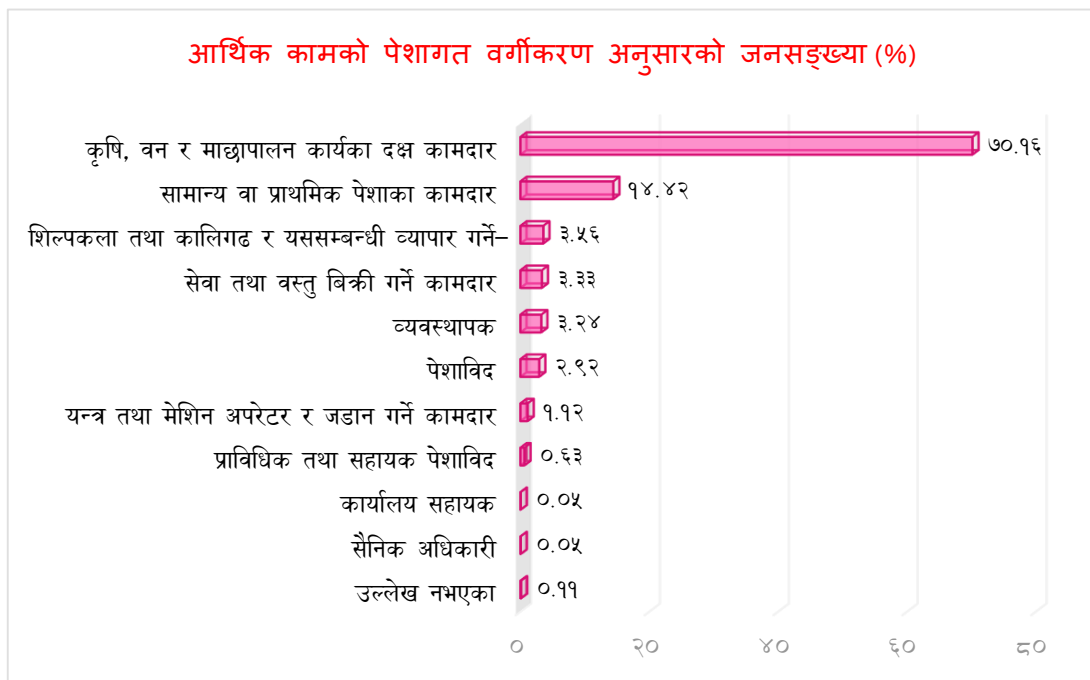
स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

८.६ आर्थिक कामको पेशागत वर्गीकरण अनुसारको जनसङ्ख्या

आर्थिक काम गरेका जनसङ्ख्याको पेशा अनुसार वर्गीकरण र विश्लेषण महत्वपूर्ण मानिन्छ। आर्थिक काम गर्दा व्यक्तिको भूमिका कस्तो प्रकारको थियो भन्ने प्रश्न पनि उत्तिकै सरोकारको विषय हो। आर्थिक काम कृषि वा गैरकृषि क्षेत्रमा हुनसक्दछ। त्यस्तै औद्योगिक, व्यापारिक, सेवामूलक र सामान्य प्राथमिक पेशासँग सम्बन्धित आर्थिक कामहरू हुन्छन्। जनसङ्ख्याको पेशा र व्यवसायले त्यहाँको आर्थिक अवस्था र संरचनालाई प्रतिविम्बित गर्दछन्।

यस नगरपालिकाका १० वर्ष माथिका आर्थिक रूपले सक्रिय कुल १७,०१५ जनसंख्या मध्ये ६६६४ जना पुरुष रहेका छन् भने १०३५१ जना महिला रहेका छन्। यस नगरपालिकाका ७०.१६ प्रतिशत आर्थिक रूपले सक्रिय जनसङ्ख्या कृषि, वन र माछापालनसम्बन्धी पेशाका दक्ष कामदार रहेका छन्। पेशाका दृष्टिबाट सबैभन्दा कम (०.०५%) सैनिक अधिकारी रहेको देखिन्छ। विस्तृत विवरण तालिकामा देखाइएको छ।

आर्थिक कामको पेशागत वर्गीकरण अनुसारको जनसङ्ख्या (%)

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका नं. ८.५: आर्थिक रूपले सक्रिय जनसङ्ख्याको मुख्य पेशा अनुसारको विवरण (१० वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरका)

पेशा/लिङ्ग	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
जम्मा	१७०१५	१००	६६६४	१००	१०३५१	१००
कृषि, वन र माछापालन कार्यका दक्ष कामदार	११९३७	७०.१६	३८६६	५८.०१	८०७१	७७.९७
सामान्य वा प्राथमिक पेशाका कामदार	२४५३	१४.४२	१०६९	१६.०४	१३८४	१३.३७
शिल्पकला तथा कालिगढ र यससम्बन्धी व्यापार गर्ने कामदार	६०५	३.५६	४९०	७.३५	११५	१.११
व्यवस्थापक	५५२	३.२४	३१२	४.६८	२४०	२.३२
पेशाविद	४९६	२.९२	२८७	४.३१	२०९	२.०२
यन्त्र तथा मेशिन अपरेटर र जडान गर्ने कामदार	१९०	१.१२	१८४	२.७६	६	०.०६
प्राविधिक तथा सहायक पेशाविद	१०७	०.६३	५४	०.८१	५३	०.५१
कार्यालय सहायक	८२	०.४८	४७	०.७१	३५	०.३४
सैनिक अधिकारी	८	०.०५	८	०.१२	०	०.००
उल्लेख नभएका	१८	०.११	७	०.११	११	०.११

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

८.७ आर्थिक कामको औद्योगिक क्षेत्र वर्गीकरण अनुसार जनसंख्याको विवरण

देशको अर्थतन्त्रलाई विभिन्न उपक्षेत्रमा वर्गीकरण गरिएको हुन्छ। पछिल्लो जनगणनामा आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याले गरेको कामलाई विभिन्न २१ ओटा औद्योगिक क्षेत्रमा वर्गीकरण गरिएको छ। देश, प्रदेश र स्थानीय

तहको आर्थिक अवस्था र विकास अनुसार यी २१ ओटा औद्योगिक क्षेत्र उन्नत वा पिछडिएको अवस्थामा रहेका हुनसक्छन्। यस नगरपालिकाका १० वर्ष र सोभन्दा माथिका आर्थिक रूपले सक्रिय कुल १७,०१५ जनसङ्ख्या मध्ये ७३.८२ प्रतिशत कृषि, वन र माछापालन क्षेत्रमा सक्रिय देखिएका छन्। यसलाई अझै खण्डीकरण गरेर हेर्दा आर्थिक रूपले सक्रिय कुल ६६६४ जना पुरुषमध्ये ६१.८५ प्रतिशत यस क्षेत्रमा छन् भने आर्थिक रूपले सक्रिय कुल १०,३५१ जना महिलामध्ये ८१.५२ प्रतिशत यस क्षेत्रमा क्रियाशील छन्।

आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्या आबद्ध भएको दोस्रो ठूलो औद्योगिक क्षेत्र थोक एवं खुद्रा व्यापार, मोटरगाडी तथा मोटरसाइकल मर्मतका कार्यहरू रहेको छ जसले ९.२३ प्रतिशत हिस्सा ओगटेको छ। यस नगरपालिकाको आर्थिक रूपले सक्रिय जनसङ्ख्या आबद्ध भएको तेस्रो ठूलो औद्योगिक क्षेत्र (९११) निर्माण रहेको छ। अन्य सेवा प्रदान गर्ने क्रियाकलापले २.६९ प्रतिशत हिस्सा ओगटेको छ भने शिक्षाले २.६६ प्रतिशत अंश र आवास तथा भोजन सम्बन्धी क्रियाकलाप क्षेत्रले १.४६ प्रतिशत हिस्सा ओगटेको छ।

यस नगरको १० वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरका आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको मुख्य औद्योगिक क्षेत्र र रोजगारको संस्थागत क्षेत्र अनुसारको विवरण तलको तालिकामा विस्तृत रूपमा देखाइएको छ।

तालिका नं. ८.६: नगरपालिकाको आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको मुख्य औद्योगिक क्षेत्र अनुसारको विवरण (१० वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरका)

आर्थिक कामको क्षेत्र वा उद्योग	जम्मा	रोजगारको संस्थागत क्षेत्र					
		घरायसी	नैर वितीय	सरकारी	नैर नाफामुलक	वितीय	उल्लेख नगरेको
जम्मा	१७०१५	१२८०८	३५२७	५०५	९५	६२	१८
कृषि, वन र माछापालन	१२५६०	११७३८	७८४	३२	५	०	१
थोक एवं खुद्रा व्यापार, मोटरगाडी तथा मोटरसाइकल मर्मतका कार्य	१५७०	३३०	१२३६	०	२	०	२
निर्माण	९११	२४४	६५८	०	६	०	३
अन्य सेवा प्रदान गर्ने क्रियाकलाप	४५८	२४९	१५३	२	५४	०	०
शिक्षा	४४५	३	१०३	३३४	५	०	०
आवास तथा भोजन सम्बन्धी क्रियाकलाप	२४९	४२	२०१	०	४	०	२
औद्योगिक उत्पादन	२३३	१०५	१२८	०	०	०	०
यातायात तथा भण्डारण	१४९	२३	१२६	०	०	०	०
मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्यका क्रियाकलाप	१०३	२	४७	५१	३	०	०
सार्वजनिक प्रशासन र सुरक्षासम्बन्धी क्रियाकलाप	८१	०	०	८१	०	०	०
वितीय तथा विमासम्बन्धी क्रियाकलाप	६२	०	०	०	०	६२	०
घरपरिवारका घरायसी क्रियाकलाप	४३	३५	६	२	०	०	०
विद्युत, ग्याँस, बाफ तथा वातानुकूलित सेवा	२६	७	१९	०	०	०	०
पेसागत, वैज्ञानिक तथा प्राविधिक क्रियाकलाप	२२	०	२२	०	०	०	०
पानीको आपूर्ति, ढलनिकास, फोहर व्यवस्थापन र शुद्धीकरणका क्रियाकलाप	१९	६	१३	०	०	०	०
बाह्य संघसंस्था एवं यसका अङ्गहरूका क्रियाकलाप	१७	१६	०	१	०	०	०
सूचना तथा सञ्चार	११	०	१०	०	१	०	०
खानी तथा उत्खनन्	९	१	८	०	०	०	०
प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलाप	६	०	५	०	१	०	०

आर्थिक कामको क्षेत्र वा उद्योग	जम्मा	रोजगारको संस्थागत क्षेत्र					
		घरायसी	नैर क्तीय	सरकारी	नैर नाफामुलक	क्तीय	उल्लेख नगरेको
कला, मनोरञ्जन तथा मनोविनोद	६	१	४	१	०	०	०
घरजग्गा कारोबारका व्यवसायिक क्रियाकलाप	०	०	०	०	०	०	०
उल्लेख नभएका	३५	१	०	४	१४	६	१०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका नं. ८.६(क) : नगरपालिकाको आर्थिक रूपले सक्रिय पुरुष जनसंख्याको मुख्य औद्योगिक क्षेत्र अनुसारको विवरण (१० वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरका)

आर्थिक कामको क्षेत्र वा उद्योग	जम्मा	रोजगारको संस्थागत क्षेत्र					
		घरायसी	नैर क्तीय	सरकारी	नैर नाफामुलक	सरकारी	उल्लेख नगरेको
जम्मा	६६६४	४४३६	१८१८	३०२	६२	३६	१०
कृषि, वन र माछापालन	४१२२	३७९३	३०९	१७	३	०	०
थोक एवं खुद्रा व्यापार, मोटरगाडी तथा मोटरसाइकल मर्मतका कार्य	७६६	१९३	५७०	०	२	०	१
निर्माण	६३१	२२३	४०२	०	४	०	२
शिक्षा	२६५	२	५१	२०७	५	०	०
अन्य सेवा प्रदान गर्ने क्रियाकलाप	१९४	१०३	५८	२	३१	०	०
आवास तथा भोजन सम्बन्धी क्रियाकलाप	१६३	२५	१३२	०	४	०	२
यातायात तथा भण्डारण	१४६	२१	१२५	०	०	०	०
औद्योगिक उत्पादन	१३३	४८	८५	०	०	०	०
सार्वजनिक प्रशासन र सुरक्षा सम्बन्धी क्रियाकलाप	५३	०	०	५३	०	०	०
मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्यका क्रियाकलाप	४१	०	२२	१९	०	०	०
क्तीय तथा बिमा सम्बन्धी क्रियाकलाप	३६	०	०	०	०	३६	०
विद्युत, ग्याँस, बाफ तथा वातानुकूलित सेवा	२०	४	१६	०	०	०	०
पेसागत, वैज्ञानिक तथा प्राविधिक क्रियाकलाप	१६	०	१६	०	०	०	०
घरपरिवारका घरायसी क्रियाकलाप	१६	११	३	२	०	०	०
पानीको आपूर्ति, ढलनिकास, फोहर व्यवस्थापन र शुद्धीकरणका क्रियाकलाप	१५	५	१०	०	०	०	०
खानी तथा उल्खनन्	६	०	६	०	०	०	०
सूचना तथा सञ्चार	६	०	५	०	१	०	०
कला, मनोरञ्जन तथा मनोविनोद	६	१	४	१	०	०	०
प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलाप	३	०	२	०	१	०	०
बाह्य संघसंस्था एवं यसका अङ्गहरूका क्रियाकलाप	३	२	०	१	०	०	०
घरजग्गा कारोबारका व्यवसायिक क्रियाकलाप	०	०	०	०	०	०	०
उल्लेख नभएका	२३	०	०	२	११	५	५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

१७०

स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण २०८२

तालिका नं. ८.६(ख): नगरपालिकाको आर्थिक रूपले सक्रिय महिला जनसंख्याको मुख्य औद्योगिक क्षेत्र अनुसारको विवरण (१० वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरका)

आर्थिक कामको क्षेत्र वा उद्योग	जम्मा	रोजगारको संस्थागत क्षेत्र					
		घरायसी	नैर वितीय	सरकारी	नैर नाफामुलक	वितीय	उल्लेख नगरेको
जम्मा	१०३५१	८३७२	१७०९	२०३	३३	२६	८
कृषि, वन र माछापालन	८४३८	७९४५	४७५	१५	२	०	१
थोक एवं खुद्रा व्यापार, मोटरगाडी तथा मोटरसाइकल मर्मतका कार्य	८०४	१३७	६६६	०	०	०	१
निर्माण	२८०	२१	२५६	०	२	०	१
अन्य सेवा प्रदान गर्ने क्रियाकलाप	२६४	१४६	९५	०	२३	०	०
शिक्षा	१८०	१	५२	१२७	०	०	०
औद्योगिक उत्पादन	१००	५७	४३	०	०	०	०
आवास तथा भोजन सम्बन्धी क्रियाकलाप	८६	१७	६९	०	०	०	०
मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्यका क्रियाकलाप	६२	२	२५	३२	३	०	०
सार्वजनिक प्रशासन र सुरक्षासम्बन्धी क्रियाकलाप	२८	०	०	२८	०	०	०
घरपरिवारका घरायसी क्रियाकलाप	२७	२४	३	०	०	०	०
वितीय तथा विमासम्बन्धी क्रियाकलाप	२६	०	०	०	०	२६	०
बाह्य संघसंस्था एवं यसका अङ्गहरूका क्रियाकलाप	१४	१४	०	०	०	०	०
विद्युत, ग्याँस, बाफ तथा वातानुकूलित सेवा	६	३	३	०	०	०	०
पेसागत, वैज्ञानिक तथा प्राविधिक क्रियाकलाप	६	०	६	०	०	०	०
सूचना तथा सञ्चार	५	०	५	०	०	०	०
पानीको आपूर्ति, ढलनिकास, फोहर व्यवस्थापन र शुद्धीकरणका क्रियाकलाप	४	१	३	०	०	०	०
खानी तथा उत्खनन्	३	१	२	०	०	०	०
यातायात तथा भण्डारण	३	२	१	०	०	०	०

आर्थिक कामको क्षेत्र वा उद्योग	जम्मा	रोजगारको संस्थागत क्षेत्र					
		घरायसी	गैर वित्तीय	सरकारी	गैर नाफामुलक	वित्तीय	उल्लेख नभएको
प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलाप	३	०	३	०	०	०	०
घरजग्गा कारोबारका व्यवसायिक क्रियाकलाप	०	०	०	०	०	०	०
कला, मनोरञ्जन तथा मनोविनोद	०	०	०	०	०	०	०
उल्लेख नभएका	१२	१	०	२	३	१	५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

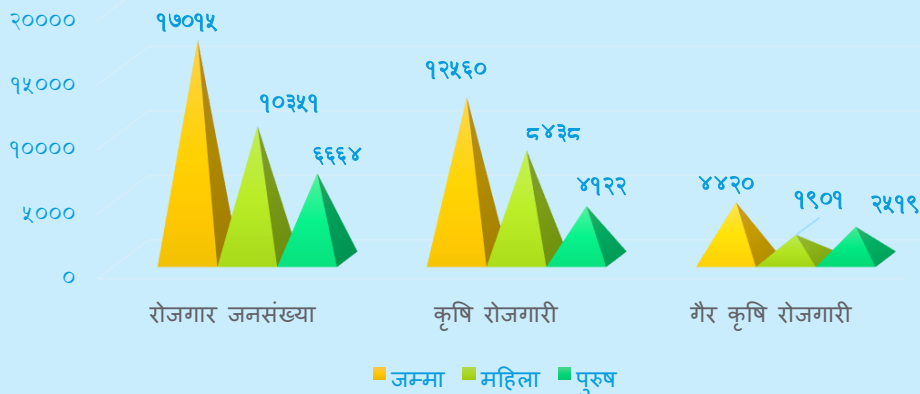
८.८ कृषि तथा गैरकृषि क्षेत्रमा संलग्न जनसंख्या

आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्या मूलतः दुई प्रकारका काममा संलग्न रहेका हुन्छन्। पहिलो, कृषिसँग जोडिएको आर्थिक क्षेत्र हो र दोस्रो गैरकृषिसँग जोडिएको आर्थिक क्षेत्र। स्वर्गद्वारी नगरपालिकाका वडाहरू सहरी क्षेत्रभन्दा ग्रामीण क्षेत्र अधिक भएका हुनाले गैरकृषि क्षेत्रमा संलग्न जनसंख्या अधिकतम हुनु स्वाभाविक मान्न सकिन्छ।

राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५ अनुसार प्यूठान जिल्लामा ५,६०६ वटा प्रतिष्ठानहरूमा २१,३७३ जना व्यक्तिहरू संलग्न रहेकोमा यस नगरपालिकामा ८१८ वटामा २,८०५ जना देखिन्छ। कृषि, वन र माछापालन सम्बन्धी यस नगरमा दर्ता भएका ६० वटा प्रतिष्ठानहरूमा जम्मा ५७२ जना संलग्न रहेको देखिन्छ।

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस नगरपालिकामा कुल रोजगार जनसंख्या १७,०१५ मा कृषिमा रोजगार जनसंख्या १२,५६० (७३.८२%) रहेको छ जसमा ४,१२२ पुरुष र ८,४३८ महिला देखिन्छ। पुरुष भन्दा महिलाको संलग्नता यस क्षेत्रमा १०४.७% ले बढी रहेको देखिन्छ। सबै भन्दा बढी रोजगार जनसंख्या ३ नं. वडामा २,२५२ जना र सबै भन्दा कम ८७२ जना ८ नं. वडामा देखिन्छ भने कृषि क्षेत्रमा सबै भन्दा बढी ५ नं. वडामा २,०१२ जना र सबै भन्दा कम ५२१ जना ८ नं. वडामा नै रहेको देखिन्छ। यसको विस्तृत विवरण तलको तालिकाहरूमा देखाइएको छ।

कृषि तथा गैरकृषि क्षेत्रमा रोजगार जनसंख्या

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका नं. ८.७: नगरपालिकाको वडागत कृषि रोजगारीको लिङ्गानुसार जनसंख्या

क्षेत्र	रोजगार जनसंख्या			कृषि रोजगारी जनसंख्या			कृषि रोजगारी %		
	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला
प्यूठान	११७६१०	५१११४	६६४९६	८३५५८	३१७८२	५१७७६	७१.०५	६२.१८	७७.८६
स्वर्गद्वारी	१७०१५	६६६४	१०३५१	१२५६०	४१२२	८४३८	७३.८२	६१.८५	८१.५२
१	१७५५	७४४	१०११	१२७०	३७७	८९३	७२.३६	५०.६७	८८.३३
२	२५२७	१०२८	१४९९	१८३१	६४५	११८६	७२.४६	६२.७४	७९.१२
३	२२५२	९०७	१३४५	१६८०	५७०	१११०	७४.६	६२.८४	८२.५३
४	१८४०	७८२	१०५८	९२२	२५९	६६३	५०.११	३३.१२	६२.६७
५	२३७५	८६८	१५०७	२०१२	६७७	१३३५	८४.७२	७८.००	८८.५९
६	२०८७	८३३	१२५४	१९३४	७४०	११९४	९२.६७	८८.८४	९५.२२
७	१३७४	४५७	९१७	९६५	२८०	६८५	७०.२३	६१.२७	७४.७
८	८७२	३६०	५१२	५२१	१८६	३३५	५९.७५	५१.६७	६५.४३
९	१९३३	६८५	१२४८	१४२५	३८८	१०३७	७३.७२	५६.६४	८३.०९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका नं. ८.७ (क): नगरपालिकाको वडानुसार गैर कृषि रोजगारीको लिङ्गानुसार जनसंख्या

क्षेत्र	रोजगार जनसंख्या			गैर कृषि रोजगारी			गैर कृषि रोजगारी %		
	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला
प्यूठान	११७६१०	५१११४	६६४९६	३३९५७	१९२७५	१४६८२	२८.८७	३७.७१	२२.०८
स्वर्गद्वारी	१७०१५	६६६४	१०३५१	४४२०	२५१९	१९०१	२५.९८	३७.८०	१८.३७
१	१७५५	७४४	१०११	४८३	३६५	११८	२७.५२	४९.०६	११.६७

१७३

क्षेत्र	रोजगार जनसंख्या			गैर कृषि रोजगारी			गैर कृषि रोजगारी %		
	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला
२	२५२७	१०२८	१४९९	६७१	३६५	३०६	२६.५५	३५.५१	२०.४१
३	२२५२	९०७	१३४५	५७०	३३५	२३५	२५.३१	३६.९३	१७.४७
४	१८४०	७८२	१०५८	९१८	५२३	३९५	४९.८९	६६.८८	३७.३३
५	२३७५	८६८	१५०७	३५९	१९०	१६९	१५.१२	२१.८९	११.२१
६	२०८७	८३३	१२५४	१५२	९३	५९	७.२८	११.१६	४.७०
७	१३७४	४५७	९१७	४०८	१७७	२३१	२९.६९	३८.७३	२५.१९
८	८७२	३६०	५१२	३५१	१७४	१७७	४०.२५	४८.३३	३४.५७
९	१९३३	६८५	१२४८	५०८	२९७	२११	२६.२८	४३.३६	१६.९१

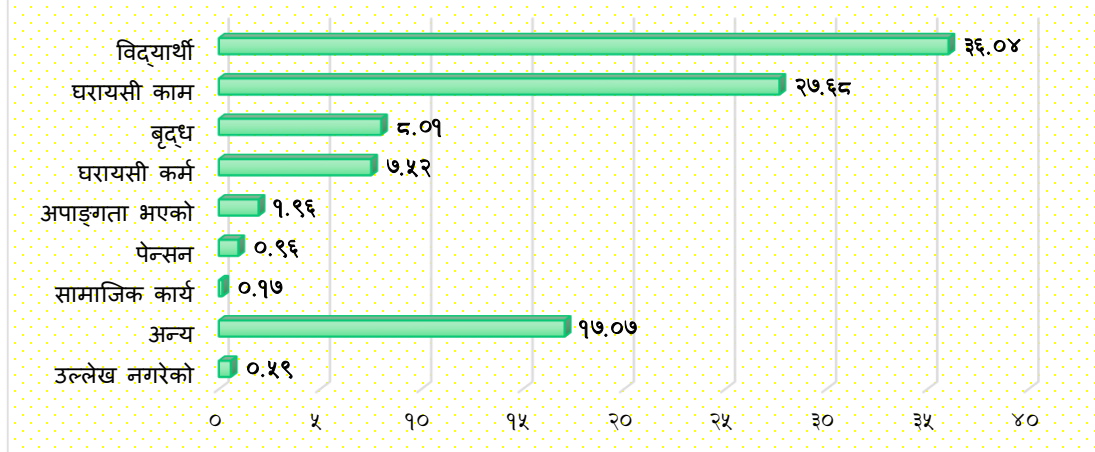
स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

कृषि, वन र माछापालन: यस नगरपालिकामा उत्पादन गरिने प्रमुख हिउँदे बालीहरूमा गहुँ, कोदो, जौ, फापर, तोरी, तिल, आलस, हिउँदे तरकारी, आलु, मसला बाली आदि रहेका छन् भने वर्षे बालीहरूमा मकै, धान, भटमास, मास, मुँग, गहत, वर्षे तरकारी उत्पादन हुने गर्दछ। स्थायी बालीहरूमा केरा, अम्बा, लिची, कटहर, सुन्तला, कागती, निबुवा, आँप, लिची, ओखर, केरा, अदुवा आरु, नास्पाती आदि पाइन्छ।

८.९ दश वर्ष र सो भन्दा माथिका व्यक्तिले पछिल्लो १२ महिनामा आर्थिक काम नगर्नु वा ६ महिना भन्दा कम समय काम गर्नुको कारण अनुसारको जनसंख्या

यस नगरपालिकामा गत १२ महिनामा काम नगरेका वा गरेपनि ६ महिना भन्दा कम समय काम गरेकाहरूको जनसंख्या १७,३१८ रहेको छ। आर्थिक काम नगर्नुको कारणमा ३६.०४% विद्यार्थी रहेका कारण, २७.६८% व्यक्तिहरूको घरायसी कामले र सबै भन्दा कम ०.१७% सामाजिक कार्यमा भएका व्यक्तिहरू कुनै काम नगरेका वा गरेपनि ६ महिना भन्दा कम समय काम गरेको देखिन्छ। विस्तृत विवरण तालिकामा देखाइएको छ।

आर्थिक रूपले निष्क्रिय हुनुको कारण अनुसार जनसंख्या (%)

तालिका नं. ८.८: गत १२ महिनामा कुनै काम नगर्नु वा ६ महिना भन्दा कम समय काम गर्नुका मुख्य कारण अनुसार जनसंख्या

सक्रिय नहुनुको मुख्य कारण	कुनै काम नगरेका वा ६ महिना भन्दा कम समय काम गरेकाको जनसंख्या (१० वर्ष वा सो भन्दा माथिको)					
	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
स्वर्गद्वारी न.पा.	१७३१८	१००	६६३८	१००	१०६८०	१००
विद्यार्थी	६२४१	३६.०४	२९१२	४३.८७	३३२९	३१.१७
घरायसी काम	४७९४	२७.६४	९४०	१४.१६	३८५४	३६.०९
घरायसी कर्म	१३०२	७.५२	५२८	७.९५	७७४	७.२५
वृद्ध	१३८७	८.०९	५३१	८.००	८५६	८.०९
अपाङ्गता भएको	३४०	१.९६	१६५	२.४९	१७५	१.६४
पेन्सन	१६६	०.९६	९६	१.४५	७०	०.६६
सामाजिक कार्य	२९	०.१७	२१	०.३२	८	०.०७
अन्य	२९५७	१७.०७	१३८१	२०.८०	१५७६	१४.७६
उल्लेख नगरेको	१०२	०.५९	६४	०.९६	३८	०.३६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

खण्ड-९ विविध

९.१ स्थानीय तह (स्वर्गद्वारी नगरपालिका) निर्वाचन २०७९ निर्वाचित राजनीतिक दल/स्वतन्त्र पदाधिकारीहरूको विवरण

तालिका नं. ९.१: निर्वाचित राजनीतिक दल/स्वतन्त्र पदाधिकारीहरूको विवरण

वडा	पद	उम्मेदवारको नाम थर	लिङ्ग	उमेर	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र	प्राप्त मत	कैफियत
	प्रमुख	टेक प्रसाद भण्डारी	पुरुष	५१	नेपाली काँग्रेस	७७२६	निर्वाचित
	उपप्रमुख	मीनराज राना मगर	पुरुष	४७	राष्ट्रिय जनमोर्चा	७३७७	निर्वाचित
१	वडा अध्यक्ष	मेघ राज घर्ति क्षेत्री	पुरुष	४४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)	७३१	निर्वाचित
१	महिला सदस्य	स्मृति कुमारी महारा पुन	महिला	२३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)	७४९	निर्वाचित
१	दलित महिला सदस्य	धनि देवि नेपाली	महिला	४१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)	७४७	निर्वाचित
१	सदस्य	निम बहादुर पुन मगर	पुरुष	४५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)	७४३	निर्वाचित
१	सदस्य	दिपक घर्ती मगर	पुरुष	२३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)	७४२	निर्वाचित
२	वडा अध्यक्ष	बुद्धि राम पुन	पुरुष	४८	राष्ट्रिय जनमोर्चा	११४५	निर्वाचित
२	महिला सदस्य	शिवा देवी के.सी	महिला	३७	राष्ट्रिय जनमोर्चा	११४०	निर्वाचित
२	दलित महिला सदस्य	रामकली सुनार	महिला	७२	राष्ट्रिय जनमोर्चा	११३४	निर्वाचित
२	सदस्य	पूर्ण बहादुर घर्ती मगर	पुरुष	३३	राष्ट्रिय जनमोर्चा	१०७६	निर्वाचित
२	सदस्य	विष्णु खनाल	पुरुष	३५	राष्ट्रिय जनमोर्चा	१०७०	निर्वाचित
३	वडा अध्यक्ष	कृष्ण बहादुर रोकाय	पुरुष	३७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	९०६	निर्वाचित
३	महिला सदस्य	दुर्गा रेग्मी	महिला	३९	नेपाली काँग्रेस	८२३	निर्वाचित
३	दलित महिला सदस्य	बिमला नेपाली	महिला	२९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	८२१	निर्वाचित
३	सदस्य	हुकुम बहादुर रोकाय मगर	पुरुष	३७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	८२२	निर्वाचित
३	सदस्य	दुज बहादुर घर्ति मगर	पुरुष	३४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	८१६	निर्वाचित
४	वडा अध्यक्ष	सुवर्ण कुमार श्रेष्ठ	पुरुष	४२	नेपाली काँग्रेस	८५४	निर्वाचित
४	महिला सदस्य	अमृता देवी बुढाथोकी	महिला	५४	नेपाली काँग्रेस	९२९	निर्वाचित
४	दलित महिला सदस्य	वविता वि.क.	महिला	४२	नेपाली काँग्रेस	९४१	निर्वाचित
४	सदस्य	दोर्ण बहादुर रावल	पुरुष	४०	नेपाली काँग्रेस	९५९	निर्वाचित
४	सदस्य	इन्द्र बहादुर खड्का क्षेत्री	पुरुष	६५	नेपाली काँग्रेस	९२३	निर्वाचित
५	वडा अध्यक्ष	गिर बहादुर घर्ती मगर	पुरुष	२७	नेपाली काँग्रेस	१२७५	निर्वाचित
५	महिला सदस्य	शारदा बुढाथोकी	महिला	४०	नेपाली काँग्रेस	१२३५	निर्वाचित
५	दलित महिला सदस्य	अम्बिका सुनार	महिला	२८	नेपाली काँग्रेस	१२३१	निर्वाचित
५	सदस्य	सहदेव राउत क्षेत्री	पुरुष	५७	नेपाली काँग्रेस	११७८	निर्वाचित
५	सदस्य	खेत बहादुर राहुँ मगर	पुरुष	५०	नेपाली काँग्रेस	११६१	निर्वाचित
६	वडा अध्यक्ष	गिरे गुरुङ	पुरुष	५४	राष्ट्रिय जनमोर्चा	६९७	निर्वाचित
६	महिला सदस्य	भावना विष्ट	महिला	२५	राष्ट्रिय जनमोर्चा	७५०	निर्वाचित
६	दलित महिला सदस्य	आशा परियार	महिला	२७	राष्ट्रिय जनमोर्चा	७९४	निर्वाचित
६	सदस्य	कमल बहादुर घर्ती मगर	पुरुष	३५	राष्ट्रिय जनमोर्चा	८१२	निर्वाचित
६	सदस्य	उदय घर्ति मगर	पुरुष	३५	राष्ट्रिय जनमोर्चा	८०९	निर्वाचित
७	वडा अध्यक्ष	सुरज जि एम	पुरुष	३१	स्वतन्त्र	६३१	निर्वाचित
७	महिला सदस्य	खुमा अधिकारी	महिला	३९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)	६०५	निर्वाचित
७	दलित महिला सदस्य	अनिता वि.क	महिला	२७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)	५६०	निर्वाचित
७	सदस्य	दामोदर गोराथोकी	पुरुष	४८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)	६६३	निर्वाचित

वडा	पद	उम्मेदवारको नाम थर	लिंग	उमेर	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र	प्राप्त मत	कैफियत
७	सदस्य	कविता पुन मगर	महिला	३०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)	५३६	निर्वाचित
८	वडा अध्यक्ष	खोप बहादुर राउत क्षेत्री	पुरुष	५७	राष्ट्रिय जनमोर्चा	७८३	निर्वाचित
८	महिला सदस्य	यमा खत्री	महिला	४०	राष्ट्रिय जनमोर्चा	८५९	निर्वाचित
८	दलित महिला सदस्य	धनी देवी सुनार	महिला	५६	राष्ट्रिय जनमोर्चा	७८३	निर्वाचित
८	सदस्य	टोपा राम काला थोकी	पुरुष	४५	राष्ट्रिय जनमोर्चा	८१२	निर्वाचित
८	सदस्य	डुक बहादुर पोखेल	पुरुष	५०	राष्ट्रिय जनमोर्चा	७५१	निर्वाचित
९	वडा अध्यक्ष	नर बहादुर वि. एम.	पुरुष	३८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	८९२	निर्वाचित
९	महिला सदस्य	निमा देवी घर्तीमगर	महिला	३६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	८६१	निर्वाचित
९	दलित महिला सदस्य	रेशमी देवी सुनार	महिला	३३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	८६६	निर्वाचित
९	सदस्य	इन्द्र बहादुर घर्तीमगर	पुरुष	४९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	८५०	निर्वाचित
९	सदस्य	पूर्ण बहादुर घर्तीमगर	पुरुष	३४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	८४१	निर्वाचित

स्रोत: स्वर्गद्वारी नगरपालिका

९.२ स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका मतदान स्थल, मतदान केन्द्र संख्या र लिङ्गानुसार मतदाताको संख्याको विवरण

तालिका नं. ९.२: मतदान स्थल, मतदान केन्द्र संख्या र लिङ्गानुसार मतदाताको संख्याको विवरण

क्र.सं.	वडा	मतदाता स्थल	मतदान केन्द्र संख्या	पुरुष	महिला	जम्मा
१	१	गाबिस भवन भलाडाँडा	२	७६३	८१५	१५७८
२	१	ने.रा.प्रा.वि. घुर्चेधम्पा	१	२५६	३०५	५६१
३	२	बाल मा.वि.खाल	३	१०४५	१२१४	२२५९
४	२	जनता प्रा.वि. नोस	१	३८०	४५५	८३५
५	३	अमर मा.वि., भिग्री	२	८१६	९३९	१७५५
६	३	जनजागृती प्रा.वि. किमिचौर	१	३९५	४७६	८७१
७	३	स्वर्गद्वारी ने.रा.आ.वी	१	२७७	२६०	५३७
८	४	गंगेश्वरी आ.वि. बाजिपुर	२	५६६	८३५	१४०१
९	४	चन्द्रेश्वरी प्रा वि	२	५२३	६३५	११५८
१०	५	उमा महेश्वरी मा.वि.	३	१०२६	१२४६	२२७२
११	५	ने.रा.आ.वि. सानिखोला	१	२७४	३०८	५८२
१२	६	जनसम्पर्क प्रा.वि. तिमिले	१	३१७	३३०	६४७
१३	६	सूर्योदय मा.वि. वेल्वास	२	५८३	६५८	१२४१
१४	७	वेल्वास मा.वि. सोत्रे	३	१०५१	१२३१	२२८२
१५	७	ज्ञानप्रकाश आ.वी., तापकोट	१	१९८	२०४	४०२
१६	८	जनता मा.वि. बर्जिवाड	२	५५२	६३४	११८६
१७	८	शिशुकल्याण आ.वि. दहचौर	१	३२४	३८९	७१३
१८	९	बिद्यानन्द मा.वि. जुडपाटा	२	६३३	७४४	१३७७
१९	९	ने.रा.प्रा.वि. डाडागाउ	१	४२३	४११	८३४
जम्मा			३२	१०३८०	१२०८९	२२४६९

स्रोत: स्वर्गद्वारी नगरपालिका

९.३ स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका क्रियाशिल राजनैतिक दलहरू

तालिका नं. ९.३: क्रियाशिल राजनैतिक दलहरू विवरण

क्र.सं.	राजनैतिक दलहरूको नाम	राजनैतिक दल प्रमुखको नाम थर	सम्पर्क नं.
१	नेपाली कांग्रेस	गिर बहादुर घर्ति	९८४७८८३७९६
२	ने.क.पा. एमाले	भरत राउत	९८५११०५८५३
३	राष्ट्रिय जनमोर्चा	गिर बहादुर गुरुङ	९८४७८६८०९२
४	ने.क.पा माओवादी केन्द्र	टेक बहादुर भट्टराई	९८४७८६७९९८
५	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	सुर्य बहादुर सुनार	९८६७९९२२२४
६	ने.क.पा समाजवादी	मधुसुधन थापा	९८६८९२७२१७
७	राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी	-	-
८	ने.क.पा माओवादी	गिरु भुसाल	९८५७८५७३६६
९	क्रान्तीकारी कम्युनिष्ट पार्टी नेपाल	विर बहादुर पुन	९८४७८२११६५

स्रोत: स्वर्गद्वारी नगरपालिका

९.४ स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा अवस्थित पर्यटकीय क्षेत्रमा आगन्तुकहरूको संख्या

तालिका नं. ९.४: पर्यटकीय क्षेत्रमा आगन्तुकहरूको विवरण

सि.नं.	पर्यटकीय क्षेत्र	प्रवेश गरेको जम्मा पर्यटक		
		आ.व. २०७८/०७९	आ.व. २०७९/०८०	आ.व. २०८०/०८१
१	स्वर्गद्वारी मन्दिर	४५००००	५५०००	६०००००
२	चिल्ड्रेन पार्क	२५००	३५००	४५००
३	सूचना प्रविधि युक्त पार्क	१८००	२८००	३८००
४	सारी भू बनौट	२७००	३७००	४७००

स्रोत: स्वर्गद्वारी नगरपालिका

९.५ स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा रहेका साना तथा घरेलु उद्योगको विवरण

तालिका नं. ९.५: साना तथा घरेलु उद्योगको विवरण

क्र. सं.	विवरण	आ.व. २०७८/०७९		आ.व. २०७९/०८०		आ.व. २०८०/०८१	
		जम्मा नयाँ दर्ता संख्या	जम्मा खारेजी संख्या	जम्मा नयाँ दर्ता संख्या	जम्मा खारेजी संख्या	जम्मा नयाँ दर्ता संख्या	जम्मा खारेजी संख्या
१	प्राइभेट लिमिटेड	०	०	५	०	५	०
२	साझेदारी	१	-	-	१	१	०
३	प्राइभेट फर्म	१३५	५	९९	१०	११२	२५
	जम्मा	१३६	५	१०४	११	११८	२५

स्रोत: स्वर्गद्वारी नगरपालिका

९.६ स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा बैंक तथा वित्तीय संस्थाको संख्या

तालिका नं. ९.६: बैंक तथा वित्तीय संस्थाको विवरण

क्र.सं.	वित्तीय संस्थाको प्रकार	वित्तीय संस्था संख्या	कार्यालय संख्या
१	वाणिज्य बैंक (क वर्ग)	३	३
२	विकास बैंक (ख वर्ग)	२	२
३	वित्त कम्पनी (ग वर्ग)	-	-
४	लघुवित्त कारोबार गर्ने संस्था (घ वर्ग)	९	९

स्रोत: स्वर्गद्वारी नगरपालिका

खण्ड १० : तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, दाङको विवरण

यस खण्डमा तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, दाङको परिचय, स्वीकृत दरबन्दी विवरण, सांगठनिक संरचना र तथ्याङ्क समन्वय कार्यालयले गर्ने मुख्य कार्यहरू उल्लेख गरिएको छ।

१०.१ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, दाङको परिचय

नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद्को मिति २०८०/०९/१२ को निर्णय अनुसार प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय अन्तर्गत रहेको राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयको मातहतका साविकका ३३ वटा तथ्याङ्क कार्यालयहरू पुनः संरचना भई १८ ओटा तथ्याङ्क समन्वय कार्यालयहरू (१८ ओटा तथ्याङ्क समन्वय कार्यालयको नाम, कार्य क्षेत्र सम्बन्धी विवरण अनुसूची-१ मा दिइएको छ) मध्ये तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय दाङको स्थापना मिति २०८१/०४/०१ गते भएको हो। यसको कार्य क्षेत्र बर्दिया, बाँके, दाङ, प्यूठान, रोल्पा र रुकुम-पूर्व गरी जम्मा ६ जिल्ला रहेको छ।

१०.२ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, दाङको स्वीकृत दरबन्दी विवरण

क्र.सं.	पद	सेवा	समूह	श्रेणी	संख्या
१	तथ्याङ्क समन्वय अधिकारी	आर्थिक योजना तथा तथ्याङ्क	तथ्याङ्क	रा.प.द्वितीय	१
२	तथ्याङ्क अधिकृत	आर्थिक योजना तथा तथ्याङ्क	तथ्याङ्क	रा.प.तृतीय	२
३	सुपरिवेक्षक	आर्थिक योजना तथा तथ्याङ्क	तथ्याङ्क	रा.प.अनं. प्रथम	७
४	गणक	आर्थिक योजना तथा तथ्याङ्क	तथ्याङ्क	रा.प.अनं. द्वितीय	३
५	खरिदार	नेपाल प्रशासन	सामान्य प्रशासन	रा.प.अनं. द्वितीय	२
६	सह-लेखापाल	नेपाल प्रशासन	लेखा	रा.प.अनं. द्वितीय	१
७	कार्यालय सहयोगी	नेपाल प्रशासन	सामान्य प्रशासन	श्रेणीविहीन	२
८	हलुका सवारी चालक	-	-	श्रेणीविहीन	१
जम्मा					१९

१०.३ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, दाङको संगठनिक संरचना

१०.४ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय दाङबाट गरिने मुख्य-मुख्य कार्यहरू

- वार्षिक राष्ट्रिय लेखा, त्रैमासिक राष्ट्रिय लेखा र मूल्य सूचकाङ्क सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन,
- जिल्लास्तरमा तथ्याङ्कीय सचेतनाको लागि विभिन्न गोष्ठी तथा कार्यक्रम सञ्चालन,
- राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयको निर्देशनमा विभिन्न सर्वेक्षणमा सहभागी,
- कार्यक्षेत्र अन्तर्गत रहेका जिल्लाका ४८ वटा स्थानीय तहसँग तथ्याङ्कीय समन्वय गर्ने,
- कार्यक्षेत्र भित्रका जिल्लाहरूको विकास योजना निर्माण तथा कार्यान्वयन जस्ता कार्यहरूका लागि आवश्यक पर्ने तथ्याङ्कको उपलब्धताको मूल्यांकन गरी सहयोग र समन्वय गर्ने,

- जिल्लास्तरीय तथ्याङ्क विकास कार्यक्रम निर्माण गरी केन्द्रमा पठाउने तथा तथ्याङ्कीय क्रियाकलापहरूको समन्वय गर्ने,
- आर्थिक गणना (प्रत्येक पाँच वर्षमा) तथा औद्योगिक प्रतिष्ठान गणना (प्रत्येक पाँच वर्षमा) को फिल्ड कार्य सञ्चालन,
- राष्ट्रिय जनगणना (प्रत्येक दश वर्षमा) तथा राष्ट्रिय कृषिगणना (प्रत्येक दश वर्षमा) को फिल्ड कार्य सञ्चालन,

१०.५ स्थापना कालदेखि हालसम्मका कार्यालय प्रमुखहरूको नामावली

क्र.सं.	पद	कार्यालय प्रमुखको नाम थर	अवधी	
			देखि	सम्म
१	तथ्याङ्क समन्वय अधिकारी	पोम नारायण पौडेल	०१/०४/२०८१	हाल सम्म

१०.६ हाल (२०८२ जेठ) कार्यरत कर्मचारीहरूको नामावली विवरण

क्र.सं.	पद	कर्मचारीको नाम थर	ठेगाना
१	तथ्याङ्क समन्वय अधिकारी	पोम नारायण पौडेल	माण्डवी गा.पा.-३, प्यूठान
२	तथ्याङ्क अधिकृत	रोचक सुवेदी	प्यूठान न.पा.-४, प्यूठान
३	तथ्याङ्क अधिकृत	सुमन्त कुमार गुप्ता	घोराही उ.म.न.पा.-१५, दाङ
४	सुपरिवेक्षक	संगिता श्रेष्ठ	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा.-४, बाँके
५	सुपरिवेक्षक	सिता सापकोटा	मधुवन न.पा.-५, बर्दिया
६	सुपरिवेक्षक	हरिभक्त गौतम	मधुवन न.पा. -६, बर्दिया
७	सुपरिवेक्षक	सतिश कुमार चौधरी	राजापुर न.पा.-२, बर्दिया
८	सुपरिवेक्षक	खुमानन्द वली	तुलसीपुर उ.म.न.पा.-५, दाङ
९	सुपरिवेक्षक	विनिता चौधरी	राजापुर न.पा.-५, बर्दिया
१०	गणक	शर्मिला शर्मा	तुलसीपुर उ.म.न.पा.-१२, दाङ
११	गणक	प्रभु नारायण थारू	राजापुर न.पा.-९, बर्दिया
१२	खरिदार	माधव प्रसाद पौडेल	घोराही उ.म.न.पा.-१८, दाङ
१३	खरिदार	गोपाल राज उपाध्याय	तुलसीपुर उ.म.न.पा.-१८, दाङ
१४	सह-लेखापाल	नारायण प्रसाद शर्मा	घोराही उ.म.न.पा.-१८, दाङ
१५	कार्यालय सहयोगी	मेनका ढुङ्गाना	घोराही उ.म.न.पा.-१५, दाङ
१६	कार्यालय सहयोगी	निर्मल कुमार पाण्डेय	घोराही उ.म.न.पा.-१, दाङ
१७	हलुका सवारी चालक	प्रमोद थारू	रासिसोनारी गा.पा.-३, बाँके

अनुसूची-१

तथ्याङ्क समन्वय कार्यालयहरूको कार्यालय रहने स्थान, कार्य क्षेत्र र समन्वय गर्नुपर्ने स्थानीय तह संख्या

क्र.सं.	प्रदेश	कार्यालय रहने स्थान	कार्य क्षेत्र	समन्वय गर्नुपर्ने स्थानीय तहको संख्या
१	कोशी	विराटनगर, मोरङ	मोरङ, सुनसरी, उदयपुर, धनकुटा तेहथुम, संखुवासभा	६०
२	कोशी	इलाम, इलाम	इलाम, पाँचथर, ताप्लेजुङ, झापा	४२
३	कोशी	दिक्तेल, खोटाङ	खोटाङ, ओखलढुङ्गा, सोलुखुम्बु, भोजपुर	३५
४	मधेश	जनकपुर, धनुषा	धनुषा, सप्तरी, सिराहा, महोत्तरी	६८
५	मधेश	वीरगञ्ज, पर्सा	पर्सा, बारा, रौतहट, सर्लाही	६८
६	बागमती	हेटौंडा, मकवानपुर	मकवानपुर, चितवन, सिन्धुली	२६
७	बागमती	धुलिखेल, काभ्रेपलाञ्चोक	काभ्रेपलाञ्चोक, सिन्धुपाल्चोक, रामेछाप, दोलखा	४२
८	बागमती	काठमाडौं, काठमाडौं	काठमाडौं, ललितपुर, भक्तपुर, धादिङ, नुवाकोट, रसुवा	५१
९	गण्डकी	पोखरा, कास्की	कास्की, तनहुँ, नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पूर्व)	२३
१०	गण्डकी	गोरखा, गोरखा	गोरखा, लमजुङ, मनाङ	२३
११	गण्डकी	बागलुङ, बागलुङ	बागलुङ, स्याङ्जा, पर्वत, म्याग्दी, मुस्ताङ	३९
१२	लुम्बिनी	भैरहवा, रूपन्देही	रूपन्देही, नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पश्चिम), कपिलवस्तु	३३
१३	लुम्बिनी	तानसेन, पाल्पा	पाल्पा, गुल्मी, अर्घाखाँची	२८
१४	लुम्बिनी	घोराही, दाङ	दाङ, बाँके, बर्दिया, रोल्पा, प्यूठान, रुकुम-पुर्व	४८
१५	कर्णाली	विरेन्द्रनगर, सुर्खेत	सुर्खेत, सल्यान, जाजरकोट, रुकुम-पश्चिम, दैलेख	४३
१६	कर्णाली	खलङ्गा, जुम्ला	जुम्ला, मुगु, कालिकोट, हुम्ला, डोल्पा	३६
१७	सुदूरपश्चिम	धनगढी, कैलाली	कैलाली, कञ्चनपुर, डडेल्धुरा, बैतडी, बझाङ दार्चुला	६०
१८	सुदूरपश्चिम	दिपायल, डोटी	डोटी, अछाम, बाजुरा	२८

अनुसूची-२

तथ्याङ्कमा स्वर्गद्वारी नगरपालिका

विवरण (संस्थागत बाहेक)	एकाइ	रा.ज.ग. २०७८
जम्मा परिवार संख्या	जना	८२१८
जम्मा जनसंख्या	जना	३२०३७
(क) पुरुष	प्रतिशत	४२.४
(ख) महिला	प्रतिशत	५७.६
साक्षरता दर	प्रतिशत	८१
(क) पुरुष	प्रतिशत	८९.४
(ख) महिला	प्रतिशत	७४.९
(ग) बालबालिका (५-१७ वर्ष)	प्रतिशत	९७.६
विवाहित	प्रतिशत	६०
(क) पुरुष	प्रतिशत	५४.९
(ख) महिला	प्रतिशत	६३.४
(ग) बाल विवाह	प्रतिशत	३८.१

विवरण (संस्थागत बाहेक)	एकाइ	रा.ज.ग. २०७८
आश्रित अनुपात	प्रतिशत	६५.८७
(क) आश्रित बालबालिका अनुपात	प्रतिशत	५५.८५
(ख) आश्रित ज्येष्ठ नागरिक अनुपात	प्रतिशत	१०.०२
अपाङ्गता	प्रतिशत	२.८
(क) पुरुष	प्रतिशत	३.३
(ख) महिला	प्रतिशत	२.४
घरको स्वामित्व		
(क) आफ्नै	प्रतिशत	९७
(ख) भाडामा	प्रतिशत	२.१
घरको जग		
(क) माटो जोडाई भएको ईट्टा/दुङ्गा	प्रतिशत	८६.८
(ख) सिमेन्ट जोडाई भएको ईट्टा/दुङ्गा	प्रतिशत	८
घरको छानो		
(क) जस्ता/टिन/च्यादर	प्रतिशत	८१.७
(ख) सिमेन्ट ढलान	प्रतिशत	९.१
घरको बाहिरी गारो		
(क) माटो जोडाई भएको ईटा/दुङ्गा	प्रतिशत	८१.८
(ख) सिमेन्ट जोडाई भएको ईटा/दुङ्गा	प्रतिशत	१६.७
परिवारमा खाने पानीको मुख्य स्रोत		
(क) घर परिसर भित्र र बाहिरको धारा/पाइप	प्रतिशत	८०.२
(ख) मूल धारा	प्रतिशत	१६.३
परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन		
(क) काठ/दाउरा	प्रतिशत	८९.४
(ख) एल.पी.ग्याँस	प्रतिशत	१०.२
परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत		
(क) बिजुली	प्रतिशत	९३.१
(ख) सोलार/सौर्यउर्जा	प्रतिशत	५.५
अन्य		
औसत परिवार संख्या	जना	३.९
लैङ्गिक अनुपात	पुरुष प्रति १०० महिला	७३.५
जनघनत्व	जना प्रति वर्ग कि.मि.	१४३
बाल बालिका (०-१७)	जना	१२९४९
१६ देखि ४० वर्षका युवाको जनसंख्या	जना	१२२७०

विवरण (संस्थागत बाहेक)	एकाइ	रा.ज.ग. २०७८
ज्येष्ठ नागरिक (६० वर्ष माथि)	जना	३०४८
६५ वर्ष र सो भन्दा माथिको जनसंख्या	जना	१९३५
६८ वर्ष र सो भन्दा माथिको जनसंख्या	जना	१४२३
एकल महिला	प्रतिशत	७.८
एकल परिवार	प्रतिशत	६.८
संयुक्त परिवार	प्रतिशत	९३.२
महिला परिवारमुली	प्रतिशत	५७.४
अनुपस्थित सदस्य विदेशमा बसोबास गर्ने परिवार संख्या	प्रतिशत	५९.४
विदेशमा बस्ने अनुपस्थितहरूको जनसंख्या	जना	५७४४
कृषिबाहेकका साना घरेलु व्यवसाय संचालन गर्ने परिवार	प्रतिशत	१.८
शौचालय भएको परिवार	प्रतिशत	९७.५
शौचालय (चर्पी) नभएको परिवार	प्रतिशत	१.८
महिलाको नाममा घर/जग्गा वा दुवै हुने परिवार	प्रतिशत	१६.५
कृषिक्षेत्रमा संलग्न जनसंख्या	प्रतिशत	७३.८२
गैरकृषि आर्थिक काममा संलग्न जनसंख्या	प्रतिशत	२५.९८
आर्थिक काममा संलग्नता (१० वर्ष वा सोभन्दा)	प्रतिशत	६८.४
जन्म दर्ता (५ वर्ष मुनिका)	प्रतिशत	६३.४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

अनुसूची-३

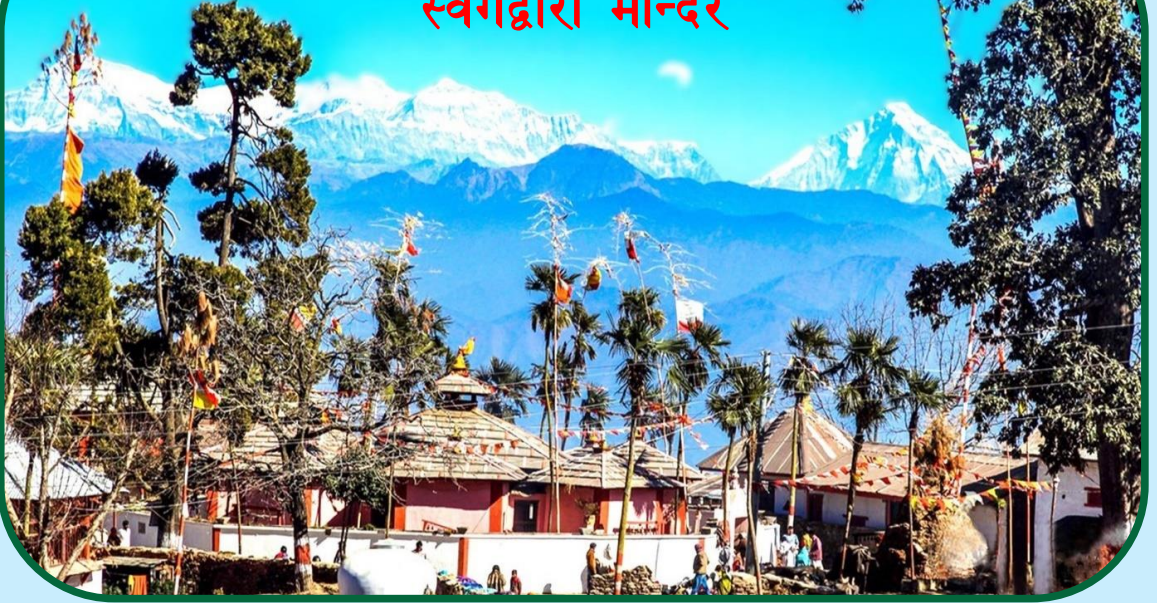
स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको जनसंख्या प्रक्षेपण (Population projection)

वर्ष (सन् मा)	जम्मा	पुरुष	महिला
२०२१	३२,१५७	१३,६२०	१८,५३७
२०२२	३२,०२६	१३,३१२	१८,७१४
२०२३	३१,८७३	१२,९७६	१८,८९७
२०२४	३१,६८१	१२,६३६	१९,०४५
२०२५	३१,५४५	१२,३३९	१९,२०६
२०२६	३१,४६२	१२,०९२	१९,३७०
२०२७	३१,४०५	११,८६८	१९,५३७
२०२८	३१,३३२	११,६६५	१९,६६७
२०२९	३१,३०२	११,४८६	१९,८१६
२०३०	३१,२६४	११,३२१	१९,९४३

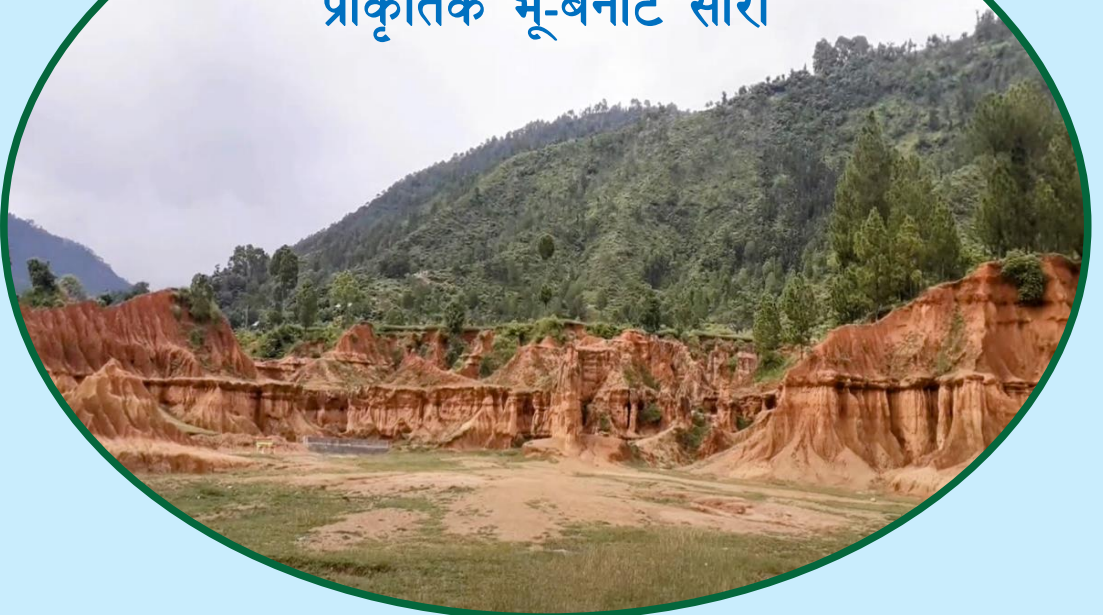
वर्ष (सन् मा)	जम्मा	पुरुष	महिला
२०३१	३१,३४०	११,२४६	२०,०९४
२०३२	३१,३८९	११,१५४	२०,२३५
२०३३	३१,४७०	११,०९९	२०,३७१
२०३४	३१,६०९	११,०८५	२०,५२४
२०३५	३१,७०७	११,०५१	२०,६५६
२०३६	३१,८७७	११,०६२	२०,८१५
२०३७	३२,०३५	११,०८५	२०,९५०
२०३८	३२,२१८	११,१३१	२१,०८७
२०३९	३२,४०७	११,१८८	२१,२१९
२०४०	३२,५७५	११,२५३	२१,३२२
२०४१	३२,८०४	११,३४१	२१,४६३
२०४२	३२,९८७	११,४२९	२१,५५८
२०४३	३३,१८९	११,५१८	२१,६७१
२०४४	३३,४१०	११,६३५	२१,७७५
२०४५	३३,६३९	११,७६९	२१,८७०
२०४६	३३,८५६	११,९०५	२१,९५१
२०४७	३४,०६९	१२,०३१	२२,०३८
२०४८	३४,२८२	१२,१९३	२२,०८९
२०४९	३४,५४७	१२,३४९	२२,१९८
२०५०	३४,७५८	१२,५०७	२२,२५१
२०५१	३४,९७९	१२,६७५	२२,३०४

स्रोत: राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

स्वर्गद्वारी मन्दिर

प्राकृतिक भू-बनोट सारी

नेपाल सरकार
प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय
तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, दाङ

मुद्रक : प्रतिमा अफसेट प्रेस
घोराही-१५, दाङ
☎ ०८२-५६००८८